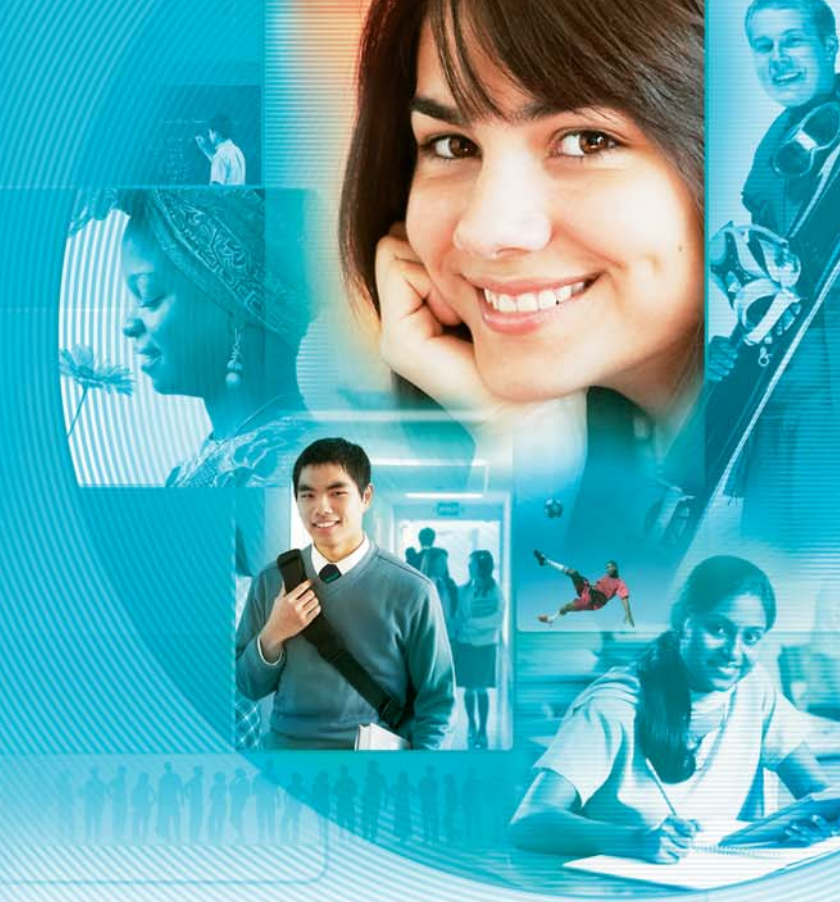

gençler soruyor

sorular ve pratik cevaplar

2. KİTAP

Bu kitap şu konularda sorularına cevap bulmana yardım edecek:

- KIZLAR VE ERKEKLER
- YAŞAMINDAKİ DEĞİŞİM
- ARKADAŞLIK
- OKUL VE OKUL ARKADAŞLARIN
- PARA
- ANNEN VE BABAN
- DUYGULARIN
- EĞLENCE
- TANRI'YLA İLİŞKİN

Güvenebileceğin öğütlere ihtiyacın var. *Gençler Soruyor: Sorular ve Pratik Cevaplar*, 2. Kitap'ta işte tam böyle öğütler bulacaksın. Birinci kitapta olduğu gibi bu kitap için de dünyanın dört bir yanından yüzlerce gençle söyleşi yapıldı. Kutsal Kitabın yararlı öğütleri onlara yardım etti. Şimdi bu yardımı keşfetme sırası sende!

"Hikmet kazan, anlayış kazan"
(Özdeyişler 4:5).

Sevgili Okuyucumuz,

Hikmetiyle tanınan Kral Süleyman gençlere hitaben şöyle der: "Gençliğinde sevinçli ol, delikanlılık günlerinde yüreğin sana neşe versin, gönlünün çektiği, gözünün gördüğü yolda yürü" (Vaiz 11:9). Gençken hayat çok renkli ve heyecan verici olabilir; biz de hayatın tadını çıkarmanı istiyoruz. Ancak seni, bunu Yehova Tanrı'yı hoşnut edecek şekilde yapmaya teşvik ediyoruz. Hiç unutma, O senin neler yaptığını görebilir ve seni buna göre yargılayacak. Bu nedenle Süleyman'ın öğüdünün devamına uymak çok akıllıca olur: "Yüce Yaratıcını gençlik günlerinde hatırla" (Vaiz 12:1).

Bu kitaptaki bilgilerin, bugün gençlerin karşılaştığı baskı ve ayartmalara karşı koymana yardım etmesini ve sana nasıl Tanrı'nın isteğiyle uyumlu kararlar verebileceğini göstermesini tüm kalbimizle diliyoruz. Böyle yaparak Yehova'nın yüreğini sevindireceksin (Özdeyişler 27:11).

Yehova'nın Şahitlerinin
Yönetim Kurulu

onlar gibi olabilirsin

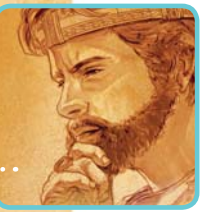

Şulamlı Kız **33**

Yoksul Dul Kadın **166**

Yusuf **50**

Hizkiya **193**

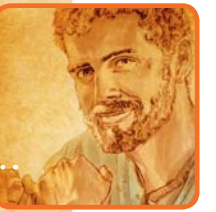

Lidya **97**

Pavlus **227**

Üç İbrani Genç **134**

Davut **257**

Asaf **287**

Kitabın sana ne yönden yararlı olduğunu anlatmak ister misin? Senin için uygun adrese yazıp yayımlayanlara gönder.

gençler soruyor
sorular ve pratik cevaplar
2. KİTAP

kitabın sahibi

© 2008
WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA
Questions Young People Ask—Answers That Work, Volume 2
Her Hakkı Saklıdır

© 2009
WACHTTURM BIBEL- UND TRAKTAT-GESELLSCHAFT
DER ZEUGEN JEHOVAS, E. V., SELTERS/TAUNUS

Gençler Soruyor: Sorular ve Pratik Cevaplar, 2. Kitap
Alle Rechte vorbehalten

2012 Baskısı

Bu yayın gönüllü bağışlarla desteklenen, dünya çapındaki
Kutsal Kitap eğitim programının bir kısmıdır.

Aksi belirtilmedikçe, ayet alıntıları *Kutsal Kitap–Yeni Dünya Çevirisi*'ndendir.

Bu yayının Türkçesinin hazırlanmasından
Yehova'nın Şahitlerini Destekleme Derneği sorumludur.
PK 23 Feriköy 34378 İstanbul–TÜRKİYE Tel. 0212 249 04 17

Bu kitapta kullanılan bazı isimler değiştirilmiştir ve daha önce *Uyanış!* dergisinde yayımlanan bazı alıntılar bu kitapta yeniden tercüme edilmiştir.

Fotoğraflar: Sayfa 165: Odun taşıyan kadın: Godo-Foto;
Avrupa'dan bir şehir: © 2003 BiblePlaces.com

Questions Young People Ask—Answers That Work, Volume 2 Turkish (*yp2*-TK)
Made in Germany Druck und Verlag: Wachtturm-Gesellschaft, Selters/Taunus

Anne Babalara . . .

Gençler için çocukluktan yetişkinliğe geçiş, ip üstünde yürümeye benzer. Her adımda güvensizlik duyabilir, hatta korkabilirler. Anne veya baba olarak siz, mümkün olsa çocuğunuzu bu özel "yürüyüşten" korumak isteyebilirsiniz. Tabii ki bunu yapamazsınız. Fakat bir ip cambazının elinde tuttuğu sırık dengesini korumasını sağlar. Siz de çocuğunuzun hayatında dengeleyici bir rol oynayabilirsiniz. Çocuğunuzun doğru yolda kalmasına ve ergenlik çağının sonunda sorumluluk sahibi bir yetişkin olmasına en çok siz yardım edebilirsiniz.

Bunu söylemek kolay, değil mi? Oğlunuz sanki daha düne kadar konuşmadan duramayan kıpır kıpır bir çocuktu; oysa şimdi sizinle konuşmak istemeyen, içine kapanık bir genç. Küçük kızınız her yere sizinle birlikte gitmek isterdi; oysa şimdi sanki anne babasıyla birlikte görülme fikri bile onu yerin dibine geçirmeye yetiyor!

Bu değişiklikler karşısında kendinizi çaresiz hissetmeyin. Elinizin altında size ve çocuğunuza güvenilir rehberlik sağlayabilecek bir hikmet kaynağı var. Bu kaynak Tanrı'nın Sözü olan Kutsal Kitaptır.

Gençler Soruyor: Sorular ve Pratik Cevaplar, 2. Kitap çocuğunuza Kutsal Yazılara dayanan mantıklı ve güvenilir öğütler sunmak için tasarlandı. 4. ve 5. sayfalarda yer alan "İçindekiler" kısmına göz atarak kitapta ele alınan konuların çeşitliliği hakkında fikir sahibi olabilirsiniz. Fakat bu yayın sırf bilgi sunmaktan fazlasını yapacak. Şunları düşünün:

(1) Bu kitap okuyucunun da katılımını gerektiren bir kitaptır. Birçok yerde, çocuğunuz çeşitli soru ve ifadeler karşısında kendi düşüncesini yazmaya teşvik ediliyor. Örneğin 132 ve 133. sayfalardaki "Arkadaş Baskısına Hazırlık" çizelgesi, çocuğunuzun karşılaştığı belli ayartma-

lar ve bunlara karşılık verme yolları üzerinde düşünmesine yardım edecek. Ayrıca kitaptaki dokuz kısmın her birinin sonunda, çocuğunuzun o kısımdaki bilgilerle ilgili kendi duygu ve düşüncelerini yazabileceği "Notlarım" başlıklı bir sayfa bulunuyor.

(2) Kitap iletişim kurmaya teşvik ediyor. Örneğin 63 ve 64. sayfalarda "Annemle ya da Babamla Cinsellik Hakkında Nasıl Konuşacağım?" başlıklı bir çerçeve var. Ayrıca her bölümün sonunda "Ne Dersin?" başlıklı bir çerçeve yer alıyor. Bu çerçeve, bölümün tekrarından çok bir aile sohbetine konu olarak kullanılabilir. Bunların yanı sıra her bölümde bir "Hareket Planı!" bulunuyor; bu planın sonunda gençten o konuda annesine ya da babasına sormak istediklerini yazması bekleniyor. Böylece gençler ergenlik döneminde bir ip cambazı gibi yol alırken dengeli öğütler için anne babalarına danışmaya teşvik ediliyorlar.

Yalnız dikkat etmeniz gereken bir nokta var: Çocuğunuzu düşüncelerini kitaba dürüstçe yazmaya teşvik etmek için kitabının ona özel kalmasına izin verin. Kitaba yazdıkları düşünceleri belki sonradan sizinle paylaşabilirler.

Bu kitaptan kendinize bir tane alın ve dikkatle okuyun. Okurken, kendi ergenlik çağınızda yaşadığınız karmaşayı, o duygularınızı ve kaygılarınızı hatırlamaya çalışın. Uygun durumlarda deneyimlerinizi çocuğunuzla paylaşın. Bu, çocuğunuzu size içini açmaya teşvik edecek. Konuştuğunda onu *dinleyin!* İletişim kurma çabalarınız sonuçsuz gibi göründüğünde pes etmeyin! Çocuklar –davranışları veya sözleri ne kadar bunun aksini gösterse de– genelde anne babalarının düşüncelerine arkadaşlarınınkinden daha çok değer verirler.

Kutsal Kitaba dayalı bu yayını size ve çocuğunuza sunmak bizim için büyük bir zevk. Dileriz kitap ailenize yararlı bir armağan olur.

Yayımlayanlar

içindekiler

Önsöz: En İyi Öğütleri Nerede Bulabilirim? **6**

1 KIZLAR VE ERKEKLER

1 Biriyle Çıkmaya Hazır mıyım? **14**
2 Biriyle Gizlice Çıkmanın Ne Zararı Var? **21**
3 O Benim İçin Uygun Biri mi? **28**
4 Ne Zaman Dur Demeliyim? **42**
5 Neden Evlenene Kadar Bekleyeyim? **48**

2 YAŞAMINDAKİ DEĞİŞİM

6 Vücuduma Neler Oluyor? **58**
7 Görünüşümden Nefret Ediyorum, Ne Yapabilirim? **67**
8 Neden Bu Kadar Hastayım? **74**

3 ARKADAŞLIK

9 Yalnızlıktan Nasıl Kurtulabilirim? **86**
10 Arkadaşım Beni Neden Kırdı? **92**
11 İnternette Arkadaş Bulmanın Ne Zararı Var? **99**
12 Dedikodu O Kadar Kötü mü? **105**

4 OKUL VE OKUL ARKADAŞLARIN

13 Okulda Nasıl Daha Başarılı Olabilirim? **114**
14 Okulda Kendimi Nasıl Koruyabilirim? **121**
15 Arkadaş Baskısına Nasıl Karşı Koyabilirim? **128**
16 İkili Bir Hayat: Birinin Bilmesi Gerekir mi? **136**
17 Okul Arkadaşları Hakkında Bilmem Gereken Ne Var? **142**

5 PARA

18 Nasıl Para Kazanabilirim? **150**

19 Paramı Nasıl Akıllıca Kullanabilirim? **156**

20 Ailem Yoksulsa Ne Yapabilirim? **165**

6 ANNEN VE BABAN

21 Eleştirildiğimde Ne Yapabilirim? **174**

22 Neden Bu Kadar Çok Kural Var? **181**

23 Babam Uyuşturucu veya Alkol Bağımlısıysa Ne Yapabilirim? **190**

24 Annemle Babam Tartışırsa Ne Yapmalıyım? **199**

25 Annem ya da Babam Olmadan Mutlu Olabilir miyim? **208**

7 DUYGULARIN

26 Duygularımı Nasıl Kontrol Altında Tutabilirim? **218**

27 Neden Mükemmel Olmam Gerektiğini Düşünüyorum? **225**

28 Eşcinsellikten Nasıl Uzak Durabilirim? **231**

29 Karşı Cinsi Aklımdan Nasıl Çıkarabilirim? **237**

8 EĞLENCE

30 Bilgisayar Oyunlarının Zararı Var mı? **246**

31 Müzik Konusunda Nasıl Dengeli Olabilirim? **253**

32 Nasıl Eğlenebilirim? **263**

33 Neden Pornografiden Uzak Durmalıyım? **273**

9 TANRI'YLA İLİŞKİN

34 Neden Kutsal Kitap Standartlarına Göre Yaşamalıyım? **282**

35 Tanrı'yla Nasıl Dost Olabilirim? **289**

36 İnancımı Nasıl Savunabilirim? **297**

37 Vaftiz Edilmeli miyim? **304**

38 Yaşamıma Nasıl Bir Yön Vermeliyim? **311**

En iyi öğütleri

nerede bulabilirim?

kızlara

Sınıfa yeni gelen yakışıklı çocuğu aklından çıkaramıyorsun. Kendi kendine 'Hayal kurmanın ne zararı olabilir ki, onun benim varlığımdan bile haberi yok!' diye düşünüyorsun. Ayrıca onu beğenen tek sen değilsin. Diğer kızların hep onun hakkında konuştuğunu duyuyorsun. Bu çocuğa bütün kızlar hayran.

Bir anda onun sana doğru baktığını fark ediyorsun. Karşı konulmaz gülümsemesiyle seni hazırlıksız yakalıyor. Sen de ona gülümsüyorsun. Yaklaşıp konuşmaya başlıyor.

Biraz çekingen, "Merhaba" diyor.

Sen de "Merhaba" diyorsun.

"Ben Bora."

erkeklere

İki okul arkadaşın yanına geliyor. O anda midene bir sancı saplanıyor çünkü bu hafta daha önce iki kez sana sigara içirmeye çalıştılar. Bu üçüncü denemeleri olacak.

İlk çocuk konuşuyor: "Yine tek başına mı kaldın? Seni bir arkadaşla tanıştırmak istiyorum." Göz kırparak "arkadaş" sözcüğünü üstüne basa basa söylerken cebinden bir şey çıkarıp sana uzatıyor.

Çocuğun parmakları arasında sigara gibi bir şey görüyorsun. Bunun ne anlama geldiğini iyi biliyorsun, midendeki sancı daha da şiddetleniyor.

- *Heyecanla “Yenisin galiba” diyorsun.*

  “Evet, buraya birkaç hafta önce taşındık.”

  Bora’nın seninle konuştuğuna hâlâ inanamıyorsun!

  “Ya biliyor musun, bugün okuldan sonra bizim evde bir parti var. Gelmek ister misin?” diye soruyor.

  Sonra sana doğru eğilip göz kırparak

  “Haberin olsun, bizimkiler evde yok” diyor. “İçki dolabı da dolu olacak. Ne dersin?”

  Bora cevabını bekliyor. Okulundaki diğer tüm kızlar hiç düşünmeden “Evet!” derdi.

  Sen ne diyeceksin?

- *“Kusura bakmayın” diyorsun. “Size daha önce de söylemiştim, ben . . .”*

  İkinci çocuk lafı ağzına tıkıyor: “Mesele dinin değil mi? Doğru ya, sizin eğlenmeniz yasak!”

  İlk çocuk “Ya da sen korkağın tekisin!” diyerek alay ediyor.

  Cesaretini toplayıp “Korkak falan değilim!” diyorsun.

  O zaman ikinci çocuk kolunu senin omuzuna koyuyor ve alçak bir sesle “O zaman çek bir nefes” diyor.

  İlk çocuk elindeki sigarayı sana uzatıyor ve fısıltıyla “Merak etme kimseye söylemeyiz, hiç kimse bilmeyecek” diyor.

  Ne yapacaksın?

BUNLARA benzer sahneler her gün, dünyanın her yerinde yaşanıyor. Gerçek şu ki, bazı gençler böyle durumlarda ne yapacağını diğerlerinden daha iyi biliyor. Sigara ya da uyuşturucu ayartmasıyla karşılaşan bir çocuk o anın baskısıyla "Pes etmek istemiyorum, ama daha fazla dayanamayacağım" diye düşünebilir. "Neden okul arkadaşlarıma normal biri olduğumu gösteremiyorum?" Ya da çıkma teklifi alan bir genç kız aklından "O çok düzgün biri" diye geçirebilir. "Bir kerelik, sadece bir kerelik neden *'Evet'* diyemiyorum?"

Öte yandan birçok genç inandığı şeyleri güvenle savunmak için eğitiliyor. Bu sana şaşırtıcı gelebilir ama bu sayede yanlış şeyleri yapmak üzere *daha az* baskı hissediyorlar. Sen de böyle bir genç olmak ister misin? İstersen *olabilirsin!* Peki nasıl?

Kutsal Kitap, genç olmanın beraberinde getirdiği zorluklarla güvenle başa çıkmana yardım edebilir. İçinde en iyi öğütler bulunur, çünkü bu kitap Tanrı'nın ilhamla yazdırdığı Sözüdür (2. Timoteos 3:16, 17). Kutsal Kitap ne tür konularda sana yardımcı olabilir? Aşağıdaki listeye bak ve *seni* en çok ilgilendiren konuların yanına bir ✔ koy.

✎ ❑ **Karşı cinsle ilişkim**
❑ **Vücudumdaki değişime uyum sağlamak**
❑ **Arkadaş bulmak**
❑ **Okuldaki baskılara dayanmak**
❑ **Paramı akıllıca kullanmak**
❑ **Annemle ve babamla ilişkim**
❑ **Duygularımı kontrol altında tutmak**
❑ **Eğlence seçimim**
❑ **Tanrı'yla ilişkim**

4. ve 5. sayfalara baktığında göreceğin gibi, bu kitaptaki 9 kısım yukarıda sıralanan konuları tek tek ele alıyor. Sen hangilerini işaretledin? İstersen önce o kısımları

incele. Kutsal Kitaptaki ilkeler yaşamın o alanlarında sana yardımcı olabilir. Bu kitap sana bu konuda yol gösterecek.*

Kitap sana ayrıca düşüncelerini ifade etme fırsatı da tanıyacak. Örneğin her bölümün sonuna doğru "Hareket Planı!" başlıklı bir çerçeve göreceksin. Orada, okuduklarını nasıl uygulayabileceğin konusundaki düşüncelerini yazman istenecek. 132 ve 133. sayfalarda yer alan "Arkadaş Baskısına Hazırlık" çizelgesi gibi uygulama sayfaları karşılaştığın sorunları dikkatle düşünmene ve çözümler üretmene yardım edecek. Kitapta her kısmın sonunda "Notlarım" başlıklı bir sayfa var. Bu sayfaya, ele alınan konudaki belli noktaların senin yaşamında nasıl geçerli olduğunu yazabileceksin. Ayrıca kitap boyunca karşına "Onun Gibi Olabilirsin" başlıklı dokuz sayfa çıkacak. Bu sayfalarda Kutsal Kitaptan örnek alınmaya değer çeşitli kişilere dikkat çekiliyor.

Kutsal Kitap seni şöyle teşvik ediyor: "Hikmet kazan, anlayış kazan" (Özdeyişler 4:5). "Hikmet" ve "anlayış" sözcükleri doğruyu yanlışı *bilmekten* daha fazlasını anlatır. Olayları bütün olarak görmelisin. Örneğin yanlış davranışın sonuçlarını ve doğruyu yapmanın ödüllerini bilmek, arkadaş baskısına güvenle ve cesaretle karşı koymana yardım eder.

Sorunlarının altından kalkamayacağını düşünebilirsin, ama emin ol bunları tek sen yaşamıyorsun. Senin yaşadıklarına benzer zorluklar yaşayan başkaları da var ve onlar mücadele edebiliyor. Sen de yapabilirsin! *Gençler Soruyor: Sorular ve Pratik Cevaplar,* 2. Kitap'tan yararlan. Başka hiçbir yerde bulamayacağın *en iyi* öğütlerin Kutsal Kitapta bulunduğunu göreceksin!

---

* Bu kitabın büyük kısmı, *Uyanış!* dergisinde düzenli olarak çıkan "Gençler Soruyor" dizisindeki makalelerden derlendi. *Uyanış!* dergisi Yehova'nın Şahitleri tarafından yayımlanmaktadır.

bu kitabın özellikleri . . .

ana noktaları vurgulayan kilit ayetler

BİR ÖNERİ

başarılı olmana yardım edecek pratik öneriler

BİLİYOR MUSUN . . .

düşündürücü gerçekler

hareket planı!

sunulan bilgileri nasıl uygulayacağını ifade etme fırsatları

NE DERSİN?

- okudukların üzerinde akıl yürütmene yardım edecek sorular

ayrıca . . .

notlarım

her kısmın sonunda, düşüncelerini kağıda dökmen için bir "notlarım" sayfası yer alıyor

ONUN GİBİ OLABİLİRSİN

Kutsal Kitaptan örnek almaya değer kişiler

KIZLAR VE ERKEKLER 1

Teneffüste okul koridorunda bir çocukla bir kızı el ele tutuşmuş yürürken görüyorsun. Ne hissedersin?

- ❑ Hiç umursamam
- ❑ Biraz imrenirim
- ❑ Çok kıskanırım

Arkadaşlarınla sinemaya gittin. Bir bakıyorsun senden başka herkes sevgilisiyle gelmiş. Ne hissedersin?

- ❑ Sorun değil
- ❑ Biraz tuhaf hissederim
- ❑ Çok kıskanırım

En iyi arkadaşın birinden hoşlanıyordu ve artık onunla çıkıyor. Ne hissedersin?

- ❑ Mutlu olurum
- ❑ Biraz kıskanırım
- ❑ Sinir olurum

Kızlarla erkekler. Onları okulda, sokakta, mağazada, her yerde birlikte görüyorsun. Her seferinde, sen de yanında birinin olması için güçlü bir arzu duyuyorsun. Fakat biriyle çıkmaya hazır mısın? Hazır olduğunu düşünüyorsan, kendine uygun birini nasıl bulabilirsin? Eğer biriyle çıkıyorsan, ilişkini nasıl iffetli bir şekilde sürdürebilirsin? **1-5. Bölümler** bu sorulara cevap vermene yardım edecek.

1

Biriyle çıkmaya hazır mıyım?

"Biriyle çıkmak için etraftan çok baskı görüyorum. Çevremde birçok hoş çocuk da var" (Whitney).

"Bazı kızlar çok ısrarcı, ben de onlarla çıkmayı istiyorum. Fakat annemle babama sorarsam ne cevap vereceklerini biliyorum" (Faruk).

SENİN için özel olan ve *senin de* özel olduğunu düşünen biriyle beraber olma arzusu küçük yaşlardayken bile çok güçlü olabilir. Jenifer, "11 yaşından itibaren biriyle çıkmam gerektiğini hissetmeye başladım" diyor. Brittany de şöyle diyor: "Eğer biriyle çıkmıyorsan okulda kendini eksik hissedersin; kiminle çıktığın fark etmez."

Sen nasıl hissediyorsun? *Sen* biriyle çıkmaya hazır mısın? Cevap vermeden önce daha temel bir soru üzerinde düşünmeliyiz:

"Çıkmak" Nedir?

Aşağıdaki sorulara cevabını işaretle:

Karşı cinsten biriyle sık sık buluşuyorsun. Sence bu "çıkmak" mı?
❑ Evet
❑ Hayır

Beğendiğin biri var; o da seni beğeniyor. Günde birkaç kez onunla mesajlaşıyor ya da telefonda konuşuyorsun. Sence bu "çıkmak" mı?
❑ Evet
❑ Hayır

Ne zaman arkadaşlarınla buluşsan karşı cinsten hep aynı kişiyle eşleşiyorsun. Sence bu "çıkmak" mı?
❑ Evet
❑ Hayır

Herhalde ilk soruyu cevaplaman o kadar da zor olmadı. Fakat diğer sorularda kafan karışmış olabilir. Çıkmak tam olarak *nedir*? Aslında, karşılıklı olarak romantik açıdan ilgi duyan iki kişinin, sadece birbiriyle ilgilendiği herhangi bir sosyal faaliyette bulunması çıkmaktır. Dolayısıyla yukarıdaki üç sorunun da cevabı *evet*. Sen ve karşı cinsten bir arkadaşın, telefonda ya da yüz yüze, açıkça ya da gizlice birbirinize romantik duygular beslediğinizi gösteriyor ve sık sık görüşüyorsanız çıkmış oluyorsunuz. Peki sen böyle bir ilişki için hazır mısın? Şimdi bunu yanıtlamana yardımcı olacak üç soru ele alalım.

Neden Biriyle Çıkmak İstiyorsun?

Birçok kültürde biriyle çıkmak iki insanın birbirini daha iyi tanıyabilmesinin uygun bir yolu olarak görülür. Fakat çıkmanın saygın bir amacı olmalı. Genç erkek ve kadının evlenip evlenmeyeceklerine karar vermesine yardım etmeli.

Tabii ki bazı yaşıtların için biriyle çıkmak ciddi bir mesele

Eğer evlilik niyeti olmadan biriyle çıkarsan, yeni bir oyuncakla oynayıp sonra onu kenara atan bir çocuk gibi davranmış olursun

olmayabilir. Belki onlar evlilik niyeti olmadan karşı cinsten özel bir arkadaşla zaman geçirmekten hoşlanıyor. Hatta bazıları böyle bir arkadaşı, sadece kendi özsaygılarını artırmak amacıyla toplum içinde taşıdıkları bir madalya ya da aksesuar gibi görebilir. Ancak böyle yüzeysel ilişkiler çoğu zaman kısa ömürlüdür. Heather adında bir genç kız şöyle diyor: "Çıkan gençlerin birçoğu bir iki haftada ayrılıyor. İlişkilerini gelip geçici görüyorlar, bu da onları bir anlamda evlilikten çok boşanmaya hazırlıyor."

Biriyle çıktığında onun duygularını etkileyeceğin açıktır. Peki niyetin gerçekten saygın mı? Bir düşün: Biri senin duygularınla oynasa, tıpkı bir iki dakika için ele alınan ve sonra bir kenara atılan bir oyuncakmış gibi davransa, bundan hoşlanır mıydın? Chelsea "Bazen biriyle çıkmanın amacının sadece eğlence olması gerektiğini düşünüyorum" diyor, "Ama bir taraf bunu ciddiye alırken diğer taraf böyle düşünmeyince pek de eğlenceli olmuyor."

Uygun Yaşta mısın?

Sence bir genç kaç yaşına geldiğinde biriyle çıkmaya başlayabilir? ✎.....

Şimdi de bu soruyu annene ya da babana, veya her ikisine sor ve cevaplarını yaz. .....

Herhalde senin düşündüğün yaş anne babanın düşündüğü yaştan daha küçük. Ya da belki sen de, kendileri-

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN
1. KİTABIN 29 VE 30. BÖLÜMLERİNİ OKU

ni daha iyi tanıyacak yaşa gelene dek biriyle çıkmamaya karar veren mantıklı düşünen gençlerdensin. 17 yaşındaki Danielle de böyle karar verdi; o şöyle diyor: "Şu an bir eş adayında arayacağım özellikler iki yıl öncekinden çok farklı. Aslına bakarsanız şu anda bile doğru kararı verebileceğimden emin değilim. Biriyle çıkmayı ancak bir iki yıl boyunca karakterimin fazla değişmediğini fark ettiğimde düşüneceğim."

Beklemenin mantıklı olduğunu gösteren başka bir neden daha var. Cinsel ve romantik duyguların güçlenmeye başladığı dönemi Kutsal Kitap "ilk gençlik çağı" diye adlandırır (1. Korintoslular 7:36). Henüz bu çağdayken karşı cinsten özel biriyle yakın arkadaş olmak duyguları körükleyebilir ve yanlış davranışlara yol açabilir. Gerçi yaşıtların bunu pek önemsemeyebilir. Onların birçoğu zaten cinselliği yaşamaya çok meraklı. Fakat sen böyle olmak zorunda değilsin! (Romalılar 12:2). Kutsal Kitap sana "Cinsel ahlaksızlıktan kaç" diyor (1. Korintoslular 6:18). İlk gençlik çağın geçene dek beklemekle 'derdi bedeninden uzak tutabilirsin' (Vaiz 11:10).

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Birçok araştırma 20 yaşına gelmeden evlenen bir çiftin beş yıl içinde boşanma olasılığının yüksek olduğunu gösteriyor.

Evliliğe Hazır mısın?

Bu soruya cevap verebilmek için kendini iyi değerlendir. Şunları düşün:

İlişkiler. Annene babana ve kardeşlerine nasıl davranıyorsun? Onlarla konuşurken sık sık kendini kaybediyor,

> ***Bence çıkacağın kişi senin için gerçekten önemli olmalı ve onunla hayatını paylaşabileceğini hissetmelisin. Çıkmış olmak için değil, bir insanı sevdiğin için bunu yapmalısın*** *(Alev).*

görüşlerini ifade ederken sert ya da alaycı konuşuyor musun? Bu konuda *onlar* senin hakkında ne derdi? Ailene davranışların ileride eşine nasıl davranacağını gösterir (Efesoslular 4:31'i oku).

Tutum. İyimser misin yoksa kötümser mi? Makul müsün, yoksa her zaman işlerin belirli bir şekilde, yani *senin* istediğin şekilde yapılması için ısrar eder misin? Baskı altında sakin kalabilir misin? Sabırlı mısın? Tanrı'nın ruhunun meyvesi olan nitelikleri şimdiden geliştirmen ileride iyi bir eş olmanı sağlar (Galatyalılar 5:22, 23'ü oku).

Bütçe. Paranı nasıl kullanıyorsun? Sık sık borçlanıyor musun? Bir işte tutunabilir misin? Cevabın 'Hayır' ise neden? İş yüzünden mi, işveren yüzünden mi? Yoksa düzeltmen gereken bir alışkanlığın veya özelliğin mi var? Kendi bütçeni iyi idare edemiyorsan aile bütçesini nasıl idare edeceksin? (1. Timoteos 5:8'i oku).

BİR ÖNERİ

Biriyle çıkmaya ve evliliğe hazırlanmak için 2. Petrus 1:5-7'yi oku ve oradan geliştirmen gereken bir niteliği seç. Bir ay içinde o nitelik hakkında ne kadar şey öğrendiğini ve ne kadar geliştiğini kontrol et.

Tanrı'yla ilişki. Eğer Yehova'nın Şahidiysen Tanrı'yla iyi bir ilişkinin olması için ne yapıyorsun? Kimsenin sana söylemesine gerek kalmadan Tanrı'nın Sözünü okuyor, tarla hizmetine ve ibadetlere katılıyor musun? Tanrı'yla yakın bir ilişkin yoksa, evleneceğin kişiye haksızlık etmiş olursun (Vaiz 4:9, 10'u oku).

"Sağgörülü kişi . . . . adımını tartarak atar"
(Özdeyişler 14:15).

Şimdiden Ne Yapabilirsin?

Hazır olmadığın halde kendini biriyle çıkmak zorunda hissetmek, ders yılının başında son sınavlara girmek zorunda bırakılmaya benzer. Tabii ki bu haksızlık olur! Sınavda karşına çıkacak zor soruların tarzına alışabilmen için o derse çalışmaya, bunun için de zamana ihtiyacın var.

Biriyle çıkmak da buna benzer. Gördüğümüz gibi bu hafife alınacak bir mesele değildir. Dolayısıyla özel birine odaklanmaya hazır olabilmen için, önce zaman ayırıp çok önemli bir "derse" çalışmalısın: Arkadaşlık kurmayı öğrenmelisin. Böylece ileride doğru kişiyle karşılaştığında, sağlam bir ilişki kurma konusunda daha yeterli olacaksın. Çünkü iyi bir evlilik iki iyi arkadaşın birlikteliğidir.

hareket planı!

Evliliğe hazırlanmak için geliştirmem gereken nitelikler:

.....

.....

Bu nitelikleri geliştirmek için yapabileceklerim:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Hazır olana kadar kimseyle çıkmamak seni herhangi bir şeyden mahrum bırakmaz. Tam tersine sana 'gençliğinde sevinçli olabilmen' için *daha çok* özgürlük verir (Vaiz 11:9). Kişiliğini ve daha da önemlisi Tanrı'yla ilişkini geliştirerek kendini hazırlamaya fırsatın olur (Ağıtlar 3:27).

Bu arada tabii ki karşı cinsten gençlerle iyi vakit geçirebilirsin. Bunun en iyi yolu nedir? Sorumluluk sahibi yetişkinlerin de bulunduğu kızlı erkekli gruplarda bir araya gelebilirsiniz. Tammy isimli genç kız "Bence böylesi daha eğlenceli; insanın pek çok arkadaşı olması daha iyi" diyor. Monica da aynı fikirde: "Grup fikri gerçekten güzel, çünkü farklı karakterlerde insanlarla birlikte oluyorsun."

Öte yandan, eğer çok gençken tek bir kişiye odaklanırsan büyük ihtimalle sonunda acı çekersin. O nedenle acele etme. Yaşamının bu dönemini arkadaşlıklar kurmayı ve geliştirmeyi öğrenmek için kullan. Eğer ileride biriyle çıkmak istersen, kendini tanıyan ve hayat arkadaşında hangi nitelikleri aradığını daha iyi bilen biri olarak bunu yapacaksın.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Annenle babanın haberi olmadan biriyle çıkmak aklından geçiyor mu? Gizlice çıkmanın tehlikeleri tahmin ettiğinden daha çok olabilir.***

NE DERSİN?

- **Karşı cinsten gençlerle hangi uygun ortamlarda arkadaşlık edebilirsin?**
- **Biriyle çıkmak isteyen ama bunun için yaşı çok küçük olan kardeşini doğru olanı yapmaya nasıl ikna ederdin?**
- **Evlilik niyeti olmadan biriyle çıkman karşındakinin duygularını nasıl etkileyebilir?**

2

Biriyle gizlice çıkmanın ne zararı var?

Ceren ikilemdeydi. Sınıf arkadaşı Kaan onunla ilgilenmeye başlamıştı. Ceren şunları söylüyor: "Çok hoş bir çocuktu ve arkadaşlarım onun karşıma çıkabilecek en dürüst erkek olduğunu söylüyordu. Bazı kızlar onunla çıkmak istemişti ama o hiçbiriyle ilgilenmiyordu. Sadece benden hoşlanıyordu."

Çok geçmeden Kaan Ceren'e çıkma teklif etti. Ceren Yehova'nın Şahidi olduğunu ve anne babasının kendi inancından olmayan biriyle çıkmasına izin vermeyeceğini söyledi. Ceren "O zaman Kaan'ın aklına bir fikir geldi" diyor. "'Peki onların haberi olmadan çıksak ne olur?' dedi."

HOŞLANDIĞIN biri böyle bir teklifte bulunsaydı sen ne cevap verirdin? Belki şaşıracaksın ama Ceren Kaan'ın teklifini kabul etti. "Kaan'la çıkarsam ona Yehova'yı sevmeyi öğretebileceğimden emindim" diyor. Peki olaylar nasıl gelişti? Bunu sonra öğreneceğiz. Önce, bazılarının gizlice çıkma tuzağına nasıl düştüğünü görelim.

Bunu Neden Yapıyorlar?

Bazıları neden *gizlice* çıkıyor? Davut isimli genç, işin aslını şöyle özetliyor: "Anne babalarının izin vermeyeceğini biliyorlar,

bu yüzden onlara söylemiyorlar." Jane de başka bir olasılığa dikkat çekiyor: "Biriyle gizlice çıkmak bir tür isyandır. Artık büyüdüğünü ama sana bir büyük gibi davranılmadığını düşünüyorsan, istediğini yapmaya ve bunu anne babana söylememeye karar veriyorsun."

Sence bazıları başka hangi nedenlerle biriyle gizlice çıkmak isteyebilir? Aklına gelen nedenleri yaz.

✎ .....

.....

Kutsal Kitabın sana annenle babanın sözünü dinlemeyi emrettiğini elbette biliyorsun (Efesoslular 6:1). Onlar senin biriyle çıkmana karşı çıkıyorsa bunun için geçerli bir neden olmalı. Yine de aklından şöyle düşünceler geçebilir:

- ***Kendimi dışlanmış hissediyorum çünkü benden başka herkesin çıktığı biri var.***
- ***Benimle aynı inançtan olmayan birinden hoşlanıyorum.***
- ***Benim gibi Yehova'nın Şahidi olan biriyle çıkmak istiyorum ama evlenmek için küçüğüm.***

Anne babanın yukarıdaki düşünceler hakkında ne diyeceğini muhtemelen biliyorsun. Ve haklı olduklarını içten içe kabul ediyorsun. Aynı zamanda, şunları söyleyen Manami adlı genç kızla aynı şeyleri hissedi-

yor olabilirsin: "Biriyle çıkma baskısı öyle güçlü ki, bazen bu konudaki kararımdan emin olamıyorum. Günümüzde gençler için biriyle *çıkmamak* düşünülemez bir şey. Ayrıca yalnız olmak hiç de eğlenceli değil!" Bu durumdaki bazı gençler biriyle çıkmaya başladı ve ilişkilerini anne babalarından gizlediler. Bunu nasıl yaptılar?

"Bunu Sır Olarak Saklamamızı Söylediler"

"Gizlice çıkmak" ifadesi, işin içinde bir ölçüde aldatmaca olduğu fikrini verir. Gerçekten de gizlice çıkabilmek için biraz hile gerekir. Bazıları ilişkilerini gizli tutmak için telefon veya internet yoluyla haberleşiyor. Başkalarının yanında sadece arkadaş gibiler, fakat e-postaları, telefon konuşmaları ve mesajları ilişkilerinin tamamen farklı bir boyutta olduğunu gösteriyor.

Başka bir taktik, iki kişinin baş başa zaman geçirebilmesi için göstermelik bir grup faaliyeti düzenlemektir. Cem şunları diyor: "Bir keresinde grupça bir yerde buluşmuştuk. Sonradan bu buluşmanın aslında gruptan iki kişinin beraber olabilmesi için ayarlandığını fark ettik. Bize bunu sır olarak saklamamızı söylediler."

Cem'in de değindiği gibi, gizlice çıkanlar genellikle bunu arkadaşlarının işbirliğiyle sürdürürler. Carol şöyle diyor: "Çoğu zaman en az bir arkadaş durumu bilir, fakat ispiyoncu durumuna düşmemek için hiçbir şey söylemez." Bazen işin içine düpedüz sahtekârlık girer. 17 yaşındaki Beth şöyle diyor: "Birçok genç ilişkilerini gizli tutmak için, gittikleri yer konusunda ana babalarına yalan söylüyor." 19 yaşındaki Misaki böyle yaptı. "Çok dikkatli şekilde hikâyeler uydurmalıydım. Annemle

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Kalıcı ilişkiler güven üzerine kurulur. Oysa biriyle gizlice çıkmak annenle babanın güvenine ihanettir ve çıktığın kişiyle ilişkinizi temelden baltalar.

babamın güvenini kaybetmemek için de başka hiçbir konuda yalan söylememeye dikkat ediyordum."

Gizlice Çıkmanın Tehlikeleri

Biriyle gizlice çıkmayı aklından geçiriyorsan, ya da bunu zaten yapıyorsan, kendine şu iki soruyu sormalısın:

Davranışımın sonucu ne olacak? O kişiyle makul bir süre içinde evlenmeyi düşünüyor musun? 20 yaşındaki Evan şöyle diyor: "Evlilik düşüncesi olmadan biriyle çıkmak, satmayı düşünmediğin bir şeyin reklamını yapmaya benzer." Sonuç ne olabilir? Özdeyişler 13:12 şöyle der: "Ertelenen beklentiler yüreği hasta eder." Değer verdiğin birinin 'yüreğini hasta etmeyi' gerçekten ister misin? Dikkat etmen gereken başka bir şey daha var: Biriyle gizlice çıkmak, annenin, babanın ve seninle ilgilenebilecek diğer yetişkinlerin yardımından yoksun kalmana yol açar. Bu yüzden, cinsel ahlaksızlık tuzağına düşme ihtimalin daha yüksektir (Galatyalılar 6:7).

Yehova Tanrı bu davranışım yüzünden ne hissediyor? Kutsal Kitap şöyle der: "Hesap vereceğimiz Kişinin gözleri önünde her şey tüm çıplaklığıyla, açıkça ortadadır" (İbraniler 4:13). Dolayısıyla eğer kendi ilişkini ya da bir arkadaşının ilişkisini gizliyorsan, Yehova bu meseleyi zaten biliyor. Ve eğer işin içinde aldatmaca da varsa bu durumu gerçekten ciddiye alman gerekir. Yehova Tanrı yalanı kesinlikle hoş görmez. Hatta Kutsal Kitapta "yalancı dil" O'nun en nefret ettiği şeyler arasında geçer (Özdeyişler 6:16-19).

Gizliliğe Son Ver!

Gizli bir ilişkin varsa bu konuda anne babanla ya da olgun bir Şahitle konuşman iyi olur. Ya da bir arkadaşın gizlice çıkıyorsa, durumu örtbas etmesine yardım ederek onun hata-

Gizlice çıkan bir arkadaşının durumunu örtbas etmek, bir şeker hastasının gizlice şekerli yiyecekler yediğini örtbas etmeye benzer

sına ortak olma! (1. Timoteos 5:22). Şöyle düşün: Bu ilişki yüzünden arkadaşının başına kötü bir şey gelirse ne hissedersin? Sen de bir ölçüde sorumlu olmaz mısın?

Diyelim bir arkadaşın şeker hastası ve gizli gizli şekerli yiyecekler yiyor. Bunu öğrenseydin, fakat arkadaşın kimseye söylememen için yalvarsaydı ne yapardın? Sence hangisi daha önemli: Arkadaşının durumunu örtbas etmek mi, yoksa muhtemelen onun hayatını kurtaracak bir adım atmak mı?

Eğer tanıdığın birinin gizlice çıktığını biliyorsan benzer bir durumdasın. Ancak, arkadaşlığının sona ermesinden korkmana gerek yok. Gerçek bir arkadaş bunu onun iyiliği için yaptığını zamanla anlayacaktır (Mezmur 141:5).

BİR ÖNERİ

İlişkinizi tüm dünyaya duyurmak zorunda değilsin. Fakat bilmeye hakkı olan kişilerden bunu gizlememelisin. Kendi anne baban ve çıktığın kişinin anne babası bu kişiler arasında sayılabilir.

Gizli mi, Özel mi?

Biriyle çıkarken bunu gizli tutmak her zaman aldatmaca değildir. Diyelim ki, iki kişi birbirlerini daha yakından tanımak istiyor, fakat bunu henüz

herkesin öğrenmesini istemiyor. Thomas'ın dediği gibi belki de "onlar insanların 'Eee, düğün ne zaman?' diye takılmalarını istemiyorlar."

Yersiz baskı gerçekten zararlı olabilir (Ezgiler Ezgisi 2:7). O nedenle bazı çiftler haklı olarak ilişkilerinin başlangıcında bunu herkese söylememeyi tercih edebilir (Özdeyişler 10:19). Yirmi yaşındaki Anna şöyle diyor: "Böylece iki insanın, ilişkilerini sürdürüp sürdürmeyeceklerine karar vermek için zamanı olur. Emin olurlarsa, *o zaman* herkese açıklayabilirler."

Bu arada, annenle baban ya da çıktığın kişinin anne babası gibi ilişkini bilmeye hakkı olan kişilerden bunu saklaman yanlış olur. Eğer ilişkin hakkında açık olamıyorsan kendine bunun nedenini sormalısın. Acaba anne baban haklı olarak bu ilişkiye karşı çıkacağı için mi böyle davranıyorsun?

"Ne Yapmam Gerektiğini Anladım"

Başta sözünü ettiğimiz Ceren, benzer durumdaki başka bir Şahidin yaşadıklarını duyunca Kaan'la gizlice çıkma kara-

hareket planı!

Bir Şahitle gizlice çıkıyorsam yapacaklarım:

.....

.....

Eğer arkadaşım biriyle gizlice çıkıyorsa yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

> ***Onunla gizlice çıkmayı bıraktım. Evet, onu her gün okulda görmek çok zor geliyordu. Fakat Yehova Tanrı her şeyi tüm ayrıntılarıyla ve sonuçlarıyla görebilir. Ama biz bunu yapamayız. Biz sadece Yehova'ya güvenmeliyiz*** ***(Ceren).***

rından vazgeçti. Şöyle diyor: "Onun ilişkisini nasıl bitirdiğini duyduktan sonra ne yapmam gerektiğini anladım." Ayrılmak kolay oldu mu? Hayır! Ceren, "O zamana kadar gerçekten hoşlandığım tek erkekti. Haftalarca her gün ağladım" diyor.

Ancak Ceren Yehova'yı seviyordu. Yanlış yola sapmış olsa da doğru olanı yapmayı gerçekten istiyordu. Zamanla ayrılık acısı hafifledi. Ceren şöyle diyor: "Şimdi Yehova'yla ilişkim her zamankinden daha iyi. İhtiyacımız olan rehberliği tam zamanında sağladığı için O'na çok minnettarım!"

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Diyelim ki, biriyle çıkmaya hazırsın ve hoşlandığın biri var. Onun sana uygun olup olmadığını nasıl bileceksin?***

NE DERSİN?

- **22. sayfada kalın harflerle belirtilmiş üç duruma tekrar bak. Bunlardan herhangi biri senin de zaman zaman hissettiğin duyguları tanımlıyor mu?**
- **Biriyle gizlice çıkmadan duygularınla nasıl başa çıkabilirsin?**
- **Bir arkadaşının gizlice çıktığını bilseydin ne yapardın? Neden?**

3

O benim için uygun biri mi?

Aşağıdaki soruları cevaplamak için biraz zaman ayır:

Evleneceğin kişide hangi niteliklerin mutlaka bulunmasını istersin? Aşağıdaki listeden senin için en önemli dört özelliğin yanına ✔ işareti koy.

❑ Yakışıklı/güzel ☐	❑ Tanrı'yla iyi bir ilişkisi var ☐
❑ Cana yakın ☐	❑ Güvenilir ☐
❑ Gözde ☐	❑ Ahlaklı ☐
❑ Esprili ☐	❑ Hedefleri var ☐

Küçükken hiç âşık oldun mu? Yukarıdaki listeden o zamanlar âşık olduğun kişide en çok hoşlandığın özelliğin yanına ✘ işareti koy.

YUKARIDAKİ özelliklerden *hiçbirinin* yanlış bir tarafı yok. Her birinin ayrı bir çekiciliği vardır. Ancak, insan küçükken âşık olunca daha çok sol sütundakiler gibi daha yüzeysel özellikler hoşuna gider, değil mi?

Ne var ki olgunlaştıkça algılama yeteneğini kullanmaya başlayarak sağ sütunda sıralananlar gibi daha önemli niteliklere dikkat edersin. Örneğin mahallendeki en güzel kızın belki o kadar da güvenilir olmadığını ya da sınıftaki en gözde çocuğun pek ahlaklı olmayabileceğini anlamaya başlarsın. Eğer ilk gençlik çağını geçtiysen, "O benim için uygun biri mi?" sorusunu cevaplarken büyük ihtimalle yüzeysel özelliklerin ötesine bakarsın.

Önce Kendini Tanı

Senin için kimin uygun olacağını düşünmeden önce kendini iyi tanımalısın. Kendini daha iyi tanımak için şu soruları cevapla:

Güçlü yönlerim neler?

.....

.....

Eksikliklerim ya da zayıf yönlerim neler?

.....

.....

Duygusal yönden ve Tanrı'yla ilişkim açısından ihtiyaçlarım neler?

.....

.....

İnsanın kendini tanıması kolay değildir, fakat yukarıdakine benzer sorularla bu yönde ilk adımı atabilirsin. Kendini ne kadar iyi tanırsan, senin zayıf değil de güçlü yönlerini geliştirecek birini bulmaya o kadar hazır olursun.* Ya böyle birini bulduğunu düşünüyorsan?

Herhangi Biriyle Olur mu?

"Seni daha yakından tanıyabilir miyim?" Bu soru –kimin sorduğuna bağlı olarak– seni ya rahatsız edecek ya da sevinçten havalara uçuracaktır. "Evet" diye cevap verdiğini varsayalım. Çıktığın kişinin *sana* uygun olup olmadığına zaman içinde nasıl karar verebilirsin?

* 1. Bölümde "Evliliğe Hazır mısın?" başlığı altındaki soruları gözden geçirerek kendini daha da iyi tanıyabilirsin.

Çok beğendiğin ama ayağına olmayan bir ayakkabıyı satın alır mıydın?

Diyelim yeni bir ayakkabı almak istiyorsun. Mağazaya gittiğinde bir ayakkabı dikkatini çekiyor. Ayağına deniyorsun, fakat üzülerek fark ediyorsun ki ayağını sıkıyor. Ne yapardın? O ayakkabıyı yine de satın alır mıydın? Yoksa başka ayakkabılara mı bakardın? Elbette en iyisi o ayakkabıyı bırakıp başkasına bakmaktır. Ayağına olmayan ayakkabılarla dolaşmak pek mantıklı olmaz.

Bir ayakkabı seçimi bile böyleyse, tabii ki eş seçerken çok daha dikkatli olmalısın! Zaman içinde dikkatini çeken kişiler olabilir. Ama elbette karşına çıkan herhangi biriyle evlenemezsin. Mutlaka yanında kendini rahat hissedeceğin, senin kişiliğine ve hedeflerine gerçekten uyan biriyle birlikte olmak istersin (Başlangıç 2:18; Matta 19:4-6). Böyle biri karşına çıktı mı? Eğer öyleyse, onun senin için uygun olup olmadığını nasıl anlayabilirsin?

Görünüşün Ardına Bak

Bu son soruyu cevaplamak için arkadaşına tarafsızca bak. Ama dikkatli ol! Sadece görmek *istediğin* şeyleri görüyor olabilirsin. Dolayısıyla acele etme. Arkadaşının gerçek karakterini görmeye çalış. Bu doğal olarak çaba ister. Diyelim bir araba almak istiyorsun. İstediğin arabayı ne kadar

Sence araba seçerken görüntünün ötesine bakmak önemli mi? Eş seçerken bu çok daha önemli!

incelerdin? Sadece görüntüye mi önem verirdin? Daha derinlemesine bakmak, mesela motorun durumunu öğrenmek akıllıca olmaz mıydı?

Tabii ki eş seçimi araba seçiminden çok daha ciddi bir meseledir. Ancak birçokları çıktığı kişiyi yüzeysel olarak değerlendirir. Ve hemen ortak yönlerine odaklanırlar: "Aynı tarz müziği seviyoruz." "Aynı şeyleri yapmaktan hoşlanıyoruz." "*Her konuda* aynı fikirdeyiz." Ancak daha önce değinildiği gibi ilk gençlik çağını gerçekten geçtiysen yüzeysel özelliklerin ötesine bakarsın. Karşındaki kişinin 'yüreğindeki gizli insanı' tanıman gerektiğini fark edersin (1. Petrus 3:4; Efesoslular 3:16).

Örneğin ne kadar sık aynı görüşte *olduğunuza* odaklanmaktansa, aynı görüşte *olmadığınızda* neler olduğuna dikkat etmen daha faydalı olabilir. Başka sözlerle, anlaşmazlıklar olduğunda o nasıl tepki veriyor? "Öfke nöbetleri" geçirerek ya da "aşağılayıcı" tarzda konuşarak kendi isteklerinde diretiyor mu? (Galatyalılar 5:19, 20; Koloseliler 3:8). Yoksa esnek biri mi? Yani, bir yanlış söz konusu olmadığı sürece, barışı korumak için karşısındakinin tercihini kabul etmeye hazır mı? (Yakup 3:17).

BİR ÖNERİ

Karakterinizi ortaya çıkaran şunun gibi faaliyetlerde bulunun:

- **Tanrı'nın Sözünü birlikte inceleyin.**
- **Birbirinizi cemaat ibadetlerinde ve tarla hizmetinde gözlemleyin.**
- **İbadet Salonu temizliğine ve inşaat projelerine katılın.**

Düşünmen gereken bir etken daha var: Bu kişi başkalarını kullanmayı seven, baskıcı ya da kıskanç biri mi? Yaptığın her şeyi bilmesi gerektiğini mi düşünüyor? Nicole şöyle diyor: "Çıkan çiftlerin bu yüzden kavga ettiğini duyuyorum. Çünkü taraflardan biri, diğerinin yaptığı her şeyi sürekli

ONUN GİBİ OLABİLİRSİN

Şulamlı Kız

Şulamlı kız duygusal konularda **mantıklı** olması gerektiğini biliyordu. Bu yüzden arkadaşlarına "Ant için bana ey Yeruşalim kızları, içimden gelmedikçe bende sevgi uyandırmaya çalışmayın" dedi. Şulamlı kız **duyguların** mantığı kolayca susturabileceğinin farkındaydı. Örneğin, başkalarının baskısından etkilenip kendisi için uygun olmayan birinin teklifini kabul edebilirdi. Hatta kendi duyguları bile **sağduyusunu köreltebilirdi**. Bunun farkında olan Şulamlı kız **"bir sur"** gibi kaldı (Ezgiler Ezgisi 8:4, 10).

Sen de duygusal konularda Şulamlı kız kadar olgun musun? Sadece kalbini değil **mantığını** da **dinleyebilir** misin? (Özdeyişler 2:10, 11). Bazen başkaları sana hazır olmadığın bir ilişkiye başlaman için **baskı yapmaya** çalışabilir. Hatta bu baskıyı sen kendi kendine de yaratabilirsin. Örneğin el ele yürüyen genç bir çift gördüğünde kendini böyle bir ilişkiye **muhtaç** hissediyor musun? Seninle aynı inançtan olmayan birine **razı** olur muydun? Şulamlı kız duygusal konularda **olgundu**. Sen de olgun olabilirsin!

“aynı bağın içine girmeyin”

“İman etmeyenlerle aynı bağın [dipnot: dengesiz bir boyunduruğun] içine girmeyin.” 2. Korintoslular 6:14’te bulunan bu Kutsal Kitap ilkesini herhalde mantıklı buluyorsun. Yine de iman etmeyen birinden hoşlanabilirsin. Neden? Bazen bu sadece fiziksel çekicilikten kaynaklanabilir. Mark adında bir genç “O kızı her zaman beden dersinde görüyordum” diyor. “Gelip benimle konuşuyordu. Arkadaşlığımızın gelişmesi zor olmadı.”

Eğer kendini tanıyorsan ve inançlarından şüphen yoksa, ayrıca duygularına yenilmeyecek kadar olgunsan, ne yapman gerektiğini bilirsin. Gerçek şu ki, bu kişi ne kadar çekici, etkileyici ya da görünüşte ahlaklı olursa olsun, senin Tanrı’yla ilişkini *güçlendirmeyecek* (Yakup 4:4).

Elbette duygusal bir bağ oluştuktan sonra bunu sona erdirmek kolay değil. Sinem bunu yaşayarak öğrendi. O şöyle diyor: “Her gün ağladım. Sürekli, ibadetlerde bile o çocuğu düşünüyordum. Onu o kadar seviyordum ki, onu kaybetmektense ölmeyi tercih ederdim.” Ancak kısa süre içinde Sinem, inancını paylaşmayan biriyle çıkması hakkında annesinin söylediklerinin doğru olduğunu gördü. Şöyle diyor: “Ondan ayrıldığıma memnunum. Yehova’nın benim tüm ihtiyaçlarımı karşılayacağına kesinlikle güveniyorum.”

Sen de Sinem’in durumunda mısın? Eğer öyleyse bu meseleyle tek başına mücadele etmek zorunda değilsin! Anne babanla konuşabilirsin. Cem okulunda bir kıza âşık olduğunda böyle yaptı. O şöyle anlatıyor: “En sonunda annemlerden yardım istedim. Duygularımı yenmemde bunun çok yararı oldu.” Cemaatindeki ihtiyarlar da sana yardım edebilir. Yaşadıklarını onlardan birine anlatmaya ne dersin? (İşaya 32:1, 2).

'bildirmemesine' dayanamıyor. Bence bu kötüye işaret" (1. Korintoslular 13:4).

Şu ana dek saydığımız noktalar karakter ve davranışlar üzerineydi. Ama arkadaşının nasıl tanındığını da öğrenmen aynı ölçüde önemlidir. Başkalarının onunla ilgili görüşü ne? Onu uzun zamandır tanıyan kişilerle, örneğin cemaatindeki olgun kişilerle konuş. Böylece "onun hakkında olumlu" konuşup konuşmadıklarını öğrenebilirsin (Elçiler 16:1, 2).

Şu ana kadar ele aldığımız alanlarda, arkadaşınla ilgili kişisel gözlemlerini yazman onu değerlendirmene yardımcı olabilir.

Karakteri ✎.....

.....

Davranışları .....

.....

Nasıl tanınıyor?.....

.....

Sayfa 39'daki "Benim İçin İyi Bir Koca Olur mu?" ya da sayfa 40'taki "Benim İçin İyi Bir Eş Olur mu?" çerçevelerine bakmanın da yardımı olabilir. Oradaki sorular arkadaşının uygun bir eş olup olmayacağını görmene yardım edecek.

Ya konuyu düşündükten sonra bu kişinin senin için uygun *olmayabileceği* sonucuna varırsan ne olacak? Bu durumda şu ciddi soruyla karşı karşıyasın:

Ayrılmalı mıyız?

Bazen ayrılık bir kurtuluş olabilir. Jill'in yaşadıklarını düşün. Şöyle anlatıyor:

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Araştırmalar farklı inançlardan insanlar evlendiğinde, ilişkilerinin boşanmayla sonuçlanma olasılığının daha yüksek olduğunu gösteriyor.

"Bir çocuk bile davranışlarıyla kendisini tanıtır; yaptıkları masum ve dürüst mü, değil mi, görülür"
(Özdeyişler 20:11).

"Başlangıçta erkek arkadaşımın nerede olduğumu, ne yaptığımı, kiminle olduğumu sürekli merak etmesi gururumu okşamıştı. Fakat iş öyle bir noktaya geldi ki ondan başka *kimseyle* zaman geçiremez oldum. Ailemle, özellikle de babamla birlikte olduğumda bile kıskanıyordu. İlişkimizi bitirdiğimde sırtımdan büyük bir yük kalktı!"

Sara da benzer bir şey yaşadı. Çıktığı çocuk olan John'un alaycı, talepkâr ve kaba biri olduğunu fark etmeye başladı. Şöyle diyor: "Bir keresinde beni almaya üç saat geç geldi! Kapıyı açan annemi görmezden gelip bana 'Hadi çıkalım. Geç kaldık' dedi. 'Geç *kaldım*' değil 'Geç *kaldık*' dedi. Ya özür dilemeliydi ya da neden geciktiğini açıklamalıydı. Ama hepsinden önemlisi anneme saygılı olmalıydı!" Tabii ki tek bir yanlış davranış ya da özellik o ilişkinin mutlaka sona ermesi gerektiğini göstermez (Mezmur 130:3). Fakat Sara, John'un kabalığının tek seferlik bir olaydan çok onun davranış tarzı olduğunu fark etti ve ilişkilerini bitirmeye karar verdi.

Ya sen de Jill ve Sara gibi çıktığın kişinin uygun bir eş olmayacağını fark edersen? Böyle bir durumda *şüphelerini görmezden gelme!* Kabul etmek zor olsa da en iyisi ilişkiyi bitirmek olabilir. Özdeyişler 22:3 şöyle der: "Akıllı kişi felaketi görüp gizlenir." Örneğin, arkadaşın 39 ve 40. sayfalardaki tehlike işaretlerinden birini ya da daha fazlasını sergiliyor-

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 31. BÖLÜMÜNÜ OKU

> ***Arkadaşın kendi ailesine nasıl davranıyorsa sana da öyle davranacaktır*** *(Tony).*

sa –en azından sorun düzelene dek– ilişkinizi bitirmen en iyisi olacaktır. Ayrılmak kolay olmayabilir. Fakat evlilik kalıcı bir bağdır. Şu an kısa süreli bir acı yaşamak, ileride ömür boyu pişman olmaktan iyidir!

Kararını Nasıl Açıklayacaksın?

Ayrılmak istediğini ona nasıl açıklamalısın? Öncelikle, konuşmak için uygun bir ortam seç. Bunu nasıl yapabilirsin? Böyle bir durumda çıktığın kişinin *sana* nasıl davranmasını isterdin onu düşün (Matta 7:12). Senden ayrılmak istediğini herkesin önünde söylemesini ister miydin? Herhalde istemezdin. En iyisi koşullar gerektirmedikçe ayrılma isteğini telesekreter, mesaj ya da e-posta ile bildirmemektir. Bunun yerine, bu ciddi meseleyi konuşabileceğiniz bir zaman ve yer belirle.

Peki konuşma zamanı geldiğinde ne diyeceksin? Elçi Pavlus Hıristiyanlara, birbirlerine 'doğruyu söylemelerini' öğütledi (Efesoslular 4:25). O halde düşünceli ama kararlı olmak en iyisidir. Bu ilişkinin *sence* neden yürümeyeceğini açıkça söyle. Uzun bir hata listesi çıkarmana ya da onu eleştiri yağmuruna tutmana gerek yok. Aslında, "*Sen* hep şöyle yapıyorsun" ya da "*Sen* hiç şöyle yapmıyorsun" gibi cümleler kurmak yerine kendi duygularını ifade etmen daha iyi olur. Şöyle diyebilirsin: "*Benim*, [. . .] özellikleri olan birine ihtiyacım var" ya da "*Bence* bu ilişki sona ermeli çünkü . . . "

Kararsız olmamalı ve karşındaki kişinin seni etkilemesine izin vermemelisin. Ciddi bir nedenden ötürü ayrılık kararı aldığını unutma. Dolayısıyla arkadaşın senin fikrini değiştirmek için kurnazca yöntemlere başvurursa dikkatli ol. Lori şöyle diyor: "Ben ilişkimizi bitirdikten sonra, ayrıldığım çocuk sürekli bunalımdaymış gibi davranmaya başladı. Sanırım ona acımam için böyle yaptı. Kendimi gerçekten çok kötü hissettim. Fakat onun bu davranışının kararımı bozmasına izin vermedim." Lori gibi sen de ne istediğini bil ve kararına sadık kal. *Hayır* dediysen *hayır* olsun (Yakup 5:12).

Ayrılığın Sonrası

Ayrıldıktan sonra bir süre kendini kötü hissetmen normaldir. Hatta şöyle diyen mezmur yazarı gibi bile hissedebilirsin: "Şaşkınlaştım, iyice belim büküldü, günlerce üzgün üzgün dolaştım" (Mezmur 38:6). İyi niyetli bazı arkadaşların yardım etmeye çalışarak ilişkinize bir şans daha vermeni söyleyebilir. Dikkatli ol! Kararının sonuçlarıyla *sen*

hareket planı!

Benimle aynı inançtan olmayan birinden hoşlanıyorsam yapacaklarım:

.....

.....

Başkalarının çıktığım kişi hakkındaki görüşlerini öğrenmek için yapabileceklerim:

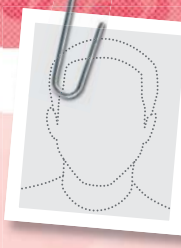
.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

benim için iyi bir koca olur mu?

kişiliğiyle ilgili temel sorular

- ☐ *Bir konuda yetkisi olduğunda bunu nasıl kullanıyor? (Matta 20:25, 26).*
- ☐ *Hedefleri neler? (1. Timoteos 4:15).*
- ☐ *Hedeflerine ulaşmaya **şimdiden** çalışıyor mu? (1. Korintoslular 9:26, 27).*
- ☐ *Ailesine nasıl davranıyor? (Çıkış 20:12).*
- ☐ *Arkadaşları kimler? (Özdeyişler 13:20).*
- ☐ *Neler hakkında konuşuyor? (Luka 6:45).*
- ☐ *Parayla ilgili tutumu ne? (İbraniler 13:5, 6).*
- ☐ *Ne tür eğlencelerden hoşlanıyor? (Mezmur 97:10).*
- ☐ *Yehova'ya sevgisini nasıl gösteriyor? (1. Yuhanna 5:3).*

ayrıca

- ☐ *Çalışkan mı? (Özdeyişler 6:9-11).*
- ☐ *Parasını akıllıca kullanıyor mu? (Luka 14:28).*
- ☐ *Hakkında olumlu konuşuluyor mu? (Elçiler 16:1, 2).*
- ☐ *Başkalarına karşı düşünceli mi? (Filipililer 2:4).*

tehlike işaretleri

- ☐ *Öfkelenmeye eğilimli mi? (Özdeyişler 22:24).*
- ☐ *Seni cinsel ahlaksızlığa teşvik ediyor mu? (Galatyalılar 5:19).*
- ☐ *Sana ya da başkalarına fiziksel veya sözlü saldırıda bulunuyor mu? (Efesoslular 4:31).*
- ☐ *Eğlenmek için içkiye ihtiyaç duyuyor mu? (Özdeyişler 20:1).*
- ☐ *Kıskanç ya da bencil mi? (1. Korintoslular 13:4, 5).*

benim için iyi bir eş olur mu?

kişiliğiyle ilgili temel sorular

- ☐ *Boyun eğmeye istekli olduğunu ailesinde ve cemaatte nasıl gösteriyor? (Efesoslular 5:21, 22).*
- ☐ *Ailesine nasıl davranıyor? (Çıkış 20:12).*
- ☐ *Arkadaşları kimler? (Özdeyişler 13:20).*
- ☐ *Neler hakkında konuşuyor? (Luka 6:45).*
- ☐ *Parayla ilgili tutumu ne? (1. Yuhanna 2:15-17).*
- ☐ *Hedefleri neler? (1. Timoteos 4:15).*
- ☐ *Hedeflerine ulaşmaya **şimdiden** çalışıyor mu? (1. Korintoslular 9:26, 27).*
- ☐ *Ne tür eğlencelerden hoşlanıyor? (Mezmur 97:10).*
- ☐ *Yehova'ya sevgisini nasıl gösteriyor? (1. Yuhanna 5:3).*

ayrıca

- ☐ *Çalışkan mı? (Özdeyişler 31:17, 19, 21, 22, 27).*
- ☐ *Parasını akıllıca kullanıyor mu? (Özdeyişler 31:16, 18).*
- ☐ *Hakkında olumlu konuşuluyor mu? (Rut 3:11).*
- ☐ *Başkalarına karşı düşünceli mi? (Özdeyişler 31:20).*

tehlike işaretleri

- ☐ *Kavgacı biri mi? (Özdeyişler 21:19).*
- ☐ *Seni cinsel ahlaksızlığa teşvik ediyor mu? (Galatyalılar 5:19).*
- ☐ *Sana ya da başkalarına fiziksel veya sözlü saldırıda bulunuyor mu? (Efesoslular 4:31).*
- ☐ *Eğlenmek için içkiye ihtiyaç duyuyor mu? (Özdeyişler 20:1).*
- ☐ *Kıskanç ya da bencil mi? (1. Korintoslular 13:4, 5).*

yaşayacaksın, iyi niyetli arkadaşların değil. O nedenle, olanlara üzülsen bile, kararına bağlı kalmaktan korkma.

Emin ol, üzüntün sonunda geçecek. Bu arada durumla başa çıkmana yardım edecek bazı şeyler yapabilirsin. Örneğin:

Güvenilir bir dostuna duygularını aç* (Özdeyişler 15:22). Bu konu hakkında Yehova'ya dua et (Mezmur 55:22). Kendini bir şeylerle meşgul tut (1. Korintoslular 15:58). Kendini insanlardan soyutlama (Özdeyişler 18:1). Senin üzerinde yapıcı etkisi olacak kişilerle beraber ol. Olumlu şeyler düşünmeye gayret et (Filipililer 4:8).

İleride yeni biriyle tanışabilirsin. Şüphesiz o zaman arkadaşlığını daha dengeli bir bakış açısıyla sürdüreceksin. Ve belki de bu sefer "O benim için uygun biri mi?" sorusuna cevabın *evet* olacak.

---

* Anne baban ve diğer yetişkinler, örneğin cemaat ihtiyarları, bu konuda yardımcı olabilir. Hatta onların da gençken benzer acı tecrübeler yaşadığını öğrenebilirsin.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Biriyle çıkarken birbirinize sevginizi ne ölçüde göstermeniz uygundur?***

NE DERSİN?

- **Evlilik ilişkisinin başarısına katkıda bulunabilecek hangi niteliklere sahipsin?**
- **Evleneceğin kişide hangi niteliklerin bulunması senin için şart?**
- **Seninle aynı inançtan olmayan biriyle evlenirsen hangi karmaşık sorunlarla karşılaşabilirsin?**
- **Çıktığın kişinin karakterini, davranışlarını ve nasıl tanındığını öğrenmek için neler yapabilirsin?**

4

Ne zaman dur demeliyim?

Doğru mu yanlış mı?

Çıkan iki kişinin birbirine dokunması hangi koşul altında olursa olsun her zaman yanlıştır.
❑ Doğru
❑ Yanlış

Bir çift cinsel ilişkiden kaçınsa da cinsel ahlaksızlık suçu işleyebilir.
❑ Doğru
❑ Yanlış

Çıkan iki kişi birbirini gerçekten seviyorsa cinsel konularda serbest davranmalı.
❑ Doğru
❑ Yanlış

MUTLAKA bu konuda çok düşünmüşsündür. Eğer biriyle çıkıyorsan, sevgini ifade etme konusunda nerede dur diyeceğini bilmek zor olabilir. Şimdi yukarıdaki üç düşünceyi ele alarak Tanrı'nın Sözünün "Ne zaman dur demeliyim?" sorusuna verdiği cevabı görelim.

● ***Çıkan iki kişinin birbirine dokunması hangi koşul altında olursa olsun her zaman yanlıştır.***

Yanlış. Kutsal Kitap yerinde ve temiz sevgi ifadelerini kınamaz. Örneğin Kutsal Kitap birbirlerine âşık olan Şulamlı kızla çoban gencin öyküsünü anlatır. Onların temiz bir ilişkisi vardı. Ancak evlenmeden önce *bazı* yollarla birbirlerine sevgilerini ifade ettikleri anlaşılıyor (Ezgiler Ezgisi 1:2; 2:6; 8:5). Benzer şekilde bugün de evliliği ciddi olarak düşünen çiftler bazı temiz sevgi ifadelerinin uygun olduğunu düşünebilir.*

Bununla birlikte, bir çift çıkarken son derece dikkatli olmalıdır. Öpüşmek, sarılmak ya da cinsel arzu uyandıracak herhangi bir hareket, uygunsuz davranışlara yol açabilir. Temiz niyetli bir çiftin bile kontrolü kaybedip cinsel ahlaksızlık yapması çok kolaydır (Koloseliler 3:5).

● ***Bir çift cinsel ilişkiden kaçınsa da cinsel ahlaksızlık suçu işleyebilir.***

Doğru. Kutsal Kitapta "cinsel ahlaksızlık" olarak tercüme edilen Yunanca sözcüğün *(porneia)* geniş bir anlamı var. Bu sözcük evlilikdışı her tür cinsel ilişkiyi anlatır ve özellikle cinsel organların ahlaksızca kullanılmasını kasteder. Dolayısıyla kapsamına sadece cinsel ilişki değil, diğer kişiye mastürbasyon yapmak ve oral ya da anal seks de girer.

Kutsal Kitap sadece cinsel ahlaksızlığı kınamaz. Elçi Pavlus şöyle yazdı: "Günahkâr

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Nişanlıysan, bazı özel konuları nişanlınla konuşman gerekir. Fakat cinsel arzu uyandırma amacıyla konuşmak, telefonda ya da mesaj yoluyla bile olsa, kirli davranışlar kapsamına girer.

* Dünyanın bazı yerlerinde evli olmayan kişilerin herkesin önünde birbirlerine yakın davranması uygunsuz ve ayıp karşılanır. Hıristiyanlar başkalarını tökezletebilecek davranışlarda bulunmamaya dikkat ederler (2. Korintoslular 6:3).

ya ileri gittiysek?

Ya uygunsuz davranışlarda bulunduysanız? Sorunu tek başına çözebileceğini düşünerek kendini kandırma. Bir genç şunları itiraf etti: "Tanrı'ya, 'Ne olur yardım et, bunu tekrar yapmayalım' diye dua ederdim. Bunun bazen faydası olurdu, ama işe yaramadığı zamanlar da oldu." Dolayısıyla, anne babanla konuş. Ayrıca Kutsal Kitap şu güzel öğüdü verir: "Cemaatin ihtiyarlarını çağır" (Yakup 5:14). Bu çobanlar Tanrı'yla ilişkini düzeltebilmen için öğüt verebilir, tavsiyelerde bulunabilir ve sana yanlışını gösterebilir.

bedenin işleri bellidir: Cinsel ahlaksızlık, pislik, edepsiz davranışlar, ... bunları alışkanlık edinenlerin Tanrı'nın krallığında mirası olmayacak" (Galatyalılar 5:19-21).

"Pislik" derken ne kastediliyor? Yunanca sözcüğün kapsamına her tür kirli konuşma ve davranış girer. Ellerini diğer kişinin giysisi altında gezdirmek, onu soymak ya da mahrem yerlerini, örneğin göğüslerini okşamak şüphesiz bu tanıma uyuyor. Kutsal Kitapta göğüslerin okşanması sadece evli çiftlerin yapmaya hakkı olan bir davranış olarak gösterilir (Özdeyişler 5:18, 19).

Bazı gençler Tanrı'nın koyduğu standartları utanmazca hiçe sayıyor. Onlar *kasıtlı olarak* ileri gidiyor ya da cinsel pislik niteliğindeki bu davranışlarda bulunabilecekleri kişileri açgözlülükle arıyorlar. Böyle kişiler Pavlus'un "edepsiz davranışlar" diye adlandırdığı davranışlarda bile bulunarak suç işleyebilir. "Edepsiz davranışlar" olarak geçen Yunanca sözcük "kabul edilemez davranışlar, aşırılık, saygısızlık, dizginsiz şehvet" anlamına gelir. "Her türlü ahlak duygusunu yitirip, doyumsuzca her tür pisliği yapmak üzere edepsizliğe" dalmayı asla istemezsin, değil mi? (Efesoslular 4:17-19).

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN
1. KİTABIN 24. BÖLÜMÜNÜ OKU

"Sevgi . . . . çirkin davranışlarda bulunmaz"
(1. Korintoslular 13:4, 5).

• • • • • • • • •

● ***Çıkan iki kişi birbirini gerçekten seviyorsa cinsel konularda serbest davranmalı.***

Yanlış. Bazılarının düşüncesinin aksine, cinsel yönden serbest davranmak bir ilişkiyi güçlendirmez. Tersine, karşılıklı saygı ve güveni yok eder. Lale'nin başına geleni düşünelim. Şöyle anlatıyor: "Bir gün annem evde yokken erkek arkadaşım sözde televizyon izlemeye geldi. Önce sadece elimi tuttu. Sonra bir anda vücuduma dokunmaya başladı. Ona dur diyemedim; sinirlenip gitmesinden korktum."

Ne düşünüyorsun? Sence Lale'nin erkek arkadaşı onu gerçekten seviyor muydu, yoksa sadece bencilce kendi arzularını tatmin etmeye mi çalışıyordu? Seni kirli davranışlara sürüklemeye çalışan biri seni gerçekten seviyor olabilir mi?

Bir erkek, bir kıza Kutsal Kitap eğitimine ve vicdanına karşı gelmesi için baskı yaparsa, Tanrı'nın kanununu çiğnemiş ve kızı aslında sevmediğini göstermiş olur. Bu baskıya kendi isteğiyle teslim olan kız da erkek arkadaşının kendisini kullanmasına izin vermiş, fakat daha kötüsü, kirli bir davranışta bulunmuş olur. Hatta "cinsel ahlaksızlık" bile yapmış olabilir* (1. Korintoslular 6:9, 10).

BİR ÖNERİ

Çıkarken arkadaş grubuyla birlikte olun; ya da yanınızda mutlaka birinin olması için ısrar et. Tehlikeli ortamlardan kaçının; örneğin, evde ya da park halindeki bir arabada yalnız kalmayın.

* Bu paragrafta ele alınanlar elbette hem kızlar hem de erkekler için geçerlidir.

“Nişanlımla oturup ahlaken temiz kalma konusunu ele alan Kutsal Kitaba dayalı makaleleri okuduk. O makalelerin vicdanımızı rahatsız edecek bir şey yapmamamız için sağladığı yardımı çok takdir ediyoruz” (Leticia).

Kesin Sınırlar Koy

Biriyle çıkıyorsan uygun olmayan sevgi ifadelerinden nasıl kaçınabilirsin? En akıllıcası *önceden kesin sınırlar koymaktır*. Özdeyişler 13:10 şöyle der: “Birbirine danışanlar . . . . hikmeti bulur.” Dolayısıyla çıktığın kişiyle hangi sevgi ifadelerinin uygun olduğunu önceden konuş. Sınırları belirlemek için duygusal bir ortam oluşana dek beklemek, yangın alarmı takmak için yangın çıkana dek beklemeye benzer.

Kabul etmek gerekir ki böyle hassas bir konuyu konuşmak –özellikle de ilişkinin başlangıcında– çok zor olabilir, hatta sizi utandırabilir. Fakat sınırlar koymak, sonradan ciddi sorunların ortaya çıkmasını büyük oranda engelleyebilir.

hareket planı!

Cinsel ahlaksızlığa yol açabilecek ayartmalardan uzak durmak için şunları yapabilirim:

.....

.....

Çıktığım kişi kirli davranışlarda bulunmam için bana baskı yapmaya çalışırsa şöyle davranacağım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Evine yangın alarmı takmak için yangın çıkana kadar bekler misin? O zaman sınırlar koymak için de cinsel arzularının uyanmasını bekleme

Hikmetli şekilde konan sınırlar, ilk yangın belirtisiyle alarm veren duman dedektörleri gibidir. Ayrıca bu konuları konuşmaktaki beceriniz, ilişkinizin başarılı şekilde yürüyüp yürümeyeceğinin de göstergesi olabilir. Aslında özdenetim, sabır ve özveri evlilikte doyum veren bir cinsel hayatın temelidir (1. Korintoslular 7:3, 4).

Yehova'nın standartlarına uymanın kolay olmadığı doğrudur. Fakat O'nun öğütlerine güvenebilirsin. Çünkü O Kendisini İşaya 48:17'de "yararına olanı sana öğreten, gitmen gereken yolda seni yürüten Tanrı" olarak tanıtır. Yehova senin için en iyisini istiyor!

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Evlenene kadar cinsel ilişkiye girmemek seni anormal biri yapmaz. Tam tersine bu en akıllıca karardır. Şimdi nedenine bakalım.***

NE DERSİN?

- **Karşı cinsten biriyle fiziksel temas konusunda ne tür sınırlar koyarsın?**
- **Cinsel ahlaksızlığın, pisliğin ve edepsiz davranışların birbirinden farkını açıkla.**

5

Neden evlenene kadar bekleyeyim?

"Cinsel ilişkiyi deneme konusunda büyük bir baskı hissediyorum" (Burcu).

"Hâlâ kimseyle birlikte olmadım. Bu yüzden kendimi tuhaf hissediyorum" (Volkan).

"HÂLÂ kimseyle birlikte olmadın mı?" Bu soru seni ürkütebilir. Çünkü birçok yerde hiç cinsel ilişkiye girmemiş bir genç acayip, tuhaf biri gibi görülür. Bu nedenle bazı gençlerin henüz ergenlik çağındayken cinsel ilişkiye girmesi hiç şaşırtıcı değil.

Hem İçten Hem de Dıştan Baskı

İsa'nın bir takipçisiysen Kutsal Kitabın "cinsel ahlaksızlık-

sonra ne olacak?

Arkadaşların ve eğlence dünyası evlenmeden cinsel ilişkiye girmenin tatsız gerçeklerini çoğu zaman ustaca gizler. Aşağıdaki üç duruma bak. Sence bu gençlere ne olacak?

● Okulda bir çocuk bir sürü kızla yatmış olmasıyla övünüyor. Bunun eğlenceli olduğunu, kimseye zararı olmadığını söylüyor. Sence sonrasında hem ona hem de kızlara ne olacak?

✎ .....

.....

● Bir film evli olmayan iki gencin birbirlerine sevgilerini göstermek için birlikte olmalarıyla sona eriyor. Gerçek hayatta bunun sonrasında ne olur? .....

.....

● Hoş bir çocukla tanışıyorsun. Sana birlikte olmayı teklif ediyor. Kimsenin bunu öğrenmeyeceğini söylüyor. Eğer onun teklifini kabul eder ve durumu örtbas etmeye çalışırsan, sonra ne olacak? .....

.....

tan sakın" dediğini biliyorsun (1. Selanikliler 4:3). Yine de cinsel arzularını kontrol etmek sana zor gelebilir. Serkan isimli genç "Zaman zaman, ortada hiçbir neden yokken aklıma cinsellikle ilgili düşünceler geliyor" diyor. Emin ol, bu tür duygular genelde normaldir.

Ancak, kimseyle cinsel ilişkiye girmediğin için bitmek bilmeyen alayların hedefi olmak ve rahatsız edilmek hiç de hoş değildir! Örneğin arkadaşların biriyle birlikte olmadığın sürece gerçek bir erkek ya da kadın olmadığını söyleyebilir. Ellen şöyle diyor: "Arkadaşların, cinselliği heyecan verici ve normal bir şeymiş gibi gösterir. Dilediğin insanla yatmıyorsan tuhaf görülürsün."

ONUN GİBİ OLABİLİRSİN

Yusuf

Yusuf **ciddi bir durumla** karşı karşıyaydı. Efendisinin karısı kendisiyle birlikte olması için ona sürekli ısrar etmişti; şimdi tekrar deniyordu! Fakat Yusuf bocalamadı. **Cevabı çok kesindi.** Ona, "Nasıl böyle büyük bir kötülük yapıp **Tanrı'ya karşı günah işlerim?"** dedi. Kadın bu cevabı kabul etmeyip onu tutunca Yusuf kaçmaktan utanmadı. Hatta **koşarak** evden çıktı! Yusuf **sağlam bir ahlakı** olduğunu gösterdi (Başlangıç 39:7-12).

Sen de böyle bir durumla karşılaşabilirsin. Biri senden kendini cinsel arzularına bırakmanı isteyebilir. Fakat direnmek sadece bir özdenetim meselesi değildir. Temelinde Yaratıcın **Yehova Tanrı'yı memnun etme** arzusu vardır. Senin gibi Yusuf'un da cinsel arzuları vardı. Ancak bu arzuları Yaratıcısını üzecek şekilde tatmin etmeyi aklından bile geçirmedi. Benzer şekilde sen de ahlaksal kirliliğin Tanrı'yı üzdüğünü ve eninde sonunda acıya yol açtığını **anlamalısın.** Bu yüzden Yusuf'unki gibi sağlam bir ahlak **geliştirmeye** ve ahlakını **korumaya** çalış.

> ***'Cinsel ahlaksızlık yapan ya da kirli davranışlarda bulunan hiç kimsenin Tanrı'nın krallığında mirası olmadığını' kendime sürekli hatırlatıyorum. Bu, cinsel ayartmalara direnme konusundaki kararlılığımı güçlendiriyor (Efesoslular 5:5) (Özlem).***

Fakat evlilik öncesi cinsel ilişkinin başka bir yüzü var ki, arkadaşların bundan pek söz etmeyebilir. Örneğin erkek arkadaşıyla birlikte olan Maria "Sonradan çok utandım ve kendimi suçlu hissettim. Kendimden de erkek arkadaşımdan da nefret ettim" diyor. Buna benzer duygular çoğu gencin düşündüğünden daha sık yaşanıyor. Aslında evlilik öncesi cinsel ilişki genelde duygusal olarak acı veren bir deneyimdir. Ve sonuçları çok fecidir!

Ancak Şule şöyle soruyor: "Tanrı gençlere evlenene kadar kullanmamaları gerektiğini bile bile neden cinsel arzuları verdi?" Bu yerinde bir sorudur. Fakat şöyle düşün:

Hissettiğin tek güçlü duygu cinsel dürtü mü? Tabii ki değil. Yehova Tanrı seni çok farklı arzu ve duygular hissedebilecek şekilde yarattı.

İçinde uyanan her dürtüye göre hareket etmek zorunda mısın? Hayır, çünkü Tanrı sana davranışlarını kontrol edebilme yeteneği de verdi.

Öyleyse bundan hangi ders çıkıyor? Bazı arzuların uyanmasına engel olamayabilirsin, fakat onlara vereceğin tepkiyi *kontrol edebilirsin*. Her cinsel dürtüye göre davranmak, her öfke duyduğunda rastgele birine vurman kadar yanlış ve akılsızca olur.

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Evlilik, cinsel yönden serbest davranan insanların alışkanlıklarını değiştirmesini pek sağlamıyor. Diğer yandan, evlenmeden önce Tanrı'nın ahlak standartlarına sadık kalan kişiler sonradan eşlerine de sadık kalıyor.

Aslında Tanrı insanın cinsel gücünü uygun olmayan şekilde kullanmasını asla istemedi. Kutsal Kitap 'Her biriniz kutsal ve onurlu bir durumda kendi bedenine hâkim olmayı bilmeli' der (1. Selanikliler 4:4). Nasıl "sevmenin vakti, nefret etmenin vakti" varsa, cinsel dürtülere göre davranmanın ve bunu yapmaktan kaçınmanın da vakti var (Vaiz 3:1-8). Sonuçta arzularının kontrolü *sende!*

Peki eğer biri seninle alay ederek "*Gerçekten* hâlâ kimseyle birlikte olmadın mı?" derse ne yapacaksın? Korkma. Seni aşağılamaya çalışan kişiye şöyle diyebilirsin: "Evet hâlâ kimseyle birlikte olmadım ve biliyor musun, bundan çok memnunum!" Ya da "Bu kişisel bir mesele ve bunu kimseyle tartışmak istemiyorum" diyebilirsin* (Özdeyişler 26:4; Koloseliler 4:6). Tabii sana soru soran kişinin daha fazlasını öğrenmesinin yerinde olacağını düşünüyorsan Kutsal Kitaba dayanan tavrının nedenini ona açıklamak isteyebilirsin.

BİR ÖNERİ

Seninle aynı inançtan olduklarını iddia etseler bile, yüksek ahlak standartları olmayan kişilerle arkadaşlık etmekten sakın.

Aklına "*Gerçekten* hâlâ kimseyle birlikte olmadın mı?" sorusuna verilebilecek başka cevaplar geliyor mu? Geliyorsa aşağı yaz.

✎.....

.....

Değerli Bir Hediye

İnsanlar evlenmeden cinsel ilişkiye girdiğinde Tanrı neler hissediyor? Diyelim ki bir arkadaşına hediye aldın. Ama sen hediyeyi daha veremeden arkadaşın paketi buldu ve sırf meraktan açtı! Üzülmez miydin? Öyleyse evlenmeden cinsel ilişkiye girersen Tanrı'nın ne hissedeceğini de tahmin edebilirsin.

* Herodes tarafından sorgulanırken İsa'nın sessiz kalmayı tercih etmesi dikkate değer (Luka 23:8, 9). Birçok durumda sessiz kalmak saygısızca sorulan sorulara cevap vermenin iyi bir yoludur.

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 24. BÖLÜMÜNÜ OKU

"Biri . . . . bekâr [ya da 'bakire'] kalma kararını yüreğinde taşıyorsa iyi yapıyor"
(1. Korintoslular 7:37).

O senin için bir hediye gibi olan cinsel ilişki deneyimini yaşamak için evlenene kadar beklemeni istiyor (Başlangıç 1:28).

Peki cinsel duyguların ne olacak? Onları kontrol etmeyi öğrenmelisin. Bunu yapacak güçtesin! Yehova'ya sana yardım etmesi için dua et. O'nun ruhu, daha iyi özdenetim göstermeni sağlayabilir (Galatyalılar 5:22, 23). Yehova'nın 'temiz bir yaşam sürenlerden hiçbir iyiliği esirgemediğini' unutma (Mezmur 84:11). Onur isimli genç şöyle diyor: "Evlenmeden cinsel ilişkiye girmenin o kadar da kötü olmadığını düşünmeye başladığımda, bunun *ruhi* açıdan doğuracağı kötü sonuçları

hareket planı!

Evlenene dek kimseyle birlikte olmama kararıma bağlı kalmak için yapmam gerekenler:

.....

.....

Arkadaşlarım kararıma bağlı kalmamı zorlaştırıyorsa yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Evlenmeden cinsel ilişkiye girmek bir hediyeyi daha sana verilmeden açmaya benzer

aklıma getiriyorum ve hiçbir günahın Yehova'yla olan ilişkimi bozmaya değecek kadar çekici olmadığı sonucuna varıyorum."

Gerçek şu ki, cinsel ilişki için evlenene kadar beklemek ne tuhaftır ne de anormal. Asıl aşağılayıcı, utandırıcı ve zararlı olan ahlaksız cinsel ilişkidir. Oysa bu dünya Kutsal Kitabın standartlarına uymanın seni anormal biri haline getirdiğini iddia ediyor; sen bu felsefeye kanma. Bekâretini korumakla, fiziksel ve duygusal sağlığını, en önemlisi de Tanrı'yla ilişkini korursun.

NE DERSİN?

- **Sence neden bazıları kimseyle birlikte olmamış kişilerle alay ediyor?**
- **Evlenene kadar bekleme kararına uymak neden zor olabilir?**
- **Bunu başarmanın yararları nelerdir?**
- **Kardeşine bu yararları nasıl anlatırdın?**

notlarım

Eğer evlenmeyi düşünüyorsan, evleneceğin kişide arayacağın en önemli iki özelliği aşağıya yaz ve neden bu niteliklerin senin için önemli olduğunu açıkla. En azından bir süreliğine bekâr kalmayı tercih ediyorsan, bekârlığın iki avantajını yaz.

YAŞAMINDAKİ DEĞİŞİM 2

Büyümenin bedeninde yol açtığı değişiklikler seni mutsuz ediyor mu? ❑ Evet ❑ Hayır

Ergenlik çağının yol açtığı değişim sende yalnızlık, karmaşık duygular ya da korku yarattı mı? ❑ Evet ❑ Hayır

Sık sık aklına karşı cinsle ilgili düşünceler geliyor mu? ❑ Evet ❑ Hayır

Eğer yukarıdaki sorulardan herhangi birine cevap olarak "Evet" dediysen telaşlanma; bu sende bir sorun olduğu anlamına gelmiyor. Mesele şu: Yetişkinliğe geçerken yaşadığın fiziksel ve duygusal değişim senin mutluluktan havalara uçmana ya da bunalıma girmene veya ikisi arasındaki tüm duyguları yaşamana yol açabilir. Büyümek herhalde her zaman istediğin bir şeydi; fakat artık yetişkinliğe geçiş sürecin başladı ve bu sana ürkütücü gelebilir. **6-8. Bölümler** yaşamındaki değişimle başa çıkmana yardımcı olacak.

6

Vücuduma neler oluyor?

"Boyum çok hızlı uzadı. Çok ağrı çektim. Boyumun uzaması heyecan veriyordu ama bacaklarıma, ayaklarıma sürekli kramplar girip duruyordu. Bundan nefret ediyordum" (Paul).

"Vücudunda değişiklikler olduğunu görürsün ve kimsenin bunu fark etmeyeceğini umarsın. Fakat sonra biri tamamen iyi niyetle vücuduna bakarak 'Anne olma yaşın gelmiş artık!' der. O zaman yerin dibine girmek ve bir daha hiç çıkmamak istersin" (Şenay).

HAYATINDA hiç farklı bir semte taşındın mı? Çok zor bir geçiş dönemidir. Tanıdığın, bildiğin her şeyi; evini, okulunu ve arkadaşlarını geride bırakıp gidersin. Yeni çevreye alışmak da zaman alır.

Ergenlik çağında, yani fiziksel açıdan olgunlaştığın dö-

nemde, yaşamındaki en büyük değişimlerden birini yaşarsın. Bir bakıma, yeni bir "semte" taşınıyor gibi olursun. Heyecan verici değil mi? Kesinlikle öyle. Fakat yetişkinliğe geçiş karmaşık duygulara yol açabilir ve bu duruma uyum sağlaman kolay olmayabilir. Heyecan verici olduğu kadar çalkantılı da olan bu dönemde neler olur?

Kızlara Özel

Ergenlik döneminde çarpıcı bir değişim yaşanır. Yaşayacağın değişimin bir kısmı görünür şeylerdir. Örneğin hormonlar cinsel bölgende kılların çıkmasına yol açar. Ayrıca göğüslerinin, kalçanın ve bacaklarının büyüdüğünü fark edersin. Bedenin yavaş yavaş çocuk görüntüsünden kurtulup yetişkin bir kadının vücut hatlarına kavuşur. Bunda kaygılanacak hiçbir şey yok, bu tamamen normal. Bedenin, bir bebek dünyaya getirebileceği dönem için hazırlanıyor.

Ergenlik çağına girdikten bir süre sonra âdet çevriminin başladığını görürsün. Yeterince hazır değilsen yaşamının bu dönüm noktası sana ürkütücü gelebilir. Samantha "Âdet görmeye başladığım zaman tamamen hazırlıksızdım" dedi. "Kendimi çok pis hissederdim. Banyoda bütün vücudumu iyice ovalayarak yıkar ve 'Ne kadar iğrencim!' diye düşünürdüm. Yıllar boyu her ay âdet göreceğim düşüncesi beni dehşete düşürüyordu."

Çocukluğuna veda etmen evden taşınmana benzer; ama buna uyum sağlayabilirsin

Unutma ki, âdet çevrimi üreme organlarının gelişmekte olduğunu gösterir. Annelik görevini üstlenmeye hazır olman için yıllar geçmesi gerekiyorsa da, artık yavaş yavaş kadın oluyorsun. Yine de âdet döneminin başlangıcı huzursuz edici olabilir. Pelin "Alışmam gereken en kötü şey ruh halimin değişmesiydi" dedi. "Keyifli geçen bir günün ardından, gece boyunca ağlamaktan gözlerim kan çanağına dönüyordu. Bunun nedenini anlayamamak çok sinir bozucuydu."

BİLİYOR MUSUN . . .

Ergenlik çağı 8 yaş gibi çok erken bir yaşta da, 14 yaşından sonra da başlayabilir. Başlangıç yaşı çok değişken olabilir.

Eğer şu aralar sen de böyle hissediyorsan sabırlı ol. Zamanla alışacaksın. 20 yaşındaki Annette "Bu olup bitenlerin beni bir kadın yapacağını ve Yehova'nın bana çocuk sahibi olma hediyesi verdiğini sonunda kabul ettim" dedi. "Bu zaman alıyor ve bazı kızlar için gerçekten çok zor. Ama zamanla değişimi kabul etmeyi öğreniyorsun."

Sen de sözü edilen bu değişimi yaşamaya başladın mı? Yaşadığın değişim hakkında soruların varsa bunları aşağıdaki satırlara yazabilirsin. ✎ .....

.....

.....

Erkeklere Özel

Ergenlik çağı erkeklerin dış görünüşünde çok büyük değişikliklere yol açar. Örneğin, cildin sık sık yağlanır ve sonunda yüzünde sivilceler, siyah noktalar oluşur.* 18 yaşındaki Mete "Suratında bir sürü sivilcenin çıktığını gör-

* Bu, kızların da başına geliyor. Cildine iyi bakarak bu durumu kontrol altına alabilirsin.

> ***Ergenlik çağında birçok açıdan kendini güvensiz hissedersin ve vücudun sürekli değişirken sırada ne var, kestiremezsin. Fakat büyüdükçe bu değişimi kabul etmeyi, hatta sevmeyi öğrenirsin (Annette).***

mek çok sinir bozucu" dedi. "Bu tam bir savaş; mücadele etmen gerekiyor. Onların bir gün kaybolup kaybolmayacağını, iz bırakıp bırakmayacağını ya da yüzünde onlar oldukça insanların sana saygı duyup duymayacağını bilemiyorsun."

İşin olumlu tarafı ise büyüdüğünü, güçlendiğini ve omuzlarının genişlemeye başladığını fark edersin. Ayrıca ergenlik çağı boyunca bacaklarında, göğsünde, yüzünde ve koltuk altlarında kıllar çıkmaya başlayabilir. Tabii, vücudundaki kıl miktarı senin ne kadar erkek olduğunun işareti değildir; bu sadece kalıtım meselesidir.

Bedeninin tüm kısımları aynı hızla büyümediğinden bu dönemde bazı sakarlıklar yapabilirsin. Dwayne o günlerle ilgili "Paten giymiş bir zürafa gibiydim" diyor. "Sanki beynim bir emir gönderiyor, fakat organlarım bu emri bir hafta sonra alıyordu!"

Ergenlik çağının ortalarında sesin yavaş yavaş kalınlaşır. Fakat kalın, tok çıkan sesin bir süre boyunca arada bir seni utandıracak şekilde çatallaşıp incelebilir. Kaygılanma. Sonunda ses tonun pürüzsüz olacak. Kendine gülmeyi öğrenmek utanç duygularını azaltmana yardım eder.

BİR ÖNERİ

Vücudun gelişmeye başladığı zaman tahrik edici kıyafetlerden kaçınmaya dikkat et. Her zaman "ölçülü ve sağduyulu bir tutumla" giyin (1. Timoteos 2:9).

"Seni yüceltirim; ne muhteşem, ne harika yaratılmışım!" (Mezmur 139:14).

Üreme sistemin de geliştiğinden cinsel organın büyüyecek ve çevresinde kıllar çıkacak. Ayrıca vücudun meni üretmeye başlayacak. İçinde milyonlarca mikroskobik sperm bulunan bu sıvı, cinsel ilişki sırasında çıkar. Sperm kadının yumurtasını dölleyip bir bebeğin oluşmasını sağlayabilir.

Meni vücudunda birikir. Bir kısmı vücut tarafından emilir, fakat zaman zaman bir kısmı sen uyurken boşalabilir. Bu doğaldır. Kutsal Kitapta bile buna değinilir (Levioğulları 15: 16, 17). Bu senin üreme sisteminin çalıştığını ve yetişkin bir erkek olma yolunda ilerlediğini gösterir.

Yukarıda söz edilen fiziksel değişimi yaşamaya başladın mı? Yaşadıkların hakkında soruların varsa bunları aşağıdaki satırlara yazabilirsin. ✎ .....

.....

.....

Yeni Duygularla Baş Edebilirsin

Üreme sistemleri geliştiği için bu çağda hem erkeklerin hem de kızların dikkatini karşı cins her zamankinden daha fazla çeker. Mete, "Ergenlik çağına girdiğimde çevrede ne kadar çok güzel kız olduğunu fark ettim" dedi. "Fakat bu çok can sıkıcıydı, çünkü büyüyene kadar yapacak bir şey olmadığını biliyordum." Bu kitabın 29. Bölümü büyümenin bu özelliğini ayrıntılı olarak ele alacak. Fakat şimdilik, cinsel dürtülerini kontrol altında tutmayı öğrenmenin önemli olduğunu bil (Koloseliler 3:5). Ne kadar zor görünürse görünsün, içinde uyanan duyguların esiri olmamayı *seçebilirsin.*

annemle ya da babamla cinsellik hakkında nasıl konuşacağım?

"Eğer cinsellik hakkında bir sorum olsaydı bunu anneme ya da babama sormazdım" (Beth).

"Böyle bir konuyu açmaya cesaretim yok" (Deniz).

Eğer sen de Beth ve Deniz gibi düşünüyorsan işin oldukça zor. Cinsellik hakkında bilgi almak istiyorsun, fakat sorularının cevabını bilen kişiler belki de senin bu konuda en az konuşmak isteyeceğin kişiler: yani, annen ve baban. Kaygılandığın birçok konu olabilir, örneğin:

Hakkımda ne düşünürler?

"Böyle sorular soruyorum diye benden şüphelenmelerini istemem" (Jessica).

"Senin her zaman küçük ve masum kalmanı istiyorlar; fakat cinsellik hakkında konuşmaya başladığın gün onların gözünde bu özelliğini bir ölçüde kaybediyorsun" (Beth).

Nasıl tepki verecekler?

"Annemle babamın hemen bir sonuç çıkarıp ben daha sözümü bitirmeden uzun uzadıya öğütler vermeye başlayacaklarını düşünürdüm" (Gloria).

"Annemle babam duygularını pek saklayamazlar, bu yüzden onların yüzünde bir hayal kırıklığı ifadesi görmekten korkuyordum. Konuyu açsaydım, herhalde ben konuşurken babam bana ne öğüt vermesi gerektiğini düşünüyor olacaktı" (Pam).

Soru sormamın nedenini yanlış anlarlar mı?

"Aşırı tepki gösterebilirler ve 'Yoksa biriyle birlikte olmayı mı düşünüyorsun?' ya da 'Arkadaşların sana baskı mı yapıyor?' gibi sorular sormaya başlayabilirler. Ama sen sadece merak ediyorsundur" (Lisa).

"Ben ne zaman bir erkekten söz etsem babamın yüzünde o kaygılı ifade belirir. Sonra da cinsellik hakkındaki konuşmasına başlar. İçimden 'Baba, ben sadece çocuğun yakışıklı olduğunu söyledim. Evlilik ya da cinsellik hakkında bir şey demedim' diye geçiririm" (Stacey).

Eğer seni rahatlatacaksa şunu söyleyelim ki, annenle baban da seninle cinsellik hakkında konuşurken kendilerini senin kadar rahatsız hissedebilirler. Belki de bu durum şu sonucun nedenini açıklıyordur: Bir ankette anne babaların yüzde 65'i çocuklarıyla cinsellik hakkında konuştuklarını söylediler. Ancak çocuklardan sadece yüzde 41'i aralarında böyle bir konuşma geçtiğinin farkındaydı!

Annenle baban cinsellik hakkında konuşmaya çekinebilir. Aslında büyük ihtimalle onların annesiyle babası da bu konuyu onlarla hiç konuşmadı. Nedeni ne olursa olsun annenle babandan çok şey bekleme. Belki cesurca ilk adımı atarak konuyu sen açabilirsin, böylece hem kendine hem de onlara iyilik etmiş olursun.

Konuyu Nasıl Açabilirsin?

Annenle baban cinsellik konusunda çok şey bilirler ve sana yararlı öğütler verebilirler. İhtiyacın olan tek şey konuya nasıl gireceğini bilmek. Şunları deneyebilirsin:

1. **Neden korktuğunu açıkça ifade et ki annen ya da baban seni anlasın.** *"Bu konu hakkında konuşmaktan biraz çekiniyorum çünkü . . . . düşünürsün diye korkuyorum."*
2. **Sonra da konuya gir.** *"Fakat bir sorum var ve bunu başkasına değil sana sormak istiyorum."*
3. **Ve sorunu sor.** *"Sorum şu: . . . "*
4. **Konuşmanızı konuyu daha sonra tekrar açmanı kolaylaştıracak şekilde bitir.** *"İleride aklıma başka bir şey takılırsa yine konuşabiliriz değil mi?"*

Cevabın "Evet" olacağını bilsen bile annenin ya da babanın ağzından bunu duymak ileride bu konuda tekrar konuşmak istediğinde kendini daha rahat hissetmeni sağlar. O halde bu önerileri bir dene. Sonunda sen de 24 yaşında olan Trina'yla aynı fikirde olabilirsin. O şunları söyledi: "Annemle konuşurken, keşke hiç bu konuyu açmasaydım diye düşündüğümü hatırlıyorum. Ama iyi ki annem o zaman benimle açıkça konuşmuş. Bu beni gerçekten korudu."

Ergenlik çağında başka duygularla da baş etmen gerekebilir. Örneğin kolayca kendinle ilgili olumsuz şeyler hissedebilirsin. Gençler arasında yaygın olan bir başka sorun da yalnızlık duygularıdır; ayrıca bunalımlı dönemler de sık görülür. Böyle zamanlarda annenle, babanla ya da başka bir güvenilir yetişkinle konuşman iyi olur. Duyguların hakkında konuşabileceğin bir yetişkinin ismini yaz.

✎.....

Büyümen Gereken En Önemli Yön

Büyümek boyunun uzaması, yüzünün veya vücudunun gelişmesinden ibaret değildir. Kişiliğini de zihinsel, duygusal ve hepsinden önemlisi Tanrı'yla ilişkin açısından kişiliğini de geliştirmelisin. Elçi Pavlus şunları söyledi: "Küçük bir çocukken, çocukça konuşur, çocukça düşünür, çocukça akıl yürütürdüm; artık yetişkin bir adam oldum ve çocukça şeyleri bıraktım" (1. Korintoslular 13:11). Alınacak ders çok açık. Bir yetişkin gibi görünmek yeterli değildir.

hareket planı!

Yetişkinliğe doğru ilerlerken en çok dikkat etmem gereken özelliğim:

✎.....

Tanrı'yla ilişkimi geliştirmek için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Bir yetişkin gibi davranmayı, konuşmayı ve düşünmeyi öğrenmelisin. Vücudundaki değişimle ilgilenirken içindeki insanı ihmal etme!

Ayrıca Tanrı'nın 'yüreğe baktığını' unutma (1. Samuel 16:7). Kutsal Kitap, Kral Saul'un uzun boylu ve yakışıklı olduğunu söylüyor; ancak o kral olarak da, insan olarak da tamamen başarısızdı (1. Samuel 9:2). Bunun tersine, Zakkay'ın "boyu kısaydı" ama yaşam tarzını değiştirme cesaretine sahipti ve İsa'nın öğrencisi oldu (Luka 19:2-10). Açıkça görüldüğü gibi, en önemlisi dış görünüşün değil *içindeki insandır.*

Kesin olan bir şey var: Fiziksel olarak büyümeyi hızlandırmanın ya da ertelemenin uygun bir yolu yok. Bu yüzden yaşadığın değişimi kaygı ve korkuyla değil sakin, hatta biraz da espriyle karşıla. Ergenlik bir hastalık değildir ve bu dönemi yaşayan ilk kişi de sen değilsin. Rahat ol, bunları atlatacaksın. Fırtınalı ergenlik dönemi bittiğinde tam bir yetişkin olacaksın.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Aynadaki görüntünden hoşlanmıyorsan ne olacak? Görünüşün hakkında nasıl dengeli bir bakış açısına sahip olabilirsin?***

NE DERSİN?

- **Ergenlik döneminde yaşanan fiziksel ve duygusal değişimle başa çıkmak neden bu kadar güç?**
- **Bu değişim döneminde sana en zor gelen nedir?**
- **Tanrı'ya sevgin ergenlik çağında neden azalabilir? Bunu nasıl önleyebilirsin?**

7

Görünüşümden nefret ediyorum, ne yapabilirim?

Dış görünüşün canını sıkıyor mu? ❑ Evet ❑ Hayır

Hiç fiziksel bir kusurunu düzeltmek için estetik ameliyat olmayı ya da çok sıkı bir rejime girmeyi istedin mi? ❑ Evet ❑ Hayır

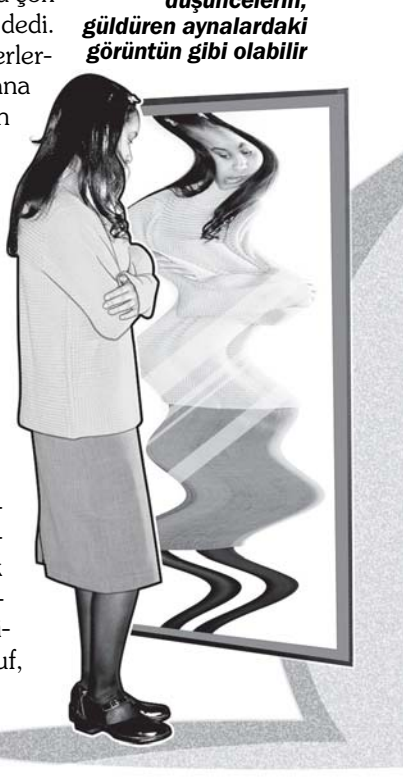
Elinde olsaydı hangi fiziksel özelliğini ya da özelliklerini değiştirmek isterdin? *(Daire içine al.)*

Boy		Kilo	
Vücut şekli		Saç	
Ten rengi		Ses tonu	

EĞER ilk iki soruya *evet* cevabı verdiysen ve üçüncü soruda üç ya da daha fazla özelliği daire içine aldıysan meseleye olumlu yönden bakmaya çalış: Büyük ihtimalle başkaları görünüşünle ilgili senin kadar olumsuz düşünmüyor. Aşırıya kaçarak dış görünüşün hakkında çok fazla kaygılanmaya başlamak kolaydır. Bir anket, günümüzdeki genç kızların nükleer savaştan, kanserden veya anne babalarını kaybetmekten çok kilo almaktan korktuklarını gösterdi!

Hiç şüphesiz dış görünüşün, kendinle ilgili düşüncelerini ve başkalarının sana karşı davranışlarını etkileyebilir. 19 yaşındaki Maritsa isimli genç kız "Büyürken iki ablam da çok güzeldi, fakat ben kiloluydum" dedi. "Okulda benimle hep alay ederlerdi. Hepsinden beteri, teyzem bana Tombik adını takmıştı, bu onun küçük obez köpeğinin adıydı!" 16 yaşındaki Hülya da benzer şeyler yaşadı. Şunları anlattı: "Okulda bir kız alay ederek bana 'dişlek' demişti. Böyle demesi çok önemli olmasa da beni rahatsız etmişti; hatta şimdi bile dişlerimi beğenmiyorum."

Kendinle ilgili düşüncelerin, güldüren aynalardaki görüntün gibi olabilir

Kaygı mı Saplantı mı?

Nasıl göründüğün konusunda kaygılanman yanlış değil. Aslında Kutsal Kitap birçok kadın ve erkeğin dış görünüşünden övgüyle söz eder. Bu kişiler arasında Sara, Rahel, Yusuf,

“Çok iri gözlerim olduğu için uzun süre benimle alay ettiler. Buna gülmeyi öğrendim, ama aynı zamanda kişiliğimle ve diğer güçlü yanlarımla gurur duymayı da öğrendim. Dış görünüşümü kabullendim. Kendimi olduğum gibi seviyorum” (Alev).

Davut ve Abigail sayılabilir. Kutsal Kitap Abişag isimli bir kadının “olağanüstü güzel” olduğunu söyler (1. Krallar 1:4).

Ancak birçok genç görünüşü konusunda *saplantılıdır*. Örneğin bazı kızlar için güzel olmak, *zayıf* olmak anlamına geliyor ve dergilerdeki göz kamaştıran reklamlarda yer alan “sıfır beden” mankenler de bu inanışı destekliyor. Böyle düşünen kızlar, o fotoğrafların kusursuz görünmesi için renkleriyle oynandığını ya da bilgisayarda daha güzel hale getirildiğini ve o “kâğıt bebeklerin” formlarını korumak için aç yaşamak zorunda olduğunu unutuyorlar. Sen bunların farkında olsan da, kendini dergilerde gördüklerinle karşılaştırdığında üzülebilirsin. Peki görünüşün seni gerçekten mutsuz ediyorsa ne yapmalısın? İlk olarak, kendini gerçekçi şekilde değerlendirmelisin.

Çarpık Bir Görüş

Hiç güldüren aynalarda kendine baktın mı? Aynadaki görüntün senin gerçek halinden daha büyük ya da küçük olabilir. Her iki durumda da aynadaki görüntü doğru değildir.

Benzer şekilde birçok genç kendisiyle ilgili çarpık bir görüşe sahip. Şunu düşün: Bir

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Bazı uzmanların uyarısına göre, kilo vermek için kendini açlığa mahkûm edersen vücudun bir “kriz durumu” varmış gibi harekete geçer ve metabolizmanı yavaşlatır. Sonuçta kaybettiğin tüm kiloları hızla geri alırsın.

araştırmada kızların yüzde 58'i aşırı kilolu olduğunu söyledi, ancak sadece yüzde 17'si gerçekten öyleydi. Başka bir araştırmaya göre de kadınların yüzde 45'i gerçekte kiloları *normalin altında* olsa da, çok şişman olduğunu düşünüyor!

Bazı araştırmacılara göre kilosu konusunda kaygılanan çoğu kızın aslında endişelenmek için hiçbir geçerli nedeni yok. Tabii eğer gerçekten yapı olarak biraz topluysan bu sözler seni pek rahatlatmayabilir. Kiloluysan bunun nedeni ne olabilir?

Genlerin bir ölçüde rol oynayabilir. Bazı insanlar zayıf ve kemikli bir yapıya sahiptir. Fakat genlerin daha yuvarlak hatlara ve daha yağlı bir vücuda sahip olmana yol açıyorsa, zayıf olmak için programlanmadın demektir. Tıbbi açıdan ideal ağırlığında olsan bile muhtemelen istediğinden daha kilolu görünürsün. Egzersiz ve doğru beslenme yardımcı olabilir, ama yine de sana miras kalan vücut yapısını büyük oranda değiştiremezsin.

BİR ÖNERİ

Kilo vermeye çalışırken . . .

- **Kahvaltıyı ihmal etme. Eğer kahvaltı etmezsen, sonra çok acıkarak normalde yiyeceğinden daha fazlasını yersin.**
- **Her öğünden önce büyük bir bardak su iç. Bunu yapmak iştahını frenleyecek ve yediğin miktarı daha kolay denetleyeceksin.**

Diğer bir etken ergenlik döneminde yaşanan normal değişim olabilir. Ergenlik çağında kızların vücut yağı oranı yüzde 8'den yüzde 22'ye çıkar. Çoğunlukla bu durum zamanla değişir ve 11 ya da 12 yaşındayken toplu olan bir kız çocuk ergenlik çağının sonunda güzel vücutlu bir genç kıza dönüşür. Peki ya vücut ölçülerin kötü beslenmenin ya da egzersiz yapmamanın sonucu böyleyse ne olacak? Geçerli sağlık nedenleriyle kilo vermen gerekiyorsa ne yapmalısın?

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 10. BÖLÜMÜNÜ OKU

"İnsan görünüşe bakar oysa Yehova yüreğe bakar" (1. Samuel 16:7).

Dengeli Bir Yaklaşım

Kutsal Kitap "alışkanlıklarında ölçülü" olman gerektiğinden söz eder (1. Timoteos 3:11). Bu yüzden öğün atlamaktan veya rejim konusunda aşırıya kaçmaktan sakın. Belki de kilo vermenin en iyi yolu sağlıklı bir yemek düzenine sahip olmak ve makul ölçüde egzersiz yapmaktır.

Çok tutulan bir rejime ya da yönteme başvurman gerekmez. Örneğin zayıflama hapları iştahını bir süre kapatabilir, fakat vücudun kısa sürede onlara alışır ve iştahın eski haline döner. Ya da metabolizman yavaşlar ve yine kilo almaya başlarsın. Bazıları baş dönmesi, yüksek tansiyon, kaygı nöbetleri ve hatta bağımlılık gibi yan etkiler de yaşıyor. Aynı şeyler idrar söktürücü ya da metabolizmayı hızlandırıcı haplar için de söylenebilir.

Bunun tersine, makul bir beslenme programı, dengeli ve düzenli egzersizler daha iyi görünmene ve kendini daha iyi hissetmene yardım edecektir. Haftada birkaç kez uygun aerobik hareketleri sağlığın için harikalar yaratabilir. Hızlı yürüyüş ya da merdiven çıkma gibi çok basit bir şey bile yeterli gelebilir.

Anoreksi Tuzağına Dikkat Et!

Kilo vermek isteyen bazı gençler anoreksi tuzağına düştü. Hayati tehlike yaratan bu yeme bozukluğu, kendi kendini açlığa mahkûm etmektir. Anoreksi hastalığı yüzünden yaklaşık dört ay tedavi görmüş olan Masami şunları söyledi: "İnsanlar bana 'Sağlıklı görünüyorsun' dedikleri zaman kendi kendime 'Şişmanladığım için öyle olmalı' diyorum.

Böyle zamanlarda ağlayarak 'Keşke eski kiloma, dört ay önceki kiloma dönebilsem' diye düşünüyorum."

Anoreksi çok masum bir şekilde gelişmeye başlayabilir. Genç bir kız, sadece bir iki kilo vermek için zararsız görünen bir rejime başlar. Fakat hedefine ulaşınca tatmin olmaz. Aynadaki görüntüsüne bakarak sinirli sinirli "Hâlâ çok şişmanım!" der. Böylece bir iki kilo daha vermeye karar verir. Sonra biraz daha. Ve biraz daha. İşte anoreksi böyle başlar.

Eğer sende de anoreksi ya da başka bir yeme bozukluğu belirtisi varsa, *yardım alman gerekir.* Anne babana ya da güvendiğin başka bir yetişkine durumu anlat. Kutsal Kitapta şöyle bir özdeyiş vardır: "Gerçek dost her zaman sever; o, sıkıntılı günler için doğmuş kardeştir" (Özdeyişler 17:17).

Gerçek Güzelliğin Tanımı

Bütün olarak bakıldığında Kutsal Kitap kişinin dış görünüşüne ya da vücut şekline çok az önem verir. Tanrı'nın

hareket planı!

Sağlığıma dikkat etmek için yapacaklarım:

.....

.....

Benim için makul bir egzersiz programında şunlar olmalı:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

gözünde kişinin güzel olup olmamasını belirleyen, içindeki insandır (Özdeyişler 11:20, 22).

Kral Davut'un oğlu Abşalom'u düşün. Kutsal Kitap şöyle der: "Tüm İsrail'de Abşalom gibisi yoktu, herkes onun yakışıklılığından söz ederdi. Tepeden tırnağa hiçbir kusuru yoktu" (2. Samuel 14:25). Ancak bu genç adam haindi. Gururu ve hırsı yüzünden Yehova'nın meshedilmiş kralının tahtını ele geçirmek istedi. Bu yüzden Kutsal Kitap Abşalom'dan övgüyle söz etmez. Onu utanmaz, vefasız, kindar ve eli kanlı biri olarak tanıtır.

En önemli nokta şudur: Yehova için önemli olan bir kızın belinin inceliği ya da bir erkeğin pazularının kalınlığı değil, 'yürektir' (Özdeyişler 21:2). Güzel görünmek istemen yanlış değilse de, karakterin dış görünüşünden çok daha önemlidir. Uzun vadeli düşündüğünde, seni başkaları için çekici kılan şey, güçlü kaslar ya da düz bir karın değil, ruhi niteliklerindir.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Birçok genç kronik bir hastalık ya da sakatlıkla mücadele ediyor. Sen de bu durumdaysan içinde bulunduğun zor koşullarla nasıl başa çıkabilirsin?***

NE DERSİN?

- **Görünüşün hakkında ne düşünüyorsun?**
- **Daha iyi görünmek için hangi makul adımları atabilirsin?**
- **Yeme bozukluğu olan bir arkadaşına yardım etmek üzere neler söylerdin?**
- **Dış görünüşü hakkında dengeli bir bakış açısına sahip olması için kardeşine nasıl yardım ederdin?**

8

Neden bu kadar hastayım?

"Genç olduğun için kendini çok güçlü hissedersin. Fakat aniden ciddi bir hastalığa yakalandığında o kadar da güçlü olmadığını görürsün. Kendini bir gecede yaşlanmış gibi hissedersin" (Jason).

JASON 18 yaşındayken, insanı zayıf düşüren, ağrılı bir bağırsak rahatsızlığı olan Crohn hastalığına yakalandığını öğrendi. Belki senin de kronik bir hastalığın ya da sakatlığın var. Birçoklarının olağan gördüğü şeyleri yapmak, belki giyinmek, yemek yemek ya da okula gitmek senin çok çaba harcamanı gerektiriyor.

Özgürlüğünü kısıtlayan kronik bir sağlık sorunu kendini hapsedilmiş ve yalnız hissetmene yol açabilir. Hatta Tanrı'yı kızdıracak bir şey yaptığını ya da Tanrı'nın senin sadakatini sınamak için başına bunları getirdiğini bile düşünmeye başlayabilirsin. Fakat Kutsal Kitap şöyle diyor: "Tanrı kimseyi kötü şeylerle sınamaz, Kendisi de böyle şeylerle

(Devamı 79. sayfada)

Kronik bir sağlık sorunu, kendini hapsedilmiş gibi hissetmene yol açabilir; fakat Kutsal Kitap sana hastalığından kurtulma ümidi veriyor

DUSTIN, 22 yaşında ***“Tekerlekli sandalyeye mahkûm olacağımı öğrendiğim zaman annemin kollarında nasıl ağladığımı hatırlıyorum. Daha sekiz yaşındaydım.***

Bende kas distrofisi var. Kendi başıma giyinemiyorum, banyo yapamıyorum ve yemek yiyemiyorum. Kolumu hiçbir şekilde kaldıramıyorum. Yine de hayatım yoğun ve zevkli geçiyor; şükrettiğim çok şey var. Düzenli olarak hizmete çıkıyorum ve cemaatte hizmet görevlisi olarak hizmet ediyorum. Dayanmam gereken bir şey olduğu aklıma bile gelmiyor. Yehova'ya hizmet ederken her zaman yapacak ve beklemeye değer şeyler var. En çok da Tanrı'nın yeni dünyasını ve orada 'geyik gibi sarp yerlere tırmanacağım' günleri heyecanla bekliyorum” *(İşaya 35:6).*

TOMOKO, 21 yaşında ***“Doktor hayatım boyunca insülin iğnesi olacağımı söylediğinde daha dört yaşındaydım.***

Kan şekeri seviyesini kontrol altında tutmak diyabet hastası için çok zor bir şeydir. Çoğu kez istediğimde yemek yiyemiyorum ama istemediğim zaman yemek zorunda oluyorum. Bugüne kadar 25.000 kez iğne oldum, bu yüzden kollarımda ve bacaklarımda duyarsızlaşmış yerler var. Ancak annemle babam içinde bulunduğum durumda elimden gelenin en iyisini yapmama yardım ediyor. Onlar her zaman güler yüzlü ve olumluydular; beni ruhi değerleri takdir eden biri olarak yetiştirdiler. Yehova benim için güzel şeyler yaptı. Sağlığım izin verdiğinde tamgün hizmete başlayarak takdirimi göstermek istedim.”

JAMES, 18 yaşında ***“İnsanlar benim gibi normalden çok farklı görünen biri karşısında nasıl davranacaklarını bilemiyorlar.***

Bende ender rastlanan türde bir cücelik var. İnsanlar görünüşe çok önem verdiğinden sesi kalın bir çocuk olmadığımı her seferinde kanıtlamak zorunda kalıyorum. Ne olmadığım konusunda üzüntü duymaktansa ne olduğum üzerinde odaklanmaya çalışıyorum. Yaşamdan zevk alıyorum. Kutsal Kitabı inceliyorum ve bana destek olması için Yehova’ya dua ediyorum. Ailem her zaman bana cesaret veriyor. Tanrı’nın tüm hastalıkları ortadan kaldıracağı zamanı özlemle bekliyorum. Bu arada, engelimle yaşıyorum ama bunun hayatıma hâkim olmasına izin vermiyorum.”

DANITRIA, 16 yaşında ***“Bir bardak suyu bile kaldırırken çok acılar çektiğimde bir sorunum olduğunu anladım.***

Fibromyalji hastalığı insana her açıdan çok acı veriyor. Bir genç olarak arkadaşlarım gibi olmak istiyorum, fakat artık her şey önceden olduğundan daha zor geliyor. Uykuya dalmak bile sanki saatler alıyor. Yine de Yehova’nın yardımıyla bu sorunla yaşayabileceğimi gördüm. Hatta öncü yardımcılığı yaparak hizmete daha fazla zaman ayırabildim. Bu zor oldu ama başarabildim. Elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorum. Vücudumu dinlemem ve sınırlarıma göre hareket etmem gerekiyor. Bunu unuttuğumda, annem hatırlamama her zaman yardım ediyor.”

ELYSIA, 20 yaşında ***“Okulda çok iyi notlar alan bir öğrenciydim. Fakat şimdi tek bir cümle bile okumak zor geliyor ve bazen bunalıyorum.***

Kronik yorgunluk sendromu basit faaliyetleri bile zorlaştırıyor. Çoğu zaman yataktan kalkmak bile imkânsız. Yine de hastalığımın benimle özdeşleşmesine hiçbir zaman izin vermedim. Bazen sadece birkaç ayet olsa ya da aileden başka birinin bana okuması gerekse de Kutsal Kitabımı her gün okuyorum. Aileme çok şey borçluyum. Babam sırf benim bölge ibadetine katılmama yardım edebilmek için bölge ibadetinde ayrıcalık olarak gördüğü bir görevi bıraktı. Asla şikâyet etmedi. En büyük ayrıcalığının ailesine bakmak olduğunu söyledi.”

KATSUTOŞİ, 20 yaşında ***“Panik halinde aniden bağırmaya başlıyorum ve şiddetle titriyorum; hatta etrafa bir şeyler fırlatıp eşyaları kırıyorum.***

Beş yaşından beri sara hastasıyım. Ayda yedi kere kriz geçirdiğim bile oldu. Her gün ilaç almak zorundayım; bu yüzden çok kolay yorgun düşüyorum. Fakat sadece kendimi değil başkalarını da düşünmeye çalışıyorum. Cemaatimde tamgün hizmet eden benim yaşımda iki genç var; onlar bana büyük destek oluyorlar. Okulu bitirince hizmetteki payımı artırdım. Sara hastalığı her gün mücadele gerektiriyor. Bunaldığım zamanlarda mutlaka dinleniyorum. Ertesi gün kendimi daha iyi hissediyorum.”

MATTHEW, 19 yaşında ***“Eğer yaşıtlarının ‘normal’ kriterlerini karşılayamıyorsan onların saygısını kazanman zordur.***

Arkadaşlarımla spor yapabilmek isterdim ama yapamam. Beyin felci geçirdim ve benim için yürümek bile zor. Yine de yapamadığım şeyler üzerinde durmuyorum. Okumak gibi, yapabildiğim şeylere kendimi veriyorum. Ayrıca İbadet Salonunda, kimsenin hakkımda ne düşündüğü konusunda kaygılanmadan rahat olabiliyorum. Yehova’nın, dış görünüşüme bakmadan içimdeki insanı sevdiğini bilmek gerçekten çok rahatlatıcı. Aslında kendimi engelli biri olarak değil, diğer insanların yaşadıklarından çok farklı, ek bir zorluğun üstesinden gelmesi gereken biri olarak görüyorum.”

MIKI, 25 yaşında ***“Küçükken arkadaşlarımla spor yapabiliyordum. Sonra, daha ergenlik çağındayken sanki birdenbire yaşlandım.***

Doğuştan kalbimde delik var. Belirtiler ben ergenlik çağındayken ortaya çıktı. Ameliyat oldum; fakat şimdi, altı yıl sonra bile çok çabuk yoruluyorum ve kronik baş ağrıları çekiyorum. Bu yüzden kendime kısa vadeli, kolay hedefler belirledim. Örneğin, çoğunlukla mektupla ya da telefonla şahitlikte bulunarak tamgün hizmette çalışabiliyorum. Ayrıca hastalığım tahammül ve haddinibilirlik gibi daha önce sahip olmadığım nitelikleri geliştirmeme yardım etti.”

"O zaman . . . . orada oturan hiç kimse 'Hastayım' demeyecek" (İşaya 33:23, 24).

(74. sayfanın devamı)

sınanamaz" (Yakup 1:13). Hastalıklar şu an insanlığın içinde bulunduğu durumun bir parçasıdır ve hepimiz "beklenmedik zamanda beklenmedik olaylarla" karşılaşabiliriz (Vaiz 9:11).

Şükür ki Yehova Tanrı, "hiç kimsenin 'Hastayım' demeyece"ği yeni bir dünya vaat etti (İşaya 33:24). Hatta ölmüş olanlar diriltilecek ve onlar da yeni dünyada yaşama fırsatına sahip olacaklar (Yuhanna 5:28, 29). Peki bu arada, içinde bulunduğun durumda nasıl elinden gelenin en iyisini yapabilirsin?

Olumlu olmaya çalış. Kutsal Kitap, "Sevinçli yürek bedene şifadır" der (Özdeyişler 17:22). Ciddi bir hastalığa yakalanmış bazıları, sevinçli olmanın ve kahkaha atmanın uygun olmadığını düşünebilir. Oysa hoş espriler ve güzel arkadaşlıklar seni canlandırabilir ve yaşama sevincini artırabilir. Bu nedenle, yaşamına nasıl daha fazla sevinç katabileceğini düşün. Unutma ki sevinç Tanrı'dan gelir, O'nun ruhunun meyvesidir (Galatyalılar 5:22). Tanrı'nın ruhu, hastalığına bir ölçüde sevinçle dayanmana yardım edebilir (Mezmur 41:3).

Gerçekçi hedefler koy. Kutsal Kitap "Hikmet haddini bilenlerdedir" der (Özdeyişler 11:2). Haddini bilen biriysen ne tedbirsizce davranırsın ne de kendini aşırı sakınırsın. Örneğin eğer sağlık durumun izin veriyorsa uygun fiziksel faaliyetler kendini daha iyi hissetmeni sağlayabilir. Bu yüzden birçok tıp merkezinde genç hastalar için

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Hastalığın ya da engelin Tanrı'dan bir ceza değil. Âdem'den miras aldığımız kusurluluğun sonucu (Romalılar 5:12).

fizyoterapi programları uygulanır. Çoğu durumda uygun egzersiz programı fiziksel açıdan iyileşme sağlamakla kalmaz, moralini yüksek tutmana da yardım eder. Önemli olan şudur: Durumunu gerçekçi şekilde değerlendir ve ona göre hedefler koy.

Başkalarıyla ilişki kurmayı öğren. Biri durumunla ilgili düşüncesizce sözler söylerse ne olacak? Kutsal Kitap "İnsanların söyleyeceği her sözü dert etme" der (Vaiz 7:21). Bazen bu tür konuşmalarla başa çıkmanın en iyi yolu duymazlıktan gelmektir. Ya da belki insanların böyle sözler söylemesini engelleyebilirsin. Örneğin eğer etrafındaki bazı kişilerin senin tekerlekli sandalyeye mahkûm olduğunu görerek tedirgin olduğunu fark edersen onları rahatlatmaya çalış. Şöyle diyebilirsin: "Merhaba! Benim adım .... Senin adın ne? Lütfen yanımda rahat ol. Ben bir süredir tekerlekli sandalye kullanıyorum ve buna alıştım."

BİR ÖNERİ

Bilgi, bilinmeyenin yol açtığı korkuyu azaltır. Bu yüzden durumunla ilgili öğrenebildiğin her şeyi öğren. Eğer bazı konularda net bilgin yoksa doktoruna açık sorular sor.

Pes etme. İsa büyük acılar karşısında Tanrı'ya dua etti, O'na güvendi ve o anda çektiği acıları düşünmek yerine gelecekte yaşayacağı sevince odaklandı (İbraniler 12:2). Yaşadığı zorlu deneyimlerden ders aldı (İbraniler 4:15, 16; 5:7-9). Yardım ve teşviki kabul etti (Luka 22:43). İçinde bulunduğu zor durumdan çok başkalarının iyiliğiyle ilgilendi (Luka 23:39-43; Yuhanna 19:26, 27).

Yehova 'Seninle İlgileniyor'

Karşılaştığın zorluk ne olursa olsun, Tanrı'nın gözünde değerinin azaldığını düşünme. Tam tersine, Yehova Kendisini memnun etmeye gayret edenleri çok değerli görür (Luka 12:7). O, kişisel olarak 'seninle ilgileniyor' ve hastalığına ya

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 13. BÖLÜMÜNÜ OKU

da engeline rağmen seni hizmetinde kullanmaktan sevinç duyuyor (1. Petrus 5:7).

Bu yüzden korku ya da belirsizliğin, seni yapmak istediğin ve yapman gereken şeylerden alıkoymasına izin verme. Her zaman Yehova Tanrı'dan yardım iste. O senin ihtiyaçlarını ve duygularını anlıyor. Dahası, dayanmana yardım etmek için sana 'normalin ötesinde güç' verebilir (2. Korintoslular 4:7). Belki zamanla sen de Timothy'nin olumlu bakış açısına sahip olabilirsin. 17 yaşındayken kronik yorgunluk sendromu teşhisi konan Timothy şunları söylüyor: "1. Korintoslular 10:13'te Yehova'nın gücümüzün ötesinde denenmemize izin vermeyeceği söyleniyor. Ben de şöyle düşünüyorum: 'Eğer Yaratıcım benim bu zorlukla

hareket planı!

Hastalığıma ya da engelime rağmen olumlu bir bakış açısına sahip olmak için yapacaklarım:

.....

.....

Önüme koyabileceğim gerçekçi bir hedef:

.....

Eğer biri durumumla ilgili hoş olmayan şeyler söylerse, meseleye doğru açıdan bakabilmek için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

başa çıkabileceğime güveniyorsa ben kimim ki buna itiraz edeyim?'"

Tanıdığın Biri Hastaysa

Peki ya sen değil de tanıdığın biri hasta ya da engelliyse ona nasıl yardım edebilirsin? En önemlisi, "kardeş sevgisi" ve "derin bir şefkat" göstermektir (1. Petrus 3:8). O kişinin neler yaşadığını anlamaya çalış. Karşılaştığı zorlukları kendi bakış açından değil, *onun* bakış açısından görmeye çalış. Doğuştan spina bifida (omurgada yapısal bozukluk) hastalığı olan Nina şunları söyledi: "Boyum kısa olduğu ve tekerlekli sandalyede olduğum için bazı insanlar benimle çocukmuşum gibi konuşuyor; bu benim için cesaret kırıcı olabiliyor. Fakat bazıları benimle konuşmak için *oturuyor*, böylece gözlerimiz aynı hizada oluyor. Bundan gerçekten hoşlanıyorum."

Eğer onların sağlık sorunlarının ötesine bakarsan aslında sana çok benzediklerini göreceksin. Bir düşün, onlara sözlerinle "ruhi hediyeler" verme gücüne sahipsin. Bunu yaptığın zaman sen de nimetler elde edeceksin, çünkü aranızda "bir teşvik alışverişi" olacak (Romalılar 1: 11, 12).

NE DERSİN?

- **Sakatlığı ya da kronik hastalığı olan birine yardım etmek üzere bu bölümdeki bilgileri nasıl kullanabilirsin?**
- **Eğer kronik bir hastalığın varsa, içinde bulunduğun durumda elinden gelenin en iyisini yapmak için ne gibi olumlu şeyler üzerinde derin düşünebilirsin?**
- **Hastalığının Tanrı'dan bir ceza olmadığını nasıl bilebilirsin?**

Kendinle ilgili en sevmediğin şeyi yaz ve bunun seni neden rahatsız ettiğini açıkla.

Kendinde hoşlandığın bir özelliği yaz ve o özelliğinin yararını açıkla.

ARKADAŞLIK 3

Arkadaşlarının olması senin için ne kadar önemli?

- ❑ Hiç önemli değil
- ❑ Biraz önemli
- ❑ Çok önemli

Arkadaş edinmek senin için kolay mı?

- ❑ Evet
- ❑ Hayır

Çok samimi olduğun bir arkadaşın var mı?

- ❑ Evet
- ❑ Hayır

Bir arkadaşta en çok aradığın özellik nedir?

Kutsal Kitap "Gerçek dost her zaman sever; o, sıkıntılı günler için doğmuş kardeştir" der (Özdeyişler 17:17). İşte tam böyle bir arkadaşın olsun istersin, değil mi? Oysa arkadaş edinmek zor olabilir, arkadaşlığı sürdürmek ise daha zor olabilir. Nasıl gerçek dostluklar kurabilir ve sürdürebilirsin? **9-12. Bölümlerde** sunulan önerileri gözden geçir.

9

Yalnızlıktan nasıl kurtulabilirim?

Hava çok güzel, senin de yapacak bir şeyin yok. Oysa tüm arkadaşların buluşmuş, dışarıda eğleniyorlar. Sen yine yalnız kaldın! Davet edilmemiş olmak yeterince kötü, ama bundan çıkan sonuç daha da kötü. 'Bende bir sorun mu var? Neden kimse benimle arkadaş olmak istemiyor?' diye düşünüyorsun.

Arkadaşlarınla aranda köprü kurabilirsin

ÖNCEKİ sayfada tarif edilen duruma belki birkaç kez düşmüşsündür. Yaşıtlarınla aranda sanki bir uçurum varmış gibi hissedebilirsin. Ne zaman onlarla sohbet etmeye çalışsan tutulur kalırsın. Bir konuşma fırsatı yakaladığında da çekingenlik kendini gösterir. Neden basit bir sohbet bile bu kadar zor gelir?

Uçurumun bir kenarında durup kalmaktansa buna yol açan etkenleri saptarsan karşı tarafla aranda köprü kurabilirsin. Bunu nasıl yapabileceğini görelim.

● **1. Kendinle ilgili olumsuz görüş.** Bazı gençler kendilerini sürekli eleştirir. Kimsenin onlardan hoşlanmadığına ve söylemeye değer hiçbir düşünceleri olmadığına inanırlar. Sen de böyle mi hissediyorsun? Kendinle ilgili olumsuz düşünceler, sadece seni arkadaşlarından ayıran uçurumun büyümesine yol açar.

Köprü: İyi yönlerine odaklan (2. Korintoslular 11:6). Kendine 'Benim güçlü yönlerim neler?' diye sor. Bazı yeteneklerini ve olumlu özelliklerini düşün, onları yaz. ✎ .....

.....

.....

> ***"Cemaatten bir hemşire benimle arkadaş olmaya çalışıyordu, fakat ben bir süre ona sıcak davranmadım. Sonunda bana yaklaşmasına izin verdiğimde bunu daha önce yapmadığım için kendime çok kızdım! Benden 25 yaş büyük olduğu halde en iyi arkadaşlarımdan biri oluverdi" (Marie).***

Elbette eksikliklerin var ve bunların farkında olman güzel (1. Korintoslular 10:12). Fakat bunun yanında, birçok değerli yönün de var. Bunların farkında olman sana özgüven kazandırır ve kendinle ilgili olumsuz görüşten kurtulmak için özgüvene ihtiyacın var.

● **2. Çekingenlik.** Sohbet etmeyi çok istiyorsun, fakat karşına fırsat çıktığında ağzını açamıyorsun. 19 yaşındaki Elizabeth "Çekingenlikten bir türlü kurtulamıyorum" diyor. "İbadetlerde kardeşlere yaklaşmak çok zor geliyor. Bunu yapabilenlere hayranım." Sen de Elizabeth gibiysen bu durumu aşılamaz bir uçurum gibi görebilirsin.

BİLİYOR MUSUN . . .

Kutsal Kitaba göre Musa, Yeremya ve Timoteos da çekingenlikle mücadele etmiş olabilir (Çıkış 3:11, 13; 4:1, 10; Yeremya 1:6-8; 1. Timoteos 4:12; 2. Timoteos 1:6-8).

Köprü: İnsanlara samimi ilgi göster. Endişelenme; birdenbire dışadönük birine dönüşmene gerek yok. İşe tek bir kişiye ilgi göstermekle başla. Jorge isimli genç şöyle diyor: "Başkalarına sadece nasıl olduklarını ya da işlerinin nasıl gittiğini sormak bile onları daha iyi tanımana yardım eder."

Bir öneri: Kendini yaşıtlarınla sınırlama. Kutsal Kitapta, aralarında büyük yaş farkı olan kişilerin çok samimi

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 8. BÖLÜMÜNÜ OKU

dostluklarından söz ediliyor; Rut'la Naomi, Davut'la Yonatan, Timoteos'la Pavlus bunlara örnektir (Rut 1:16, 17; 1. Samuel 18:1; 1. Korintoslular 4:17). Ayrıca, unutma ki sohbet tek kişilik bir gösteri değil, bir alışveriştir. İnsanlar iyi dinleyicilere değer verir. O yüzden, eğer çekingen biriysen, sürekli konuşmak zorunda olmadığını unutma!

Daha yakından tanımak isteyeceğin iki yetişkinin ismini yaz. ✎ .....

.....

Yukarıda ismini yazdığın kişilerden birine yaklaşıp konuşmaya ne dersin? 'Bütün kardeşler topluluğuna' ne kadar yaklaşırsan, kendini o kadar az yalnız hissedersin (1. Petrus 2:17).

● **3. Hoş olmayan davranışlar.** Ukala biri, her zaman hata bulmaya, alay etmeye ya da karşısındaki kişiyi aşağılayan bir söz söylemeye hazırdır. Bir de tartışmayı seven ve kendi görüşlerini herkese kabul ettirmeye çalışan kişiler vardır. 'Çok fazla doğruluk peşine düştüklerinden', kendi standartlarına göre davranmayan herkesi hemen yargılarlar (Vaiz 7:16). Herhalde böyle insanlara katlanamazsın. Peki yaşıtlarınla arandaki uçurum *sen* böyle davrandığın için oluşmuş olabilir mi? Kutsal Kitap "Akılsız kişi çok konuşur" ve "çok sözde hata eksik olmaz" der (Vaiz 10:14; Özdeyişler 10:19).

Köprü: "Kardeş sevgisi" geliştir (1. Petrus 3:8). Biriyle aynı fikirde olmasan bile sabırla onun konuşmasına izin ver. Aynı fikirde olduğunuz konular üzerinde dur. Bir konuda

BİR ÖNERİ

Sohbeti sürdür. Örneğin biri "Hafta sonun nasıl geçti?" diye sorarsa sadece "İyi" diye cevap verme. *Nasıl* geçtiğini anlat. Sonra sen de ona hafta sonunda ne yaptığını sor.

hemfikir olmadığını belirtmen gerektiğini hissedersen bunu nazik ve düşünceli bir şekilde yap.

Seninle nasıl konuşulmasını istiyorsan başkalarıyla öyle konuş. Kutsal Kitap "Hiçbir şeyi söylenerek ve çekişerek yapmayın" der (Filipililer 2:14). Gereksiz yere tartışmak, insanlarla dalga geçmek, ayrıca başkalarını aşağılamak veya kendini beğenerek onları yargılamak sadece insanları kendinden uzaklaştırmana yol açar. Eğer "sözlerin her zaman tuzla lezzet verilmiş gibi" olursa çok daha fazla sevilirsin (Koloseliler 4:6).

Gerçekçi Bir Görüş

Bu kısa özeleştiriden sonra, belki bazı yollarla insanlarla arandaki uçurumu kapatacak köprüler kurabileceğini görüyorsun. Tabii gerçekçi olmalısın. *Herkesin* seni sev-

hareket planı!

Arkadaşlarımla aramda bir uçurum oluşmasının en büyük etkeni:

.....

.....

Bunu aşmak için şöyle köprü kuracağım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Daha fazla bilgi için Gençler Soruyor —Nasıl Gerçek Dostlar Edinebilirim? başlıklı DVD'yi izle. Bu DVD şu an 40'tan fazla dilde elde edilebilir.

mesini bekleyemezsin. İsa bazılarının doğruyu yapanlardan nefret bile edeceğini söyledi (Yuhanna 15:19). Dolayısıyla arkadaş kazanmak için her şeyi göze almana değmez.

Hoş ve sıcak biri olmak için makul ölçüde çaba gösterirken Kutsal Kitaba dayanan ilkelerden ödün vermen gerekmez. Kutsal Kitapta söz edilen Samuel, Tanrı'yı memnun edecek şeyler yapmaya kesin kararlıydı. Sonuç ne oldu? Büyüdükçe "hem Yehova'nın hem de insanların takdirini kazanıyordu" (1. Samuel 2:26). Biraz çabayla sen de bunu yapabilirsin!

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***En iyi arkadaşın bir anda sanki düşmanınmış gibi davranmaya başlıyor. Ne yapabilirsin?***

NE DERSİN?

- **İsa'nın takipçilerinden bazılarının yalnızlık çekme nedeni ne olabilir?**
- **Olumsuz düşüncelerle kendine zarar vermek yerine, dengeli bir şekilde kendini değerlendirmene ne yardım edebilir?**
- **Yalnızlıktan kurtulmak isteyen kardeşine nasıl yardım ederdin?**

10

Arkadaşım beni neden kırdı?

"Kerry'yle çok iyi arkadaştık. Arabası olmadığından onu her gün işten ben alırdım. Ancak çok geçmeden beni kullandığını hissetmeye başladım.

Arabaya binerken hep ya cep telefonuyla konuşurdu ya da mesaj yazmakla meşgul olurdu. Onu aldığım için bir kez bile teşekkür etmedi. Benzin masrafına katkıda bulunmayı da bıraktı. Ayrıca hep olumsuz şeylerden konuşuyordu. Ona bu kadar uzun süre katlandığım için kendime çok kızdım!

Bir gün Kerry'ye artık onu işten alamayacağımı nazikçe açıkladım. O zamandan beri bir kere bile arayıp sormadı. Bu da sırf benden yararlanabilmek için arkadaşlığıma önem verdiğini düşünmekte ne kadar haklı olduğumu kanıtlıyor. Çok kırıldım!" (Nicole).

EN İYİ arkadaşların bile başına gelebilir. Bir gün iki ayrılmaz dostturlar, ertesi gün bir de bakmışsın birbirleriyle konuşmuyorlar bile. Güzel bir dostluk nasıl bu kadar çabuk bozulabilir?

● Jeremy'nin iyi bir arkadaşı yüzlerce kilometre uzağa taşınınca onun için her şey çok değişti. Jeremy, "Taşındıktan sonra beni hiç aramadı ve bu beni çok kırdı" diyor.

● Kerrin beş yıldır en samimi olduğu arkadaşının değiştiğini fark etmeye başladı. "Tutumu ve konuşma tarzı beni gerçekten endişelendiriyordu" diyor. "Benim önem verdiğim konularda eleştirici ve şüpheci biri haline geldi. Bu konuyu konuşmaya çalıştığımızda beni kendini beğenmişlikle ve vefasızlıkla suçladı, ayrıca arkadaşlığımızın ona zarar verdiğini söyledi!"

● Gloria hiç ummadığı bir anda, nedenini hiç anlamadan, samimi olduğu bir kızın dostluğunu kaybetti. Şöyle diyor: "Başlarda çok iyi geçiniyorduk, arkadaşım beni kardeşi gibi yakın gördüğünü söylemişti. Sonra bir anda, hiç gerçekçi olmayan mazeretlerle benimle arkadaşlığını kesti."

● Laura ve Daria'nın arasındaki sorun, Daria Laura'nın çıktığı çocuğu elinden aldığında başladı. Laura şöyle diyor: "Biz erkek arkadaşımla çıkarken bile onunla telefonda saatlerce konuşurdu. Aynı anda hem en iyi arkadaşımın ihanetine uğradım hem de eşim olabilecek birini kaybettim!"

"Üzerinize düşeni yaparak, mümkünse herkesle barış içinde kalın" (Romalılar 12:18).

Sorun Nerede?

Herkes hata yapar. O yüzden er geç arkadaşının seni kıran bir şey yapmasını ya da söylemesini bekleyebilirsin. Dürüst olalım, sen de kimi zaman başkalarını kırmışsındır (Vaiz 7:22). Lisa "Hepimiz kusurluyuz ve arada bir istemeden birbirimizin sinirini bozuyoruz" diyor. Küçük bir yanlış anlamadan kaynaklanan anlaşmazlıklar genelde konuşarak kolayca çözülebilir.

Ancak arkadaşlıkların bozulma nedeni bazen tek bir olay olmayabilir. Belki de sandığınız kadar ortak yönünüz yoktur ve bunu yavaş yavaş fark edersiniz. Unutma, nasıl büyüdükçe senin ilgi alanların değiştiyse, arkadaşınınkiler de değişir. Arkadaşınla birbirinizden uzaklaştığınızı hissediyorsan ne yapabilirsin?

Bir dostluktaki hasar giysideki yırtığa benzer; ama ikisi de onarılabilir

Bir Dostluk Nasıl Kurtarılır?

Hiç çok sevdiğin bir giysini yanlışlıkla yırttığın oldu mu? O zaman ne yapmıştın? Giysini çöpe mi attın, yoksa onardın mı? Herhalde bu, yırtığın büyüklüğüne ve o giysiye ne kadar

> ***“Keşke aramızdaki dostluğun mükemmel olmasını beklemeseydim. Onu daha çok dinleyip destekleseydim ve kusurlarını büyütmeseydim. Başarılı bir dostluğun sırrı zorlukların ve gerginliklerin üstesinden gelmekmiş, bunu şimdi anlıyorum” (Kenan).***

değer verdiğine bağlıydı. O giysiyi gerçekten sevdiysen herhalde nasıl onaracağını düşünmüşsündür. Çoğu zaman, zedelenen bir arkadaşlık için de aynısı geçerlidir. Ancak bu büyük ölçüde sorunun ne olduğuna ve o ilişkiye ne kadar değer verdiğine bağlıdır.*

Örneğin, arkadaşın sana kaba davrandıysa ya da hoş olmayan bir söz söylediyse sorunu görmezden gelmen mümkün mü? Mezmur 4:4'te şu öğüt bulunur: “Yatağınızda, yüreğinizdekileri tartın ve sessiz kalın.” Arkadaşlığını gözden çıkarmadan önce iyi düşün. O davranış kasıtlı mıydı? Bundan emin olamıyorsan, arkadaşının kötü niyetli olmadığını düşünemez misin? Çoğu durumda, göstereceğin “sevgi birçok günahı örter” (1. Petrus 4:8).

Ayrıca, sorunda senin payının olup olmadığını da düşünebilirsin. Örneğin eğer bir arkadaşın senin sırrını başkasına söylediyse, belki zaten en başta senin bu bilgiyi onunla paylaşmış olman yanlıştı. Düşünebileceğin başka bir soru da şu:

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Sağlıklı ilişkilerde insanlar birbirlerine özgürlük tanır ve birbirlerinin özel hayatına saygı duyar (Özdeyişler 25:17). Öte yandan bir arkadaşının zamanını ve ilgisini aşırı şekilde talep etmen ilişkinizi boğabilir.

* Bazı kişiler yakın arkadaş olmaya değmeyebilir. Özellikle de artık İsa'nın takipçisine yakışmayan davranışları varsa (1. Korintoslular 5:11; 15:33).

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 8. BÖLÜMÜNÜ OKU

Akılsızca ya da çok konuşarak acaba kendi kendini gülünç duruma düşürüyor olabilir misin? (Özdeyişler 15:2). Eğer öyleyse, 'Arkadaşımın bana daha çok saygı duyması için kendimde değişiklikler yapmam gerekiyor mu?' diye düşün.

"Olanlar Hakkında Konuşalım mı?"

Meseleyi görmezden gelemeyeceğini hissediyorsan ne olacak? Bu durumda herhalde en iyisi arkadaşınla konuşman olur. Fakat bunu öfkeliyken yapmamaya dikkat et. Kutsal Kitap "Hemen parlayan insan çekişme yaratır; çabuk öfkelenmeyen ise kavgayı yatıştırır" der (Özdeyişler 15:18). O nedenle sakinleşene dek bekle, sonra sorunu çözmeye çalış.

Arkadaşınla konuşurken amacının 'kötülüğe kötülükle karşılık vermek' olmadığını unutma (Romalılar 12:17). Tersine, hedefin meseleyi çözmek ve dostluğunuzu

hareket planı!

Beni kıran bir arkadaşımla konuşmam gerekirse, söze şöyle başlayacağım:

.....

.....

Arkadaşımın yaptığı şey beni üzse bile dostluğumuzun bozulmaması için şunu yapacağım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

ONUN GİBİ OLABİLİRSİN

Lidya

Lidya yeni iman etmiş biri olmasına rağmen **ilk adımı kendisi atarak** Pavlus ile arkadaşlarına konukseverlik gösterdi (Elçiler 16:14, 15). Bunun sonucunda, İsa'nın öğrencileriyle arkadaşlık etme ayrıcalığına sahip oldu. Pavlus ve Silas hapishaneden çıkınca nereye gittiler? Doğru Lidya'nın evine (Elçiler 16:40).

Lidya gibi sen de başkalarını daha iyi tanımak için ilk adımı atabilir misin? Bunu nasıl yapabilirsin? **Küçük adımlarla başla.** Her seferinde bir kişiyle konuşmaya çalış. Her ibadette bir kişiyle **sohbete başlamayı** hedefleyebilirsin. Gülümsemeye çalış. Ne diyeceğini bilmiyorsan **soru sor** ya da kendinden söz et. **İyi bir dinleyici** ol. Zamanla daha rahat konuşabilirsin. İnsanlar genelde samimi, nazik ve hoş sözleri karşılıksız bırakmaz (Özdeyişler 16:24). Lidya sıcak ve konuksever biri olduğundan **iyi arkadaşlar** kazandı. Onu örnek alırsan senin de iyi arkadaşların olur.

BİR ÖNERİ

Bir yargıya varmadan önce meseleyi bir de arkadaşından dinle (Özdeyişler 18:13).

kurtarmak olsun (Mezmur 34:14). Dolayısıyla samimi ve açık konuş. Örneğin şöyle diyebilirsin: "Seninle uzun zamandır arkadaşız. Olanlar hakkında konuşalım mı?" Sorunun nedenini öğrendikten sonra dostluğu onarmak daha kolay olabilir. Arkadaşın senin çabalarına karşılık vermese de, ilişkinizi düzeltmek için *sen* elinden geleni yapmış olursun; bunu bilmek seni rahatlatabilir.

"Birbirini paralamaya hazır" arkadaşlar olduğu gibi, emin ol 'kardeşten yakın' dostlar da var (Özdeyişler 18:24). En iyi arkadaşlıklarda bile zaman zaman gerginlikler yaşanabileceğini kabul etmek gerekir. Böyle olduğunda, ilişkini düzeltmek için elinden geleni yap. Anlaşmazlıkları çözmeye istekli oluşun, senin olgun bir yetişkin olma yolunda ilerlediğini gösterir.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Bazı arkadaşların internette saatlerce sohbet edebilir. Bunu yapmayı neden seviyorlar?***

NE DERSİN?

- **Neden bazen arkadaşlar birbirinden uzaklaşır?**
- **Ne tür meseleleri seni kıran arkadaşınla konuşmadan, kendi kendine çözebilirsin? Ne tür sorunları konuşman gerekir?**
- **Bir arkadaşın seni kırdığında bundan hangi dersleri çıkarabilirsin?**
- **Bir arkadaşının seni kırma olasılığını azaltmak için hangi önlemleri alabilirsin?**

11

İnternette arkadaş bulmanın ne zararı var?

Hangi iletişim şeklini tercih edersin?
- ❑ Yüz yüze
- ❑ Telefonla
- ❑ Bilgisayarla

En rahat kimlerle konuşabiliyorsun?
- ❑ Okul arkadaşlarınla
- ❑ Ailenle
- ❑ Şahitlerle

En özgürce konuşabildiğin yer neresi?
- ❑ Okul
- ❑ Ev
- ❑ İbadet Salonu

İLK soruya ne cevap verdin? Yüz yüze konuşmaktansa bilgisayar aracılığıyla mı iletişim kurmayı tercih ediyorsun? Eğer öyleyse hiç de yalnız değilsin. Birçok genç, arkadaş bulmak ve arkadaşlıklarını sürdürmek için interneti kullanıyor. Elaine isimli genç kız şöyle diyor: "Dünyanın dört bir yanından, başka türlü asla tanışamayacağın insanlarla tanışabilme fikri çok heyecan verici." 19 yaşındaki Tammy de internetin başka bir çekiciliğinden söz ediyor: "İnsanların senin hakkında ne düşüneceğini belirleyebilirsin. Oysa yüz yüze konuşurken, karşındaki kişinin hoşlanacağı gibi biri değilsen yapabileceğin hiçbir şey olmaz."

İkinci ve üçüncü sorulara gelelim. Okul arkadaşlarınla sohbet etmek İbadet Salonunda kardeşlerle sohbet etmekten daha kolay gelebilir. 18 yaşındaki Yasemin şöyle diyor: "Okulda, seninle aynı şeyler yaşayan insanlar bulma

şansın çok daha yüksek. Bu yüzden onlara çok daha kolay ısınabiliyorsun."

Tüm bu saydığımız etkenler birleşince okul arkadaşlarınla internette sohbet etmek istemen çok doğal. Tammy bir süre bunu yaptığını söylüyor. "Tüm okul arkadaşlarım internette konuşuyordu, ben de onlardan soyutlanmak istemedim" diyor.* 20 yaşındaki Natalie de arkadaşlarıyla haberleşmek için bir web sayfası oluşturdu. Şöyle diyor: "Teknoloji ilerliyor. İletişim yolları değişiyor. Bu da yeni iletişim yollarından biri ve ben bunu seviyorum."

Tehlikeleri Göz Önünde Bulundur

Şüphesiz bazıları için arkadaş bulmak ve arkadaşlıklarını sürdürmek internette daha kolay. Natalie, "İnternet sana başka türlü sahip olamayacağın bir güven veriyor" diyor. Tammy de aynı görüşte. Şöyle diyor: "Çekingen biriysen, internette daha rahat konuşuyorsun çünkü ne söyleyeceğini tam olarak planlama şansın oluyor."

Fakat internette iletişim kurmanın tehlikeleri var ve bunları görmezden gelmen pek akıllıca olmaz. Bunu şöyle örnekleyelim: Tehlikeli bir semtin sokaklarında gözlerin bağlı şekilde yürür müydün? Aynı şekilde herhalde internette de tehlikelerden habersiz şekilde dolaşmak istemezsin.

BİLİYOR MUSUN . . .

Kötü niyetli birinin seni bulabilmesi için birkaç küçük ayrıntı, örneğin soyadın, okulunun adı ve telefon numaran yeter.

İnternette arkadaş bulmaya çalışmanın tehlikelerine bakalım. Elaine bir zamanlar internette tanımadığı kişilerle rastgele sohbet etmekten hoşlanıyordu. Şöyle diyor: "Kim olduğu şüpheli in-

* Okul arkadaşlıkları 17. Bölümde daha ayrıntılı şekilde ele alınacak.

sanlarla tanışmak çok kolay. Bazen birkaç dakika içinde biri açık saçık şeyler söyleyebiliyor ya da 'Bakire misin? Oral seks yapar mısın?' gibi sorular sorabiliyor. Hatta bazıları siberseks teklif ediyor."*

Fakat belki sen güvendiğin bir arkadaşınla sadece sohbet ediyorsun. O zaman bile dikkatli olmalısın. Joan "Karşı cinsten biriyle konuşurken, 'sadece arkadaş' olsanız bile, çok fazla zaman harcayabilirsin" diyor. "O kişiyle ne kadar çok mesajlaşırsan arkadaşlığınız o kadar ilerler ve sohbetinizin çok daha özel konulara kayma olasılığı artar."

"İçyüzlerini Gizleyenler"

Kral Davut yanlış arkadaşlara karşı dikkatli olmanın önemini iyi biliyordu. Şöyle yazdı: "Hilekârlarla oturup kalkmadım; içyüzlerini gizleyenlerin arasına karışmadım" (Mezmur 26:4).

İnternette hiç Davut'un söz ettiği türde insanlarla karşılaştın mı? İnsanlar ne zaman 'içyüzlerini gizler'? ✎ .....

.....

Peki *sen* internette içyüzünü gizliyor olabilir misin? Eskiden sohbet odalarına giren Aslı,

* Siberseks, cinsel doyum amacıyla internette cinsel ilişki hakkında yapılan konuşmalardır.

Tehlikeli bir semtin sokaklarında gözlerin bağlı yürür müydün? Aynı şekilde tehlikelerden habersiz şekilde internet yoluyla iletişim kurman da pek akıllıca olmaz

"Hilekârlarla oturup kalkmadım; içyüzlerini gizleyenlerin arasına karışmadım" (Mezmur 26:4).

"İnsanlarla sohbete başlar, sonra o sohbete uygun bir kişiliğe bürünürdüm" diyor.

Leanne adlı bir kız da başka bir aldatmacaya başvurdu. Şöyle anlatıyor: "Komşu cemaatten bir çocukla internette konuşuyordum. Çok geçmeden aşkımızı (!) dile getirmeye başladık. Annem ya da babam yanımdan geçerken ekrandaki sayfayı simge durumuna getirirdim, böylece neler olup bittiğini hiç anlamadılar. Sanırım 13 yaşındaki kızlarının 14 yaşındaki bir çocuğa aşk şiirleri yazabileceği akıllarının ucundan bile geçmiyordu."

BİR ÖNERİ

İnternetteyken zaman uçup gider. Bu yüzden bir süre belirle ve kararına bağlı kal. Gerekirse bir alarm kur.

Kendini Koru

Elbette biriyle internette görüşmek her zaman yanlış değil. Örneğin yetişkinler de dahil birçok kişi dostlarıyla haberleşmek için interneti kullanıyor. Sen de bunu yapıyorsan acaba bazı önlemler alman mümkün mü? Aşağıdaki noktalara bir göz at.

● **İnternette geçirdiğin süreye dikkat et** ve daha önemli şeylere –buna uyku da dahil– ayırman gereken zamanı çalmasına izin verme. Brian, "Okuldan bazı çocuklar gecenin 3'üne kadar internetin başında kaldığını söylüyor" diyor (Efesoslular 5:15, 16).

● **Yalnızca tanıdığın ya da kimliğinden emin olabileceğin kişilerle görüş.** Ahlaksız kişiler sinsice kandırabilecek-

> ***Tanımadığım ya da gerçek hayatta arkadaşlık etmeyeceğim kişilerle internette görüşmüyorum (Joan).***

leri gençler bulmak için sürekli internette dolaşır (Romalılar 16:18).

● **Parasal işlemler yaparken dikkatli ol.** Kişisel bilgilerini verirken son derece dikkatli davran. Yoksa bir dolandırıcılığa kurban gidebilirsin ya da çok daha kötü bir şey bile olabilir (Matta 10:16).

● **Arkadaşlarına fotoğraf gönderirken şunu düşün:** 'Bu resim(ler) Tanrı'ya hizmet ettiğini söyleyen birine yakışıyor mu?' (Titus 2:7, 8).

● **Yüz yüze konuşurken olduğu gibi,** eğer internette bir sohbette de "yakışıksız şeyler" konuşulmaya başlıyorsa sohbeti bitir (Efesoslular 5:3, 4).

hareket planı!

İnternette geçirdiğim süreyi haftada ..... saatle sınırlamak istiyorum, bunun için yapacaklarım:

.....

.....

İnternette bir yabancıyla konuştuğumu fark edersem yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

● **İnterneti nasıl kullandığın konusunda her zaman dürüst ol.** Eğer anne babandan 'içyüzünü gizlemen' gerekiyorsa, bunda bir yanlışlık var demektir. Kari isimli genç kız, "Anneme karşı dürüstüm" diyor. "İnternette yaptığım her şeyi ona gösteririm" (İbraniler 13:18).

"Beklediğine Değdiğini Görüyorsun"

Arkadaşların olsun istiyorsun. Bu çok doğal. İnsanlar birbirleriyle arkadaşlıktan zevk alacak şekilde yaratıldı (Başlangıç 2:18). Yani arkadaşların olmasını çok istemen, *yaratılışından kaynaklanıyor.* Ama onları seçerken dikkatli ol.

Eğer bu konuda Tanrı'nın Sözündeki standartlara önem verirsen emin ol çok iyi arkadaşlar bulabilirsin. 15 yaşında bir kız şöyle dedi: "Hem Yehova'yı hem seni seven arkadaşlar bulmak zor. Fakat onları bulduğunda beklediğine değdiğini görüyorsun!"

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Bazıları dedikodu yapmanın o kadar da ciddi bir mesele olmadığını düşünür. Oysa dedikodu bir kılıç gibi yaralayabilir. Bunu nasıl durdurabilirsin?***

NE DERSİN?

- **Yüz yüze iletişimle karşılaştırınca biriyle internette görüşmenin eksileri artıları neler?**
- **İnternette sohbet ederken farklı bir kişiliğe bürünmek neden çok kolay?**
- **İnternette geçirdiğin süreyi nasıl kontrol altında tutabilirsin?**
- **İnternet aracılığıyla iletişimin ne yararları olabilir?**

12

Dedikodu o kadar kötü mü?

"Bir keresinde bir partiye gittim, ertesi gün oradaki çocuklardan biriyle yattığıma dair söylentiler yayıldı. Bu kesinlikle doğru değildi!" *(Banu).*

"Bazen biriyle, hem de tanımadığım biriyle çıktığıma dair söylentiler duyuyorum! Başkaları hakkında konuşan birçok kişi söylediği şeyin gerçek olup olmadığını öğrenme zahmetine bile girmiyor" *(Harun).*

DEDİKODU yüzünden, hayatında filmlerde olduğundan daha çok entrika varmış gibi görünebilir. 19 yaşındaki Alev bunu iyi biliyor. Şöyle diyor: "*Sürekli* hakkımda dedikodu yapıyorlar. Hamile olduğum, birkaç kez kürtaj yaptırdığım, uyuşturucu alıp sattığım ve kullandığıma dair söylentiler çıktı. İnsanlar neden hakkımda böyle şeyler söyler hiç anlamıyorum."

Kötü niyetli biri e-posta ve anında yollanabilen mesajlar sayesinde, ağzından tek kelime çıkmadan seni karalayabilir. Asılsız bir söylentiyi bir sürü meraklı kişiye iletmek için birkaç tuşa basmak yeter! Bazen, sırf bir kişiyi küçük düşürmek için koca bir web sitesi hazırlanıyor. Blog'ların, yani internette tutulan günlüklerin yüz yüze asla söylenmeyecek çirkin dedikodularla dolu olması ise daha yaygın bir durum.

Elbette başkaları hakkında konuşmak her zaman kötü değildir. Acaba . . .

Masum Dedikodu Var mı?

Aşağıdaki ifadenin doğru mu yoksa yanlış mı olduğunu işaretle.

Dedikodu *her zaman* kötüdür. ✎❑ Doğru ❑ Yanlış

Doğru cevap hangisi? Aslında bu senin dedikoduyla ne kastettiğine bağlı. Eğer senin için dedikodu birisi hakkında gelişigüzel konuşmak anlamına geliyorsa, bunun uygun olduğu durumlar olabilir. Ne de olsa Kutsal Kitap bize 'başkalarıyla da ilgilenmemizi' söyler (Filipililer 2:4). Tabii bu bizi ilgilendirmeyen meselelere karışmamızı gerektirmez (1. Petrus 4:15). Dostça bir sohbette genelde ki-

BİLİYOR MUSUN . . .

Sadece *dinlemek* bile seni dedikodudan kısmen de olsa sorumlu yapar. Dedikoducuya sözüne devam etmesi için izin vermekle, o bilginin hızla yayılmasına izin vermiş olursun.

> ***Dedikodusunu yaptığım kişi beni bulup konuştuğunda dersimi aldım. Kaçacak hiçbir yerim yoktu! Şunu kesinlikle öğrendim ki, birinin arkasından konuşmaktansa onunla açık açık konuşmak çok daha iyi (Paula).***

min evlendiği ya da kimin bebeği olduğu gibi yararlı bilgiler ediniriz. Gerçek şu ki, başkaları hakkında hiç konuşmazsak onları pek önemsemiyoruz demektir!

Ancak dedikodu sözcüğü çoğunlukla, bir başkasına zarar verebilecek şekilde onun özel hayatı hakkında konuşmak anlamında kullanılır. Gelişigüzel bir sohbet kolayca böyle bir konuşmaya dönüşebilir. Örneğin "Onur ve Didem birbirine ne kadar yakışırdı" gibi masum bir söz başkasına "Onur ve Didem birbirine ne kadar *yakıştı*" şeklinde aktarılabilir. Oysa Onur ve Didem'in bu varsayılan ilişkiden haberi bile yoktur. Belki "Bunda büyütülecek bir şey yok" diye düşünebilirsin; ama bir de kendini Onur veya Didem'in yerine koy!

18 yaşındaki Hülya bu tür bir dedikodunun kurbanı oldu ve çok üzüldü. "Bu beni çok kızdırdı ve insanlara güvenimi sarstı" diyor. 19 yaşındaki Jane de benzer bir duruma düştü. Şöyle diyor: "En sonunda çıktığımı söyledikleri çocuktan uzak durmak zorunda kaldım. Bu bence haksızlıktı! Biz arkadaştık ve hakkımızda dedikodu çıkmadan konuşabilmeliydik."

Sohbetlerine Dikkatle Yön Ver

İçinden dedikodu yapmak geldiğinde dilini nasıl tutabilirsin? Bu soruya cevap vermek için, işlek bir otoyolda araba kullanmak için gereken beceriyi düşünelim. Aniden şerit değiştirmeni, yol vermeni ya da tamamen durmanı gerektiren bir durum ortaya çıkabilir. Dikkatliysen yolun ilerisinde neler olduğunu görür ve ona göre davranırsın.

Dedikodu, bir kişiye ciddi zararlar verebilecek tehlikeli bir silah gibidir

Sohbet ederken de böyledir. Genelde bir sohbetin ne zaman dedikoduya dönüşmeye başladığını anlayabilirsin. Böyle olduğunda ustaca 'şerit değiştirebilir' misin? Eğer yapmazsan, haberin olsun, dedikodu zarar verebilir. Harun şöyle anlatıyor: "Bir kız hakkında, onun erkek delisi olduğu gibi hoş olmayan bir şey söyledim. Ve bu, kızın kulağına gitti. Gelip benimle konuştuğu anki ses tonunu hiç unutmayacağım. Düşüncesiz sözüm onu çok üzmüştü. Aramız düzeldi, ama birini bu şekilde kırdığımı bilmek çok kötü bir duygu!"

Sözler kırıcı olabilir, buna kuşku yok. Kutsal Kitap da "İnsan vardır, kılıç saplar gibi düşüncesizce konuşur" der (Özdeyişler 12:18). Bu nedenle de konuşmadan önce ne söyleyeceğini çok iyi düşünmelisin. Tabii zevkli bir sohbetin ortasında 'frene basmak' özdenetim isteyebilir. 17 yaşındaki Karolin'in dediği gibi: "Ne söylediğine dikkat etmelisin. Söylediğin şeyi güvenilir bir kaynaktan duymadıysan yalanlar yayıyor olabilirsin." Dolayısıyla sohbe-

BİR ÖNERİ

Bir dedikodu duyarsan şöyle diyebilirsin: "Bu konuda konuşmaktan rahatsız oluyorum. Zaten o kişi de burada değil ve kendisini savunamaz."

tin dedikoduya dönebileceğini hissettiğinde, elçi Pavlus'un öğüdüne uyarak 'hedefin sessiz sakin bir yaşam sürmek, başkasının işine karışmamak' olsun (1. Selanikliler 4:11).

Peki nasıl kimsenin işine karışmadan insanlarla ilgilenebilirsin? Biri hakkında konuşmadan önce şunları düşün: "Gerçekleri biliyor muyum? Bunu anlatmaktaki niyetim ne? Dedikodu yapmam insanların *benim* hakkımdaki düşüncelerini nasıl etkileyecek?" Bu son soru önemli, çünkü dedikoducu biri olarak tanınmak, hakkında konuştuğun kişiden çok *senin* karakterini ortaya koyar.

Ya Dedikodu Senin Hakkındaysa?

Peki ya senin hakkında dedikodu yapıldıysa? Vaiz 7:9 "Çabuk gücenen biri olma" diye uyarır. Olaya geniş bir açıdan bakmaya çalış. Kutsal Kitap şöyle der: "İnsanların söyleyeceği her sözü dert etme . . . . Çünkü senin yüreğin de iyi biliyor ki, sen de birçok kez başkalarına bela okudun" (Vaiz 7: 21, 22).

hareket planı!

Duyduğum bir şeyi başkalarına anlatmak istediğimde yapacaklarım:

.....

.....

Hakkımda hoş olmayan şeyler söylenirse durumla baş etmek için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

"Ağzını tutan canını korur. Boşboğazlık eden yıkıma uğrar"
(Özdeyişler 13:3).

Elbette dedikodunun mazereti olamaz. Ancak aşırı tepki göstermek, sana dedikodudan daha çok zarar verebilir. Öyleyse Renee'ye böyle bir durumda yardım eden görüşü benimsemeye ne dersin? O şöyle diyor: "Biri hakkımda kötü bir şey söylediğinde genelde üzülüyorum ama olayı büyütmemeye çalışıyorum. Çünkü büyük ihtimalle insanlar gelecek hafta başka biri ya da başka bir şey hakkında konuşuyor olacak."*

Öyleyse sağgörülü davranarak sohbetlerinde dedikodudan uzak dur. Ve senin hakkında hoş olmayan şeyler söylendiğinde aşırı tepki vermeyerek olgunluk göster. Bırak senin adına iyi davranışların konuşsun (1. Petrus 2:12). Böyle yapman hem başkalarıyla iyi ilişkini korumana hem de Tanrı'nın önünde iyi durumda kalmana yardım eder.

* Bazen dedikoduyu çıkaran kişiyle nazikçe konuşmak yerinde olabilir. Ancak birçok durumda buna gerek olmaz, çünkü "sevgi birçok günahı örter" (1. Petrus 4:8).

NE DERSİN?

- **Başkalarının hayatı hakkında konuşmak ne zaman uygun olur?**
- **Hiç senin hakkında dedikodu yapıldı mı? Yapıldıysa, bundan ne ders aldın?**
- **Sen başkaları hakkında dedikodu yaptığında insanlar *senin* hakkında ne düşünür?**

notlarım

Son zamanlarda bir arkadaşınla yaşadığın sorunu anlat.

Bu kısımda okuduklarını düşünerek sorunu nasıl ele alabilirsin?

4 OKUL VE OKUL ARKADAŞLARIN

Çok uğraşmana rağmen bazı derslerde sadece geçer not mu alıyorsun?
❑ Evet
❑ Hayır

Okulda sana hiç kabadayılık yaptılar mı; ya da hiç cinsel tacize uğradın mı?
❑ Evet
❑ Hayır

Zaman zaman içinden arkadaşlarının yanlış davranışlarına katılmak geliyor mu?
❑ Evet
❑ Hayır

Kendi kendine "Okulu bitirebilirsem, hayatta her şeye katlanabilirim!" diye düşünebilirsin. Gerçekten de bu düşüncende haklılık payı var. Bir kere okulda karşılaştığın şeyler senin zihinsel, duygusal dayanıklılığını ve Tanrı'yla ilişkini sınar. Peki Tanrı'nın ilkelerine uymak istemeyen arkadaşlarının tavırlarından etkilenmeden okulda aldığın eğitimden nasıl yararlanabilirsin? **13-17. Bölümler** bunun için ihtiyacın olan becerileri edinmene yardım edecek.

13

Okulda nasıl daha başarılı olabilirim?

SIK ağaçlı karanlık bir ormanda mahsur kaldığını düşün. Yüksek ağaçların dalları neredeyse tüm güneş ışığını engelliyor. Etrafını saran bitkiler hareket etmene engel oluyor. Böyle bir yerden kurtulabilmek için belirli yöntemler kullanman gerekir.

Bazıları okula gitmenin yukarıda anlatılan duruma benzediğini düşünebilir. Sonuçta tüm gün sınıfa hapsolduğun yetmiyormuş gibi, akşamların da ev ödevleriyle geçiyor ve başka hiçbir şey yapamıyorsun. Sen de bu durumda mısın? Aşağıdaki satıra sana *en zor* gelen dersi yaz.

✎.....

Annenle baban ve öğretmenlerin senden defalarca bu derse daha çok çalışmanı istemiş olabilirler. Bunu yaptılarsa unutma ki onların amacı sana hayatı zindan etmek değil! Sadece, senin elinden gelenin en iyisini yapmanı istiyorlar. Eğer onların baskısı yüzünden yılgınlığa düşüyorsan ne yapabilirsin? Doğru yöntemleri kullanırsan bu sık ağaçlı ormanın içinde kendine bir yol açabilirsin. Bu yöntemler neler?

● **1. Yöntem: Öğrenerek neler kazanacağını düşün.** Eğer öğrenme konusunda olumsuz bir bakış açın varsa okulda başarılı olabilmek için gayret etmen zor olur. Bu nedenle durumu bir bütün olarak değerlendirmeye çalış. Elçi Pavlus şunları yazdı: "Çift sürenin umutla sürmesi, harman dövenin de pay alma umuduyla dövmesi gerekir" (1. Korintoslular 9:10).

Toprağı süren kişi çabalarının iyi sonuçlar getireceğini bilerek gayret eder. Fakat sen

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Kopya çekmek hem insanların sana güvenini yok edebilir hem de okul eğitiminden yararlanmanı engelleyebilir. En önemlisi de Tanrı'yla ilişkine zarar verir (Özdeyişler 11:1).

Okulda başarılı olmak, sık ağaçlı bir ormanda kendine yol açmaya benzer; her ikisinde de doğru yöntemleri bilmen gerekir

belirli derslere çalışmanın gerekli olmadığını düşünebilirsin. Ders programındaki derslerin tümü en azından şu an için önemli gelmeyebilir. Yine de çok çeşitli konularda eğitim alman çevrende olup bitenleri daha iyi anlamanı sağlar. Çok farklı geçmişleri olan insanlarla konuşabilmene, böylece "her tür insanla her şey" olmana yardım eder (1. Korintoslular 9:22). Böyle bir eğitim en azından düşünme yeteneğini geliştirecek ve uzun vadede bu yetenek sana çok yardımcı olacak.

● **2. Yöntem: Yeteneklerin konusunda olumlu bir bakış açısı geliştir.** Okulda aldığın eğitim gizli kalmış yeteneklerini ortaya çıkarabilir. Pavlus Timoteos'a "Tanrı' dan aldığın armağanı alevlendir" dedi (2. Timoteos 1:6). Belli ki Timoteos'a cemaatte zaten belirli bir hizmet görevi verilmişti. Fakat Tanrı vergisi 'armağanının', yani yeteneğinin körelmemesi için onu hâlâ geliştirmeliydi. Tabii ki okulda kullandığın yetenekler sana Tanrı tarafından doğrudan verilmez. Yine de bazı konularda özel yeteneklerin var. Farkında bile olmadığın bu yeteneklerini okul sayesinde keşfedebilir ve geliştirebilirsin.

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN
1. KİTABIN 18. BÖLÜMÜNÜ OKU

> ***Yaşıtlarımda hep aynı şeyi görüyorum. Ders çalışma alışkanlıkları kişisel inceleme alışkanlıklarına da yansıyor. Okulda ders çalışmayı sevmeyi öğrenmeyenler, Kutsal Kitabı kişisel olarak incelemekle de pek ilgilenmiyor*** *(Sylvie).*

Kendini gelişmesi mümkün olmayan biri gibi görüp başarısızlıklara davetiye çıkarma. Yeteneklerinle ilgili kötümser düşüncelere kapıldığında onları kafandan at ve olumlu düşünmeye çalış. Örneğin, insanlar belki de haksız yere Pavlus'un konuşma yeteneğini eleştirdikleri zaman o şöyle cevap verdi: "Konuşma yönünden pek yeterli olmasam da, bilgi açısından kesinlikle yetersiz değilim" (2. Korintoslular 10:10; 11:6). Pavlus zayıflıklarının farkındaydı. Ama güçlü yanlarını da unutmadı.

Peki senin hangi güçlü yanların var? Eğer aklına gelmiyorsa, bu konuda sana destek olacak bir yetişkine sormaya ne dersin? Böyle bir arkadaş güçlü yanlarını fark etmene ve onlardan en iyi şekilde yararlanmana yardım edebilir.

● **3. Yöntem: Ders çalışma alışkanlığı geliştir.** Okulda başarılı olmanın kestirme bir yolu yok. Er ya da geç ders çalışmak zorunda kalacaksın. Tabii bu söz kulağını tırmalıyor olabilir. Ancak ders çalışmak yararlıdır. Aslında az bir çabayla, ders çalışmayı zevkli hale bile getirebilirsin.

BİR ÖNERİ

Ders çalışırken ilk önce bütün malzemeyi şöyle bir *gözden geçir* ki genel bir fikrin olsun. Sonra ana başlıklara dayanan *sorular* hazırla. Ardından cevapları bulmak için malzemeyi *oku*. Sonunda da okuduklarını *hatırlamaya* çalış.

"Rüzgârı kollayan tohum ekmez, bulutlara bakan ekin biçmez" (Vaiz 11:4).

Ders çalışma alışkanlığı geliştirmek için zamanını iyi planlaman gerekir. Unutma ki okul yıllarında ders çalışmak öncelikli olan şeylerden biridir. Tabii Kutsal Kitabın "gülmenin vakti" ve "oynamanın vakti" olduğunu söylediği doğru (Vaiz 3:1, 4; 11:9). Bu yüzden herhalde çoğu genç gibi sen de eğlenmeye vakit ayırmak istiyorsun.* Fakat Vaiz 11:4 şöyle uyarır: "Rüzgârı kollayan tohum ekmez, bulutlara bakan ekin biçmez." Bundan ne öğrenebilirsin? Önce ders, sonra eğlence! Kaygılanma, her ikisi için de vaktin olacak.

Ödevlerin İçin Yardım

Peki ödevler bitmek bilmiyorsa ne olacak? Belki sen de 17 yaşındaki Sandrine'le aynı durumdasın. O, "Hafta

* Eğlence konusunda daha fazla bilgi için bu kitabın 8. Kısmına bak.

hareket planı!

Bir sonraki karnemde aşağıdaki dersimin notunun ____ olmasını istiyorum:

.....

Bu dersimi düzeltmeye çalışırken yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Ders çalışmak için yer belirle. Dikkatinin dağılmayacağı bir yer olmalı. Mümkünse bir masa kullan. Televizyon kapalı olsun.

Önceliklerini belirle. Eğitimin önemli olduğuna göre ev ödevin bitene kadar televizyonu açmamaya kararlı ol.

Erteleme. Ödevlerini yapmak için kesin bir programın olsun ve programına bağlı kal.

Plan yap. Hangi ödevini önce, hangisini sonra ve hangisini en son yapacağına karar ver. Bunu bir kağıda yaz ve hepsi için bir süre belirle. Bitirdiğin her ödevin üzerini çiz.

Molalar ver. Eğer dikkatini toplayamadığını fark edersen küçük bir mola ver. Ama en kısa süre içinde ödevinin başına dön.

Kendine güven. Unutma, iyi öğrenciyle kötü öğrenci arasındaki fark çoğu zaman zekâ değil gayrettir. Derslerinde başarılı *olabilirsin*. Gayret edersen iyi sonuçlar alacaksın.

sonları da dahil her akşam ödevler için iki üç saat harcıyorum" diyor. Çığ gibi büyüyen ödevlerinle nasıl başa çıkabilirsin? 119. sayfadaki önerileri uygulamaya çalış.

Kendine Yol Aç

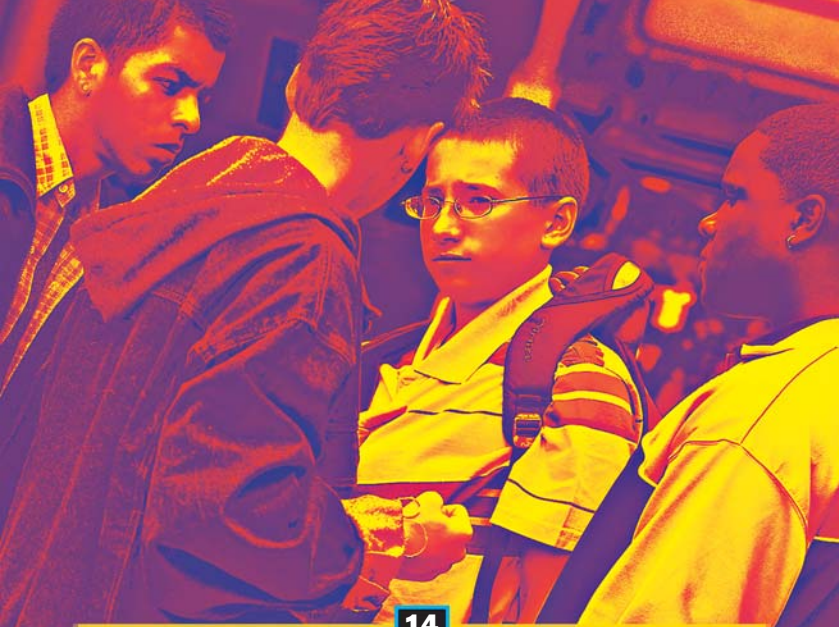
Timoteos'a ruhi konularda ilerlemekle ilgili öğüt veren Pavlus şunları yazdı: "Bu konuların üzerinde derin düşün; kendini bunlara ver ki herkes ilerleyişini açıkça görsün" (1. Timoteos 4:15). Benzer şekilde kararlılıkla gayret edersen okulda gösterdiğin gelişmeyi herkes görecektir.

Bu bölümün başında kullanılan benzetmeyi düşün. Sık ağaçlı karanlık bir ormanda mahsur kaldığında kendine yol açmak için belirli yöntemler kullanman gerekir. Okul için de aynısı geçerlidir. Annenle babanın ve öğretmenlerinin yarattığı baskı karşısında yılgınlığa düşme. Bu bölümde ele alınan üç yöntemi kullanarak okulda başarılı olabilirsin. Başarın arttıkça bunu yaptığın için mutlu olacaksın.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Okulda yaşadığın zorluklar yetmiyormuş gibi bir de arkadaşların sana kötü davranıyorsa ne yapabilirsin?***

NE DERSİN?

- **Neden kendini derslerine vermelisin?**
- **Nasıl bir çalışma ya da ödev planı senin işine yarar?**
- **Ödevini yapmak ve ders çalışmak için evde senin için en uygun yer neresi?**
- **Hobilerinin ve eğlencenin notlarını düşürmesini nasıl engelleyebilirsin?**

14

Okulda kendimi nasıl koruyabilirim?

Şu ifadelerin doğru ya da yanlış olduklarını belirt.

1. Sataşmalar her zaman fiziksel saldırılardır.
❑ Doğru
❑ Yanlış

2. Bir hareketin cinsel taciz sayılması için fiziksel temas gerekir.
❑ Doğru
❑ Yanlış

3. Kızlar da sataşabilir, taciz edebilir.
❑ Doğru
❑ Yanlış

4. Eğer sataşanlar ya da taciz edenler varsa onları durdurmanın bir yolu yoktur.
❑ Doğru
❑ Yanlış

MİLYONLARCA genç kendilerine sataşan okul arkadaşları yüzünden her gün korku içinde! Ryan isimli genç şunları söylüyor: "15 dakikalık servis yolculuğu, bana sataşan çocuklar yüzünden saatlerce süren bir işkence gibi gelirdi." Bazı gençler de cinsel tacize uğruyor. Anita isimli genç kız, "Çok popüler bir çocuk beni koridorda kenara sıkıştırdı ve hoş olmayan şekilde dokunmaya başladı" dedi. "Ona kibarca ellerini üzerimden çekmesini söyledim, ama dinlemedi. Sözlerimde ciddi olduğumu düşünmedi."

Bazı gençler sınıf arkadaşlarına internette de sataşıyor ve taciz ediyor. Senin de başına bunlar geliyor mu? Eğer öyleyse, bu zor durumla nasıl başa çıkabilirsin? Birçok yolla. Fakat öncelikle doğruyla yanlışı birbirinden ayırmak için bu bölümün girişindeki ifadeleri ele alalım.

1. Yanlış. İnsanlara sataşan çoğu kişi yumruklarını değil, dilini kullanır. Tehditler, küçümsemeler, iğneleyici konuşmalar, alaylar hep sataşma yöntemleridir.

2. Yanlış. Cinsel çağrışımları olan bir iltifat (!), açık saçık bir şaka ya da yiyecekmiş gibi bakmak da cinsel tacizdir.

3. Doğru. Hem kızlar hem de erkekler sataşabilir ve taciz edebilir.

4. Yanlış. Kötü davranışları durdurmak için alabileceğin önlemler var. Bunu nasıl yapabileceğini görelim.

BİLİYOR MUSUN . . .

Belirli grupları simgeleyen renklerde giyinmek ya da semboller taşımak, örneğin bir futbol takımının formasını giymek seni hedef yapabilir. Bazı ülkelerde çetelerin de giyim tarzları var. Eskiden bir sokak çetesinde olan bir genç şöyle dedi: "Eğer biri bizim gibi giyinmişse fakat bizden biri değilse büyük olasılıkla saldırıya hedef olurdu. Ya çetemize katılmalıydı ya da dayak yemeyi göze almalıydı."

Sana Sataşan Birini Yumruklarını Kullanmadan Alt Edebilirsin

Bazıları sadece tepkini görmek için sana sataşabilir. Kutsal Kitap şu öğüdü verir: "Ça-

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 18. BÖLÜMÜNÜ OKU

> ***Eğer kavga çıkacağı belliyse olaya karışma ve eve git. Bazıları seyretmek için kalır ve başları belaya girer (Cemil).***

buk gücenen biri olma" (Vaiz 7:9). Aslında 'kötülüğe kötülükle karşılık vermek' ateşe benzin dökmek gibidir; daha fazla soruna yol açar (Romalılar 12:17). O halde sana sataşan birini yumruklarını *kullanmadan* nasıl alt edebilirsin?

Ciddiye alma. Eğer espri olsun diye seninle alay ediyorlarsa bunu ciddiye almaktansa gülüp geç. Eliu isimli bir genç "Bazen en iyisi saldırgan ifadelere aldırmamaktır" diyor. Sana sataşan kişi sözlerinin etkisiz olduğunu görürse kötü davranışından vazgeçebilir.

Yumuşak başlı ol. Kutsal Kitap "Yumuşak cevap gazabı yatıştırır; acı söz ise öfkeyi alevlendirir" der (Özdeyişler 15:1). Sana sataşan kişinin en son bekleyeceği şey ona kibarca cevap vermendir; ve bu tutumun ortamı sakinleştirebilir. Tabii saldırı karşısında sakin kalmak özdenetim ister. Fakat bu her zaman en iyisidir. Özdeyişler 29:11 şöyle der: "Akılsız kişi öfkesini ortaya döker, hikmetli kişi ise sakinliğini sonuna kadar korur." Yumuşak başlılık bir güç göstergesidir. Yumuşak başlı kişi dengesini kolay kolay kaybetmez; oysa insanlara sataşan kişi çoğunlukla kendine güvenmeyen, depresif ve çaresiz biridir. Yerinde

BİR ÖNERİ

Eğer biri sana sataşırsa cesur ol, fakat saldırgan davranma. Karşındaki kişiye durmasını söyle ve sakince oradan uzaklaş. Eğer sataşmaya devam ederse bunu birine anlat.

olarak Kutsal Kitap "Çabuk öfkelenmeyen adam yiğitten . . . . üstündür" der (Özdeyişler 16:32).

Kendini koru. Eğer durumun kontrolden çıktığını hissediyorsan 'kaçış planı' yapman gerekebilir. Özdeyişler 17:14'te şöyle der: "Kavga patlak vermeden oradan uzaklaş." Eğer karşındakinin şiddet kullanacağını anlarsan oradan yürüyerek ya da koşarak uzaklaş. Eğer kaçmak mümkün değilse, kendini korumak için elinden geleni yap.

Birine anlat. Annenle babanın neler olup bittiğini bilmeye hakkı var. Sana yararlı önerilerde bulunabilirler. Örneğin mesele hakkında okuldaki yetkililerden biriyle konuşmanı önerebilirler; bu kişi rehber öğretmen olabilir. Bunu yaptığında başının daha fazla derde girmesinden korkma. Çünkü annen baban ve okul yetkilileri meseleyi gerekli dikkati göstererek ele alabilirler.

Bunlardan ne sonuç çıkıyor? Sana sataşan kişi, beklediği karşılığı vermezsen başarılı olamaz. Bu yüzden seni kışkırtmasına izin verme. Bunun yerine, önceki paragraflarda geçen önerileri uygulayarak durumu kontrol altına al.

Sana sataşan birinin alaylarına öfkeyle karşılık vermen yangına benzin dökmek gibidir

cinsel tacizi nasıl önleyebilirsin?

Cilve yapma. Bu, taciz için açık davetiye çıkarmaktır. Kutsal Kitap şöyle der: "Bir adam koynuna ateş alır da giysisi yanmaz mı?" (Özdeyişler 6:27). Cilve yapmak ateşle oynamaktır.

Arkadaşlıklarına dikkat et. İnsanlar senin ahlak değerlerinin arkadaşlarınınkiyle aynı olduğunu düşünür. Carla isimli genç bir kız, "Erkeklerin laf atmasına ses çıkarmayan ya da onların ilgi odağı olmaktan zevk alan kişilerle takılırsan sen de tacize uğrarsın" diyor (1. Korintoslular 15:33).

Nasıl giyindiğine dikkat et. Vücuduna dikkat çeken bir giyim tarzı, karşı cinsin ilgisini çekmekten hoşlandığın izlenimi verir ve bu ilgiyi mutlaka görürsün (Galatyalılar 6:7).

İsa'nın takipçisi olduğunu gizleme. Eğer gizlersen kimse senin Kutsal Kitabın standartlarına göre yaşadığını bilmeyecek (Matta 5:15, 16).

Cinsel Tacizle Başa Çıkmak İçin

Eğer biri sana cinsel tacizde bulunuyorsa sinirlenmekte çok haklısın. Peki bu konuda ne yapabilirsin? Çok şey! İşte birkaç öneri:

Kesin şekilde reddet. Saldırgan kişiler, belli belirsiz bir "Hayır" cevabını "Belki", hatta "Evet" olarak kabul edebilir; bu yüzden kişiyi bunu kesinlikle istemediğine ikna etmelisin. Bu nedenle '*Hayır* dediysen Hayır olsun' (Matta 5:37). Eğer utangaçlık yüzünden gülümsersen ya da mahcup durursan saldırgana yanlış mesaj verirsin. Kararlı ol ve net ifadeler kullan. *Bu senin için en iyi savunmadır.*

Kızgınlığını açıkça göster. Anita kendisini taciz eden kişiyle ilgili şunları söyledi: "Yüksek sesle, bana DOKUNMA diyerek onu arkadaşlarının önünde utandırmak zorunda

kaldım." Sonuç ne oldu? "Bütün arkadaşları ona güldü. Bir süre bana soğuk davrandı ama birkaç gün sonra davranışı yüzünden özür diledi; hatta daha sonra başka biri tarafından rahatsız edildiğimde beni korudu."

Eğer sözler yetmezse oradan uzaklaş. Koşarak kaçman bile gerekebilir. Eğer kaçman mümkün değilse, cinsel tacizi önlemek için elinden geleni yapabilirsin (Tekrar 22:25-27). İsa'nın takipçisi bir kız "Bir çocuk beni tutmaya çalıştığında tüm gücümle ona yumruk attım ve kaçtım" dedi.

Birine anlat. 16 yaşındaki Adrienne "En sonunda bunu yapmak zorunda kaldım" dedi. "İyi arkadaşım olduğunu düşündüğüm bir çocuk beni hiç rahat bırakmamaya başladı. Ben ne kadar karşı koyduysam o da o kadar ısrarcıydı. Olayı bir oyun gibi görüyordu. Ben de ne yapmam gerektiğini annemle babama sordum." Adrieene'in annesiyle babası kızlarının bu

hareket planı!

Eğer biri beni aşağılar ya da kışkırtmaya çalışırsa yapacaklarım:

.....

.....

Beladan uzak durmak için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Cinsel tacizde bulunan kişiye senden uzak durmasını söyle

sorunla başa çıkmasına yardım edecek önerilerde bulundular. Şüphesiz senin annen baban da sana yardım edebilir.

Seni rahatsız edenlerle başa çıkmanın hiç kolay olmadığı doğru. Fakat şunu hiçbir zaman unutma: İsa'nın takipçisi gençler kendilerine sataşanların savunmasız kurbanları olmak zorunda değildir. Ayrıca cinsel tacizde bulunan birinin davranışlarına göz yummamalı ve ona aldanmamalıdırlar. Yukarıdaki adımları atarak tüm bu zorluklarla başa çıkabilirsin.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Arkadaş baskısı, baş etmen gereken en büyük zorluklardan biridir. Bu sorunla nasıl kendine güvenerek mücadele edebileceğine bakalım.***

NE DERSİN?

- **Sataşmalardan korunmak için tavırlarınla kendine güvenen ve saygın biri olduğunu nasıl gösterebilirsin?**
- **Cinsel tacize uğradığında ne yapabilirsin? (Bazı durumları ve verebileceğin karşılıkları düşün.)**
- **Neden cinsel taciz konusunu ciddiye almalısın?**

15

Arkadaş baskısına nasıl karşı koyabilirim?

"Okulda çok şeyle karşılaşırsın: sigara, uyuşturucu, cinsellik. Diğer çocukların senden yapmanı istedikleri şeyin aptalca olduğunu bilirsin. Fakat öyle bir noktaya gelirsin ki geri çekilemezsin, çünkü bu korkaklık olur" (Ece).

HERKES arkadaşları tarafından onaylanmak ister, bu çok doğaldır. Çevrendekiler sana baskı yaptıklarında işte bu isteğini sömürmüş olurlar. Örneğin, eğer İsa'nın bir takipçisi olarak yetiştiriliyorsan evlilik öncesi cinsel ilişki ve aşırı içki içmek gibi şeylerin yanlış olduğunu bilirsin (Galatyalılar 5: 19-21). Ancak birçok yaşıtın, bu tür şeyler yaparken onlara katılman için ısrar eder. Sence bunları bilinçli şekilde karar

"Hikmetlilerle aynı yolda giden hikmetli olur; akılsızlarla ilişkide olan ise zarar görür" (Özdeyişler 13:20).

vererek mi yapıyorlar? Pek değil. Genellikle onlar da başkalarından etkilenirler. Arkadaşları tarafından onaylanmak isterler ve neye inanacaklarına onların karar vermesine izin verirler. Sen de böyle mi yapıyorsun? Yoksa inandığın şeyleri savunma cesaretin var mı?

Musa'nın ağabeyi Harun en azından bir keresinde baskıya yenik düştü. İsrailoğulları onun çevresini sarıp kendileri için bir ilah yapmasını istedikleri zaman, ne dedilerse yaptı (Çıkış 32:1-4). Bir düşün, bu adam Firavunun karşısına çıkmış, Tanrı'nın mesajını ona korkusuzca bildirmişti (Çıkış 7:1, 2, 16). Fakat kardeşleri İsrailoğulları yoğun baskı yapınca pes etti. Belli ki Mısır kralına cesurca karşı koymak bile Harun'a arkadaşlarına karşı koymaktan daha kolay gelmişti.

Ya sen? Doğru olduğunu bildiğin şeyler için kararlı kalmak sana zor geliyor mu? Gergin ya da korkak görünmeden arkadaş baskısına karşı koyabilmek ister misin? Bunu *yapabilirsin!* Önemli olan, karşılaşabileceğin baskıyı önceden görmek ve nasıl karşılık vereceğine karar vermektir. Aşağıdaki dört adım bunu yapmana yardım edecek.

1. Önceden gör (Özdeyişler 22:3). Çoğu zaman tehlikeyi önceden görebilirsin. Örneğin, sokakta yürürken ileride bir grup okul arkadaşının sigara içtiğini görüyorsun. Sence sana sigara teklif etme olasılıkları nedir?

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Okulu bitirdikten bir yıl sonra çok az sınıf arkadaşınla hâlâ görüşüyor olacaksın. Birçoğu belki senin adını bile hatırlamayacak. Fakat ailen ve en önemlisi Yehova Tanrı seninle *her zaman* ilgilenecek (Mezmur 37:23-25).

Tehlikeyi önceden görürsen, ondan kaçmaya ya da karşı koymaya hazır olursun.

2. Düşün (İbraniler 5:14). Kendine şunu sorabilirsin: "Eğer çoğunluğun yaptığını yaparsam daha sonra neler hissedeceğim?" Doğru, geçici olarak arkadaşlarının onayını kazanabilirsin. Peki ama sonra, anne babanla ya da iman kardeşlerinle birlikteyken neler hissedeceksin? Sınıf arkadaşlarının onayını kazanmak uğruna Tanrı'nın onayını kaybetmeyi göze almaya değer mi?

3. Karar ver (Tekrar 30:19). Tanrı'ya tapınan herkes er ya da geç bir *seçim yapacak*: Ya sadık kalacak ve bunun nimetlerini tadacak ya da sadakatsizlik edecek ve bunun acı sonuçlarını çekecek. Yusuf, Eyüp ve İsa gibi kişiler doğru seçimi yaptı, fakat Kain, Esav ve Yahuda İskariyot yanlış seçim yaptı. Şimdi karar verme sırası sende. *Sen* ne yapacaksın?

4. Harekete geç. Bunun en zor kısım olduğunu düşünebilirsin. Ama değil! Eğer zaten sonuçlar hakkında düşündüysen ve kararını verdiysen, bunu ifade etmek sandığından daha kolay olabilir, aynı zamanda iyi sonuçlar verebilir (Özdeyişler 15:23). Kaygılanma, arkadaşlarına Kutsal Kitaba dayanan bir konuşma yapman gerekmez. Basit ama kararlı bir "Hayır!" yeterli olabilir. Ya da kararlılığını anlamalarını sağlamak için şunlardan birini söylemeyi de tercih edebilirsin:

BİR ÖNERİ

Cesaretini artırmak için, çağımızda Yehova'ya tapınan ve özellikle de doğru olanı yapmak üzere tavrını korumuş kişilerin yaşadığı, yayımlanmış tecrübeleri oku.

"Ben yokum!"

"Ben o tür şeyler yapmıyorum!"

"Yapmayın çocuklar! Böyle bir şey yapmayacağımı benden iyi bilirsiniz."

Önemli olan hemen ve kesin şekilde cevap vermektir. Bunu yaptığında arkadaşları-

BU KONU HAKKINDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 9. BÖLÜMÜNÜ OKU

> ***Çocukların çoğu Şahit olduğumu biliyor ve bana saygı duyuyor. Eğer çirkin bir şey konuşacaklarsa bana 'Harun istersen sen git' diyorlar*** ***(Harun).***

nın sana baskı yapmaktan nasıl hemen vazgeçtiklerini görmek seni şaşırtabilir. Peki ya seninle alay ederek "korkağın teki" olduğunu söylerlerse ne olacak? Bu sözlerin aslında ne anlama geldiğinin farkında ol; düpedüz arkadaş baskısı! Nasıl karşılık verebilirsin? Yapabileceğin en az üç şey var:

- Alayı **kabul edebilirsin.** *("Haklısınız, korkuyorum!"* Sonra kısaca neden korktuğunu söyle*.)*
- Baskıyı **etkisiz hale getirebilirsin.** Konuyu tartışmadan tavrını açıkça ortaya koyabilirsin.
- Baskıyı **geri püskürtebilirsin.** Neden reddettiğini açıklayıp arkadaşlarını düşündürebilirsin. *("Sizin sigara içmeyecek kadar akıllı olduğunuzu düşünürdüm!")*

(Devamı 135. sayfada)

hareket planı!

Arkadaş baskısına karşı koymak için hazırlık olarak yapacaklarım:

.....

.....

Eğer arkadaşlarım yanlış bir şey yapmam için bana baskı yaparlarsa yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

arkadaş baskısına hazırlık

Örnek

1 önceden gör

Ayartma: *Sigara içmek.*

Bu ayartmayla nerede karşılaşırım? *Soyunma odasında.*

2 düşün

Pes edersem ne olacak?
Yehova'yı ve anne babamı mutsuz edeceğim. Vicdanım rahatsız olacak. Bir dahaki sefere "Hayır!" demek daha zor olacak.

Karşı koyarsam ne olacak?
Alay edebilirler ya da bana isim takabilirler. Bazı okul arkadaşlarım benden uzak durabilir. Ama Yehova'yı mutlu edeceğim ve daha güçlü biri olacağım.

3 karar ver

Pes etmeme ne yol açabilir?
Arkadaş baskısına karşı koymak için yeterince hazırlıklı olmamam. Arkadaşlarımın onayına Yehova'nın onayından daha fazla önem vermem.

Karşı koyacağım çünkü
Yehova'nın bundan memnun olmayacağını ve sigara içmenin sağlığıma zarar vereceğini biliyorum.

4 harekete geç

Yapacaklarım:
"Hayır!" deyip oradan uzaklaşacağım.

arkadaşlarının alayları

Eğer bir arkadaşım *"Haydi ama, al bir sigara. Yoksa korkuyor musun?"* **derse şöyle karşılık verebilirim:**

kabul et	etkisiz hale getir	geri püskürt
"Haklısın. Sigaradan korkuyorum. Akciğer kanseri olmak istemiyorum."	*"Sigaranı boşa harcama."*	*"Hayır teşekkür ederim. Senin sigara içmeyecek kadar akıllı olduğunu düşünürdüm!"*

DİKKAT: Eğer arkadaşların baskı yapmaya devam ederse olay yerinden hemen uzaklaş. Orada ne kadar kalırsan baskıya yenilme olasılığın o kadar artar. Şimdi yan sayfadaki boşlukları sen doldur.

arkadaş baskısına hazırlık

Bu sayfanın kopyasını çıkar

1 önceden gör

Ayartma: ✎ .....

Bu ayartmayla nerede karşılaşırım? .....

Pes edersem ne olacak?

.....

.....

.....

Pes etmeme ne yol açabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

2 düşün

3 karar ver

4 harekete geç

Karşı koyarsam ne olacak?

.....

.....

.....

Karşı koyacağım çünkü

.....

.....

.....

Yapacaklarım:

.....

.....

arkadaşlarının alayları

Eğer bir arkadaşım ✎ ..... **derse şöyle karşılık verebilirim:**

kabul et	etkisiz hale getir	geri püskürt
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Annen ya da babanla veya olgun bir arkadaşınla cevaplarının provasını yap.

ONLAR GİBİ OLABİLİRSİN

Üç İbrani Genç

Hananya, Mişael ve Azarya Babil yakınlarındaki Dura Ovasında ayakta duruyordu. Etraflarındaki herkes devasa bir heykelin önünde eğiliyordu. Çevredekilerin yarattığı **baskıya** ve kralın tehditlerine rağmen bu gençler kararlarından vazgeçmediler. Nabukadnezar'a, saygılı ama kararlı bir şekilde Yehova'ya tapınma **kararlarının değişmeyeceğini** söylediler (Daniel 1:6; 3:17, 18).

Bu gençler Babil'e sürgün edildiklerinde küçüktüler. O zaman, Tanrı'nın Kanununda yasaklanmış olma ihtimali bulunan yiyeceklerden yemeyi reddetmişlerdi. **Küçükken gösterdikleri sadakat** onları ileride karşılaşacakları zorluklara **hazırlamıştı** (Daniel 1:6-20). Yehova'ya itaat etmenin akıllıca olduğunu yaşayarak görmüşlerdi. Benzer şekilde sen de arkadaşlarından gelen baskıya rağmen Tanrı'nın standartlarına sıkıca bağlı kalmaya kararlı mısın? Gençken küçük görünen meselelerde **Yehova'ya itaat etmeyi** öğrenmen, seni daha sonra karşılaşacağın **büyük zorluklar** karşısında sadık kalmaya hazırlayacak (Özdeyişler 3:5, 6; Luka 16:10).

Eğer arkadaşlarının baskısına boyun eğersen, onların kuklası olursun

(131. sayfanın devamı)

Eğer arkadaşların seninle alay etmeye devam ederlerse, *olay yerinden uzaklaş*. Orada ne kadar kalırsan baskı o kadar yoğunlaşacaktır. Ayrıca oradan uzaklaşmak zorunda kalsan bile şunu unutma: Üstünlük *sendeydi*, arkadaşlarının seni kendi kalıplarına sokmasına izin vermedin.

Bazı arkadaşların, bu kararın sana ait olmadığını söyleyerek seninle alay edebilir. Fakat bu senin kararın! Yehova, O'nun isteğini yapmanın senin için en iyisi olduğuna *ikna olmanı* istiyor (Romalılar 12:2). O halde neden arkadaşlarının kuklası olasın? (Romalılar 6:16). Doğru olduğunu bildiğin şeylerin arkasında dur!

İşin gerçeği, arkadaş baskısından kurtulamazsın. Fakat nasıl tavır alacağına ve tavrını nasıl ifade edeceğine kendin karar verebilirsin, üstünlüğü sen ele geçirebilirsin. Karar senin! (Yeşu 24:15).

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***İkiyüzlü bir yaşamın mı var? Sence bu durumu annenle babanın bilmesinin bir yararı olabilir mi?***

NE DERSİN?

- **Bu bölümde anlatılan dört adım hangi koşullarda sana yardımcı olabilir?**
- **Arkadaş baskısı karşısında pes edersen neler olabilir?**
- **Arkadaş baskısına karşı koyabilmek için neler yapabilirsin?**

16

İkili bir hayat: Birinin bilmesi gerekir mi?

- İçki içmek
- Annenle babanın istemediği kişilerle arkadaşlık etmek
- İnsanı yozlaştıran müzik dinlemek
- Denetimsiz partilere katılmak
- Gizlice biriyle çıkmak
- Şiddet ya da ahlaksızlık içeren filmler seyretmek ya da bilgisayar oyunları oynamak
- Küfürlü konuşmak

YAN sayfadaki listeye bir bak. Annenle babanın haberi olmadan bu şeylerden herhangi birini yapıyor musun? Eğer yapıyorsan herhalde yanlış bir şey yaptığının farkındasındır. Belki de vicdan azabı çekiyorsun (Romalılar 2:15). Yine de annenle babana yanlış davranışları anlatmak pek hoş bir fikir gibi gelmeyebilir. Olası sonuçları düşündüğün zaman "Annem babam bilmese ne olur ki?" diye düşünebilirsin. Fakat izlediğin yolun ikili bir hayat anlamına gelebileceğini hiç düşündün mü? Acaba yanlış davranışlarını neden gizliyorsun?

Bağımsızlığın Çekiciliği

Kutsal Kitap "Adam, anasını babasını bırakacak" der (Başlangıç 2:24). Tabii aynı şey kadın için de geçerli. Büyümek, kendi adına düşünmek ve kararlar vermek istemen tamamen normal. Fakat bazı gençler anne babaları akıllıca olmadığını ya da yanlış olduğunu düşündükleri bir şey için izin vermeyince resmen isyan ediyor.

Bazı anne babaların görünüşte çok katı olduğu doğru. Merve isimli bir genç kız "Çok nadir film izleyebiliyoruz" diye yakınıyor, ayrıca "Babam neredeyse her tür müziği bize yasakladı" diyor. Yaşadıklarının mantıksız kısıtlamalar olduğunu düşünen bazı gençler, daha özgür olduğunu düşündükleri arkadaşlarını kıskanmaya başlıyor.

Tammy isimli bir genç kız da bazılarının ikili bir hayat sürmesinin başka bir nedenine değiniyor: okul arkadaşlarından onay görmek. O geçmişiyle ilgili şunları anlatıyor: "Okulda küfürlü konuşarak arkadaşlarıma uymaya başladım. Bu, diğer çocuklara daha çok benzediğimi hissetmemi sağladı. Sonra sigarayı denedim. Ayrıca kafayı bulana kadar içki içerdim. Erkeklerle çıkmaya da başladım; tabii gizlice, çünkü annem babam çok katıydı ve biriyle çıkmama izin vermezlerdi."

Şunları anlatan Pete isimli genç de benzer şeyler yaşadı: "Yehova'nın Şahidi olarak yetiştirildim. Fakat diğer çocukların benimle alay etmelerinden çok korkuyordum." Pete bu korkuyla nasıl başa çıktı? "Popüler olmaya çalıştım" diyor. "Bayramlarda hediye kabul etmeyişim hakkında yalan söyler, bahaneler uydururdum." Pete önemsiz görünen meselelerde uzlaşmaya başladıktan kısa süre sonra daha ciddi günahlar işledi.

Hiçbir Şey Gizli Kalmaz

İkili bir hayat sürdürmek yeni bir şey değil. Eski İsrailoğullarından bazıları da ikili bir hayat sürüp bunun sonuçlarından kurtulacağını sandı. Fakat İşaya peygamber onları şöyle uyardı: "Vay haline, tasarılarını Yehova'dan köşe bucak gizlemeye çalışanların, karanlıkta iş görenlerin. Çünkü onlar 'Bizi kim görür, bizi kim tanır?' diyorlar" (İşaya 29:15). İsrailoğulları, yaptıklarını Tanrı'nın gördüğünü unuttular. Tanrı zamanı geldiğinde onlardan hesap sordu.

Bugün de aynı durum geçerlidir. Yanlış davranışlarını annenden babandan saklamayı başarsan bile Yehova Tanrı'dan saklayamazsın. İbraniler 4:13'te şöyle der: "O'nun gözünden uzak hiçbir varlık yoktur, hesap vereceğimiz Kişinin gözleri önünde her şey tüm çıplaklığıyla, açıkça ortadadır." O halde yaptığını gizlemenin ne anlamı var? Unutma ki, ibadetlere katılıp Tanrı'ya bağlıymış gibi *görünerek* O'nun senden hoşnut olmasını sağlayamazsın. Yehova, insanlar

BİLİYOR MUSUN . . .

Suçluluk duygusu yararlı olabilir; insanı yanlış yaptığı şeyleri düzeltmesi için harekete geçirebilir. Günahında ısrar eden kişi ise vicdanına zarar verir. Kişinin vicdanı duyarsızlaşır, "dağlanmış", sonra da üzeri kabuk bağlamış deri gibi olur (1. Timoteos 4:2).

"Suçlarını örtbas eden başarılı olamaz; onları itiraf edip bırakan ise merhamet görür" (Özdeyişler 28:13).

O'nu 'dudaklarıyla sayıp, yürekleri Kendisinden çok uzak' olduğunda bunu anlar (Markos 7:6).

İkili bir hayat sürdüren kişilerin Yehova'yı üzdüğünü fark ediyor musun? Bir insanın Tanrı'yı üzmesi mümkün mü? Kesinlikle mümkün. Eski İsrailoğulları toplum olarak Tanrı'nın Kanununu terk ettikleri zaman "İsrail'in Kutsalına acı verdiler" (Mezmur 78:41). Yehova, 'yol gösteren düşünüşüyle ve terbiyesiyle' yetiştirilmiş gençlerin gizlice yanlış şeyler yaptıklarını gördüğünde bugün de çok acı çekiyor olmalı (Efesoslular 6:4).

Meseleleri Hallet

Şimdiye kadar gizlice yaptığın şeyi itiraf etmezsen Tanrı'ya, annenle babana ve kendine haksızlık etmiş olursun. Gerçi yaptığını itiraf etmek utanç duymana ve belki bazı hoş olmayan sonuçlar yaşamana yol açabilir (İbraniler 12:11). Örneğin, bir süredir anne babana yalan söyleyip onları kandırdıysan, bunu itiraf ettiğinde sana olan güvenleri sarsılacak. Bu yüzden bir süreliğine öncekinden daha fazla kısıtlamalarla karşılaşırsan şaşırma. Yine de hatalarını itiraf etmen yapabileceğin en iyi şeydir. Neden?

Şu örneği düşün: Ailece yürüyüşe çıktığınızı varsayalım. Annen ve baban sana yanlarından ayrılmamanı söylüyor. Ama gözlerini senden

BİR ÖNERİ

Hatalarını küçümseme, tabii kötümserlik tuzağına da düşme! Unutma ki, Yehova bağışlamaya hazırdır (Mezmur 86:5).

> ***Bence gençler kendilerini yüksek ahlak standartlarına sahip İsa'nın takipçileri olarak tanıtmalılar. Bunu mümkün olduğunca çabuk yapmalılar. Ne kadar gecikirlerse, bunu yapmak o kadar zorlaşır (Linda).***

ayırdıklarında sözlerini dinlemeyip yoldan çıkıyorsun ve kayboluyorsun. Ve aniden kendini bir bataklığın içinde buluyorsun. Yardım isteyemeyecek kadar utanır mıydın? Annenle babanın, uyarılarını dinlemediğin için sana ceza vermelerinden korkar mıydın? Hayır! Büyük ihtimalle avazın çıktığı kadar bağırırdın.

Benzer şekilde eğer ikili bir hayat sürüyorsan acilen yardım istemen gerekiyor. Unutma, geri dönüp yaptıklarını değiştiremezsin. Ama geleceği değiştirebilirsin. Hiç şüphesiz bunu yapmak sana acı verecek ve zor gelecek, ama kendine ya da ailene daha fazla zarar vermeden yardım istemen akıllıca olacaktır. Eğer yaptığın şeyden ötürü ger-

hareket planı!

Eğer ikili bir hayat sürdürüyorsam şu kişiyle konuşacağım:

.....

Bana verilecek cezaya dayanmak için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

İkili bir hayat sürmek bataklığa düşmek gibidir; mutlaka yardım istemelisin

çekten pişmansan Yehova sana merhamet edecektir (İşaya 1:18; Luka 6:36).

Bu nedenle anne babana gerçeği söyle. Onların acı çekeceğini bil. Verecekleri cezayı kabul et. Bunları yaparsan anne babana ve Yehova Tanrı'ya sevinç vereceksin. Ayrıca tekrar rahat bir vicdana sahip olmanın eşsiz rahatlığını yaşayacaksın (Özdeyişler 27:11; 2. Korintoslular 4:2).

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Sınıf arkadaşlarınla birçok ortak yönün var. Peki okul arkadaşlıkları hakkında bilmen gereken neler var?***

NE DERSİN?

- **Bazı gençler neden ikili bir hayat sürüyor?**
- **İkili bir hayat sürmenin bazı sonuçları nelerdir?**
- **Neden bu tür bir yaşam tarzını bırakmak için çaba harcamaya değer?**

17

Okul arkadaşları hakkında bilmem gereken ne var?

"Bazen bir grup çocuk görüyorum ve 'Vay be, ne iyi arkadaşlar! Keşke benim de öyle yakın arkadaşlarım olsa' diyorum" (Cem).

"Okulda arkadaş edinmek benim için sorun değildi. Kolay arkadaş ediniyordum. Fakat benim sorunum da buydu" (Meltem).

HERKESİN, kendini iyi hissettiğinde birlikte güzel vakit geçirebileceği ve kötü zamanlarında güvenebileceği birilerine, arkadaşlara ihtiyacı vardır. İsa'nın da dostları vardı ve onlarla vakit geçirmekten hoşlanıyordu (Yuhanna 15:15). İşkence direğinde ölümle yüz yüze geldiğinde de yanında yakın arkadaşı, "sevdiği öğrencisi" Yuhanna vardı (Yuhanna 19: 25-27; 21:20). Senin de böyle iyi günde kötü günde yanında olacak insanlara, dostlara ihtiyacın var.

Belki okuldaki bazı arkadaşlarının böyle olduğunu düşünüyorsun; belki çok iyi anlaştığın bir iki sınıf arkadaşın var. Benzer ilgi alanlarınız olabilir, onlarla oturup konuşmaktan zevk alıyor olabilirsin. Ve onların "kötü arkadaş" kategorisine girmediğini düşünebilirsin (1. Korintoslular 15:33). Aysun isimli genç kız "Onları neredeyse her gün görüyorsun" diyor. "Bu yüzden kendini onların yanında rahat hissediyorsun. Oysa hemşirelerin ve biraderlerin yanında olmak biraz daha farklı, çünkü zaman zaman onların yanında hareketlerine daha çok dikkat etmen gerektiğini hissediyorsun. Ama okulda rahat olabilirsin." Meseleye Lois'in baktığı açıdan da bakıyor olabilirsin; o şöyle diyor: "Okul arkadaşlarımın Yehova'nın Şahitlerinin herkesin düşündüğü kadar tuhaf olmadıklarını, bizim normal insanlar olduğumuzu görmelerini istedim." Bütün bunlar okul arkadaşlarınla yakın arkadaşlık kurmak için mantıklı sebepler mi?

Neden Dikkatli Olmak Gerekir?

Bölümün başında sözleri alıntılanan Meltem'in yaşadıklarını düşün. Onun dışadönük yapısı arkadaşları tarafından

> ***"Diğer çocuklar gibi hareket ettiğim için okulda arkadaş edinmek kolaydı. Fakat hatalarımdan ders aldım. Artık cemaatten arkadaşlarım var; hem de gerçekten güvenebileceğim arkadaşlar" (Daniel).***

"Her şeyi iyi haber uğruna, diğerleriyle birlikte onda payım olsun diye yapıyorum" (1. Korintoslular 9:23).

sevilen biri olmasını kolaylaştırdı, fakat nerede sınır koyacağına karar vermesini zorlaştırdı. "Kızların da erkeklerin de beni seviyor olması hoşuma gidiyordu" dedi. "Fakat sonunda bu dünyanın batağına saplanmış olduğumu fark ettim." Lois de benzer bir şey yaşadı. O şöyle dedi: "Arkadaşların tavırları beni etkiledi. Onlar gibi davranmaya başladım."

Bu sonuç hiç de şaşırtıcı değil. Ne de olsa biriyle yakın arkadaş kalabilmek için onunla aynı şeylere ilgi duyman ve aynı değerlere sahip olman gerekir. Eğer Kutsal Yazılara dayalı inancına ve standartlarına bağlı olmayan kişilerle yakın arkadaş olursan, bu arkadaşlık senin davranışlarını mutlaka etkileyecektir (Özdeyişler 13:20). Yerinde olarak elçi Pavlus şunları yazdı: "İman etmeyenlerle aynı bağın içine girmeyin" (2. Korintoslular 6:14).

Ne Yapabilirsin?

Pavlus'un öğüdü sınıf arkadaşlarından uzak durup soğuk biri olman gerektiğini mi gösteriyor? Hayır! İsa'nın takipçileri "bütün milletlerden insanları öğrenci" olarak yetiştirme görevlerini yerine getirebilmek için her ırktan, dinden ve kültürden insanla iletişim kurmayı öğrenmelidir (Matta 28:19).

BİR ÖNERİ

Sınıf arkadaşlarından bazıları inancın hakkında bilgi almaya istekliyse onların da kendi fikirlerini açıklamalarına izin ver. Samimiyetle dinle. Konuştuğun zaman "yumuşak başlı bir tutumla ve derin saygıyla" konuş (1. Petrus 3:15).

Elçi Pavlus bu konuda çok iyi bir örnek bıraktı. O, inancını paylaşmasa bile "her tür insanla" nasıl iletişim kuracağı-

nı biliyordu (1. Korintoslular 9: 22, 23). Sen de Pavlus'un örneğini izleyebilirsin. Çevrendekilere dostça davran. Onlarla iyi iletişim kurmayı öğren. Ancak içinden sınıf arkadaşlarının konuşmalarına ve davranışlarına uymak gelebilir; bu arzuya karşı koy. Onlara en kısa zamanda saygılı şekilde Kutsal Kitabın standartlarına göre yaşamayı neden tercih ettiğini anlat (2. Timoteos 2:25).

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Birçok kişi, geçmişte bir sınıf arkadaşı inancı hakkında konuşma cesareti gösterdiği için Kutsal Kitabı inceledi ve bugün Tanrı'ya tapınıyor.

Doğru, farklı biri olarak göze batacaksın ve bu kolay değil (Yuhanna 15:19). Fakat meseleye şu açıdan bakmaya ne dersin: Eğer bir cankurtaran botunda olsaydın ve çevrende boğulmak üzere olan insanlar olsaydı onlara nasıl yardım ederdin? Botu terk edip onların yanına suya atlayarak mı? Tabii ki hayır!

hareket planı!

Sınıf arkadaşlarımdan biriyle fazla samimi olduğumu fark edersem yapacaklarım:

.....

.....

Bir sınıf arkadaşım inancımla alay ederse bununla baş edebilmek için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Boğulmak üzere olan birine en iyi nasıl yardım edebilirsin: Suya atlayarak mı yoksa cankurtaran simidi atarak mı?

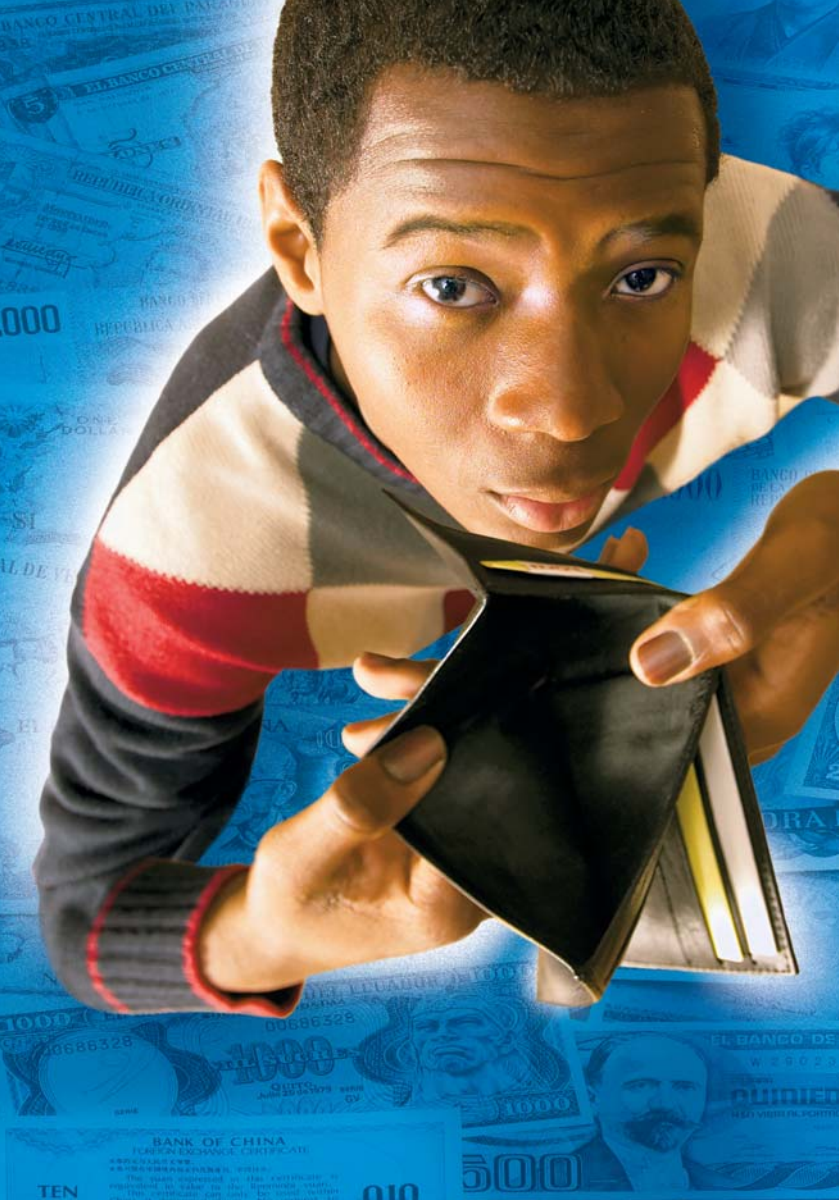
Benzer şekilde, okulda etrafın Yehova'nın dostu olmanın getirdiği korunmadan yoksun insanlarla çevrili (Mezmur 121:2-8). Eğer sınıf arkadaşlarına yakın olabilmek için Yehova'nın standartlarını terk edersen, bu ruhi sağlığını ve mutluluğunu tehlikeye atmaktan başka bir şeye yaramaz (Efesoslular 4:14, 15; Yakup 4:4). Oysa sınıf arkadaşlarına Yehova'ya nasıl hizmet edebileceklerini göstererek onların da mecazi anlamda cankurtaran botuna binmesine yardım etsen çok daha iyi olmaz mı? Gerçek bir dost olduğunu göstermenin bundan daha iyi bir yolu olabilir mi?

NE DERSİN?

- **Sence neden okulda arkadaş edinmek cemaatte arkadaş edinmekten daha kolay gelebilir?**
- **Seninle aynı inancı paylaşmayan bir sınıf arkadaşınla okul saatleri dışında vakit geçirmenin tehlikeleri nelerdir?**
- **Sınıf arkadaşlarına Yehova'nın Şahidi olduğunu söylemenin ne tür yararları vardır?**

Sence okulda başa çıkılması en güç şey nedir?

Bu sorunu nasıl çözmeyi planladığını yaz.

BANCO CENTRAL DEL PARAGUAY
BANK OF CHINA
FOREIGN EXCHANGE CERTIFICATE
TEN

PARA 5

Mutlu olman için para ne kadar önemli?

- ❑ Hiç önemli değil
- ❑ Biraz önemli
- ❑ Şart

Satın alabileceğin şeyler ya da para hakkında ne sıklıkta konuşursun?

- ❑ Çok az
- ❑ Bazen
- ❑ Sık sık

Herhalde annenle baban sana defalarca söylemiştir: Para kolay kazanılmıyor. Haklılar. Bu nedenle paranı akıllıca kullanmalısın. Para hayatı sürdürmek için çok önemli olsa da, stres yaratabilir, arkadaşlıkları bozabilir ve Tanrı'yla ilişkini mahvedebilir. Parayla ilgili tutumun gerçekten de yaşamını derinden etkileyebilir. **18-20. Bölümler** bu konuda dengeli bir görüşü nasıl koruyabileceğini gösterecek.

18

Nasıl para kazanabilirim?

"Araba almak için paraya ihtiyacım var" (Sergio).

"Alışverişi seviyorum" (Laurie-Ann).

"Çok hoşuma giden, almak istediğim bazı şeyler var ama babamların parası buna yetmiyor" (Mike).

BELKİ sen de benzer nedenlerle eline biraz para geçmesini istiyorsun. Ya da belki ailene destek olmak için para kazanman gerek. Evin masraflarına doğrudan katkıda bulunmasan da kendi giysi masraflarını ya da diğer kişisel ihtiyaçlarını karşılaman anne babanın yükünü hafifletebilir.

Sonuçta ister kendin ister ailen için olsun, bir şeyler alabilmen için para gerekir. İsa 'krallığa yaşamında daima ilk yeri verenlere' Tanrı'nın destek olacağını söylediyse de, İsa'

"Tembelin canı ister ama eli boş kalır. Çalışkanlar ise refaha kavuşur" (Özdeyişler 13:4).

nın bir takipçisi kendi geçimini sağlamak için bir şeyler yapmalıdır (Matta 6:33; Elçiler 18:1-3; 2. Selanikliler 3:10). Peki nasıl para kazanabilirsin? Ve daha önemlisi, parayla ilgili dengeli bir tutuma nasıl sahip olabilirsin?

Nasıl İş Bulunur?

Anne babanın maddi gücünü aşan bir şeye gerçekten ihtiyacın varsa, gereken parayı kendin kazanmak için bir iş bulabilirsin. Bu fikri onlarla paylaş. Böyle düşünmenden etkilenebilirler. Diyelim ki onay verdiler ve çalışmanda yasal açıdan bir sorun yok. Şimdi iş bulmana yardım edecek dört öneri üzerinde duralım.

Herkese söyle. Komşulara, öğretmenlerine ve akrabalarına iş aradığını söyle. Bunu doğrudan söylemeye çekiniyorsan, onlara senin yaşındayken ne iş yaptıklarını sorabilirsin. İş aradığını ne kadar çok kişi bilirse iş fırsatlarıyla karşılaşma ve iş bulma şansın o kadar artar.

Her fırsatı kovala. Gazetelerde ve internette, ayrıca mağazalarda, okulunda ve diğer halka açık yerlerde gördüğün iş ve eleman ilanlarına bak. Dave, "Ben işimi böyle buldum" diyor. "Gazeteye baktım, çeşitli yerlere CV'mi fakslayıp telefon ettim." Eğer bu işe yaramazsa, belki bir işvereni senin sunabileceğin bir hizmete ihtiyacı olduğuna ikna edebilirsin.

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Bazı yerlerde iş imkânlarının neredeyse yüzde 85'i için ilan verilmez.

CV'ni, yani özgeçmişini hazırla ve dağıt. Bir kâğıda

insanların sana ulaşabilmesi için gereken bilgileri yaz ve yeteneklerini, iş deneyimini sırala. Yazacak bir şeyin olmadığını mı düşünüyorsun? Tekrar düşün. Annen baban evde yokken kardeşine, ya da başkalarının çocuklarına baktın mı? Bu senin güvenilir olduğunu gösterir. Baban arabayı tamir ederken ona hiç yardım ettin mi? Bu da tamirat işlerinde becerikli olduğunu gösterebilir. On parmak yazmayı ya da bilgisayar kullanmayı biliyor musun? Ya da okulda yaratıcılık isteyen bir projeden iyi not aldın mı? Bunlar, sana iş verebilecek kişilerin dikkatini çekebilecek ayrıntılardır, o yüzden CV'ne ekle. Hazırladığın CV'yi sana iş vermeyi düşünebilecek kişilere ver. Ayrıca arkadaşlarından ve akrabalarından, eleman arayan birilerini tanıyorlarsa CV'ni onlara vermelerini iste.

Kendi işini kur. Semtinizi düşün. Başka kimsenin satmadığı bir ürün veya yapmadığı bir iş var mı? Diyelim hayvanları seviyorsun. Komşularınıza ücret karşılığında hayvanlarını yıkamayı veya gezdirmeyi önerebilirsin. Ya da belki bir enstrüman çalıyorsun. Başkalarına ders verebilir misin? Araba yıkamak, bir dükkânda çıraklık yapmak ya da bakkala verilen siparişleri evlere teslim etmek gibi başkalarının genelde yapmak istemeyeceği bir iş bile olabilir. İsa'nın bir takipçisi fiziksel çaba isteyen işler yapmaktan utanmaz (Efesoslular 4:28). Tabii kendi işini yapabilmen için kararlı, disiplinli ve girişken olmalısın.

BİR ÖNERİ

Şirketlere iş ilanı vermelerini beklemeden CV'ni gönder.

Bir şeye dikkat et: Tüm masrafı hesaplamadan ve konuyla ilgili bütün etkenleri göz önünde bulundurmadan aceleyle bir girişimde bulunma (Luka 14:28-30). Önce konuyu anne babanla konuş. Ayrıca benzer işler yapmış olanla-

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 21. BÖLÜMÜNÜ OKU

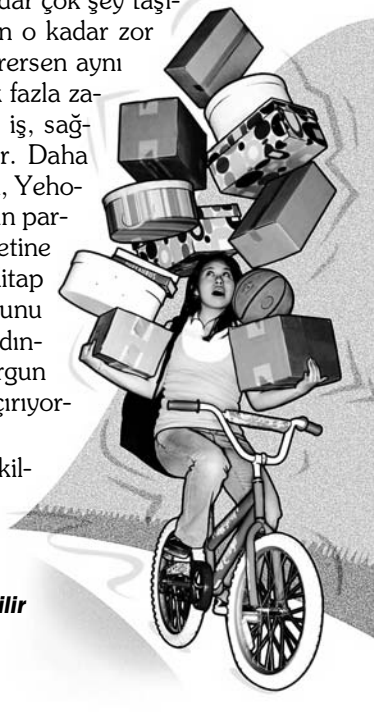
> ***Eğer mutluluğun her zaman bir şeylere sahip olmana bağlıysa asla mutlu olamazsın. Daima isteyeceğin yeni bir şey olacak. Elindekilerle mutlu olmayı öğrenmelisin (Yonatan).***

ra da danış. Vergi ödemen gerekecek mi? Bir ruhsat ya da izin alman gerekiyor mu? Ayrıntılar için yerel yetkililerle görüş (Romalılar 13:1).

Dengeli Ol

Bir yandan bisiklet sürmeye çalışırken bir yandan da okul çantası, top ve belki birkaç alışveriş torbası gibi şeyler taşımaya çalıştığını düşün. Ne kadar çok şey taşımaya çalışırsan dengeni koruman o kadar zor olur! Eğer gücünü aşan bir işe girersen aynı şey olacaktır. Okula giderken çok fazla zaman, enerji ve dikkat isteyen bir iş, sağlığına ve notlarına zarar verebilir. Daha da önemlisi yoğun bir iş programı, Yehova'nın Şahitleri olarak yaşamımızın parçası olan ibadetlere ve tarla hizmetine katılmanı zorlaştırabilir, Kutsal Kitap incelemeni aksatabilir. Michèle şunu kabul ediyor: "Okulun ve işin ardından günün sonunda o kadar yorgun oluyordum ki bazen ibadetleri kaçırıyordum."

Parayla ilgili görüşünün bu şekilde dengesiz bir hal almasına izin

Çok fazla sorumluluk almak dengeni korumanı zorlaştırabilir

verme! İsa 'ruhi ihtiyacının farkında olanların' gerçekten mutlu olacağını söyledi (Matta 5:3). O ayrıca "Bir insanın çok malı mülkü olsa bile, hayatı bunlara bağlı değildir" dedi (Luka 12:15). Maureen adlı bir Şahit genç kız bu öğüdü ciddiye alıyor. O şöyle diyor: "Maddeci hedeflere saplanıp kalmak istemiyorum. Eğer kendimi para kazanmaya kaptırırsam, bunun Tanrı'yla ilişkime mal olacağını biliyorum."

Gerçek şu ki, dünyanın bazı yerlerinde gençler ailelerinin geçinmesine yardım etmek için uzun saatler çalışmak zorunda. Ancak sen böyle bir durumda değilsen uzun saatler çalışarak dengeyi kaybedecek noktaya gelmene ne gerek var? Çoğu uzmana göre, haftada 20 saatten fazla çalışmak okula giden bir genç için çok fazla olur ve yarardan çok zarar verir (hatta bazı ülkelerde buna izin verilmeyebilir). Bazıları haftada 8-10 saatten daha uzun süre çalışmamayı öneriyor. Hikmetiyle tanınan Kral Süleyman'ın dediği gibi, "Biraz dinlenmek, çok emek harcayıp rüzgârı kovalamaktan iyidir" (Vaiz 4:6).

Unutma, "zenginliğin aldatıcı gücü" Tanrı'yla ilişkini sürdürmeni sağlayan şeylere ilgini azaltabilir (Markos 4:19). Dolayısıyla, okula giderken biraz para kazanmak için işe

hareket planı!

İş bulma şansımı artırmak için yapacaklarım:

✎ .....

.....

Haftada sadece ..... saat çalışacağım.

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

paranın değerini bil, ama sevme

Keskin bir bıçak, becerikli bir aşçının ellerinde çok yararlı bir gereçtir. Fakat aynı bıçak tecrübesiz ya da dikkatsiz birinin elinde ciddi bir zarara yol açabilir. Para da keskin bir bıçak gibidir. Nasıl kullanacağını bilirsen çok yararlıdır. Ama dikkatsizsen kendine zarar verebilirsin! Örneğin elçi Pavlus para sevgisine karşı uyarır. Bazıları zenginlik uğruna dostlarından, ailelerinden, hatta Tanrı'yla ilişkilerinden vazgeçiyor. Sonuçta 'büyük acılarla kendilerini yaralıyorlar' (1. Timoteos 6:9, 10). Bundan ne ders çıkıyor? Parayı doğru şekilde kullanmayı öğren. Değerini bil, ama sevme!

başlayacaksan, programını Tanrı'yı hoşnut eden faaliyetlere öncelik verecek şekilde yap. Yehova Tanrı'ya bu konuda dua et. O, durumunun yarattığı baskıya dayanman için sana güç verebilir ve Kendisiyle ilişkini koruyabileceğin dengeli seçimler yapmana yardım edebilir.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Sen mi parayı kontrol ediyorsun, yoksa para mı seni kontrol ediyor? Kontrolü nasıl elinde tutabileceğini öğrenmek ister misin?***

NE DERSİN?

- **Neden para kazanman gerekebilir?**
- **İş bulursan ne tür zorluklar yaşayabilirsin?**
- **Para hakkında dengeli bir görüşü nasıl koruyabilirsin?**

19

Paramı nasıl akıllıca kullanabilirim?

Daha fazla paraya ne sıklıkta ihtiyaç duyuyorsun?
- ❑ Hiç
- ❑ Bazen
- ❑ Sık sık

Ne sıklıkta başka şeylere ayırman gereken parayla alışveriş yapıyorsun?
- ❑ Hiç
- ❑ Bazen
- ❑ Sık sık

Ne sıklıkta ihtiyacın olmayan bir şeyi sırf indirimde olduğu için alıyorsun?
- ❑ Hiç
- ❑ Bazen
- ❑ Sık sık

SANKİ elinde hiçbir zaman yeterince para olmuyormuş gibi mi geliyor? Keşke daha fazla paran olsaydı, o zaman o istediğin oyunu alabilirdin. Aylığın daha çok olsaydı, ihtiyacın olan (!) o ayakkabıları alabilirdin.

“Para . . . . korunaktır; bilginin üstünlüğü ise şudur: Hikmetle birlikte sahibini yaşatır” (Vaiz 7:12).

Ya da Jülide’nin yaşadığı ikilemde kalabilirsin. O şöyle anlatıyor: “Bazen arkadaşlarım beni bir şeyler yapmaya davet ediyor, ama çok para isteyen şeyler yapıyorlar. Onlarla birlikte olmayı, eğlenmeyi istiyorum. Kimse ‘Kusura bakmayın ama gelemem, param yok’ demek istemez.”

Yeterince paran olmadığı için üzülmektense, eline geçen parayı idareli kullanmaya ne dersin? Belki bunu ileride evden ayrıldığın zaman öğreneceğini düşünüyorsun. Ama bir düşün: Paraşüt kullanmayı öğrenmeden uçaktan atlar mıydın? İnsan yere düşerken paraşütün nasıl kullanılacağını belki çözebilir. Fakat bu aracı kullanmanın temel ilkelerini uçağın kapısından dışarı fırlamadan önce öğrenmek herhalde çok daha iyi olur, değil mi?

Benzer şekilde para idaresini öğrenmenin en iyi zamanı, henüz ailenle yaşadığın, yani hayatın acımasız ekonomik gerçekleriyle karşılaşmadığın dönemdir. Kral Süleyman “Hikmet bir korunaktır” diye yazmıştı (Vaiz 7:12). Para ise ancak akıllıca harcamayı öğrenirsen seni korur. Bunu öğrenmen hem özgüvenini hem de anne babanın sana saygısını artırır.

Temel İlkeleri Öğren

Hiç anne babana evin gelirini giderini sordun mu? Örneğin her ay elektrik, doğalgaz ve su faturalarının ne kadar tuttuğunu ya da ulaşım masraflarını, gıda veya kiraya kaç para gittiğini biliyor musun? Unutma, bu masraflarda

paran seni anlatır

Nelere para harcarsın? Eğer genelde başkalarına yardım etmek için para harcıyorsan, sadece sözlerin değil paran da başkalarıyla içtenlikle ilgilendiğini anlatır (Yakup 2: 14-17). Hakiki tapınmayı desteklemek için düzenli olarak bağışta bulunmakla, 'değerli şeylerinle Yehova'yı yüceltmiş' olursun (Özdeyişler 3:9). Fakat her zaman kendi ihtiyaçların ve isteklerin için para harcıyorsan, paran senin hakkında ne anlatır?

senin de payın var ve evden ayrılırsan kendi faturalarını artık *sen* ödeyeceksin. Dolayısıyla gelecekteki faturalarının büyük ihtimalle ne kadar olacağını öğrenmen iyi olacak. Anne babandan evin faturalarını sana göstermelerini iste ve faturalar için nasıl bütçe yaptıklarını anlatırlarken onları dikkatle dinle.

Kutsal Kitapta yer alan bir özdeyiş şöyle der: "Hikmetli kişi dinler ve daha çok şey öğrenir. Anlayışlı adam sağlam rehberlik arayan kişidir" (Özdeyişler 1:5). Arzu, annesiyle babasından işte böyle bir "sağlam rehberlik" istedi. Şöyle diyor: "Babam bana bütçe yapmayı öğretti ve evin parasını kullanırken her şeyin hesabını tutmanın ne kadar önemli olduğunu gösterdi."

Annesi de Arzu'ya başka yararlı şeyler öğretti. Arzu şöyle diyor: "Annem bir şey satın almadan önce fiyatları karşılaştırmanın önemini gösterdi. O, çok az parayla mucizeler yaratabilirdi." Bunun Arzu'ya ne yararı oldu? "Şimdi kendi geçimimi sağlayabiliyorum" diyor. "Harcamalarıma çok dikkat ettiğimden gereksiz borçlarım yok, böylece özgürüm ve huzurluyum."

Zorluklar Yaşayacaksın

Kabul etmek gerekir ki, özellikle ailenle yaşarken harçlık alıyorsan ya da para kazanıyorsan, harcamalarını kontrol etmeyi öğrenmek düşündüğünden daha zor olabilir. Çünkü büyük ihtimalle evin faturalarını anne baban ödüyordur. Dolayısıyla elindeki paranın büyük kısmını canının istediği gibi harcayabilirsin. Ve para harcamak zevklidir.

Ancak, eğer arkadaşların fazla para harcaman için sana baskı yaparsa sorun çıkabilir. 21 yaşındaki Ellena şöyle diyor: "Alışveriş yapmak arkadaşlarımın en büyük eğlencelerinden biri. Onlarla birlikteyken, sanki iyi vakit geçirmek için para harcamak şartmış gibi bir kural var."

Arkadaşlarına ayak uydurmak istemen gayet doğal. Fakat kendine şöyle sor: "Arkadaşlarımla beraberken para harcadığımda gerçekten buna ayıracak param var mı, yoksa bunu kendimi mecbur hissettiğim için mi yapıyorum?" Birçok insan, arkadaşları ve çevresi tarafından kabul edilmek için para harcar. Onlar insanları kişilikleriyle değil satın alabildikleri şeylerle etkilemeye çalışır. Böyle bir eğilim ciddi ekonomik sorunlar yaşamana yol açabilir, özellikle de kredi kartın varsa! Bunu nasıl önleyebilirsin?

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Eğer kredi kartınla aylık yüzde 4,9 faizle 2.000 TL harcama yaptıysan ve yasal zorunluluk olan aylık en az ödeme tutarını, yani borcun %20'sini ödüyorsan, borcunu kapatman iki yıldan uzun sürer ve toplam 2.500 TL'den fazla para ödemiş olursun. Tabii bu arada başka hiçbir harcama yapmamalısın.

Kontrolü Ele Al

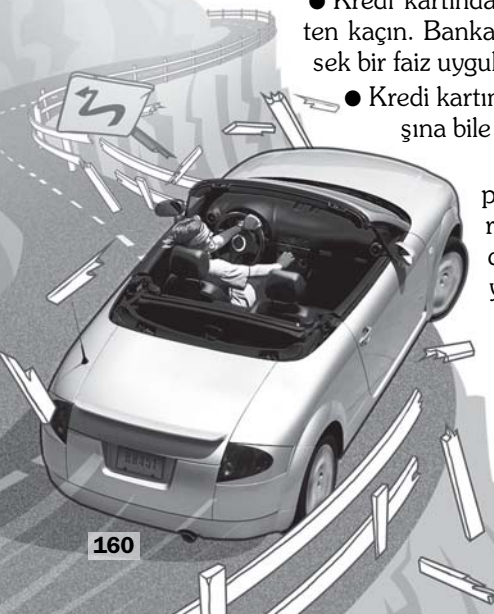
Kredi kartının limitini sonuna kadar kullanmak ya da tüm aylığını bir kerede harcamak yerine, Ellena'nın bulduğu çözümü denemeye ne dersin? O şöyle diyor: "Arkadaşlarımla dışarı çıkacağım zaman önceden plan yaparım ve ne kadar

para harcayacağımı belirlerim. Aylığımı doğrudan banka hesabıma yatırırım ve sadece ihtiyacım olduğu kadarını çekerim. Ayrıca alışverişe kiminle çıktığıma dikkat ederim. Sadece parasını dikkatli harcayan, beni ilk gördüğüm şeyi satın almak yerine fiyat karşılaştırması yapmaya teşvik eden arkadaşlarımı tercih ederim."

Kredi kartın varsa, işte uygulayabileceğin birkaç öneri daha:

- Sadece satın aldığın şeylerin parasını ödediğinden emin olmak için, harcamalarını not et ve aylık kredi kartı ekstrenle tek tek dikkatle karşılaştır.
- Kredi kartı borcunu zamanında –ve mümkünse tamamını– öde.
- İnternette veya telefonda kredi kartı numaranı ve kartının son kullanma tarihini vereceksen çok dikkatli ol.
- Kredi kartından nakit para çekmekten kaçın. Bankalar genelde buna yüksek bir faiz uygular.
- Kredi kartını hiç kimseye, arkadaşına bile verme!

Peki ama daha çok paran olsaydı tüm sorunların çözülmez miydi? Büyük ihtimalle hayır! Arabasını kontrol

Kontrolsüz para harcamak gözü kapalı araba kullanmak gibidir

edemeyen ya da gözleri kapalı araç kullanan birini düşün. Deposuna daha çok benzin koyması onu gideceği yere sağ salim ulaştırır mı? Aynı şekilde eğer harcamalarını kontrol altına almayı öğrenmezsen, daha fazla para kazanmak sorununu çözmez.

BİR ÖNERİ

Alışverişe çıkmadan önce satın alacağın şeylerin listesini yap. Yanına ihtiyacın kadar para al ve sadece listedeki şeyleri satın al.

Belki zaten harcamalarının kontrol altında olduğunu düşünüyorsun. O zaman kendine şöyle sor: "Geçen ay kaç para harcadım? Neye para harcadım?" Emin değil misin? Harcamaların seni kontrol altına almadan, sen onları kontrol altına al. İşte bunu başarabilmen için sana birkaç öneri:

1. Kaydet. En az bir ay boyunca, eline geçen parayı tarihiyle birlikte not et. Satın aldığın her şeyi ve fiyatını tek tek yaz. Ayın sonunda, eline geçen parayı da harcadığın miktarı da topla.

hareket planı!

Harcamalarımı kontrol altında tutabilmek için yapacaklarım:

.....

.....

Kredi kartıyla bir şey satın almadan önce yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

> ***Bütçeme bağlı kaldığımda daha çok para biriktirebiliyorum. İhtiyacım olmayan şeyler satın almıyorum (Lea).***

2. Bütçe yap. 163. sayfadaki çizelgeye bak. İlk sütuna bir ay içinde eline geçmesini beklediğin para miktarını yaz. İkinci sütuna planladığın harcamalarını yaz; bunun için, daha önce (1. adımda) kaydettiğin bilgileri kullan. Üçüncü sütuna da planladığın masrafların karşısına ay boyunca gerçekte harcadığın parayı yaz. Ayrıca, planlamadan yaptığın tüm harcamaları da kaydet.

3. Alışkanlıklarını değiştir. Bazı şeylere planladığından daha çok para harcıyorsan ve borca giriyorsan, para harcama alışkanlıklarını değiştir. Borçlarını öde. Harcamalarını kontrol altında tut.

Doğru şekilde kullanıldığında para yararlı bir araç olabilir. Aslında çoğu kültürde para kazanmak ve parayı akıllıca kullanmak hayatın önemli bir yönüdür. Fakat dengeli bir tutumu korumaya çalış. Matthew isimli genç "Para önemli ama her şey demek değil!" diyor. "Asla ailemizden ya da Yehova'dan önce gelmemeli."

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Ailen yoksul mu? O zaman koşullarını nasıl en iyi şekilde değerlendirebilirsin?***

NE DERSİN?

- **Parayı akıllıca kullanmayı neden henüz ailenle yaşarken öğrenmelisin?**
- **Paranı idareli kullanmak neden zor gelebilir?**
- **Paranı başkalarına yardım etmek için nasıl kullanabilirsin?**

aylık bütçem

gelir	planlanan masraflar	harcanan para
HARÇLIK	YİYECEK	
PART-TIME İŞ	GİYSİ	
DİĞER GELİRLER	TELEFON	
	EĞLENCE	
	BAĞIŞ	
	BİRİKTİRİLEN	
	DİĞER MASRAFLAR	
toplam **0** TL	**toplam** **0** TL	**toplam** **0** TL

başka bir ülkeye taşınsam mı?

Bazı gençler kendileri ya da aileleri için para kazanmak amacıyla başka bir ülkede yaşamak istiyor. Bazıları da yabancı dil öğrenmek, eğitimlerini ilerletmek ya da evdeki sorunlardan kaçmak için ülkesinden ayrılıyor. Müjdecilere ihtiyaç olan ülkelere taşınan İsa'nın takipçisi gençler de var. Başka bir ülkeye taşınmak ciddi bir karardır ve hafife alınmamalıdır. Dolayısıyla yurtdışında yaşamayı düşünüyorsan aşağıda sıralanan ayetleri oku ve üzerinde iyice düşün. Soruları oku ve cevaplarını bir kağıda yaz. Sonra dua ederek kararını ver.

- ☐ *Hangi yasal talepleri karşılamam gerekiyor? (Romalılar 13:1).*
- ☐ *Yurtdışına taşınmamın toplam maliyeti ne olacak? (Luka 14:28).*
- ☐ *Şimdiden, yurtdışındayken kendi fiziksel ihtiyaçlarımı karşılayabileceğimi gösteren neler yapıyorum? (Özdeyişler 13:4).*
- ☐ *Yurtdışında yaşamış olgun kişiler bana ne yapmamı tavsiye ediyor? (Özdeyişler 1:5).*
- ☐ *Annem babam ne düşünüyor? (Özdeyişler 23:22).*
- ☐ *Başka bir ülkeye taşınmak istememin nedeni tam olarak ne? (Galatyalılar 6:7, 8).*
- ☐ *Eğer başkalarıyla birlikte yaşayacaksam, onlar Tanrı'yla ilişkimi güçlü tutan iyi alışkanlıklarımı sürdürmeye beni teşvik edecek mi? (Özdeyişler 13:20).*
- ☐ *Ahlaksal ve fiziksel olarak, ayrıca Tanrı'yla ilişkim açısından ne tür tehlikelerle karşılaşabilirim? (Özdeyişler 5:3, 4; 27:12; 1. Timoteos 6:9, 10).*
- ☐ *Gerçekçi şekilde değerlendirdiğimde, yurtdışında yaşamaktan ne tür yararlar elde etmeyi bekliyorum? (Özdeyişler 14:15).*

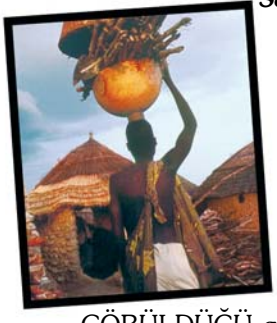
20

Ailem yoksulsa ne yapabilirim?

Doğu Avrupa'da yaşayan Gregory, bazı Batılı gençlerin sahip olduğu giysileri ya da bilgisayar oyunlarını satın alamıyor. Kendi yaşam koşullarından o kadar bıktı ki Avusturya'ya göç etmeye hazırlanıyor. Sence Gregory yoksul mu?

✎ ❑ Evet ❑ Hayır

Binlerce kilometre uzakta, Afrika'nın güneyinde bir köyde Loyiso isimli bir genç yaşıyor. Ailesiyle birlikte küçücük bir evde yaşayan Loyiso, komşu kasabada suyun musluktan akması ve elektrik gibi inanılmaz lükslere (!) sahip gençlere imreniyor. Sence Loyiso yoksul mu?

❑ Evet ❑ Hayır

GÖRÜLDÜĞÜ gibi "yoksulluk" farklı ülkelerde farklı anlamlara gelebilen, göreceli bir kavram. Örneğin Gregory kendisini yoksul görebilir ama Loyiso'yla karşılaştırınca lüks içinde yaşıyor. Ne kadar yoksul olursan ol unutma ki büyük ihtimalle senden daha kötü durumda olan başkaları var. Tabii okulda giyebileceğin giysilerin yoksa ya da evinde su tesisatı gibi temel ihtiyaçlardan yoksunsan, başkalarının daha yoksul olduğunu duyduğunda yine de kendini daha iyi hissetmeyebilirsin.

Yoksul ailelerde büyüyen bazı gençler kendilerini değersiz ve başkalarından aşağı hissedebilir; bu duygularını da alkol ve uyuşturucuyla bastırmaya çalışabilir. Ancak gerçeklerden kaçma çabaları durumu kötüleştirmekten başka bir

ONUN GİBİ OLABİLİRSİN

Yoksul Dul Kadın

İsa mabedin hazine kaplarına bağış atan zenginleri izliyordu. Kalabalığın arasında yoksul bir dul kadının **"iki pul"** bağışladığını fark etti (Luka 21:2). İsa onun cömertliğini övdü. Çünkü diğerleri "ellerindeki fazlalıklardan attılar; o ise yoksul haliyle, tüm ekmek parasını, **varını yoğunu** attı" (Markos 12:44).

Sen de bu kadınla aynı şeye öncelik veriyor musun? Zamanını ve paranı Tanrı'ya hizmette harcamaya istekli misin? Bu yoksul kadın gibi sen de tapınma yerlerinin **bakımı** için bağışta bulunabilirsin. Ayrıca zamanını ve paranı başkalarının Yehova Tanrı'yı tanımasına **yardım etmek** için de kullanabilirsin. Yehova o dul kadının Kendi hizmetinde kullanılması için verdiği az miktardaki parayı fark etti ve bundan memnun oldu. Tanrı'nın isteğini yapmak senin de hayatındaki **en önemli şey** olursa O bundan memnun olur ve sana yardım eder (Matta 6:33).

işe yaramaz. Bu amaçla alkol kullananlar alkolün 'yılan gibi ısırdığını, engerek gibi zehrini saldığını' görürler (Özdeyişler 23:32). Güney Afrika'da annesiyle kısıtlı ekonomik koşullarda yaşayan Maria "Gerçeklerden kaçmaya çalışmakla hiçbir şeyi çözemezsin, daha çok soruna yol açarsın" diyor.

Belki sen içkiye ya da uyuşturucuya başlamıyorsun; yine de yaşam koşullarında pek bir düzelme umudu göremeyebilirsin. Peki kimden yardım isteyeceksin? Kutsal Kitaptaki hikmetli öğütler seni umutsuzluğun prangasından kurtarabilecek bir anahtar gibidir, sağlıklı bir tutum geliştirmene yardım edebilir. Bunun nasıl olabileceğine bakalım.

Kutsal Kitaptaki öğütler seni umutsuzluğun prangasından kurtarabilecek bir anahtar gibidir

Sahip Olduğun Güzel Şeylere Bak

Yapabileceğin önemli bir şey var: Hayatında eksik olan şeylere değil, *sahip olduğun* şeylere odaklan. Örneğin başını sokacak bir yer ve sevgi dolu bir aile gibi güzel şeyler kesinlikle paradan daha değerlidir! Kutsal Kitapta bir özdeyiş var: "Sevginin olduğu yerde yenen sebze yemeği, nefretin olduğu yerde yenen besili sığırdan iyidir" (Özdeyişler 15:17). İsa'nın takipçisi gençlerin sahip olduğu çok değerli bir şey daha var: 'bütün kardeşler topluluğunun' desteği (1. Petrus 2:17).

Belki sahip olduğun maddi şeyleri daha iyimser bir bakış açısıyla gözden geçirmeyi de deneyebilirsin. Sade, hatta derme çatma bir evde yaşıyor olabilirsin. Giysilerin eski, yıpranmış ya da yamalı olabilir. Daha çok çeşitte yemek yemek isteyebilirsin. Fakat Tanrı'yı hoşnut etmek için şık giysilere ya da modern bir eve ihtiyacın var mı? Hayatta ve

> ***Kendimi yoksulluğun kıskacında hissetsem de, bir çeteye katılmanın ya da geçimimi hırsızlıkla sağlamanın çözüm olmayacağını anladım. Bu tür şeyleri yapan birçok yaşıtım bugün ya toplumun dışladığı ümitsiz kişiler, ya içki ve uyuşturucunun kölesi ya da hapiste (George).***

sağlıklı kalmak için çok değişik yiyecekler yemen gerekiyor mu? Hiç de değil. Elçi Pavlus yaşadıklarından değerli bir ders çıkardı. O zengin de oldu yoksul da (Filipililer 4:12). Peki bundan ne öğrendi? "Yiyeceğimiz, giyeceğimiz ve başımızı sokacak bir yerimiz varsa, bunlarla yetineceğiz" (1. Timoteos 6:8).

Yoksul bir ailede büyüyen Eldred isimli Güney Afrikalı bir adam, "Aile bütçemizin kısıtlı olduğunu ve her istediğimizi alamayacağımızı kabullenmiştik" diyor. Eldred okul pantolonu yıprandığında annesinin pantolonu defalarca yamadığını hatırlıyor. Şöyle diyor: "Tabii arkadaşlarım bana biraz takılıyordu. Ama önemli olan, giysilerimiz temiz ve kullanışlıydı."

Özsaygı Geliştir

Annesi ve kız kardeşiyle yaşayan 11 yaşındaki James, Johannesburg (Güney Afrika) yakınlarındaki bir gecekondu mahallesinde oturuyordu. Neredeyse hiçbir şeyleri yoktu. Yine de James çok değerli şeylere sahipti: Onun zamanı ve enerjisi vardı. Ve bunları başkalarına yardım etmek için kullanmaktan zevk alıyordu. James her hafta sonu Yehova'nın Şahitlerinin o yöredeki bir İba-

BİLİYOR MUSUN . . .

Kutsal Kitaptaki ilkeleri uygulamak, bulunduğun koşullara rağmen elindekilerle yetinmeyi öğrenmene yardım edebilir (Filipililer 4:12, 13; 1. Timoteos 6:8; İbraniler 13:5).

det Salonunun inşasına yardım ediyordu. Bu iş hem onun tek başına geçirmekten sıkılacağı boş vakitlerini değerlendirmesini, hem de kendisini yararlı hissetmesini sağladı ve özsaygı kazandırdı. James "Salon inşasında geçen bir günün sonunda çok büyük doyum hissediyordum" diyor.

BİR ÖNERİ

Kumar, sigara ve aşırı içkiden uzak dur. Eğer ailende bu tür alışkanlıkları olan varsa sen davranışlarınla onlara örnek ol.

Başka bir yararlı faaliyet, evden eve giderek Kutsal Kitabı insanlara öğretmektir (Matta 24:14). Yehova'nın Şahidi gençler bu faaliyete düzenli olarak katılır. Bunu yaparak başkalarına gelecekte daha iyi bir yaşam ümidi verirken özsaygılarını da artırırlar. Onların bu işten para kazanmadığı doğru. Fakat İsa'nın eski İzmir cemaatindeki Hıristiyanlara söylediklerini hatırla. Onlar çok yoksuldu. Ancak Tanrı'yla iyi ilişkilerinden dolayı İsa onlara "Çektiğin sıkıntıyı ve yoksulluğu biliyorum, aslında zenginsin" dedi. İsa'nın kanına

hareket planı!

Sahip olduğum güzel şeyler:

.....

.....

Bunları başkalarının yararına kullanmak için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

"Bir insanın çok malı mülkü olsa bile, hayatı bunlara bağlı değildir" (Luka 12:15).

imanlarını davranışlarıyla gösterdikleri için son derece zengin olacaklardı, ölümsüzlük anlamına gelen hayat tacını alacaklardı (Vahiy 2:9, 10).

İleri Bak

İster zengin ister yoksul ol, Yehova'yla yakın bir ilişki geliştirebilirsin. Kutsal Kitap "Zenginle yoksul bir yerde birleşirler; ikisini de yaratan Yehova'dır" der (Özdeyişler 22:2). Bu gerçek, binlerce Yehova'nın Şahidi gencin yoksullukla mücadele etmesine yardım ediyor. Onlar mutluluğun maddi şeylere değil, Yehova Tanrı'yla dost olmaya bağlı olduğunun farkındalar. O, Kendisine hizmet etmek isteyen herkesi kabul ediyor ve kimsenin yoksulluk çekmeyeceği yeni bir dünyada yaşama ümidi veriyor (2. Petrus 3:13; Vahiy 21: 3, 4).

Bu arada olanaklarını akıllıca kullan. Geleceğe ümitle bak. Gökte hazineler biriktir (Matta 6:19-21). Yoksulluğu, *mücadele edebileceğin* bir zorluk olarak gör!

NE DERSİN?

- **Neden "yoksulluk" göreceli bir kavramdır?**
- **Gerçeklerden kaçmak için uyuşturucu, alkol ya da başka maddeler kullanmak neden akılsızlıktır?**
- **Yoksullukla mücadele etmek için neler yapabilirsin?**

notlarım

Para konusunda yaşadığın en büyük sorunu anlat.

Bu kısımdaki bilgileri bu sorunu çözmek için nasıl kullanabilirsin?

ANNEN VE BABAN 6

Annenle baban ergenlik çağının yarattığı fiziksel ve duygusal değişim karmaşasından çıkalı çok oldu. Dolayısıyla deneyim avantajına sahipler. Mantıken bu karmaşık dönemde sana en iyi onlar rehber olmalı. Ancak bazen anne babalar çözümden çok sorunun bir parçasıymış gibi görünür. Örneğin aşağıdaki durumlardan birini yaşıyor olabilirsin:

✎ ❑ **Annemle babam yaptığım hiçbir şeyi beğenmiyor.**

❑ **Babam (ya da annem) uyuşturucu veya alkol bağımlısı.**

❑ **Annemle babam hep tartışıyor.**

❑ **Annemle babam ayrı yaşıyor.**

21-25. Bölümler bu ve benzeri sorunlarla başa çıkmana yardım edecek.

21

Eleştirildiğimde ne yapabilirim?

"Annem dedektif gibiydi. Her zaman bir hatamı arardı. Ben evde yapmam gereken işleri daha bitiremeden yaptıklarımı inceler, eksiklerimi bulmaya çalışırdı" (Craig).

"Annemle babam her zaman bana vaaz verecek bir konu bulurdu. Okul, ev, cemaat . . . . Hayatımı bir türlü düzene sokamadığımı söylerlerdi. Beni hiç rahat bırakmıyorlardı" (James).

SANA da yaptığın hiçbir şey anne babanı hoşnut etmeye yetmiyormuş gibi geliyor mu? Her hareketin büyüteç altındaymış gibi mi hissediyorsun? Sanki sürekli izleniyor ve inceleniyor ama bir türlü sınavı geçemiyor musun?

Aşağıdaki sözlerden hangisini en sık duyuyorsun?

❑ Odan hep darmadağınık.
❑ Çok geç yatıyorsun.
❑ Çok fazla televizyon izliyorsun.
❑ Seni hep ben mi uyandıracağım?

Aşağıdaki satıra anne babanın seni en çok sıkan hatırlatma veya eleştirisini yaz.

.....

Emir ve eleştirilerin sinirini bozabileceği doğru. Ama bir de şöyle düşün: Annen baban hiç öğüt vermeseydi ya da seni terbiye etmeseydi, seninle ilgilenmediklerini düşünmez miydin? (İbraniler 12:8). Terbiye, anne babanın sevgisinin kanıtıdır. Kutsal Kitap bir babanın, "hoşnut olduğu oğluna" yanlışını göstereceğini söyler (Özdeyişler 3:12).

Öyleyse anne baban seninle yanlışını gösterecek kadar ilgilendiği için minnettar olabilirsin. Sonuçta gençsin ve onlardan daha deneyimsizsin. Er geç düzeltilmeye ihtiyacın olacak. Sana yol gösteren biri olmazsa kolayca 'gençlik arzularına' yenilebilirsin (2. Timoteos 2:22).

Ama İnsan Üzülüyor!

Elbette "terbiye o anda insana sevindirici değil üzücü gelir" (İbraniler 12:11). Özellikle de gençken böyledir. Fakat bu çok doğal. Kişiliğin henüz gelişme aşamasında. Hâlâ büyüyorsun ve kim olduğunu keşfediyorsun. Bu yüzden dikkatle düşünülmüş ve nazikçe ifade edilmiş olsa bile, eleştiriler seni kızdırabilir.

Böyle hissetmen normal, çünkü başkalarının senin hakkındaki sözleri kendine verdiğin değeri kolayca

etkileyebilir. Özellikle de annenle babanın görüşü kendine verdiğin değeri büyük oranda etkiler. Dolayısıyla annen ya da baban sana hatanı gösterdiğinde ya da bir şeyi yapma tarzını beğenmediğinde bu seni yıkabilir.

Peki annen baban birkaç hatana dikkat çekti diye, yaptığın hiçbir şeyin yeterince iyi olmadığını ya da hiçbir şeyi beceremediğini mi düşünmelisin? Hayır. Tüm insanlar kusursuzluktan çok uzak (Vaiz 7:20). Ve hata yapmak öğrenme sürecinin bir parçası (Eyüp 6:24). Peki annen ya da baban sen hata yaptığında çok şey söylüyor ama doğru bir şey yaptığında pek bir şey söylemiyorsa? Bu seni üzebilir. Yine de hiçbir şey beceremediğin anlamına gelmez.

Neden Eleştiriyorlar?

Bazen annen ya da baban sen büyük bir hata yaptığın için değil de kendi morali bozuk olduğu için fazla eleştirici olabilir. Annen acaba zor bir gün mü geçirdi? Bir hastalıkla mı mücadele ediyor? O zaman odan pırıl pırıl değilse buna her zamankinden daha çabuk kızabilir. Baban ailenizin ekonomik sorunları yüzünden sinirli ya da gergin mi? O zaman "kılıç saplar gibi düşüncesizce" konuşabilir (Özdeyişler 12:18). Tabii ki böyle haksız eleştiriler sinir bozucudur. Fakat uğradığın haksızlık üzerinde durmaktansa, ki bu seni daha fazla üzmekten başka işe yaramaz, anne babanın hatalarını görmezden gelmeye çalış. Unutma, "Hepimiz birçok kez hata yaparız. Konuşurken hataya düşmeyen kimse . . . . kusursuz biridir" (Yakup 3:2).

? BİLİYOR MUSUN . . .

Kendi anne babasından yeterince sevgi ve anlayış görmemiş kişiler, çocuklarına sevgiyle davranmakta zorlanabilir.

Hayatım boyunca annem bağırdı ben de ona karşılık verdim. Ama şimdi Tanrı'nın Sözünde yazanları uygulamaya çalışıyorum. Ve bu işe yarıyor. Annemin tutumu değişmeye başladı. Kutsal Kitapta yazanları uyguladıkça onu daha iyi anlamaya başladım. Aramız artık daha iyi (Meral).

Kusurlu insanlar olarak annen baban da kendilerini yetersiz hissedebilir. Aslında sen hata yaptığında onlar bunun *kendi* hatalarından kaynaklandığını düşünebilir. Örneğin bir anne, kötü karne getirdiği için kızına kızabilir. Fakat aslında "Ben iyi bir anne değilim, kızımı başarılı olması için motive edemiyorum" diye düşünüyor olabilir.

Eleştirildiğinde Serinkanlı Kal

Eleştirinin sebebi ne olursa olsun önemli olan bununla nasıl baş edeceğindir. Öncelikle, hemen parlamamaya dikkat et. Özdeyişler 17:27 şöyle der: "Bilgili kişi dilini tutar; ayırt edici insan serinkanlıdır." Eleştirildiğinde nasıl "serinkanlı" kalabilirsin? Aşağıdaki yöntemleri dene:

Dinle. Hemen davranışlarını haklı çıkarmaya çalışmak ya da suçsuz olduğunu söylemek yerine, duygularını kontrol altında tutmaya çalış ve anne babanın söyleyeceklerini dinle. İsa'nın öğrencisi Yakup Hıristiyanlara 'dinlemeye hevesli olmalarını, fakat konuşmakta ve gazaplanmakta acele etmemelerini' söyledi (Yakup 1:19). Annen ya da baban konuşurken öfkeyle onun sözünü kesersen kendisini dinlemediğini düşünecek. Bu da onu sinirlendirecek ve kesinlikle *daha az* değil, *daha çok* öğüt verecek.

Düşün. Bazen anne babanın pek de nazik bir şekilde öğüt vermediğini düşünebilirsin. O zaman seninle

"Hikmetli kişi dinler ve daha çok şey öğrenir" (Özdeyişler 1:5).

konuşma *tarzları* yerine *ne* söylediklerine odaklan. Kendine şöyle sor: "Bu eleştirinin hangi kısmını doğru buluyorum? Anne babam daha önce de bu konuda şikâyet ettiler mi? İstediklerini yaparsam ne kaybederim?" Unutma ki şu an durum nasıl görünürse görünsün onlar seni sevdikleri için eleştiriyorlar. Eğer gerçekten sevmeselerdi seni terbiye etmeye hiç çalışmazlardı (Özdeyişler 13:24).

Anladığını belli et. Eğer anne babanın öğüdünü kendi sözlerinle, saygılı biçimde tekrarlarsan, onları dinlediğini anlamalarını sağlarsın. Örneğin annen ya da baban şöyle diyebilir: "Odan hep darmadağınık. Toplamazsan sana dışarı çıkmak yasak!" Oysa sana göre odan gayet iyi durumda. Tabii bunu dile getirmen pek işe yaramayacaktır. Meseleyi onun açısından görmeye çalış. Alaycı olmadan şöyle bir şey söylemek daha iyi olur: "Haklısın anne. Odam biraz karışık. Şimdi mi yoksa yemekten sonra mı toplayayım?" Anne babanın eleştirisini bu şekilde kabul ettiğinde büyük ihtimalle ortam yumuşayacaktır. Tabii onların dediğini *yapman* da gerekir (Efesoslular 6:1).

BİR ÖNERİ

Anne baban sana yanlışını gösterdiğinde bunu daha kolay kabul edebilmek için

- **Eleştiriyle birlikte aldığın her övgünün değerini bil.**
- **Bir sorunu veya senden ne beklendiğini tam anlamadıysan açıklamalarını rica et.**

Bekle. Eğer anne babanın kızdığı konuda bir mazeretin varsa, önce senden istediklerini yap, mazeretini sonra söyle. Kutsal Kitap

"Dilini tutan sağgörülü davranır" der (Özdeyişler 10:19). Anne baban kendilerini gerçekten dinlediğini gördüğünde seni daha kolay dinleyecektir.

Sayılan adımlardan hangisi üzerinde daha çok çalışman gerektiğini yaz. ✎ .....

Çabalarının Karşılığını Alacaksın

Altın bulmak için biraz zahmet çekmeye razı olur muydun? Kutsal Kitap hikmetin herhangi bir hazineden çok daha değerli olduğunu söyler (Özdeyişler 3:13, 14). Nasıl hikmetli olabilirsin? Özdeyişler 19:20'de "Öğüt dinle, verilen terbiyeyi benimse ki, ileride hikmetli olasın" der. Öğüt ve terbiye ilk başta hoş gelmeyebilir. Fakat herhangi bir eleştirideki hikmet 'taneciklerini' bulup onları uygularsan, altınlardan daha değerli bir hazine kazanırsın.

Kabul etmek gerekir ki, eleştiri hayatın bir parçasıdır. Şimdiden anne babanın ve öğretmenlerinin

hareket planı!

Annem babam beni gelecek sefer eleştirdiğinde yapacaklarım:

✎.....

.....

Anne babamın beni çok fazla eleştirdiğini hissettiğimde yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Herhangi bir eleştirideki hikmet taneciklerini bulursan, altınlardan daha değerli bir hazine kazanırsın

eleştirilerine dayanmak zorunda kalıyorsun. Gelecekte de işverenlerinle ve başka kişilerle geçinmen gerekecek. Eleştiriyle başa çıkmayı evde öğrenirsen, başarılı bir öğrenci, değerli bir çalışan ve genel olarak kendine daha güvenen biri olursun. Herhalde bu sonuçları elde edebilmek için biraz eleştiriye katlanmaya değer, değil mi?

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Evdeki kurallar seni bunaltıyor mu? Sahip olduğun özgürlükle nasıl yetinebileceğini ve hatta daha fazlasını nasıl kazanabileceğini öğrenmek ister misin?***

NE DERSİN?

- **Neden eleştirilmeyi kabul etmek sana zor gelebilir?**
- **Annen baban ne gibi şeyler yüzünden seni eleştiriyor olabilir?**
- **Aldığın herhangi bir öğütten nasıl en iyi şekilde yararlanabilirsin?**

22

Neden bu kadar çok kural var?

Evinizdeki kurallardan bazılarını yaz. ✎.....

.....

Annenle babanın bazı kurallarla sana haksızlık ettiğini mi düşünüyorsun? ❑ Evet ❑ Hayır

Uymakta en çok zorlandığın kural hangisi? .....

ANNENLE baban evde birtakım kurallar koyar. Bunlar ödevlerin, evdeki görevlerin ve akşam saat kaçta evde olman gerektiği gibi konularla ilgili olabilir. Ayrıca telefonu, televizyonu ve bilgisayarı kullanmana da belli sınırlar koyabilirler. Bazı kurallar evle sınırlı kalmaz, okuldaki davranışlarını ve arkadaş seçimini de etkileyebilir.

Kendini bu kurallar arasında sıkışıp kalmış mı hissediyorsun? Aşağıda sözleri alıntılanan gençlerle aynı şeyleri hissediyor olabilirsin.

"Başkalarından daha erken saatte eve dönmek zorunda kalmak beni deli ediyordu" (Ali).

"İnsanın cep telefonu görüşmelerinin kontrol edilmesi korkunç bir şey. Bana çocukmuşum gibi davranıyorlar!" (Elizabeth).

"Annemle babamın sosyal hayatımı mahvetmek istediğini düşünüyordum, sanki hiç arkadaşım olmasın istiyorlardı" (Nicole).

Gençler sık sık anne babalarının kurallarını çiğnese de, çoğu genç ailede karmaşanın önlenmesi için bazı kurallara ihtiyaç olduğunu kabul ediyor. Peki madem kurallar gerekli, neden bazıları bu kadar sinir bozucu?

"Artık Çocuk Değilim!"

Belki kurallardan rahatsız olmanın nedeni, sana çocukmuşsun gibi davranıldığını hissetmendir. İçinden "Artık çocuk değilim!" diye bağırmak gelebilir. Tabii annenle baban seni korumak ve yetişkin olduğunda taşıyacağın sorumluluklara hazırlamak için o kuralların çok önemli olduğunu düşünüyor olmalı.

Evinizdeki kurallar sana artık yaşına uygun değilmiş gibi gelebilir. Tıpkı Brielle isimli kız gibi sen de kendini kısıtlanmış hissedebilirsin. O annesiyle babası hakkında şöyle diyor: "Benim yaşımda olmanın nasıl bir duygu olduğu-

> ***“Gençken her şeyi bildiğini sanırsın. Bu yüzden annen baban kurallar koyduğunda onlara kolayca kızabilirsin. Fakat o kurallar aslında senin iyiliğin için” (Melek).***

nu sanki tamamen unutmuşlar. Kendi fikrimin olmasını, seçim yapmamı, yetişkin olmamı istemiyorlar.” Allison da benzer şeyler hissediyor: “Annemle babam artık 10 yaşında olmadığımı anlamıyorlar galiba. 18 yaşındayım ve bana daha çok güvenmeleri gerek!”

Özellikle de kardeşlerine daha hoşgörülü davranıldığını düşünüyorsan evdeki kurallara uymak daha zor gelebilir. Örneğin ergenlik çağını hatırlayan Matthew isimli genç, kız kardeşi ve kuzenleri hakkında “Kızların yaptığı her şey yanlarına kâr kalırdı” diyor.

Kurallar Olmasaydı

Anne babanın kontrolünde olmayan bir yaşam istemen gayet normal. Fakat onların kısıtlamaları olmasaydı gerçekten daha mutlu olur muydun? Gece istediği kadar dışarıda kalabilen, ne isterse giyebilen, istediği zaman istediği yere arkadaşlarıyla gidebilen yaşıtın gençler tanıyor olmalısın. Belki onların anne babası çocuklarının ne yaptığını fark edemeyecek kadar meşgul. Sebep ne olursa olsun, Kutsal Kitap bu şekilde çocuk yetiştirmenin başarılı sonuç vermeyeceğini gösterir

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Araştırmalara göre, anne babaları sevgiyle kurallar koyan gençlerin diğer gençlere oranla okulda başarılı olma, başkalarıyla iyi geçinme ve mutlu olma olasılığı daha yüksek.

(Özdeyişler 29:15). Bugün dünyada gördüğün sevgisizliğe büyük ölçüde bencil insanlar neden oluyor; onlardan birçoğu kural ve kısıtlamaların olmadığı evlerde yetişti (2. Timoteos 3:1-5).

Canının istediğini yapmasına izin verilen gençlere imrenmektense, annenle babanın kurallarını sana sevgilerinin ve ilgilerinin kanıtı olarak görmeye çalış. Onlar makul sınırlar koymakla Yehova Tanrı'yı örnek almış oluyorlar. Yehova halkına şöyle demişti: "Sana anlayış vereceğim . . . . Gideceğin yolda seni eğiteceğim. Sana öğüt vereceğim, gözüm üzerinde olacak" (Mezmur 32:8).

Ancak zaman zaman anne babanın koyduğu kurallardan bunalabilirsin. Bu durumda ne yapacaksın?

İletişim Kur

Daha çok özgürlük istiyorsan ya da anne babanın koyduğu sınırlamalara duyduğun öfkeyi azaltmaya çalışıyorsan, en iyi çözüm iletişimdir. Bazıları "Ama onlarla konuşmayı *denedim*, işe yaramadı!" diyebilir. Sen de böyle hissediyorsan kendine "İletişim konusunda nasıl daha başarılı olabilirim?" diye sor. İletişim, (1) başkalarının seni anlamasına ve (2) isteğinin neden reddedildiğini anlamana yardım edebilen çok önemli bir araçtır. Eğer sana bir yetişkin gibi davranılmasını istiyorsan, bir yetişkin gibi iletişim kurmayı öğrenmelisin. Bunu nasıl yapabilirsin?

BİR ÖNERİ

Annenle babanın sana daha fazla özgürlük vermesini istiyorsan önce koydukları kurallara uyarak güvenlerini kazan. Uzun süre söz dinlediğini görürlerse, isteklerini daha kolay kabul edebilirler.

Duygularını kontrol altında tutmayı öğren. İletişim için özdenetim gerekir. Kutsal Kitap şöyle der: "Akılsız kişi

Anne babanın kurallarına uyman bankaya borcunu ödemek gibidir; bunu ne kadar yaparsan o kadar kredi, yani güven kazanırsın

öfkesini ortaya döker, hikmetli kişi ise sakinliğini sonuna kadar korur" (Özdeyişler 29:11). Öyleyse huysuzluk etme, somurtma ve çocuk gibi bağırıp çağırma. Anne baban bir şeye izin vermediğinde içinden kapıları çarpmak ya da onlara küsmek gelebilir. Ancak böyle yapman büyük ihtimalle daha çok özgürlüğe değil, daha çok kurala neden olur.

Anne babanın bakış açısını anlamaya çalış. Genç bir Şahit olan ve annesiyle yaşayan Tracy şöyle diyor: "Kendime 'Annemin bu kuralları koymaktaki amacı ne?' diye soruyorum." Tracy hangi sonuca varıyor? "O sadece benim daha iyi bir insan olmama yardım etmeye çalışıyor" diyor (Özdeyişler 3:1, 2). Sen de annene ve babana böyle duygudaşlık gösterirsen onlarla daha iyi iletişim kurabilirsin.

Diyelim anne baban senin bir eğlenceye gitmeni istemiyor. Onlarla tartışmak yerine "Olgun ve güvenilir bir arkadaşımın benimle gelmesine ne dersiniz?" diye sorabilirsin. Yine de izin vermeyebilirler. Fakat onların neden kaygılandığını anlarsan, kabul edebilecekleri bir öneride bulunabilirsin.

gerçekten ayrımcılık mı yapıyorlar?

Hiç merak ettin mi, anne babalar neden tüm çocuklarına eşit davranmaz? Sen de böyle soruyorsan şu gerçeği düşün: Eşit davranmak her zaman adil değildir, adil davranmak da her zaman eşit davranmak anlamına gelmez. Önemli olan şu: *Senin* ihtiyaçların ihmal ediliyor mu? Örneğin anne baban onların tavsiyesine, yardımına ya da desteğine ihtiyacın olduğunda yanındalar mı? Eğer yanındaysalar gerçekten haksızlığa uğradığını söyleyebilir misin? Senin ve kardeşlerinin farklı farklı ihtiyaçları var, dolayısıyla annen ve baban hepinize her zaman aynı şekilde davranamaz. Şimdi 18 yaşında olan Beth bu durumu sonunda anladı. Şöyle diyor: "Erkek kardeşim ve ben iki farklı insanız ve ihtiyacımız olan davranış tarzı farklı. Geriye dönüp bakınca, küçükken bunu nasıl görememişim hayret ediyorum."

Anne babanın güvenini kazan. Bankaya borcu olan birini düşün. Eğer ödemelerini düzenli yaparsa bankanın güvenini kazanır, hatta banka ileride ona daha çok kredi verir. Evdeki durum da buna benzer. Anne babana itaat 'borcun' var, yani onların sözünü dinlemelisin. Eğer küçük meselelerde bile güvenilir olduğunu ispatlarsan, büyük ihtimalle sana ileride daha çok güveneceklerdir. Tabii onları sürekli hayal kırıklığına uğratıyorsan, "kredini azalttıklarında", hatta sana "kredi vermek istemediklerinde" buna şaşırmamalısın.

Bir Kuralı Çiğnediğinde

Büyük olasılıkla er ya da geç bir kuralı çiğneyeceksin; ya ev işlerini aksatacaksın, ya telefonda çok uzun konuşacaksın, ya da evde olman gereken saati kaçıracaksın (Mez-

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN
1. KİTABIN 3. BÖLÜMÜNÜ OKU

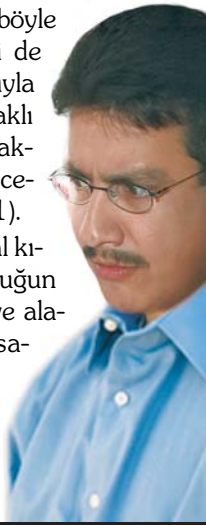
mur 130:3). O zaman annenle babana hesap vermen gerekecek. Durumun daha kötü bir hal almasına nasıl engel olabilirsin?

Doğruyu söyle. Hikâyeler uydurma. Eğer böyle yaparsan bu sadece onların kalan güvenini de sarsar. Dürüst ol ve durumu ayrıntılarıyla anlat (Özdeyişler 28:13). Olanları haklı çıkarmaya ya da hafifletmeye çalışmaktan sakın. Ve hiç unutma, "Yumuşak cevap gazabı yatıştırır" (Özdeyişler 15:1).

Özür dile. Yol açtığın endişe, hayal kırıklığı ya da fazladan iş yüzünden duyduğun pişmanlığı dile getirmen yerinde olur ve alacağın cezayı hafifletebilir. Tabii üzüntün samimi olmalı.

Sonuçları kabul et (Galatyalılar 6:7). Özellikle de sana haksızlık yapıldığını düşünüyorsan, ilk tepkin cezaya itiraz

hareket planı!

Eğer bir kuralı çiğnersem söyleyeceklerim:

✎.....

.....

Anne babamın güvenini kazanmak için yapabileceklerim:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

"Annene ve babana saygılı ol . . . . Böylece işin iyi gider"
(Efesoslular 6:2, 3).

etmek olabilir. Ancak davranışlarının sorumluluğunu üstlenmek olgunluk işaretidir. Annenle babanın güvenini tekrar kazanmaya çalışmak yapabileceğin en iyi şey olacaktır.

Yukarıdaki üç noktadan en çok hangisinde kendini geliştirmen gerekiyor? ✎.....

Unutma, anne babanın senin davranışlarını makul ölçüde kontrol altında tutma sorumluluğu var. Bu nedenle Kutsal Kitap 'babanın buyruğundan' ve "annenin öğrettiği kanundan" söz eder (Özdeyişler 6:20). Fakat evdeki kuralların hayatını mahvedeceğini düşünme. Tam tersine, Yehova annenle babanın yetkisine boyun eğersen sonuçta 'işinin iyi gideceğini' söylüyor (Efesoslular 6:1-3).

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Annen ya da baban uyuşturucu veya alkol bağımlısı mı? Bu durumla nasıl başa çıkabilirsin?***

NE DERSİN?

- **Anne baban neden bazen seni aşırı koruyormuş gibi görünebilir?**
- **Neden bazen kısıtlamalara aşırı tepki veriyorsun?**
- **Anne babanla nasıl daha iyi iletişim kurabilirsin?**

anne babanla konuş

Önceki iki bölümde anne babanın eleştirileriyle ve evdeki kurallarla nasıl yaşayabileceğin ele alındı. Peki ya onların bu alanların birinde veya her ikisinde de fazla sert olduğunu düşünüyorsan? Onlara bu konuyu nasıl açacaksın?

- Kendini rahat hissettiğin ve anne babanın fazla meşgul olmadığı bir zaman seç.
- İçten konuş ama duygularına fazla kapılma. Anne babana saygılı ol.

Anne babanın fazla eleştirici olduğunu düşünüyorsan şöyle diyebilirsin: *"Doğru olanı yapmak için çok uğraşıyorum ama sürekli eleştirildiğimi hissettiğimde her şey daha da zorlaşıyor. Bu konuyu konuşabilir miyiz?"*

Sen bu konuda söze nasıl başlardın? Aşağıdaki satıra yaz.

✎.....

✔ **BİR ÖNERİ:** Söze başlamak için 21. Bölümü kullan. Anne baban seninle birlikte o bölümde sunulan bilgiler hakkında konuşmak isteyebilir.

Anne babanın sana yeterince özgürlük tanımadığını düşünüyorsan şöyle diyebilirsin: *"Daha çok özgürlük kazanabilmek için, sorumluluk sahibi olduğumu göstermek istiyorum. Sizce hangi konuda gelişmeliyim?"*

Sen bu konuda söze nasıl başlardın? Aşağıdaki satıra yaz.

✎.....

✔ **BİR ÖNERİ:** 1. Kitabın 3. Bölümünü gözden geçir. Sonra, okuduklarınla ilgili soruların varsa yaz.

Babam uyuşturucu veya alkol bağımlısıysa ne yapabilirim?

"Babam kamyoneti tamir etmeye gittiğini söylemişti, fakat bütün gün ondan haber alamadık. Annem onu aradı ama telefona cevap vermedi. Çok geçmeden annem evden çıkmaya hazırlandı, kaygısı yüzünden okunuyordu. 'Gidip babana bir bakayım' dedi.

Sonra annem eve tek başına döndü. 'Babam orada değildi, değil mi?' diye sordum. 'Evet, yoktu' dedi.

O anda babamın eski numaralarına başladığını anladım. Tıpkı geçen seferki gibiydi. Evet, babam uyuşturucu bağımlısı. Babam eve geldiğinde annemin de benim de sinirlerimiz altüst olmuştu. Ertesi gün onun yüzüne bile bakmadım, bu yüzden kendimi berbat hissediyorum" (Karen, 14 yaşında).

MİLYONLARCA genç her gün uyuşturucu veya alkol bağımlısı bir babayla yaşamanın getirdiği karmaşık duygulara katlanmak zorunda.* Senin babanın da böyle bir bağımlılığı varsa, onun yüzünden utanabilir, üzülebilir, hatta öfkelenebilirsin.

Örneğin Mary'nin babası başkalarının yanında iyi biri gibi görünürdü. Fakat aslında gizli bir alkolikti, evdeyken ailesine küfreder, onlara çok kötü davranırdı. Mary o zamanları acıyla hatırlayarak "İnsanlar bize gelip ne kadar şanslı olduğumuzu, harika bir babamızın olduğunu söylerdi" diyor.#

Baban uyuşturucu veya alkol bağımlısıysa ne yapabilirsin?

Bağımlılığın Ardında Ne Var?

Her şeyden önce, babanın sorunu hakkında biraz bilgi almak sana yardımcı olacaktır. Özdeyişler 1:5 "Anlayışlı adam sağlam rehberlik arayan kişidir" der. Dolayısıyla bağımlılığın ne olduğunu, kimlerin, neden alkole veya uyuşturucuya bağımlı hale geldiğini öğrenmen yararlı olur.

Örneğin, alkolik sadece ara sıra aşırı içki içen biri değildir. Tam tersine, alkolizm kronik bir hastalıktır. Alkolik kişi alkolden başka bir şey düşünmez, hatta bu takıntı halini alır. İçmeye bir kez başladıktan sonra kendini durduramaz. Bağımlılığı ailesine, işine ve sağlığına zarar veren ciddi sorunlara yol açar.

Bazı insanların alkol bağımlılığına genetik yatkınlığı olabileceği gibi, işin içinde duygusal etkenlerin de olduğu görülüyor. Aslında birçok alkoliğin genelde kendisiyle

* Bu bölümde ele alınan ilkeler babalar için olduğu kadar anneler içinde geçerlidir.

Sana kötü davranan alkolik bir baban varsa yardım istemelisin. Güvendiğin bir yetişkine durumu anlat. Yehova'nın Şahidiysen bir ihtiyarla ya da cemaatteki olgun biriyle konuşabilirsin.

> ***Biliyorum, belki annemle babam utanç verici şekilde davranmaya devam edecek. Fakat Yehova'ya güvenirsem O'nun bana dayanma gücü vereceğini de biliyorum*** ***(Maxwell).***

ilgili olumsuz duyguları vardır (Özdeyişler 14:13). Bazılarının kendi anne babaları da alkolikti. Böyle kişiler için içki, çocukken aldıkları duygusal yaraların acısını bastırma yolu olabilir. Uyuşturucu bağımlısı kişiler için de aynı şeyler söz konusu olabilir.

Elbette içki içmek ya da uyuşturucu kullanmak kişinin sorunlarını kötüleştirmekten başka bir işe yaramaz; düşünce tarzı ve duyguları daha da zarar görür. Bu nedenle babanın bağımlılığından kurtulabilmek için bir uzmandan ciddi yardım alması gerekebilir.

Beklentilerin Gerçekçi Olsun

Babanın bu kadar utanç verici davranmasının nedenini anlaman tabii ki sorunu ortadan kaldırmaz. Yine de bağımlılık konusunu biraz daha iyi anlamak, bir noktaya kadar ona anlayış göstermene yardımcı olabilir.

BİLİYOR MUSUN . . .

Kutsal Kitapta 'saygılı olmak' birçok kez sadece otoriteyi kabul etmek anlamına gelir (Efesoslular 6:1, 2). Dolayısıyla annene ya da babana saygılı olmak için onun davranış tarzını her zaman onaylaman gerekmez.

Örneğin babanın bacağı kırılsa, seninle top oynamasını bekleyebilir misin? Ya bu sakatlığa kendi akılsızca davranışının neden olduğunu bilseydin? Mutlaka kızardın. Yine de, kırık iyileşene kadar seninle top oynayamayacağını kabul ederdin.

ONUN GİBİ OLABİLİRSİN

Hizkiya

Hizkiya yaşamında bir **dönüm noktasındaydı.** 25 yaşındaydı ve Yahuda kralı olmuştu. Nasıl bir kral olacaktı? Babası Kral Ahaz'ın **kötü örneğinin** kendisini etkilemesine izin verecek miydi? Ahaz Tanrı'ya **isyan etmiş**, ölene dek de **tövbe etmemişti.** Putperestliği desteklemiş, hatta Hizkiya'nın en az bir kardeşini put sunağında yakmıştı (2. Tarihler 28:1-4). Ancak Hizkiya babasının ikiyüzlü tutumunun kendisini hakiki tapınmadan uzaklaştırmasına izin vermedi; ayrıca babasının hatalarını tekrarlamaya mahkûm olduğunu da düşünmedi. Hizkiya bunun yerine **"Yehova'ya bağlı kaldı"** (2. Krallar 18:6).

Annen ya da baban hakiki tapınmayı küçümsüyor mu? Sana kötü davranıyor mu? Ya da bir bağımlılığı var mı? Eğer öyleyse, şunu bil ki onun hatalarını **tekrarlamaya mahkûm değilsin!** Hizkiya, ailesinin üzücü geçmişinin kendi hayatını mahvetmesine izin vermedi. Hatta o öyle iyi bir kral oldu ki, "Bütün Yahuda kralları içinde, kendisinden öncekiler arasında da, onun gibisi yoktu" (2. Krallar 18:5). Hizkiya gibi senin de, ailenin yarattığı zor koşullara rağmen **başarılı** bir hayatın olabilir. Nasıl? 'Yehova'ya bağlı kalarak.'

Babanın bağımlılığını bir sakatlık olarak görmen beklentilerinde gerçekçi olmana yardım edebilir

Bunu anlamak beklentilerinde gerçekçi olmana yardım ederdi.

Benzer şekilde, alkolik ya da uyuşturucu bağımlısı bir baba da duygusal ve ruhsal olarak sağlıklı değildir. Evet, bu "sakatlığa" kendisi yol açmıştır ve babanın akılsızca davranmasına haklı olarak kızabilirsin. Ancak, bağımlılığından kurtulmak için kendisi yardım isteyene dek seninle gereği gibi ilgilenemeyecektir. Bu bağımlılığı bir sakatlık gibi düşünmen beklentilerinde gerçekçi olmana yardım edebilir.

Yapabileceklerin

Şunu kabul etmelisin ki, baban yaşamını düzeltene dek onun davranışının sonuçlarıyla yaşamak zorundasın. Fakat bu konuda yapabileceğin bazı şeyler var.

Sorumluluğu üstlenme. Babanın bağımlılığından sadece ve sadece kendisi sorumludur. Galatyalılar 6:5 "Herkes kendi sorumluluğunu taşıyacak" der. Öyleyse babanı iyileştirmek senin sorumluluğun değil. Onu bağımlılığının sonuçlarından korumakla da yükümlü değilsin. Örneğin babanın işverenine onun için yalan söylemene, yerde sızıp kaldığı zaman onu yatağına götürmene gerek yok.

"İnsanın sağgörüsü öfkesini dizginler" (Özdeyişler 19:11).

Onu yardım istemeye teşvik et. Belki de onun en büyük sorunu bir sorunu *olduğunu* kabul etmemektir. Ayık ve sakin olduğunda, annen ve büyük kardeşlerin ona davranışının aileyi ne kadar etkilediğini ve bu konuda ne yapması gerektiğini söyleyebilir.

Ayrıca baban şu soruların cevaplarını yazarsa bundan yarar görebilir: *İçmeye veya uyuşturucu kullanmaya devam edersem bana ve aileme ne olacak? Alışkanlığımı bırakırsam ne olacak? Yardım almak için ne yapmalıyım?*

Tehlike hissettiğinde oradan ayrıl. Özdeyişler 17:14 "Kavga patlak vermeden oradan uzaklaş" der. Tartışmaya girerek kendini riske atma. Mümkünse odana ya da bir arkadaşının evine git. Baban şiddete başvuracakmış gibi görünüyorsa birilerinden yardım istemen gerekebilir.

Duyguların yüzünden kendini suçlama. Bazı gençler bu durumdaki babalarına kızdıkları için kendini suçlu hissediyor. Baban, ihtiyaç duyduğun sevgi ve desteği bağımlılığı yüzünden sana gösteremiyorsa bir ölçüde kızman son derece doğaldır. Evet, Kutsal Kitaba göre annene ve babana

BİR ÖNERİ

Babandan değil, onun yanlış davranışından nefret etmen gerekir (Özdeyişler 8:13; Yahuda 23).

saygılı olmakla yükümlü olduğun doğru (Efesoslular 6: 2, 3). Fakat 'saygılı olmak,' tıpkı bir polis memuruna veya hâkime davranacağın gibi, annenin ya da babanın yetkisini kabul etmen anlamına gelir. Saygı göstermek onun bağımlılığını onayladığın anlamına gelmez (Romalılar 12:9). Babanın bağımlılığından iğrendiğin için kötü biri de olmazsın; sonuçta madde bağımlılığı gerçekten iğrenç bir şeydir! (Özdeyişler 23:29-35).

Yapıcı arkadaşlar edin. Evdeki ortam sürekli fırtınalı olduğunda normal bir hayatın nasıl olduğunu unutabilirsin. O nedenle Tanrı'yla ilişkisi iyi ve duygusal açıdan sağlıklı kişilerle arkadaşlık etmen önemli. Cemaatteki kişiler seni hem teşvik edebilir ve destek olabilirler, hem de ara sıra evdeki stresten kurtulmanı sağlayabilirler (Özdeyişler 17:17). Cemaatteki ailelerle zaman geçirmen aile yaşamıyla ilgili sağlıklı bir görüş edinmene yardımcı olabilir ve evde edindiğin çarpık izlenimleri düzeltebilir.

hareket planı!

Babam sözlü veya fiziksel saldırıda bulunuyorsa yapacaklarım:

.....

.....

Onu yardım istemeye teşvik etmek için yapabileceklerim:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Kendin için yardım iste. Güvendiğin olgun bir yetişkinle duygularını paylaşman gerçekten yararlı olur. Cemaatteki ihtiyarlar ihtiyacın olduğunda yardıma hazırdır. Kutsal Kitap bu erkeklerin "yele karşı sığınak, yağmur fırtınasına karşı korunak, çorak memlekette akarsu, sıcaktan kavrulan topraklarda büyük kaya gölgesi gibi" olduğunu söyler (İşaya 32:2). O yüzden içini dökmekten veya ne yapacağını bilmediğinde onlarla konuşmaktan korkma ve utanma.

Yukarıdaki altı adımdan ilk önce hangisini uygulamaya çalışacağını yaz. ✎.....

Evdeki durumu değiştirmen mümkün olmayabilir, ama bu durumun senin üzerindeki etkisini değiştirebilirsin. Babanın davranışlarını kontrol altında tutmaya çalışmaktansa, kontrol edebileceğin kişiye, yani *kendine* odaklan. Elçi Pavlus "*Her biriniz* . . . . kurtuluşa erişmeye çalışın" diye yazdı (Filipililer 2:12). Bunu yapman iyimserliğini korumana yardım edebilir ve hatta babanın bağımlılığından kurtulmak için yardım istemesini bile sağlayabilir.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Anne baban sürekli tartışıyorsa, bunun yol açtığı duygusal karmaşayla nasıl baş edebilirsin?***

NE DERSİN?

- **Bazı insanlar neden alkol ya da uyuşturucu bağımlısı oluyor?**
- **Babanın bağımlılığından neden sen sorumlu değilsin?**
- **İçinde bulunduğun durumda neler senin kontrolünde? Bunu nasıl yapabilirsin?**

annen ya da baban Yehova'ya tapınmayı bırakırsa

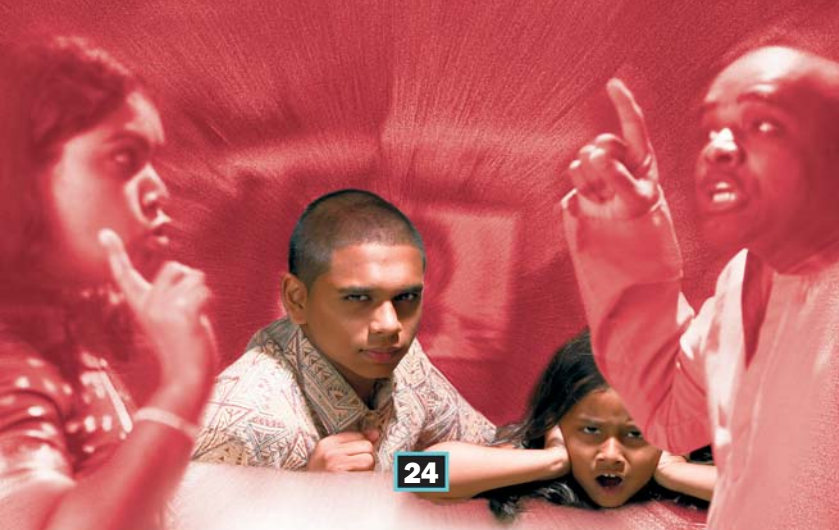
Annen ya da baban Kutsal Kitabın standartlarına göre yaşamayı bırakırsa, hatta artık Yehova'nın Şahidi olmak istemediğini açıklarsa ne yapabilirsin?

● Yehova'nın onun davranışından *seni* sorumlu tutmadığını bil. Kutsal Kitap "Her birimiz Tanrı'ya *kendi adımıza* hesap vereceğiz" der (Romalılar 14:12).

● Kendini daha iyi koşullardaki başka gençlerle karşılaştırmaktan kaçın (Galatyalılar 5:26). Babası tarafından terk edilen bir genç şöyle diyor: "Böyle düşünceler üzerinde durmaktansa, dikkatini durumun üstesinden nasıl gelebileceğin üzerinde toplaman daha yararlı olur."

● Doğru davranmayan anne veya babana saygı göstermeye devam et. Senden istediği şeyler Tanrı'nın ilkeleriyle çelişmiyorsa onun sözünü dinle. Yehova'nın çocuklara verdiği "annene ve babana saygılı ol" emri, o anne veya babanın hakikatte olup olmamasına bağlı değildir (Efesoslular 6:1-3). Yaptıkları hatalara rağmen anne babana saygılı olup sözlerini dinlediğinde Yehova'ya sevgini kanıtlamış olursun (1. Yuhanna 5:3).

● Cemaate yakın ol. Orada büyük ruhi bir ailenin sağladığı teselliyi bulabilirsin (Markos 10:30). Davut isimli bir genç, babası Yehova'ya hizmet etmeyi bıraktığı için cemaattekilerin kendisinden ve ailesinden uzak durmasından korkuyordu. Fakat korkularının boşuna olduğunu gördü. Şöyle diyor: "Bizi dışlamadılar. Bu, cemaatin bizimle gerçekten ilgilendiğini görmemi sağladı."

24

Annemle babam tartışırsa ne yapmalıyım?

Annenle baban hiç senin önünde tartışıyor mu? Eğer öyleyse en çok hangi konu yüzünden tartıştıklarını işaretle.

- ❑ Para
- ❑ Ev işleri
- ❑ Akrabalar
- ❑ Sen

Anne babana tartışmalarının senin üzerindeki etkisi hakkında neler söylemek isterdin? Düşüncelerini aşağıya yaz.

.....

.....

ANNENLE baban tartıştığında bundan etkilenmemen mümkün değil. Çünkü onları seviyorsun ve onların desteğine ihtiyacın var. Dolayısıyla, tartışmaları sana çok acı verebilir. Sen de Marie gibi düşünüyor olabilirsin: "Annemle babam birbirlerine saygısızca davrandığında onlara saygı duymakta zorlanıyorum."

Anne baban tartıştığında onların hiç de düşündüğün kadar mükemmel olmadığını görürsün. Bu acı gerçeği fark etmek sende çeşitli korkular uyandırabilir. Eğer sık sık ve şiddetli şekilde tartışıyorlarsa, evliliklerinin biteceğinden korkabilirsin. Marie şöyle diyor: "Annemlerin tartıştığını duyduğumda boşanacaklarını ve ikisinden birini seçmek zorunda kalacağımı düşünüyorum. Kardeşlerimden ayrılmaktan da korkuyorum."

Anne babalar neden tartışır? Evde bir tartışma çıktığında ne yapmalısın?

Neden Tartışıyorlar?

Annenle baban birbirlerinin kusurlarına genelde sevgiyle katlanıyor olabilir (Efesoslular 4:2). Fakat Kutsal Kitap "Hepsi günah işledi ve hiç kimse Tanrı'nın yüceliğini yansıtamadı" der (Romalılar 3:23). Anne baban kusursuz değil. O nedenle, hoşnutsuzlukları artıp arada bir tartışma şeklinde kendini gösterirse şaşırma.

'Çetin ve bunalımlı bir dönemde' yaşadığımızı da unutma (2. Timoteos 3:1). Geçinmeye ve faturaları ödemeye çalışmanın ve işyerindeki ortamla mücadele etmenin yarattığı baskılar evlilikte büyük gerginlik yaratabilir. Ayrıca hem annen hem de baban çalışıyorsa, ev işlerini kimin yapacağı bir tartışma konusu olabilir.

BİLİYOR MUSUN . . .

İnsanlar birbirini sevse de bazen tartışabilirler.

“Anne babamın mükemmel olmadığını ve onların da benim gibi sıkıntılar yaşadığını fark etmek, tartışmalarına dayanmama yardım etti” (Kathy).

Merak etme, annenle baban bazen tartışıyorsa bu mutlaka evliliklerinin kötü gittiği anlamına gelmez. Bazı konularda farklı görüşleri olsa da büyük ihtimalle hâlâ birbirlerini seviyorlar.

Bunu şöyle örnekleyebiliriz: Hiç arkadaşlarınla bir film izlerken onlardan farklı düşündüğün oldu mu? Bu olabilir. Birbirine yakın insanlar bile bazen olaylara farklı bakabilir. Annenle baban için de bu geçerli. Belki ikisi de ailenizin ekonomik durumu için kaygılanıyor, fakat bütçe konusunda farklı görüşleri var. Ya da ikisi de aileniz için bir tatil planlamak istiyor, fakat dinlenme konusundaki bakış açıları farklı. Veya ikisi de senin okulda başarılı olmanı istiyor, ancak seni en iyi nasıl motive edecekleri konusunda farklı fikirleri var.

Demek ki uyumlu olmak tek tip olmak değildir. Birbirini seven iki kişi bazen meselelere farklı açılardan bakabilir. Tabii annenle babanın tartıştığını duymak seni yine de üzer. Bu duruma dayanmana yardım edecek neler yapabilir veya söyleyebilirsin?

Ne Yapmalı?

Saygılı ol. Anne baban sürekli tartışıyorsa onlara kolayca kızabilirsin. Ne de olsa onların sana örnek olması gerekiyor, senin onlara değil. Fakat annene ya da babana saygısızca davranman sadece ailede gerginliğin artmasına yol açar. Daha da önemlisi Yehova Tanrı, senin için kolay olmadığında bile, anne babana saygılı olmanı ve onların sözünü dinlemeni emrediyor (Çıkış 20:12; Özdeyişler 30:17).

BİR ÖNERİ

Annen baban sık sık ve şiddetli şekilde tartışıyorsa saygılı bir tutumla yardım istemelerini öner.

Peki ya annenle baban doğrudan seni etkileyen bir konuda tartışırsa? Diyelim onlardan biri Yehova'nın Şahidi, diğeri değil. Evde dinsel konularda bazı anlaşmazlıklar çıkabilir ve senin doğru olanı yapmak üzere annen ya da babandan Şahit olan hangisiyse onunla birlikte hareket etmen gerekebilir (Matta 10:34-37). Bunu her zaman "yumuşak başlı bir tutumla ve derin saygıyla" yap. Böyle davranman Şahit olmayan babanı ya da anneni bir gün kazanmanıza yardım edebilir (1. Petrus 3:15).

Tarafsız kal. Eğer annen ya da baban seninle doğrudan ilgisi olmayan konularda kendi tarafını tutman için baskı yaparsa ne olacak? Tarafsız kalmaya çalış. Belki nazikçe şöyle bir şey diyerek kendini olayın dışında tutabilirsin: "Bakın, ikinizi de çok seviyorum. Fakat benden taraf tutmamı istemeyin. Bu sizin meseleniz, nasıl çözeceğinizi siz daha iyi bilirsiniz."

Duygularını dile getir. Anne babana tartışmalarının seni nasıl etkilediğini söyle. Seni dinleyeceklerini düşündüğün bir zamanı seç. Sonra saygıyla, tartışmalarının seni nasıl üzdüğünü, kızdırdığını, hatta korkuttuğunu anlat (Özdeyişler 15:23; Koloseliler 4:6).

Ne Yapmamalı?

Evlilik danışmanı rolü oynama. Bir genç olarak anne babanın anlaşmazlıklarını çözebilecek durumda değilsin. Bunu şöyle örnekleyelim: Diyelim küçük bir uçakta yolculuk ederken pilotla yardımcı pilotun tartıştığını duyuyorsun. Mutlaka endişelenirsin. Fakat pilotlara uçağı nasıl kullanmaları gerektiğini söylemeye, hatta kontrolü ele geçirmeye kalkarsan neler olur?

Benzer şekilde, anne babanın evlilik sorunlarına karışarak "kontrolü ele geçirmeye" çalışman da herhalde işleri sadece daha da kötüleştirecektir. Kutsal Kitap "Haddini bilmezlikten yalnızca kavga çıkar; birbirine danışanlar ise hikmeti bulur" der (Özdeyişler 13:10). Anne baban baş

Anne babasına sorunlarını nasıl çözmeleri gerektiğini söyleyen bir genç, pilotlara uçağı nasıl kullanmaları gerektiğini söyleyen bir yolcuya benzer

başa, 'birbirlerine danışarak' sorunlarını daha iyi çözebilirler (Özdeyişler 25:9).

Karışma. İki kişinin tartışması zaten yeterince moral bozucudur. Üçüncü bir kişiye ne gerek var? İçinden tartışmaya karışmak gelse de, anne babanın anlaşmazlığını çözmek senin değil onların sorumluluğu. O nedenle bu tür kişisel meselelerde Kutsal Kitabın 'Başkasının işine karışmayın' öğüdünü uygulamak için çaba göster (1. Selanikliler 4:11). Tartışmaya karışmamaya kararlı ol.

Anne babanı birbirine düşürme. Bazı gençler resmen anne babalarını birbirlerine düşürerek onların tartışmasına neden oluyor. Anneleri bir şeye "Hayır" dediğinde onlar "Evet" cevabını koparmak için babalarına gidip duygusal baskı yapıyorlar. Anne babanı sinsice yönlendirmek sana biraz özgürlük kazandırabilir, fakat bu uzun vadede sadece ailedeki gerginliğin sürmesine neden olur.

***Onların* davranışlarının *senin* davranışlarını etkilemesine izin verme.** Peter isimli genç, evde kötü davranan babasına İsa'nın takipçilerine yakışmayan şekilde karşılık

hareket planı!

Annemle babam tartışmaya başladığında yapacaklarım:

.....

.....

Annem ya da babam kendi tarafını tutmamı isterse söyleyeceklerim:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

“Sözleriniz her zaman . . . . hoş ve çekici olsun” (Koloseliler 4:6).

verdiğini fark etti. Şöyle diyor: “Onu üzmek istiyordum. Anneme, bana ve kız kardeşime davranış tarzı yüzünden ona çok kızgındım.” Ne var ki çok geçmeden Peter davranışlarının sonuçlarına katlanmak zorunda kaldı. Bundan ne ders çıkıyor? Kötü davranman evde yaşadığın sorunları kötüleştirmekten başka bir işe yaramaz (Galatyalılar 6:7).

Bu bölümde ele alınan noktalardan en çok hangisi üzerinde çalışman gerektiğini yaz. ✎ .....

Anne babanın tartışmasına engel olamazsın. Fakat şundan emin ol, Yehova onların tartışmalarının sende yarattığı kaygıyla başa çıkmana yardım edebilir (Filipililer 4:6, 7; 1. Petrus 5:7).

Yukarıdaki önerileri uygulamak için elinden geleni yap. Zamanla annen ve baban aralarındaki sorunları çözmek için ciddi çaba harcayabilir. Hatta belki bir gün tartışmayı bırakabilirler bile.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Annen ya da baban olmadan yaşamanın zorluklarıyla nasıl mücadele edebilirsin?***

NE DERSİN?

- **Neden bazı anne babalar tartışır?**
- **Anne babanın sorunlarından neden sen sorumlu değilsin?**
- **Anne babanın davranışlarından ne öğrenebilirsin?**

ya ayrılırlarsa?

Annenle baban ayrılırsa, için kan ağlasa bile nasıl doğru şekilde davranabilirsin? Aşağıdaki önerilere bir bak.

● ***Gerçekçi olmayan beklentilere kapılma.*** Aklına gelen ilk şey onları tekrar bir araya getirmeye çalışmak olabilir. Aysun isimli genç kız şunları hatırlıyor: "Annemle babam ayrıldıktan sonra bile bazen hep birlikte bir yerlere giderdik. Kız kardeşimle 'Hadi biz öne geçelim, onlar baş başa kalsın' diye fısıldaşırdık. Ama anlaşılan bu pek işe yaramadı. Çünkü yeniden bir araya gelmediler."

Özdeyişler 13:12 şöyle der: "Ertelenen beklentiler yüreği hasta eder." Gereksiz yere üzülmemek için, anne babanı yönlendiremeyeceğini unutma. Onların ayrılmasına sen neden olmadın, dolayısıyla araya girip evliliklerini de sen kurtaramazsın (Özdeyişler 26:17).

● ***Nefret etme.*** Annene ya da babana veya ikisine birden öfke ve nefret beslemek sana kalıcı zararlar verebilir. Tom 12 yaşındayken hissettiği duyguları şöyle anlatıyor: "Babama gerçekten öfke duymaya başlamıştım. 'Nefret' sözcüğünü kullanmak istemiyorum ama korkunç bir kızgınlık duyuyordum. Madem bizi seviyordu, neden terk etti anlayamıyordum."

Bir çift ayrıldığında çoğu zaman tüm suç sadece bir tarafta olmaz. Aslında büyük ihtimalle annenle baban sana evlilikleri veya ayrılıkları hakkında her şeyi anlatmamıştır; hatta kendileri bile bunu tam anlayamıyor olabilirler. O nedenle, tüm gerçekleri bilmeden bir yargıda bulunma (Özdeyişler 18:13). Evet, öfkelenmemek kolay değil ve bir süre karmaşık duygular hissetmen gayet doğal. Fakat öfke ve intikam duyguları beslemek kişiliğine yavaş yavaş zarar verebilir. Kutsal Kitabın "Kızgınlığı bırak, hiddetten vazgeç" demesi çok yerindedir (Mezmur 37:8).

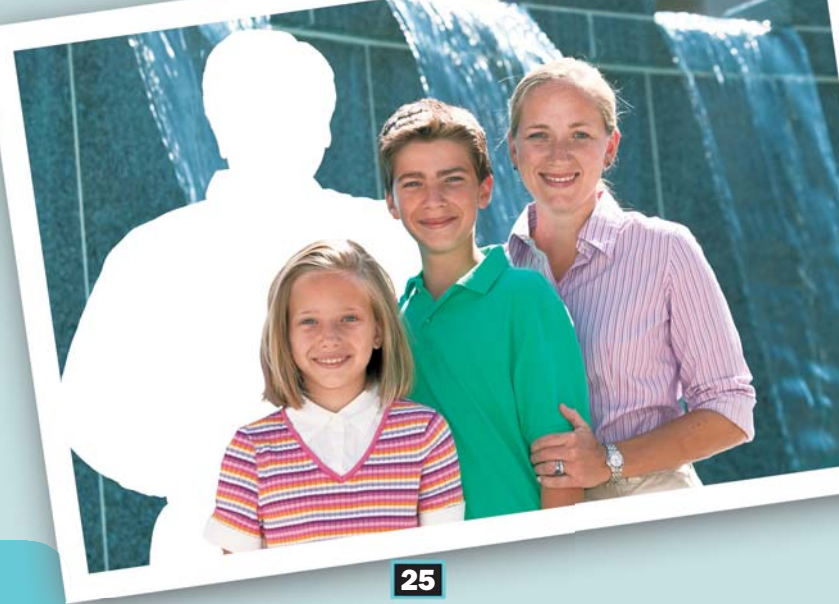
● ***Gerçekçi ol.*** Bazı gençler evden ayrılan anne veya babadan nefret etmek yerine, tam ters yönde bir aşırılığa kaçıp ona hayranlık duyuyor. Örneğin bir gencin babası alkolikti ve kadın düşkünüydü. Ailesini defalarca terk etti ve sonunda karısından boşandı. Ancak bu genç o zamanlar nedense babasına adeta taptığını hatırlıyor.

Gençlerin böyle mantıksızca hayranlık duyması sık rastlanan bir durum. Bir ülkede boşanmış çiftlerin çocuklarının yaklaşık yüzde 90'ı anneleriyle yaşıyor ve babalarını ziyarete gidiyor. Dolayısıyla çocuğun günlük bakımından –ve tabii ki terbiyesinden de– genelde anne sorumlu oluyor. Boşanmanın ardından, nafaka alsa bile annenin ekonomik durumu genelde kötüleşiyor. Babanın ekonomik durumu ise *iyileşebiliyor.* Sonuç: Babaya ziyaretler hediye ve eğlence, anneyle hayat ise kuruşları bile hesaplamak ve kurallar anlamına geliyor. Ne yazık ki bu durumdaki bazı gençler, imanda olmayan daha zengin ve hoşgörülü babalarıyla yaşamak için İsa'nın takipçisi olan annelerini bıraktılar (Özdeyişler 19:4).

Eğer böyle bir tercihte bulunmayı düşünüyorsan, önceliklerini gözden geçir. Unutma, ahlaksal rehberliğe ve terbiyeye ihtiyacın var. Annenin ya da babanın verebileceği başka hiçbir şey senin karakterini ve yaşam kaliteni daha köklü biçimde etkileyemez (Özdeyişler 4:13).

25

Annem ya da babam olmadan mutlu olabilir miyim?

"Anne babası birlikte olan çocukların kendi odaları var ve yeni giysiler alabiliyorlar. Fakat benim kendime ait bir odam yok, ayrıca hoşuma giden bir giysiyi çok nadiren alabiliyorum; annem bunlara parasının yetmediğini söylüyor. O işteyken bütün ev işlerini benim yapmam gerekiyor. Kendimi hizmetçi gibi hissediyorum. Çocukluğumu yaşayamıyorum"
(Shalonda, 13 yaşında).

ŞÜPHESİZ ideal olanı anneyle babanın bir arada olduğu bir yuvadır. Anne ve baba birlikte olduğunda genelde çocuklara daha iyi rehberlik, koruma ve duygusal destek sağlayabilir. Kutsal Kitap "İki kişi bir kişiden iyidir, çünkü emeklerinin karşılığı güzel olur" der (Vaiz 4:9).

Fakat anne ile babanın birlikte olduğu aileler o kadar azaldı ki, bu aile tipi neredeyse yok olmak üzere. Örneğin ABD'deki çocukların yarıdan fazlası, 18 yaşına gelmeden önce bir süre sadece annesi ya da babasıyla yaşayacak.

Annelerin tek başına çocuk yetiştirmesi çok yaygın olsa da, bu durumdaki bazı gençler koşullarından utanıyor.* Bazıları da yaşamda karşılaştıkları baskı ve sorunlardan bunalıyor. Eğer sen de baban olmadan yaşıyorsan ne tür baskılarla karşılaşıyorsun? Seni en çok sıkan meseleyi yaz.

✎.....

Baba sevgisinden ve ilgisinden mahrum kaldığın için mutsuzluğa mı mahkûmsun? Hiç de değil! Mutlu ya da mutsuz olman büyük oranda duruma bakış açına bağlıdır. Özdeyişler 15:15 şöyle der: "Mazlumun her günü kötüdür; fakat neşeli yürek sürekli ziyafettedir." Bu özdeyişin de gösterdiği gibi insanın ruh hali koşullardan çok tutumuna bağlıdır. Zor koşullara rağmen 'yüreğinin neşeli' olması için neler yapabilirsin?

Olumsuz Sözlerden Etkilenme

Öncelikle, başkalarının düşüncesiz sözlerinin sende olumsuz duygular uyandırmasına izin vermemeye çalış. Örneğin bazı öğretmenler babasız yaşayan öğrencilere göze çarpar şekilde duyarsız davranıyor. Bazı öğretmenler de her davranış sorununu evde bir babanın olmamasına bağlıyor. Fakat kendine şöyle sor: "Bu yorumları yapan

* Bu bölümde daha çok çocuklarını tek başına yetiştiren annelerden söz edilse de, ele alınan ilkeler sadece babanın olduğu aileler için de geçerlidir.

insanlar beni ve ailemi gerçekten tanıyor mu? Yoksa sadece başkalarından babasız aileler hakkında duyduklarını mı tekrarlıyorlar?"

"Yetim" ifadesinin Kutsal Yazılarda defalarca geçmesi dikkate değer. Bu sözcük hiçbir zaman aşağılayıcı bir anlamda kullanılmaz. Aslında Yehova, "yetim" sözcüğünün geçtiği bu kayıtların hemen hepsinde annesiz ya da babasız büyümüş çocuklarla özel olarak ilgilendiğini gösterir.*

Bunun yanında bazı iyi niyetli kişiler de seninle konuşurken aşırı hassas davranabilirler. Örneğin seni üzmekten ya da mahcup etmekten korkup "baba", "evlilik", "boşanma" ya da "ölüm" gibi sözcükleri kullanmaktan kaçınabilirler. Böyle yapmaları seni rahatsız ediyor mu? Öyleyse onları kırmadan kaygılarının yersiz olduğunu göster. 14 yaşındaki Tony gerçek babasını hiç tanımadı. O bazı kişilerin belli sözcükleri kullanmamaya çalıştıklarını söylüyor. Ancak Tony onlarla konuşurken bilerek o sözcükleri kullanıyor. "Durumumdan utanmadığımı anlamalarını istiyorum" diyor.

"Keşke" Deme

Annen baban boşandıysa ya da ikisinden biri öldüyse üzülmen ve eksiklik hissetmen çok doğal. Fakat eninde sonunda durumunu kabullenmen gerek. Kutsal Kitapta şu öğüt bulunur: "'Neden eski günler daha iyiydi?' deme" (Vaiz 7:10). Sara 10 yaşındayken anne babası boşandı; o şu an 13 yaşında ve şöyle diyor:

BİLİYOR MUSUN . . .

Evde sorumluluklar üstlenmen, anne babası birlikte olan ve genelde daha az sorumluluğu olan gençlerden daha çabuk olgunlaşmana yardım edebilir.

* Örneğin Kanunun Tekrarı 24:19-21 ile Mezmur 68:5'e bak.

> ***Bizimkiler boşandıktan sonra annemle gerçek anlamda konuşabilmeye başladık ve çok iyi bir ilişkimiz oldu*** ***(Melani).***

"Durumunu kafana takma, 'keşke'lerle kendini üzme, sorunlarının annenle yaşamandan kaynaklandığını veya anne babası birlikte olan çocukların rahat bir hayat yaşadığını düşünme." Bu doğru bir öğüt. Çünkü ideal olduğu düşünülen aileler bile sorunlardan uzak değil.

Aslında aileni bir kürek takımına benzetebilirsin. İdeal olan, takımın eksiksiz olmasıdır. Annenin yalnız olduğu ailelerde takımdan bir kişi eksiktir ve takımdaki diğer kişiler biraz daha çok çalışmalıdır. Bu, ailenin başarısız olacağı anlamına mı gelir? Hayır! Takımın geri kalanı işbirliği yaptığı sürece sandal batmaz ve hedefine ulaşır.

Payına Düşeni Yapıyor musun?

Ailendeki herkesle işbirliği içinde payına düşeni yerine getirmek için tam olarak neler yapabilirsin? Şu üç öneriyi düşün:

Babanın olmadığı bir aile, tek elemanı eksik bir kürek takımına benzer. Takımın geri kalanı biraz daha fazla çalışmak zorundadır, fakat herkes işbirliği yaparsa başarılı olabilirler

BİR ÖNERİ

Taşıyabileceğinden daha çok sorumluluğun olduğunu hissediyorsan, annene nazikçe aşağıdaki fikirleri denemesini önerebilirsin:

- **Evdeki her bireyin yapması gereken ev işlerini listelemek.**
- **Gerektiğinde ev işlerini bunları yapabilecek aile bireylerine yeniden paylaştırmak.**

Tutumlu olmayı öğren. Babanın olmadığı ailelerde para konusu özellikle önemlidir. Bu konuda ne yapabilirsin? Daha önce bahsettiğimiz Tony şöyle diyor: "Okuldaki çocuklar anne babalarından markalı ayakkabı ve giysiler almalarını istiyor. Bunlar olmazsa okula gitmeyeceklerini söylüyorlar. Benim son moda kıyafetlerim yok ama düzgün ve temiz giyiniyorum, ayrıca giysilerime iyi bakıyorum. Annem elinden gelen her şeyi yapıyor, hayatı onun için daha da zorlaştırmak istemiyorum." Biraz çabayla, şunları söyleyen elçi Pavlus gibi olabilirsin: "Her koşulda elimdekiyle yetinmeyi öğrendim" (Filipililer 4: 11, 12).

Tutumlu olmanın başka bir yolu israftan kaçınmaktır (Yuhanna 6:12). Rodney şöyle diyor: "Evdeki eşyalarımızı kırmamaya ve kaybetmemeye dikkat ediyorum. Çünkü tamir etmek ya da yenisini almak için para gerekiyor. Kullanılmayan elektrikli cihazları ve ışıkları kapatmaya dikkat ediyorum. Böylece elektrik masrafımız azalıyor."

Düşünceli ol. Çocuklarını tek başına yetiştiren birçok anne, çocuklar evdeki kuralları çiğnediğinde ceza vermeye veya ev işlerinde onlardan yardım istemeye çekiniyor. Neden? Çünkü bazıları, çocuklarının hayatını kolaylaştırarak babanın yokluğunu telafi etmesi gerektiğini düşünüyor. Belki "Çocuklarımın eğlenceden mahrum kalmasını istemiyorum" diye düşünüyorlar.

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN 1. KİTABIN 4. BÖLÜMÜNÜ OKU

"Sadece kendinizle ilgilenmeyin, başkalarıyla da ilgilenmeye dikkat edin" (Filipililer 2:4).

Annenin bu suçluluk duygusundan yararlanmak aklından geçebilir. Fakat bunu yapman onun yükünü ağırlaştırmaktan başka bir işe yaramaz. Bunun yerine düşünceli davranıp ona yardım edemez misin? Tony'nin ne yaptığına bak: "Annem hastanede çalıştığı için iş kıyafetinin ütülü olması gerekiyor; ben de annem için giysisini ütülüyorum" diyor. Ama bu kadın işi değil mi? Tony "Bazıları öyle düşünüyor" diyor. "Ne olursa olsun, bu annemin işini kolaylaştırıyor, bu yüzden ben de yapıyorum."

Minnettarlığını göster. Ev işlerine yardım etmenin yanı sıra, minnettarlığını basit yollarla göstermen de anneni çok mutlu edebilir. Çocuklarını tek başına yetiştiren bir

hareket planı!

Olumsuz duygularımla baş etmek için yapacaklarım:

.....

.....

Çevremdeki insanlar fazla hassas davrandığında söyleyeceklerim:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

anne şöyle anlatıyor: "Genelde stresli bir iş günü yüzünden eve üzgün ya da gergin geldiğimde, bir de bakarım ki kızım sofrayı kurmuş, yemeği hazırlamaya başlamış. Oğlum da gelip bana sıkı sıkı sarılır." Çocuklarının böyle düşünceli davranışları bu anneyi nasıl etkiliyor? O "Moralim tamamen düzelir" diyor.

Yukarıdaki üç noktadan en çok hangisinde gelişmelisin? ✎.....

Babanın olmadığı bir ailede yaşamak sana şefkat, özveri ve güvenilirlik gibi nitelikleri geliştirme fırsatı verir. Ayrıca İsa "Vermek almaktan daha büyük mutluluktur" demişti (Elçiler 20:35). Tek başına mücadele veren annene yardım ederek özveride bulunursan sen de çok mutlu olursun.

Elbette babanın yanınızda olmasını dilediğin zamanlar olacak. Fakat içinde bulunduğun durumda elinden gelenin en iyisini yapmayı öğrenebilirsin. Nia isimli kız bunu öğrendi. O şöyle diyor: "Babam öldükten sonra birisi bana 'Hayatın kendi ellerinde' demişti. Bu sözler hiç aklımdan çıkmadı. Bu sayede koşullarımın kurbanı olmak *zorunda olmadığımı* hatırladım." Sen de hayatına benzer bir açıdan bakabilirsin. Unutma, seni mutlu ya da mutsuz eden şey koşulların değil, onları nasıl gördüğün ve nasıl tepki verdiğindir.

NE DERSİN?

- **Neden bazı insanlar annesiyle yaşayan çocuklara önyargılı davranıyor?**
- **Annen ev işlerinde senden yardım istemeye neden çekiniyor olabilir?**
- **Annene takdirini nasıl gösterebilirsin?**

notlarım

Evde yaşadığın en büyük zorluğu ve bu konuda neden zorlandığını yaz.

Bu kısmı okuduktan sonra, az önce yazdığın sorunla nasıl baş etmeyi düşünüyorsun?

7 DUYGULARIN

Aşağıdaki ifadelerden hangisi seni en iyi anlatıyor?

- ❑ Öfkemi kontrol etmekte zorlanıyorum.
- ❑ Beceriksizin tekiyim, hiçbir şeyi doğru yapamıyorum.
- ❑ Moralim hep bozuk. Hayatımda hiç güzel bir şey yok.
- ❑ Karşı cinsi aklımdan çıkaramıyorum.
- ❑ Bazen kendi cinsiyetimden kişileri çekici buluyorum.

Yukarıdaki ifadelerden birini işaretlediysen umutsuzluğa kapılma! **26-29. Bölümler** duygularını kontrol altında tutmayı öğrenmene yardım edecek, böylece onlar seni değil, sen onları kontrol edeceksin.

26

Duygularımı nasıl kontrol altında tutabilirim?

SENCE ateş yararlı mı zararlı mı? Herhalde 'Duruma göre değişir' diyeceksin. Soğuk bir kış gecesi sobada yanan odunların yaydığı sıcaklık büyük bir ihtiyacı karşılar. Bu açıdan ateş yararlıdır. Ancak alevler kontrol edilmezse çabucak yayılabilir ve bütün evi kül edebilir. Böyle bir durumda ateş zararlıdır.

Duyguların da buna benzer. Onları kontrol altında tutarsan yararlıdırlar, sıcak dostluklar kurmanı sağlarlar. Fakat kontrolsüz kalırlarsa yıkıcı olabilir ve sadece sana değil çevrendekilere de zarar verirler.

Bir genç olarak bazen büyük öfke duyabilirsin veya moralin çok bozulabilir. Bu duyguları nasıl kontrol altında tutabilirsin? Tek tek ele alalım.

Öfkeni Dindir

Biri sana kötü davrandığında hissettiğin duygularla baş etmek kolay değildir. Bu durumdaki bazı kişiler kontrollerini kaybeder. Kutsal Kitap "çabuk parlayan" ve "öfkeye yatkın" kişilerden söz eder (Özdeyişler 22:24; 29:22). Bu önemsiz bir mesele değildir. Kontrolsüz öfke sonradan pişman olacağın bir şey yapmana neden olabilir. O halde kötü bir davranışa maruz kaldığında duygularını nasıl kontrol altında tutabilirsin?

Öncelikle durumu gerçekçi bir şekilde gözden geçir ve meseleyi kendi kendine çözüp çözemeyeceğine bak* (Mezmur 4:4). Unutma, 'kötülüğe kötülükle karşılık vermek' sorunlarını çoğaltmaktan

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Yeterince dinlenmezsen ve vücudun yeteri kadar besin almazsa duygularınla baş etmen daha zor olur.

* Maruz kaldığın kötü davranışların içinde sataşma varsa, durumla nasıl baş edebileceğine dair öneriler için bu kitabın 14. Bölümüne bak. Eğer seni öfkelendiren kişi bir arkadaşınsa 10. Bölümdeki bilgilerden yararlanabilirsin.

Kızgınlık besleyen kişi oltaya takılmış bir balığa benzer; ikisi de başkasının kontrolü altındadır

başka işe yaramaz (1. Selanikliler 5:15). Meseleyi tekrar düşünüp o konuda dua edersen, kızgınlığını sona erdirebileceğini görebilirsin. Böylece duygularının sende yarattığı etkiyi azaltırsın (Mezmur 37:8).

Peki ya kızgınlığın geçmiyorsa? Kutsal Kitap "Susmanın vakti, konuşmanın vakti var" der (Vaiz 3:7). Seni kızdıran kişiyle konuşabilir misin? Eğer bu uygun olmayacaksa anne babana veya olgun bir arkadaşına duygularını açman iyi olabilir. Eğer biri kasıtlı olarak sana kötü davranıyorsa, o kişiye iyi davranmak için özel çaba harca. 221. sayfadaki çizelgenin yardımıyla, şu ana dek düşünmeden tepki vermiş olabileceğin durumlar karşısında başka türlü nasıl davranabileceğini düşün.

En önemlisi kızgınlık beslemekten kaçınmana yardım etmesi için Yehova'ya dua et. Unutma, olup biteni değiştiremesen de gösterdiğin tepkiyi değiştirebilirsin. Kızgınlığın seni yiyip bitirmesine izin verirsen, oltaya takılmış bir balık kadar çaresiz hale gelirsin. Düşüncelerini ve duygularını bir başkasının yönlendirmesine izin vermiş olursun. Oysa kontrolün *senin* elinde olmasını tercih etmez misin? (Romalılar 12:19).

öfkene hâkim ol

Çizelgeyi doldur

olay

ilk tepki

daha iyi bir karşılık

olay	ilk tepki	daha iyi bir karşılık
Bir sınıf arkadaşım benimle dalga geçiyor	*Onunla dalga geçerim*	*Onu duymazdan gelip beni kızdıramayacağını gösteririm*
Kız kardeşim en sevdiğim ayakkabılarımı bana sormadan "ödünç aldı"	*Ben de onun bir şeyini "ödünç alırım"*	✎..... .....
Annem babam sokağa çıkmamı yasakladı	....	....
....	....	....
....	....	....

Moral Bozukluğuyla Mücadele

16 yaşındaki Laura "Son zamanlarda duygularım karmakarışık; kendimi sürekli eleştiriyorum" diyor. "Hiçbir şeyden zevk almıyorum. Geceleri ağlaya ağlaya uyuyorum." Laura gibi birçok genç hayattaki baskılardan bunalıyor. Ya sen? Anne babanın, arkadaşlarının, öğretmenlerinin talepleri; ergenlik çağının getirdiği fiziksel ve duygusal değişim; ya da bazı ufak tefek hatalar yüzünden kendini berbat hissedebilirsin.

Bazı gençler acılarını dindirmek için kendilerine fiziksel zarar bile verebilir.* Eğer böyle bir alışkanlığın varsa, nedenini anlamaya çalış. Örneğin, kendine zarar veren gençler bunu genelde stresle başa çıkmak için yaparlar. Acaba ailen veya arkadaşlarınla ilgili, seni strese sokan bir durum mu var?

Olumsuz duygularla mücadele etmenin en iyi yollarından biri duygularını biriyle paylaşmandır. Annenle ya da babanla konuşabilirsin. Cemaatten olgun biri de senin için "sıkıntılı günler için doğmuş kardeş" olabilir (Özdeyişler 17:17). 16 yaşındaki Liliana cemaatteki olgun hemşirelerden bazılarına içini döktü. Şöyle diyor: "Yaşça benden büyük olduklarından, güvenilir öğütler verdiler. Onlar benim arkadaşım oldu."# 15 yaşındaki Didem de iyi haberi duyurmaya daha çok zaman ayırmanın kendisini rahatlattığını

BİR ÖNERİ

Her gün annene ya da babana, küçük bile olsa yaşadığın güzel bir şeyi anlat. Bunu yaparsan ciddi bir sorun olduğunda onlarla konuşmak daha rahat olacak. Onlar da seni daha kolay dinleyecek.

* Kendine zarar veren kişiler, bunu çeşitli yollarla, örneğin kasıtlı olarak kendi ciltlerini keserek, yakarak, morartarak ya da kazıyarak yaparlar.

Eğer biriyle yüz yüze konuşamıyorsan, mektup yazmayı ya da telefon etmeyi dene. Birine duygularını açman, genelde duygusal açıdan iyileşmenin ilk adımıdır.

> ***En önemli şey, birinin benimle gerçekten ilgilendiğini, kendimi ümitsiz hissettiğimde konuşabileceğim birinin olduğunu bilmekti*** ***(Jennifer).***

gördü. Şöyle diyor: "Başka hiçbir şey bana bundan daha iyi gelemezdi. Hatta ömrüm boyunca en mutlu olduğum zamandı."

Her şeyden önce, moralin bozuksa duayı ihmal etme. Hayatında büyük sıkıntılar yaşayan mezmur yazarı Davut "Yükünü Yehova'ya bırak, O sana destek olur" diye yazmıştı (Mezmur 55:22). Yehova senin neler çektiğini biliyor ve 'seninle ilgileniyor' (1. Petrus 5:7). Eğer yüreğin seni bir konuda mahkûm ediyorsa, unutma 'Tanrı yüreğinden büyüktür ve her şeyi bilir' (1. Yuhanna 3:20). O, yaşadığın sıkıntının nedenini senden bile daha iyi anlar ve duygusal yüklerini kaldırarak seni rahatlatabilir.

Eğer moralin düzelmiyorsa, bu durum depresyon gibi

hareket planı!

En sık hissettiğim olumsuz duygu:

.....

.....

Bu olumsuz duyguyu yenmek için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

"Kötülüğe yenilme, onu her zaman iyilikle yen" (Romalılar 12:21).

bir sağlık sorunundan kaynaklanıyor olabilir.* Bu nedenle doktora gitmen iyi olur. Durumu görmezden gelmek, araba sürerken motordan gelen garip sesleri duymamak için radyonun sesini açmaya benzer. Sorunu çözmeye çalışmak çok daha iyi olacaktır. Aslında durumunda utanacak bir şey yok. Depresyonu ve benzer rahatsızlıkları olan birçok genç tedavi oluyor.

Unutma, duygular ateş gibidir. Kontrol altında tutulduğunda yararlıdırlar; kontrolsüz kaldıklarında yıkıcı olurlar. Duygularını denetim altında tutabilmek için elinden geleni yap. Tabii bazen sonradan pişman olacağın şeyler söyleyeceksin veya yapacaksın. Sabırlı ol. Zamanla duygularını kontrol altında tutmayı öğreneceksin, böylece onlar seni kontrol etmeyecek.

* Depresyon hakkında daha fazla bilgi için 1. Kitabın 13. Bölümüne bak.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Mükemmeliyetçi misin? Eğer öyleysen kusurlarını kabullenmeyi nasıl öğrenebilirsin?***

NE DERSİN?

- **Tanrı neden kontrolsüz öfkeden hoşlanmaz?**
- **Öfkeli bir mizaç sana nasıl zarar verebilir?**
- **Moral bozukluğuyla mücadele edebilmenin bazı yolları nelerdir?**

27

Neden mükemmel olmam gerektiğini düşünüyorum?

Bir sınavda en yüksek notu almadığında kendine kızar mısın? ❑ Evet ❑ Hayır

Herhangi bir eleştiri aldığında kendini tamamen beceriksiz biri gibi mi hissedersin? ❑ Evet ❑ Hayır

Senin beklentilerini karşılayan pek kimse olmadığından arkadaş bulmakta ya da arkadaşlıklarını sürdürmekte zorlanıyor musun? ❑ Evet ❑ Hayır

YUKARIDAKİ sorulardan birine ya da daha fazlasına "Evet" cevabı verdiysen sende mükemmeliyetçilik sorunu olabilir. "Peki ama bir işi dört dörtlük yapmaya çalışmanın nesi yanlış?" diye sorabilirsin. Elbette bunda bir sorun yok. Kutsal Kitap "işinde usta" kişiyi över (Özdeyişler 22:29). Fakat mükemmeliyetçi kişi bu konuda aşırıya kaçar.

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Yehova kusursuzdur, fakat kusurlu insanlarla ilgilenirken mükemmeliyetçi değildir. Bizden beklentileri her zaman makul ve gerçekçidir.

> ***Elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışmak ile mükemmeliyetçilik çok farklı şeyler; biri mantıklı diğeri mantıksızdır (Megan).***

Örneğin 19 yaşındaki Jason kendisi hakkında şöyle diyor: "Lise sonda, sınavlarda en iyi sonucu almazsam iyi bir öğrenci sayılamayacağımı düşünürdüm. O zamanlar piyano çalmayı da öğreniyordum ve bir konser piyanisti gibi çalmam gerektiğini düşünüyordum."

Mükemmeliyetçilik insanın Yehova'ya sunduğu hizmeti bile olumsuz etkileyebilir. Başkalarına sürekli örnek gösterilen bir gence neler olabileceğini düşünelim. Bu genç her zaman ilgi odağı olduğundan, kendisini jüri önünde gösterisini yapan bir ip cambazı gibi hissedebilir. Elbette genç yaşlı İsa'nın tüm takipçileri cemaatteki iyi örneklerden yararlanır. Ancak bu gencin kusursuz bir imajı korumaya çabalaması Tanrı'nın hizmetinde sevincini kaybetmesine yol açabilir. Eğer bu olursa gencin yardıma ihtiyacı var demektir. Fakat kendisine önem veren kişileri hayal kırıklığına uğratmaktan korkarak yardım istemeyebilir. "Eğer mükemmel olamıyorsam uğraşmamın ne anlamı var?" diye düşünüp hakikati tamamen bırakmak bile aklından geçebilir.

BİR ÖNERİ

Sırf mükemmel şekilde yapamamaktan korktuğun için ertelediğin bir iş varsa onu bitirmek için bir tarih belirle.

Mükemmeliyetçilikle Mücadele

Mükemmeliyetçi kişiler asla hata yapılmaması gerektiği fikriyle didinip dururlar. Oysa bu görüş gerçekdışıdır.

ONUN GİBİ OLABİLİRSİN

Pavlus

Elçi Pavlus duyguları hakkında **gerçekçi** bir görüşe sahipti. Kendisi hakkında dürüstçe **"Doğruyu yapmak istediğim** zaman, kötülük yanı başımda bekliyor" dedi. Pavlus doğru olanı yapmak istiyordu. "İçimdeki insana bakılırsa, Tanrı'nın kanunundan gerçekten zevk alıyorum" diye yazdı. Öyleyse sorun neydi? Şöyle dedi: "Zihnimin kanunuyla savaşan **başka bir kanun** görüyorum. Uzuvlarımdaki bu günah kanunu **beni kendine tutsak ediyor."** Hataları Pavlus'u mutsuz ediyordu. Üzüntü içinde "Ne **zavallı** insanım!" dedi (Romalılar 7:21-24).

Hataların yüzünden kendini zavallı hissediyor musun? Eğer öyleyse Pavlus'un da bazen böyle hissettiğini hatırla. Fakat o, Mesih'in kendisi gibi insanlar için öldüğünü bildiğinden, **"Tanrı'ya şükürler olsun!** Efendimiz **İsa Mesih aracılığıyla** beni kurtaran O'dur!" dedi (Romalılar 7:25). Pavlus fidyeyi kişisel bir hediye olarak gördü. İsa'dan "*Beni* seven ve *benim* uğruma canını veren Tanrı'nın Oğlu" diye söz etti (Galatyalılar 2:20). Moralin bozulduğunda sen de **fidye üzerinde derin düşün.** Hataların cesaretini kırıyorsa, Mesih'in kusursuz insanlar için değil, günahkârlar için öldüğünü hiç unutma.

mükemmeliyetçilik ve arkadaşlıklar

Senin için yeterince iyi olmadıklarından dışladığın insanlar oluyor mu? Ya da beğendiğin insanlar, arkadaşlarından çok şey beklediğini düşünüp senden uzak duruyor mu? Kutsal Kitap bize şöyle öğüt verir: "Ne çok fazla doğruluk peşine düş, ne de aşırı hikmetli görün. Neden kendi yıkımına yol açasın?" (Vaiz 7:16). Gerçekten de mükemmeliyetçilik insanın yaşamında yıkıcı bir etki yapabilir. Böyle biri, onunla arkadaşlık etmekten aslında hoşlanacak kişileri kendisinden uzaklaştırabilir. Alev şöyle diyor: "Kimse kendisini kötü hissettiren insanlarla birlikte olmaktan hoşlanmaz. Mükemmeliyetçilerin çok küçük meseleler yüzünden iyi dostlarını kaybettiklerini gördüm."

Kutsal Kitap açıkça "Hepsi günah işledi ve hiç kimse Tanrı'nın yüceliğini yansıtamadı" der (Romalılar 3:23). Öyleyse hiçbirimizin gerçekten mükemmel olması mümkün değil. Hatta mükemmel olabileceğine inanman, olduğun yerde sıçrayıp uçabileceğine inanman kadar mantıkdışıdır. Buna ne kadar çok inanırsan inan, u-ça-maz-sın!

Mükemmeliyetçi bir tutumun yaşamını kontrol altına almasına nasıl engel olabilirsin? Şu önerileri dene:

"Başarı" hakkındaki görüşünü yeniden değerlendir. En iyi olabilmek için kendini paralıyor musun? Kutsal Kitap böyle bir çabanın "rüzgârı kovalamaktan farksız" olduğunu söyler (Vaiz 4:4). Aslında çok az insan *en iyi* olmayı başarır. Hatta biri bunu başardığında bile genelde kısa süre sonra bir başkası daha iyisini yapar. Başarı, *senin* elinden gelenin en iyisini yapman anlamına gelir, *bir başkasından* daha iyi yapabildiğini kanıtlaman değil (Galatyalılar 6:4).

Mükemmel olmaya çalışmak, uçmaya çalışmak kadar anlamsızdır

Gerçekçi ol. Kendinden yeteneklerini *ve sınırlarını* aşan şeyler beklememelisin. Kendin için çıtayı çok yüksek tutman haddini bilmezliğin, hatta kibrin işareti olabilir. Elçi Pavlus'un şu öğüdü çok yerindedir: "Her birinize şunu söylemek istiyorum, kendiniz hakkında gerekenden fazla düşünmeyin" (Romalılar 12:3). Öyleyse gerçekçi ol. Beklentilerini gözden geçir. Mükemmeli yapmaya değil, elinden gelenin en iyisini yapmaya çalış.

Rahatla! Pek *beceremediğin* şeyleri yapmaya çalış, örneğin bir müzik aleti çalmayı dene. Mutlaka bir sürü hata

hareket planı!

Kendimi aşırı eleştirdiğimi fark ettiğimde yapacaklarım:

✎ .....

.....

Başkalarını aşırı eleştirdiğimi fark ettiğimde yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

"Yeryüzünde . . . . hiç günah işlemeyen doğru bir kişi yoktur" (Vaiz 7:20).

yapacaksın. Ancak bu sefer hatalarını farklı bir şekilde görmeye çalış. Kutsal Kitap "Gülmenin vakti var" der (Vaiz 3:4). Öyleyse rahat ol. Bu, hata yapmanın öğrenme sürecinin bir parçası olduğunu anlamana yardım edecek. Yaptığın şeyin mükemmel olmadığını kabullenmek senin için kolay olmayabilir. Fakat kötümser, eleştirici düşünceleri kafandan atmak için bilinçli bir çaba göster.

Yehova'nın mükemmellik beklemediğini hiçbir zaman unutma; O sadece Kendisine sadık kalmamızı istiyor (1. Korintoslular 4:2). Eğer sadık kalmak için çaba gösteriyorsan, mükemmel olmasan da kendinden gerçekten memnun olabilirsin.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Eşcinsellik bugün geniş çapta kabul görüyor. Sen bundan nasıl uzak durabilirsin? Ya eşcinsel duyguların varsa?***

NE DERSİN?

- **Kendine gerçekçi olmayan hedefler koyduğun oluyor mu? Oluyorsa bunlar hayatın hangi alanlarında?**
- **Kutsal Kitaptan hangi kısımlar Yehova Tanrı'nın, hizmetçilerinden mükemmellik beklemediğine seni ikna ediyor?**
- **Eğer mükemmeliyetçi biriysen neden insanlar senden uzaklaşabilir?**
- **Bundan sonra hatalar yaptığında tepkin ne olacak?**

28

Eşcinsellikten nasıl uzak durabilirim?

"Ergenlik çağındayken diğer erkekler bana çekici geliyordu. Bu duyguyla mücadele ediyordum çünkü normal olmadığını biliyordum" (Oğuz).

"Kız arkadaşımla bir iki kez öpüşmüştük. Ama erkeklerden de hoşlanıyordum. Acaba biseksüel miyim diye merak ediyordum" (Sara).

EŞCİNSELLİK 30, 40 yıl öncesine oranla bugün çok daha rahat konuşulabilen bir konu, herhalde bunu kimse inkâr edemez. Biri kolaysa eşcinselliği kınamayı denesin! Büyük ihtimalle eleştiri bombardımanına tutulur. 16 yaşındaki Amy şöyle diyor: "Bir kız bana, 'Eşcinsellik hakkında böyle düşündüğüne göre herhalde başka ırklara karşı da önyargılısın' dedi, çünkü ona göre eşcinsellikle ilgili görüşüm ırkçılık kadar önyargılı."

Günümüzün hoşgörülü tutumları bazı gençleri eşcinsel ilişkileri denemeye teşvik ediyor. Becky isimli 15 yaşında bir genç kız şöyle diyor: "Okulumdaki birçok kız lezbiyen veya biseksüel olduğunu ya da bunları denemeye hazır olduğunu söylüyor." 18 yaşındaki Christa isimli kız da kendi okulunda benzer şeyler görüyor. "Sınıfımdan bana resmen cinsel ilişki teklif eden iki kız oldu. Onlardan biri bir not yazıp, bir kızla yatmanın nasıl bir şey olduğunu görmek ister miyim diye sordu."

Eşcinsellik bu kadar açıkça özendirildiğinden sen de şöyle düşünmeye başlayabilirsin: "Eşcinsellik gerçekten o kadar kötü mü? Ya benimle aynı cinsiyetten birini çekici bulursam? Bu eşcinsel olduğumu mu gösterir?"

Tanrı Eşcinsellik Hakkında Ne Düşünüyor?

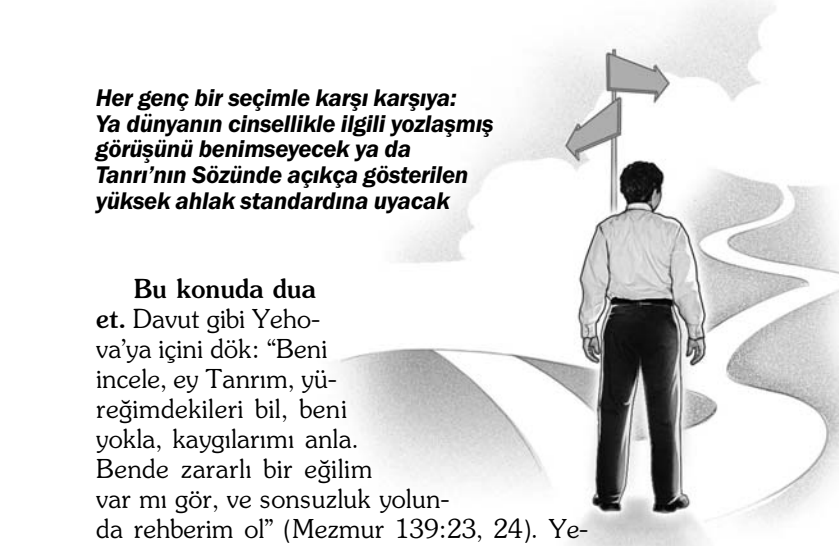
Bugün bazı din adamları da dahil birçok kişi eşcinsellik meselesini hafife alıyor. Fakat Tanrı'nın Sözü olan Kutsal Kitap bu konuda çok nettir. Bize Yehova Tanrı'nın erkek ile kadını yarattığını ve cinsel arzuların sadece karı koca arasında doyurulmasını amaçladığını söyler (Başlangıç 1: 27, 28; 2:24). Dolayısıyla Kutsal Kitabın eşcinsel davranışları kesin şekilde kınaması şaşırtıcı değildir (Romalılar 1: 26, 27).

Bazıları Tanrı'nın Sözünün çağdışı olduğunu söyleyecektir. Sence onlar neden bu kadar çabuk böyle bir yargıya varıyor? Kutsal Kitabın görüşü onlarınkiyle uyuşmadığı için olabilir mi? Birçok kişi Tanrı'nın Sözünü sırf kendi inanmak *istediklerinden* farklı bir şey öğrettiği için reddediyor. Ancak bu görüş önyargılıdır ve biz böyle dar görüşlü bir düşünce tarzından etkilenmemeliyiz.

Peki ya sen kendi cinsiyetinden birinden hoşlanıyorsan? Bu senin otomatik olarak eşcinsel olduğun anlamına mı gelir? Hayır. Şu anda cinsel açıdan kendi isteğin dışında uyarılabildiğin 'ilk gençlik çağında' olduğunu unutma (1. Korintoslular 7:36). Bazen kendi cinsiyetinden birinden hoşlandığını hissediyorsan emin ol bu eşcinsel olduğun anlamına gelmiyor. Böyle eğilimler genelde zamanla kaybolur. Fakat bu arada eşcinsel davranışlardan kaçınmalısın. Bunu nasıl yapabilirsin?

BİLİYOR MUSUN . . .

Arzuların tamamen senin kontrolünde olmayabilirse de, *davranışlarını* kontrol altında tutabilirsin. Yanlış arzulara göre davranmamayı seçebilirsin.

Her genç bir seçimle karşı karşıya: Ya dünyanın cinsellikle ilgili yozlaşmış görüşünü benimseyecek ya da Tanrı'nın Sözünde açıkça gösterilen yüksek ahlak standardına uyacak

Bu konuda dua et. Davut gibi Yehova'ya içini dök: "Beni incele, ey Tanrım, yüreğimdekileri bil, beni yokla, kaygılarımı anla. Bende zararlı bir eğilim var mı gör, ve sonsuzluk yolunda rehberim ol" (Mezmur 139:23, 24). Yehova "her düşünüşün çok üstünde" bir huzur vererek seni güçlendirebilir. Bu, yanlış arzulara göre davranmaktan kaçınman için 'yüreğini ve zihnini koruyabilir' ve sana "normalin ötesindeki gücü" verebilir (Filipililer 4:6, 7; 2. Korintoslular 4:7).

Sağlıklı şeyler düşün (Filipililer 4:8). Kutsal Kitabı her gün oku. Onun zihnini ve yüreğini olumlu etkileme gücünü asla küçümseme (İbraniler 4:12). Jason şöyle diyor: "Kutsal Kitabın, özellikle de 1. Korintoslular 6:9, 10 ve Efesoslular 5:3 gibi ayetlerin, üzerimde çok büyük etkisi oldu. Ne zaman yanlış arzular duysam bu ayetleri okurum."

Pornografiden ve eşcinselliği teşvik eden şeylerden uzak dur (Koloseliler 3:5). Ahlaksız arzular uyandıracak her şeyden kaçın. Buna pornografi, belirli televizyon programları ve filmler dahildir. Hatta vücudunu sergileyen modellerin bulunduğu moda ve vücut geliştirme dergileri de bunlar arasında sayılabilir. Kirli şeyler yerine temiz şeyler düşün. Ergenlik çağında bir genç "Ne zaman eşcinsel

"Beni yokla, kaygılarımı anla. Bende zararlı bir eğilim var mı gör" (Mezmur 139:23, 24).

dürtüler hissetsem en sevdiğim Kutsal Kitap ayetini düşünürüm" diyor.

Tabii ki bazıları tüm bunların gereksiz olduğunu, cinsel eğilimlerini ve kendini olduğun gibi kabul etmen gerektiğini iddia edebilir. Fakat Kutsal Kitap sana daha iyi bir seçenek sunarak kötü eğilimlerini yenebileceğini gösteriyor. Örneğin, birinci yüzyılda yaşamış ve önceleri eşcinsel olan bazı Hıristiyanların *değiştiğini* söylüyor (1. Korintoslular 6: 9-11). Şu anda senin için mesele bir düşünceden ibaret olsa bile, sen de bu savaşı kazanabilirsin.

Ya eşcinsel arzular sürerse? Onlara yenilme! Yehova'nın kınadığı, eşcinsel *davranışlardır*. Bu yüzden eşcinsel arzularla mücadele eden biri yine de başarılı sayılabilir, çünkü *o arzulara göre davranmamayı tercih ediyor.*

Bunu şöyle örnekleyelim: Bir kişi "öfkeye yatkın" olabilir (Özdeyişler 29:22). Belki geçmişte öfkesine kolayca yeniliyordu. Fakat Kutsal Kitabı inceledikten sonra özdenetim geliştirmesi gerektiğini fark etti. Bu onun bir daha hiç öfkelenmeyeceği anlamına mı gelir? Hayır. Ancak, Kutsal Kitabın kontrolsüz öfke hakkında neler söylediğini bildiğinden, duygularına kapılmamak için büyük çaba gösterecektir.

BİR ÖNERİ

Erkek olarak kendinde eksik gördüğün nitelikleri sergiledikleri için erkeklerden hoşlanıyorsan ya da kız olarak erkeklerden korkuyorsan, İsa'nın bıraktığı örneği inceleyerek erkeklikle ilgili sağlıklı bir görüş edinebilirsin (1. Petrus 2:21). O, erkeğe özgü gücü şefkatle gösterme konusunda mükemmel bir örnekti.

Kendi cinsiyetinden kişilerden hoşlanan ama Kutsal Kitabın eşcinsel davranışlar hakkında ne dediğini öğrenen biri

için de aynısı geçerlidir. Zaman zaman, içinde uygun olmayan bir arzu uyanabilir. Fakat eşcinselliği Yehova'nın bakış açısından görmesi, bu arzuya direnmek için gereken gücü ona verebilir.

Pes Etme!

Eğer eşcinsel arzularla mücadele ediyorsan şunları söyleyen gençle aynı şeyleri hissediyor olabilirsin: "Duygularımı değiştirmeye çalıştım. Bana yardım etmesi için Yehova'ya dua ettim. Kutsal Kitabı okudum. Bu konuda konuşmalar dinledim. Artık ne yapacağımı bilmiyorum."

Sen de benzer durumdaysan, gerçekten de tam bir savaş veriyorsun. Bunun kolay bir çözümü yok. Fakat Tanrı'yı hoşnut etmek isteyen biri, son derece zor olsa bile, O'nun ahlak standartlarına uymak ve ahlaksız davranışlardan uzak durmak zorundadır. Tanrı, içindeki mücadeleyi anlıyor ve Kendisine hizmet edenlere şefkatle davranıyor,

hareket planı!

Eğer biri bana Kutsal Kitabın eşcinselliği neden mahkûm ettiğini sorarsa, ona söyleyeceklerim:

.....

.....

Eğer biri Kutsal Kitabın görüşünün çağdışı olduğunu söylerse şöyle mantık yürüteceğim:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

> ***Dünyanın çarpık düşünce tarzından etkilenmiştim ve cinsellik konusunda kafam daha da karışmıştı. Artık eşcinselliği özendiren her şeyden ve herkesten uzak duruyorum*** ***(Arzu).***

bunu asla unutma* (1. Yuhanna 3:19, 20). Tanrı'nın emirlerine itaat ettiğinde, O'ndan nimetler almak için kendine bir kapı açmış olursun. Aslında Tanrı'nın emirlerine "uymanın yararı büyüktür" (Mezmur 19:11). Şimdi bile bu sıkıntılı dünyada sahip olabileceğin en iyi hayatı yaşarsın.

Öyleyse Tanrı'ya güven ve yanlış arzularla savaş (Galatyalılar 6:9). 'Kötülükten tiksinmek ve iyi olana sarılmak' için büyük çaba göster (Romalılar 12:9). Zamanla ve çabayla, büyük ihtimalle yanlış arzuların zayıfladığını göreceksin. Hepsinden önemlisi de, eşcinsellikten uzak durduğunda doğruluğun hüküm süreceği Tanrı'nın yeni dünyasında sonsuza dek yaşama ümidin olacak.

* Bir Hıristiyan ahlaksız davranışlarda bulunursa cemaatin ihtiyarlarından yardım istemelidir (Yakup 5:14, 15).

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Karşı cinsten hoşlanıyorsun. Peki bu duyguları nasıl kontrol altında tutabilirsin?***

NE DERSİN?

- **Tanrı neden eşcinselliği hoş görmez?**
- **Eşcinsellik tuzağına düşmemek için hangi adımları atabilirsin?**
- **Eşcinsellik konusunda Tanrı'nın görüşünü benimsemen, senin homofobik, yani eşcinsellerden nefret eden ya da tiksinen biri olduğun anlamına mı gelir?**

29

Karşı cinsi aklımdan nasıl çıkarabilirim?

"ETRAFTA kız olmasa bile sürekli kızları düşünüyorum." Michael isimli genç böyle diyor. "Bu çok saçma. Bazen zihnimi hiçbir şeye veremiyorum."

Sen de Michael gibi zamanının çoğunu karşı cinsi düşünerek mi geçiriyorsun? Eğer öyleyse, beynine karşı bir savaş veriyormuşsun gibi hissedebilirsin. Cinsellikle ilgili düşünceler adeta düşman askerleri gibi beynine saldırabilir. Michael şöyle diyor: "Bu düşünceler zihnini tamamen ele geçirebilir. Sırf güzel bir kızın önünden geçebilmek için arabaya yolunu uzatarak gidersin ya da birine daha yakından bakabilmek için mağazanın seni ilgilendirmeyen reyonlarından geçersin."

Tabii cinsel duyguların kendi başına kötü olmadığını unutmamak gerek. Çünkü Tanrı erkek ve kadını birbirlerine güçlü bir çekim hissedecek şekilde yarattı ve cinsel arzunun evlilik düzenlemesi içinde uygun şekilde doyurulmasını mümkün kıldı. Bekârken yoğun cinsel dürtüler hissetmen doğal. Bu olduğunda kötü ya da ahlaksızlığa mahkûm biri olduğunu düşünme. *Eğer istersen ahlaken temiz kalabilirsin.* Fakat bu konuda başarılı olmak için karşı cinsle ilgili düşüncelerini kontrol altında tutmalısın. Bunu nasıl yapabilirsin?

Arkadaşlarını gözden geçir. Sınıf arkadaşların ahlaksız şeyler hakkında konuşmaya başlarsa, sırf göze batmamak için sohbete katılman gerektiğini düşünebilirsin. Fakat aslında bu, düşüncelerini kontrol altında tutmanı zorlaştırmaktan başka bir işe yaramaz. Peki ne yapabilirsin? Oradan ayrıl. Bundan çe-

BİLİYOR MUSUN . . .

Düşündüğün şeyler senin kişiliğini biçimlendirir ve davranışlarını etkiler (Yakup 1:14, 15).

kinmene gerek yok. Çoğu durumda, kendini beğenmiş biri gibi görünmeden ve kimseyi kendine güldürmeden oradan uzaklaşmanın bir yolunu bulabilirsin.

Ahlaksız eğlencelerden uzak dur. Tabii ki her film ya da CD kötü değil. Fakat bugünkü eğlencelerin çoğu, uygun olmayan cinsel arzular uyandırmak için tasarlanıyor. Kutsal Kitap bu konuda ne öğüt veriyor? "Kendimizi bedeni ve ruhu kirleten her şeyden arındırıp Tanrı korkusuyla tam bir kutsallığa erişelim" (2. Korintoslular 7:1). Uygun olmayan cinsel arzular uyandırabilecek her tür eğlenceden uzak dur.*

Mastürbasyon Sorunu

Bazı gençler cinsel açıdan uyarıldıklarında mastürbasyon yoluyla rahatlamaya çalışıyor. Fakat bu ciddi sorunlara yol açabilir. Kutsal Kitap İsa'nın takipçilerini şöyle uyarır: "Uzuvlarınızda görülen eğilimleri; cinsel ahlaksızlığı, pisliği, cinsel tutkuyu, zararlı arzuları ve . . . . açgözlülüğü öldürün" (Koloseliler 3:5). Mastürbasyon 'cinsel tutkuyu öldürmenin' tam tersidir. Aslında, bu tutkuyu canlandırır ve besler!

Bilgisayarını virüslerin ele geçirmesine izin verir miydin? Öyleyse, neden ahlaksız düşünceleri zihnine davet edesin?

* Dinlenme ve eğlence konuları bu kitabın 8. Kısmında daha ayrıntılı şekilde ele alınacak.

> ***Bana en çok yardım eden şey, beni heyecanlandıran düşünceleri aklımdan çıkarmak için başka şeyler düşünmek. Kendi kendime bu duygu veya dürtülerin zamanla kaybolacağını söylüyorum*** *(Scott).*

Mastürbasyon seni cinsel arzularının kölesi yapabilir (Titus 3:3). Bu alışkanlığı yenmek için, ilk adım olarak *birine açılabilirsin*. İsa'nın bir takipçisi yıllarca mastürbasyon alışkanlığıyla mücadele etmişti. O şunları söylüyor: "Keşke gençken bu konuyu biriyle konuşma cesareti bulabilseydim! Suçluluk duygusundan yıllarca kurtulamadım ve bu durum insanlarla, daha da önemlisi Yehova'yla ilişkimi çok kötü etkiledi."

Kiminle konuşabilirsin? Genellikle en mantıklı seçim annen ya da baban olur. Ya da belki cemaatten olgun biri yardım edebilir. "Beni çok rahatsız eden bir sorun hakkında konuşmak istiyorum" diyerek söze başlayabilirsin.

André bir ihtiyarla konuştu ve bunu yaptığına şimdi çok memnun. Şöyle diyor: "Beni dinlerken biraderin gözleri doldu. Sözümü bitirdiğimde bana Yehova'nın beni sevdiğini, sorunumun sık yaşanılan bir şey olduğunu söyledi. Durumumu takip edeceğine ve Kutsal Kitabı incelemeye yardımcı yayınlardan bana daha fazla bilgi getireceğine söz verdi. Onunla konuştuktan sonra, bazen başarısızlıklar yaşasam bile mücadelemi sürdürmeye karar verdim."

BİR ÖNERİ

Mastürbasyon alışkanlığına tekrar yenildiysen mücadeleyi sakın bırakma! Buna neyin yol açtığını düşün ve o durumdan kaçınmaya çalış.

Mário da babasıyla konuşmaya karar verdi. Babası ona çok duygudaş ve anlayışlı davrandı. Hatta Mário'ya gençken kendisinin de bu alışkanlıktan kurtulmak için çok uğraştığını söyledi. Mário şöyle diyor: "Babamın dürüstlüğü ve içtenliği bana çok cesaret verdi. Tutumu beni o kadar etkiledi ki, kendimi tutamayıp ağlamaya başladım. Eğer o bunu yendiyse ben de yapabilirim diye düşündüm."

André ve Mário gibi sen de mastürbasyon alışkanlığını yenmeye çalışırken birinden yardım alabilirsin. Başarısızlıklar yaşasan bile pes etme! Emin ol bu savaşı *kazanabilirsin.**

Düşüncelerini Kontrol Altında Tut

Elçi Pavlus şöyle demişti: "Bedenimi yumruklayıp onu köle gibi hükmüm altına alıyorum" (1. Korintoslular

* Mastürbasyon hakkında daha fazla bilgi için 1. Kitabın 25. Bölümüne bak.

hareket planı!

Karşı cinsi aklımdan çıkarmak için yapacaklarım:

.....

.....

Sınıf arkadaşlarımın sohbeti açık saçık bir hal alırsa yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

"Erdemli ve övgüye değer olan ne varsa, onlar üzerinde düşünün"
(Filipililer 4:8).

9:27). Karşı cinsle ilgili uygunsuz düşünceler zihnini ele geçirdiğinde senin de kendine karşı katı olman gerekebilir. Eğer düşünceler zihninden gitmezse biraz fiziksel egzersiz yapmayı dene. Kutsal Kitap "beden eğitiminin" bir ölçüde de olsa yararlı olduğunu söyler (1. Timoteos 4:8). Belki zihnini meşgul eden düşünceleri kovmak için ihtiyacın olan tek şey hızlı hızlı yürümek veya birkaç dakika egzersiz yapmaktır.

Hepsinden önemlisi de gökteki Babanın yardımını hafife alma. İsa'nın bir takipçisi "Cinsel arzuların uyandığını hissettiğimde, kendimi zorlayıp dua ederim" diyor. Tanrı'nın senin karşı cinse ilgini yok edeceğini sanma. Fakat O'nun yardımıyla, düşünecek başka birçok şey olduğunu göreceksin.

NE DERSİN?

- **Neden cinsel duygular her zaman "düşman" görülmemeli?**
- **Neden cinsel duygularını kontrol altında tutmalısın?**
- **Ne tür eğlenceler karşı cinsi düşünmene neden olabilir?**
- **Bir sohbet açık saçık bir hal aldığında oradan uzaklaşman neden önemli?**

notlarım

En çok hangi duyguyla baş etmekte zorlanıyorsun, bu duygu seni nasıl etkiliyor?

Bu kısımdaki bilgileri o duyguyla mücadele ederken nasıl kullanabilirsin?

EĞLENCE 8

Spor, müzik, sinema, televizyon ya da bilgisayar oyunları gibi eğlencelere yaşamında ne sıklıkta yer veriyorsun?

- ❑ Nadiren
- ❑ Günde bir
- ❑ Günde birkaç kez

Eğlence seçimini en çok kim ya da ne etkiliyor?

- ❑ Arkadaşların
- ❑ Anne baban
- ❑ Reklamlar

Tarihte hiçbir nesil sen ve yaşıtların kadar çok eğlence seçeneğine sahip olmadı. Fakat günde sadece 24 saat var. Ayrıca seçtiğin eğlence türü, düşüncelerini ve davranışlarını etkileyebilir. Peki eğlenceye ne kadar zaman ayırmak makul olur? Ve seçeceğin eğlence türüne nasıl karar verebilirsin? **30-33. Bölümler** eğlence tercihlerini ciddi bir şekilde incelemene yardım edecek.

30

Bilgisayar oyunlarının zararı var mı?

"BİLGİSAYAR oyunları çok heyecanlı, çok zevkli. Gerçek hayatta mümkün olmayan, yani başın belaya girmeden yapamayacağın şeyleri oyunda yapabilirsin." Brian isimli genç böyle diyor. Debora da bilgisayar oyunları oynamayı çok sevdiğini söylüyor. Fakat şunu eklemeden de edemiyor: "Oyunlar çok zaman alabilir, hatta bağımlılık yaratabilir."

Tabii bilgisayar oyunları sadece yüksek teknoloji ürünü bir eğlence türü değildir. Senin becerilerini sınar, sıkılmanı önlerler. Yararları bu kadarla da kalmaz. Bu oyunlar reflekslerini güçlendirebilir. Hatta bazıları matematiğini ve okuma becerini geliştirir. Ayrıca en son çıkan bilgisayar oyunu büyük ihtimalle okulda sohbet konusu olacaktır. Bu oyunu oynadıysan arkadaşlarınla konuşacak bir şeyin olur.

Dikkatle seçersen hem heyecanlı hem de uygun bir oyun mutlaka bulursun. Peki dikkatli olmaya neden gerek var?

Oyunların Karanlık Yüzü

Maalesef tüm bilgisayar oyunlarının zararsız olduğu söylenemez. Birçok oyun Kutsal Kitabın "günahkâr bedenin işleri" diye adlandırdığı şeyleri, yani Tanrı'nın şiddetle kınadığı kirli davranışları özendiriyor (Galatyalılar 5:19-21).

18 yaşındaki Adrian en çok satılan oyunlardan birinin "çete savaşları, uyuşturucu kullanımı, açık saçık cinsellik, küfür, aşırı şiddet, kan ve vahşet" içerdiğini söylüyor. Bazı oyunlar sihirli güçlere sahip olmayı çekici gösteriyor. Ve her yeni

BİLİYOR MUSUN . . . ?

İnternet oyunları bağımlılarına özel ilk rehabilitasyon merkezi 2006'da Amsterdam'da (Hollanda) açıldı.

çıkan oyunun yanında önceki oyunlar masum kalıyor. Bu şiddet içerikli oyunların birçoğu internette canlı oynanabiliyor. Bu durum oyunları bambaşka bir boyuta taşıdı. 19 yaşındaki James "Evindeki bilgisayarla dünyanın öbür ucundaki insanlarla yarışabilirsin" diyor.

İnternetteki rol oyunları (RPG) son derece popüler hale geldi. Bu oyunlarda oyuncular insan, hayvan ya da ikisinin karışımı bir karakter yaratır; ve bu karakter başka binlerce oyuncunun bulunduğu, bilgisayarda yaratılmış bir dünyada yaşamaya başlar. Bu internet dünyasında mağazalar, arabalar, evler, dans kulüpleri, genelevler vardır, yani birçok yönden gerçek dünyanın kopyasıdır. Oyuncular bilgisayarda yarattıkları "avatar" denen karakterleri oynatırken birbirlerine de anında mesaj yollayabilirler.

Mafya babaları, kadın satıcıları, fahişeler, gaspçılar, kalpazanlar ve suikastçılar internette yaratılan bu dünyalardaki iğrenç karakterlerden sadece birkaçıdır. Oyuncular gerçek hayatta asla yapmayacakları davranışlarda bulunabilirler. Birkaç tuşa basarak avatarlarının cinsel ilişki kurmasını sağlarken bir yandan da mesajlaşarak cinsellikten konuşabilirler. Bazı oyunlarda, avatarlar çocuk görünümündeki avatarlarla cinsel ilişkiye girebiliyor. İnsanların bilgisayar oyunlarında bu tür iğrenç davranışlara yer vermesini eleştirenler haklı olarak ciddi şekilde kaygılanıyorlar.

Senin Tercihin Neden Önemli?

Böyle şiddet içerikli ya da cinselliği açıkça gösteren oyunları oyna-

> ***Birçok oyun seni şiddet, küfür ve ahlaksızlık gibi şeylere karşı duyarsızlaştırır ve gerçek hayatta tuzaklara karşı savunmasız bırakabilir. Oyun seçerken çok dikkatli olmalısın*** *(Amy).*

yanlar "Kimseye bir zararı yok. Bu sadece oyun, gerçek değil ki!" diye düşünebilir. Sen böyle yanlış bir mantığa kanma!

Kutsal Kitap "Bir çocuk bile davranışlarıyla kendisini tanıtır; yaptıkları masum ve dürüst mü, değil mi, görülür" der (Özdeyişler 20:11). Eğer şiddet ve ahlaksızlık içeren oyunlar oynarsan masum ve dürüst biri olduğun söylenebilir mi? Araştırmaların tekrar tekrar gösterdiği gibi, şiddet içerikli eğlenceleri izleyenlerin saldırgan davranışları artıyor. Ve bilgisayar oyunları, oyuncunun aktif şekilde katılmasını gerektirdiğinden aslında bazı uzmanlar bunların televizyondan daha güçlü bir etkisinin olabildiğini söylüyor.

Şiddet veya ahlaksızlık içeren bilgisayar oyunları oynamak, radyoaktif atıklarla oynamaya benzer; zararlı etkileri hemen görülmeyebilir ama onlardan kaçamazsın. Yüksek dozda radyasyona maruz kalman midenin iç yüzeyini bozabilir ve bağırsaklarındaki bakterilerin kana karışmasına, sonuçta da hastalanmana yol açabilir. Aynı şekilde yüksek dozda açık saçık seks ve korkunç şiddet sahnelerine maruz kalman da 'ahlak duyguna'

BİR ÖNERİ

Oynamak istediğin oyunların her biri hakkında, oyunun amacını ve o amaca ulaşmak için kullanılan yöntemleri anlatan kısa bir özet yaz. O özeti bu bölümde değinilen Kutsal Kitap ilkeleriyle karşılaştır, sonra oyunun uygun olup olmadığına karar ver.

zarar verebilir. Bedensel arzuların zihnini ele geçirip düşüncelerine ve davranışlarına hâkim olmasına yol açabilir (Efesoslular 4:19; Galatyalılar 6:7, 8).

Hangi Oyunu Seçmeliyim?

Anne baban bilgisayar oyunu oynamana izin veriyorsa seçeceğin oyuna ve buna ne kadar zaman ayıracağına nasıl karar vereceksin? Kendine şunları sor:

Seçimim Yehova'nın benimle ilgili düşüncelerini nasıl etkileyecek? Mezmur 11:5'te şöyle der: "Yehova hem doğru hem kötü insanı inceler ve şiddeti sevenden canı nefret eder." Tanrı'nın Sözü sihirli güçlerle uğraşanlar hakkında da "Bunları yapan herkes Yehova için iğrençtir" der (Tekrar 18:10-12). Eğer Tanrı'nın dostu olmak istiyorsan Mezmur 97:10'daki öğüde uymalısın: "Kötülükten nefret edin."

Şiddet veya ahlaksızlık içeren oyunlar oynamak radyoaktif atıklarla oynamak gibidir; etkilerini hemen görmeyebilirsin ama onlardan kaçamazsın

Bu oyun benim düşüncelerimi nasıl etkileyecek? Kendine şöyle sor: "Bu oyunu oynamak 'cinsel ahlaksızlıktan kaçmamı' kolaylaştıracak mı zorlaştıracak mı?" (1. Korintoslular 6:18). Tahrik edici görüntülerle ya da sohbetlerle seni karşı karşıya bırakan oyunlar, doğru, saf, temiz ve erdemli şeyler üzerinde düşünmene yardım etmeyecek (Filipililer 4:8).

Oyun oynamaya ne kadar zaman ayıracağım? En masum oyun bile çok zaman alabilir. Bu yüzden oyun oynamaya harcadığın zamanı not et. Oyun daha önemli şeyler için ihtiyacın olan zamandan çalıyor mu? Zamanını nelere harcadığını kaydetmek doğru şeylere öncelik vermene yardım edecektir (Efesoslular 5:16).

Elbette Kutsal Kitap senden tüm hayatını ders çalışmaya ya da ev işlerine adamanı istemiyor. Tam tersine hepimize "gülmenin vakti var . . . . oynamanın vakti var" diye

hareket planı!

Bir arkadaşım şiddet veya ahlaksızlık içeren bir bilgisayar oyunu oynamayı teklif ederse, söyleyeceklerim:

✎ .....

.....

Bilgisayar oyunlarına ayırdığım süreyi haftada ..... saatle sınırlayacağım. Bu kararıma uyabilmek için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

hatırlatıyor (Vaiz 3:4). Ancak burada "oynamanın" derken hareket etmenin de ima edildiğine dikkat etmek gerek. Öyleyse boş zamanının bir kısmında, ekranın karşısına çakılı kalmak yerine hareket etmeyi gerektiren oyunlar oynasan nasıl olur?

Akıllıca Seç

Bilgisayar oyunları oynamak şüphesiz eğlencelidir, özellikle de bu oyunlarda iyiysen. İşte bu yüzden oyunlarını akıllıca seçmelisin. Okulda hangi derslerde çok iyi olduğunu düşün. Genelde sevdiğin derslerde, değil mi? Bir dersi ne kadar seversen, o ders zihnine o kadar iyi yerleşir. Öyleyse kendine şöyle sor: "En çok hangi oyunu seviyorum? Bu oyun bana hangi ahlaksal dersleri veriyor?"

Bir oyunu sırf arkadaşların seviyor diye oynamaktansa, kendi bilinçli tercihini yapacak kadar güçlü ol. Hepsinden önemlisi de Kutsal Kitabın şu öğüdüne uy: "Her durumda Rabbi neyin hoşnut ettiğini saptayın" (Efesoslular 5:10).

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Müziği seviyorsun, bu çok doğal. Peki onun tutsağı mısın?***

NE DERSİN?

- **Bilgisayar oyunları insanın düşünce tarzını ve duygularını nasıl etkileyebilir?**
- **Oyun seçerken Yehova'nın bizden uymamızı istediği ahlak standartlarını göz önünde bulundurmak neden önemli?**
- **Kardeşin zararlı olduğunu bildiğin bir oyunun bağımlısı olsaydı ona nasıl yardım ederdin?**

31

Müzik konusunda nasıl dengeli olabilirim?

Müzik senin için ne kadar önemli?

- ❑ Müzik olmasa da olur
- ❑ Müziksiz yaşayamam

Ne zaman müzik dinlersin?

- ❑ Yolda
- ❑ Ders çalışırken
- ❑ Her zaman

En sevdiğin müzik türü hangisi? Neden? .....

.....

SANKİ hepimiz melodi ve armoniden zevk almak için yaratılmışız. Birçok genç için müzik olmazsa olmaz. 21 yaşındaki Alev şöyle diyor: "Müziksiz yaşayamam. Her zaman müzik dinlerim; temizlik yaparken, yemek pişirirken, dışarıdaki işleri hallederken ya da ders çalışırken."

Ritim matematiksel olarak açıklanabilen bir şey olsa da, oluşturduğu müzik, mantığı aşıp doğrudan en derinlerdeki duygularımızı etkiler. "Yeri geldiğinde söylenen söz" ne kadar güzelse, doğru zamanda kulağımıza gelen bir şarkı da o kadar rahatlatıcı olabilir! (Özdeyişler 15:23). 16 yaşındaki Ceren "Bazen kimsenin seni anlamadığını düşünürsün" diyor, "Fakat en sevdiğim grubu dinlediğimde morali bozuk olan tek insanın ben olmadığımı bilirim."

Anlaşmazlık Konusu mu, Ortak Nokta mı?

Sen bir müzik türünü çok sevsen de annen baban farklı düşünebilir. Bir genç şöyle diyor: "Babam 'Şu gürültüyü kes! Başım şişti' der." Sürekli eleştirilmekten bıkmış olabilirsin ve anne babanın yok yere olay çıkardığını düşünebilirsin. Genç bir kız "Onlar hiç genç olmadılar mı sanki?" diyor. "*Kendi* anne babaları onların sevdiği müziğin kötü olduğunu düşünmedi mi?" 16 yaşındaki Ingred de şöyle şikâyet ediyor: "Büyükler geçmişe saplanıp kalmış gibi. Bizim neslimizin de müzikten anladığını kabul etseler ne iyi olurdu!"

BİLİYOR MUSUN . . .

Sevdiğin şarkıları annenin babanın duymasını pek istemiyorsan, belki müzik zevkinde uygun olmayan bir şeyler var.

Ingred bir açıdan haklı. Herhalde senin de bildiğin gibi, kişisel zevke bağlı konularda tarih boyunca genç ve yaşlı nesil arasında anlaşmazlık olmuştur. Fakat bu tür farklılıklar müziğin her zaman bir anlaşmazlık konusu olması gerektiği anlamına gelmez. Müzik konusunda tartışmaya girmemenin

Müzik yiyecek gibidir. Uygun miktarda sağlıklı yiyecek yararlıdır. Bozuk yiyecek ise miktarı ne olursa olsun zararlıdır

püf noktası anne babanla ortak nokta bulmaya çalışmaktır. Eğer onlar Kutsal Kitaba saygı duyan kişilerse büyük bir avantajın var demektir. Çünkü Tanrı'nın Sözü neyin asla uygun olmadığını, ne zaman kişisel tercihlerin söz konusu olduğunu hem senin hem de onların ayırt etmesine yardım eder. Bunu yapabilmek için iki önemli etkeni (1) dinlediğin müziğin mesajını, (2) müzik dinlediğin süreyi gözden geçirmelisin. İlk ele alacağımız soru . . .

Dinlediğim Müziğin Mesajı Ne?

Müzik yiyecek gibidir. Uygun miktarda sağlıklı yiyecek yararlıdır. Bozuk yiyecek ise miktarı ne olursa olsun zararlıdır. Ancak yanlış tür müzik bazen en çekici olanıdır. Steve isimli genç "Neden bütün güzel melodilerde en iğrenç sözleri kullanırlar ki?" diyor.

Eğer melodiyi sevdiysen, sözler o kadar da önemli mi? Bu soruyu cevaplamak için kendine şöyle sor: "Biri bana zehirli bir şey yedirmek isteseydi bunu nasıl yapardı? Onu acı bir şeyle mi, yoksa şekerle mi kaplardı?" Eyüp şöyle sormuştu: "Damak yiyeceği tattığı gibi, kulak da duyduklarını sınamaz mı?" (Eyüp 12:11). Yani sırf ritmini veya melodisini, deyim yerindeyse şeker kaplamasını sevdin diye bir şarkıyı dinlemektense, şarkının adını ve sözlerini düşünerek

"Damak yiyeceği tattığı gibi, kulak da duyduklarını sınamaz mı?" (Eyüp 12:11).

"duyduklarını sına." Bu neden önemli? Çünkü müziğe gömülü sözler senin düşünce tarzını ve tutumunu etkileyecektir.

Ne yazık ki, günümüzün yeni müzik türlerinin çok büyük kısmında şiddeti, seksi ve uyuşturucu kullanımını teşvik eden sözler var. Bu tür şarkı sözlerinin seni etkilemediğini düşünüyorsan, demek ki "zehirlenmeye" başlamışsın bile.

Kendi Kararını Kendin Ver

Arkadaşların insanı yozlaştıran şarkılar dinlemen için sana çok büyük bir baskı yapabilir. Müzik endüstrisinin yaptığı baskı da var. Radyo, internet ve televizyon sayesinde müzik olağanüstü miktarda paranın döndüğü güçlü bir endüstri haline geldi. Senin müzik zevkini biçimlendirmek ve kontrol altında tutmak için çok etkili pazarlama uzmanları çalıştırılıyor.

Fakat ne dinleyeceğini arkadaşlarının ya da medyanın belirlemesine izin verdiğinde, seçim yapma gücünü kaybedersin. Kendi adına karar veremeyen bir köle olursun (Romalılar 6:16). Kutsal Kitap seni bu tür meselelerde dünyanın etkisine direnmeye teşvik eder (Romalılar 12:2). Dolayısıyla "algılama yeteneğini doğruyu yanlışı ayırmak üzere" geliştirmelisin (İbraniler 5:14). Dinleyeceğin

BİR ÖNERİ

Belli bir şarkıyı ya da grubu neden sevdiğini anne babanın anlamasını istiyorsan, önce sen *onların* sevdiği bazı müziklerden hoşlanmaya çalış.

ONUN GİBİ OLABİLİRSİN

Davut

Davut müziği seviyordu. **Yetenekli bir müzisyen** ve söz yazarıydı. Enstrümanlarını bile kendisi yapıyordu (2. Tarihler 7:6). Davut öyle yetenekliydi ki, İsrail kralı onu davet edip **sarayda müzik çalmasını** istedi (1. Samuel 16:15-23). Davut daveti kabul etti. Fakat **ne kibirlendi** ne de müziğin hayatına hâkim olmasına izin verdi. O bunun yerine yeteneklerini Yehova'yı yüceltmek için kullandı.

Sen de müziği seviyor musun? Yetenekli bir müzisyen olmayabilirsin, ama yine de **Davut'u örnek alabilirsin.** Nasıl? Müziğin hayatına hâkim olmasına ya da sana Yehova'nın ismine leke getirecek şeyler düşündürmesine veya yaptırmasına izin vermeyerek. Bunun yerine, müziği hayattan **daha çok zevk almak için** kullan. Müzik yapabilme ve müzikten zevk alabilme yeteneği **Tanrı'nın bir armağanıdır** (Yakup 1:17). Davut bu armağanı Yehova'yı hoşnut edecek şekilde kullandı. Sen de aynısını yapacak mısın?

müzik zevkini geliştir

Beş yaşındayken sevdiğin yiyeceklerle şu an sevdiğin yiyecekler aynı mı? Herhalde değil. Çünkü damak zevkin gelişti, yeni tatlardan hoşlanmaya başladın. Müzik için de aynısı geçerli. Kendini tek bir müzik türüyle sınırlama. Müzik zevkini geliştirmeye çalış.

Bunu yapmanın bir yolu bir enstrüman çalmayı öğrenmektir. Bu deneyim, yeteneklerini geliştirmekle ve sana doyum vermekle kalmaz, günümüzün ticari popüler müziğinden başka müzik türlerini tanımana da fırsat verir. Öğrenmek için ihtiyacın olan zamanı nasıl bulabilirsin? Televizyona ya da bilgisayar oyunlarına ayırdığın zamanı kullanabilirsin. Şu gençlerin sözlerine bak:

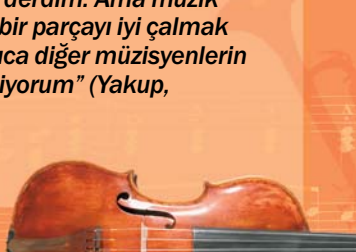

"Bir müzik aleti çalmak çok eğlenceli. Bu insanın kendini ifade etmesinin harika bir yolu. Yeni şarkılar çalmayı öğrenmek bana çok farklı müziklerden hoşlanmayı öğretti" (Brian, 18 yaşında, gitar, davul ve piyano çalıyor).

"Bir müzik aletini iyi çalmak istiyorsan pratik yapmalısın. Bu her zaman eğlenceli olmuyor. Fakat bir parçayı süper çaldığında kendini çok iyi ve başarılı hissediyorsun (Jale, 13 yaşında, viyola çalıyor).

"Kötü bir gün geçirdiysem ya da moralim bozuksa gitar çalmak beni çok rahatlatır. Hoş ve dinlendirici bir müzik yaratmak harika bir duygu" (Vanessa, 20 yaşında, gitar, piyano ve klarnet çalıyor).

" 'Falan kişi kadar iyi çalamam' derdim. Ama müzik derslerimi kaçırmadım ve şimdi bir parçayı iyi çalmak bana gerçekten zevk veriyor. Ayrıca diğer müzisyenlerin yeteneklerini daha çok takdir ediyorum" (Yakup, 20 yaşında, gitar çalıyor).

> ***Bazen bir de bakmışım, uygun olmadığını bildiğim bir şarkıyı dinliyorum. Müziği hemen kapatıyorum. Çünkü bunu yapmazsam dinlemeye devam etmek için mazeretler bulacağımı biliyorum (Cameron).***

müziği seçerken algılama yeteneğini nasıl kullanabilirsin? Şu önerileri bir düşün.

Kapağına bak. Genelde kapağa ya da reklama bakman içerik hakkında fikir sahibi olmana yetebilir. Şiddet içeren, açık saçık ya da doğaüstü güçlerle ilgili resimler senin için uyarıcı olmalı, çünkü sunulan müzik de büyük ihtimalle uygunsuz olacaktır.

Sözleri incele. Şarkılar ne söylüyor? O fikirleri tekrar tekrar dinlemeyi ya da söylemeyi gerçekten istiyor musun? Dile getirilen düşünceler senin değerlerine ve Kutsal Kitabın öğrettiklerine uygun mu? Şarkılar yabancı dildeyse, sözlerinin ahlaksal açıdan uygun olup olmadığını öğren (Efesoslular 5:3-5).

Etkisine dikkat et. Philip isimli bir genç "Dinlediğim birçok müziğin ve şarkının beni mutsuz ettiğini fark ettim" diyor. Müziğin insanları farklı farklı etkileyebileceği doğru. Fakat dinlediğin müzik *senin* psikolojini nasıl etkiliyor? Kendine şöyle sor: "Bu müziği ya da sözleri dinledikten sonra uygunsuz şeyler düşünüyor muyum? Şarkılarda geçen argo ifadeleri kullanmaya başladım mı?" (1. Korintoslular 15:33).

Başkalarının fikirlerini hesaba kat. Annen baban dinlediğin müzik hakkında ne düşünüyor? Onlara görüşlerini sor. Cemaatteki kardeşlerin neler hissedebileceğini de düşün. Bazıları sevdiğin müzikten rahatsız olur mu? Başkalarının duygularına saygıdan dolayı davranışlarını değiştirebilme yeteneği, bir olgunluk göstergesidir (Romalılar 15:1, 2).

Kendine yukarıdaki soruları sormakla, Tanrı'yla ilişkini bozmadan seni canlandıracak müziği seçebileceksin. Fakat göz önünde bulundurman gereken bir etken daha var.

Ne Kadarı Fazla?

Sağlıklı yiyecek gibi güzel müzik de yararlı olabilir. Ancak hikmet yansıtan bir özdeyiş şöyle uyarır: "Bal mı buldun? Yeteri kadar ye; çok yeme ki kusmayasın" (Özdeyişler 25:16). Balın iyi bilinen şifa verici özellikleri vardır. Fakat *iyi* bir şeyin bile fazlası sana zarar verebilir. Bundan ne öğrenebiliriz? Güzel şeylerden zevk alırken bile ölçülü olmak gerekir.

Ne var ki bazı gençler müziğin yaşamlarına hâkim olmasına izin veriyor. Örneğin daha önce sözleri alıntılanan Ceren şöyle diyor: "Her zaman müzik dinlerim, Kutsal Kitabı incelerken bile. Annemlere bunun dikkatimi toplamama yardım ettiğini söylüyorum. Ama bana inanmıyorlar." Ceren'in sözleri sana tanıdık geliyor mu?

Müziğe ayırdığın zamanın fazla olup olmadığına nasıl karar verebilirsin? Şu soruları cevapla:

Her gün müzik dinlemeye ne kadar zaman ayırıyorum? ✎ .....

Her ay müziğe ne kadar para harcıyorum? .....

Müzik ailemle ilişkimi olumsuz etkiliyor mu? Eğer böyleyse, durumu düzeltmek için neler yapabileceğini yaz.

.....

.....

Alışkanlığını Değiştirebilir misin?

Eğer müzik dinlemek çok fazla zamanını alıyorsa bu konuda kendine sınırlar koymalı ve daha ölçülü şekilde müzik dinlemelisin. Örneğin tüm gün kulaklıkla müzik dinleme ya da eve adımını atar atmaz müzik açma alışkanlığını bırakman gerekebilir.

Bazen sessizlikten zevk almayı öğrenmen iyi olur. Bunun derslerine de faydası olabilir. Daha önce söz ettiğimiz Steve "Müzik kapalı olduğunda insan derslerini çok daha iyi yapıyor" diyor. *Müziksiz* ders çalışmayı dene ve dikkatini daha iyi toplayıp toplayamadığına bak.

Kutsal Kitabı ve ona dayanan yayınları okumak ve incelemek için de zaman ayırman gerekir. İsa Mesih bazen dua etmek ve derin düşünmek için sessiz bir yer aramıştı (Markos 1:35). Senin inceleme yaptığın ortam da sessiz ve sakin mi? Eğer değilse Tanrı'yla ilişkinin gelişmesini engelliyor olabilirsin.

hareket planı!

Müzik konusunda dengeli olmak için yapacaklarım:

.....

.....

Arkadaşlarım uygun olmayan şarkılar dinlemem için baskı yaparsa söyleyeceklerim:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

Doğru Seçimi Yap

Müzik gerçekten Tanrı'nın armağanıdır, fakat bu armağanı yanlış şekilde kullanmamaya dikkat etmek gerekir. Marlene isimli genç kız şöyle diyor: "Dinlediğim bazı şarkıların aslında uygun olmadığını biliyorum. Ama o kadar hoşuma gidiyorlar ki." Bu kızın kötü şeyler dinleyerek zihnine ve yüreğine verdiği zararı bir düşün. Sen onun gibi olma; bu tuzağa düşme. Müziğin seni yozlaştırmasına ya da hayatına hâkim olmasına izin verme. Dinleyeceğin müziği seçerken İsa'nın takipçilerine özgü yüksek standartlara bağlı kal. Dua ederek Tanrı'dan rehberlik ve yardım iste. Seninle aynı şekilde düşünen kişilerle arkadaş olmaya çalış.

Müzik rahatlamana ve gevşemene yardım edebilir. Yalnızlığın yol açtığı boşluğu doldurabilir. Fakat müzik bittiğinde sorunların hiçbir yere gitmediğini görürsün. Şarkılar gerçek dostların yerini tutamaz. Öyleyse müziğin hayatındaki en önemli şey olmasına izin verme. Müziğin tadını çıkar ama dengeli ol.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Arada bir rahatlamaya ihtiyacın var. Kutsal Kitaptaki ilkeler dinlendiğin zamanları en iyi şekilde değerlendirmene nasıl yardım edebilir?***

NE DERSİN?

- **Müzik seçimin neden çok önemli?**
- **Bir şarkının uygun olup olmadığına nasıl karar verebilirsin?**
- **Müzik zevkini geliştirmek için neler yapabilirsin?**

32

Nasıl eğlenebilirim?

Aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduklarını belirt.

Kutsal Kitaba göre . . .

Takım sporlarına katılmak her zaman yanlıştır. ❑ Doğru ❑ Yanlış

Bütün filmler ve televizyon programları insanı kötü etkiler. ❑ Doğru ❑ Yanlış

Hiçbir dans türü uygun değildir. ❑ Doğru ❑ Yanlış

TÜM hafta deli gibi çalıştın. Okulda bir hafta daha sona erdi. Evdeki işlerini bitirdin. Ve –genç olmanın avantajlarından biri– hâlâ harcayacak enerjin var! (Özdeyişler 20:29). Şimdi tek isteğin biraz eğlenmek.

Arkadaşların Kutsal Kitabın eğlenceye karşı olduğunu, hayattan zevk almanı yasakladığını sanabilir. Peki bu doğru mu? Şimdi bir önceki sayfada geçen ifadeleri ele alalım ve Kutsal Kitabın eğlence hakkında aslında ne dediğini görelim.

● ***Takım sporlarına katılmak her zaman yanlıştır.***

Yanlış. Kutsal Kitap "beden eğitiminin" bir ölçüde yararlı olduğunu kabul eder (1. Timoteos 4:8). Bugün futbol, basketbol, voleybol, tenis, yürüyüş, paten kaymak ve bisiklete binmek gibi sayısız spor dalı hem sağlığa yararlı hem de eğlenceli olabilir.

Peki bu dikkatli olmaya gerek olmadığı anlamına mı gelir? Yukarıda adı geçen ayetin bağlamını düşünelim. Elçi Pavlus genç Timoteos'a şöyle diyordu: "Beden eğitiminin yararı azdır, fakat Tanrı'ya bağlılık, hem şimdiki hem de gelecekteki yaşama dair vaatler içerdiğinden her yönden yararlıdır." Pavlus'un sözleri bize Tanrı'yı hoşnut etmenin her şeyden önce gelmesi gerektiğini hatırlatıyor. Ne tür spor yapacağını belirlerken bile Tanrı'ya bağlı kalmaya her şeyden çok önem verdiğini gösterebilirsin. Aşağıdaki üç soruyu kendine sor.

1. *Bu spor ne kadar tehlikeli?* Söylentilere ve diğer gençlerin heyecanlı yorumlarına güvenme. Ayrıntıları öğren. Örneğin şunları araştır: Bu sporda kaza oranı ne? Hangi güvenlik önlemleri alınıyor? Bu sporu güvenle yapabilmek için ne tür bir eğitim ve araç gereç gerekli? Her sporda bazı riskler varsa da, bu sporda başlıca amaç yara almamak veya hayatta kalmak mı?

BU KONUDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN
1. KİTABIN 37. BÖLÜMÜNÜ OKU

Yaşam Tanrı'dan armağandır. Tanrı'nın İsrailoğullarına verdiği kanunda, biri kazara bile olsa bir insanın ölümüne yol açtığında bunun ciddi cezaları vardı (Çıkış 21:29; Sayılar 35:22-25). Böylece Tanrı'nın toplumu can güvenliğine önem vermeye teşvik ediliyordu (Tekrar 22:8). Yaşama saygı göstermek bugün İsa'nın takipçileri için de bir yükümlülüktür.

2. *Bu spor iyi arkadaşlar bulmamı sağlayacak mı?* Atletik yeteneklerin varsa, arkadaşların ve öğretmenlerin okuldaki takımlardan birine girmen için baskı yapabilir. Bu teklifi kabul etmeyi çok isteyebilirsin. Mark isimli İsa'nın bir takipçisi, "Annemlerin okul takımına girmeme izin vermemesi bence hiç de adil değil" diyor. Fakat kendi fikrini anne babana kabul ettirmeye çalışmak yerine şu gerçekleri bir düşün: Antrenmanlar ve maçlar genelde okul saatleri dışında yapılır. Eğer başarılı olursan öğretmenlerin ya da arkadaşların seni söz konusu spora daha çok zaman ayırmaya teşvik edecek. Başarılı olmazsan da sen antrenmanlara daha çok zaman ayırman gerektiğini hissedeceksin. Ayrıca takım arkadaşları zafer sarhoşluğunu da, kaybetmenin acısını da birlikte tattıklarından genelde sıkı dost olurlar.

Şimdi şunu düşün: "Benimle aynı dinsel standartlara sahip olmayan gençlerle yakın arkadaş olmaktan nasıl etkileneceğim?" (1. Korintoslular 15:33). "Sırf bir takımda oynayabilmek için ödeyeceğim bedele değer mi?"

3. *Bu spor için ne kadar zaman ve para gerekecek?* Kutsal Kitap bize 'nelerin daha önemli olduğunu saptamamızı' ve bunlara öncelik vermemizi söyler (Filipililer 1:10). Bu öğüdü uygulayabilmek için kendine şöyle sor: "Bu spor, ödevlere veya Tanrı'ya hizmetimle ilgili faaliyetlere ayırdığım zamanı alacak mı? Toplam maliyeti ne olacak? Bütçeme uygun mu?" Bu soruları cevaplamak doğru şeylere öncelik vermene yardım edecek.

● ***Bütün filmler ve televizyon programları insanı kötü etkiler.***

Yanlış. Kutsal Kitap Hıristiyanlara 'iyi olana yapışmalarını' ve 'her türlü kötülükten sakınmalarını' emreder (1. Selanikliler 5:21, 22). Bütün filmler ve televizyon programları bu ilkelerle çelişmez.*

* Daha fazla bilgi için 1. Kitabın 36. Bölümüne bak.

"Ey genç adam, gençliğinde sevinçli ol, ... gönlünün çektiği, gözünün gördüğü yolda yürü. Ancak bil ki, Tanrı bütün bunlar için seni yargılayacak" (Vaiz 11:9).

• • • • • • • • •

Bir filme gitmek insanın arkadaşlarıyla eğlenceli zaman geçirmesinin bir yolu olabilir. Leigh isimli Güney Afrikalı bir kız şöyle diyor: "Bir filmi görmeyi çok istiyorsam bir arkadaşıma telefon ederim, sonra diğer arkadaşlarımıza da haber veririz." Bu grup genelde izlemek istedikleri filmin erken bir seansına gidiyor. Filmden sonra anne babaları onları alıyor ve hep birlikte dışarıda yemek yiyorlar.

Sinema ve televizyon modern buluşlar olabilir, fakat aslında eski bir geleneğin, hikâyeciliğin sadece yeni biçimleridir. İsa hikâyelerle insanların yüreğine erişmekte ustaydı. Örneğin merhametli Samiriyeli hikâyesi insanda şefkat duygusu uyandırır ve önemli ahlaksal dersler verir (Luka 10:29-37).

Günümüz film yapımcıları da kendi anlattıkları hikâyelerle insanların ahlaksal görüşlerini etkiliyor. Filmdeki kahraman bir suçlu ya da gözünü hırs bürümüş bir sadist bile olsa, izleyenlerin kendilerini o karakterlerle özdeşleştirmesini sağlamaya çalışıyorlar. Dikkatli olmazsan, bir suçlunun ahlaksız veya acımasız davranışlarını haklı görüp onun başarılı olmasını istediğini fark edebilirsin! Bu tuzaktan nasıl kaçabilirsin?

Bir film veya televizyon programı seçeceğin zaman kendine şöyle sor: "Bu program beni şefkatli olmaya teşvik edecek mi?" (Efesoslular 4:32). "Yoksa beni etkileyip birinin başına gelen felakete sevinmemi mi sağlayacak?" (Özdeyişler 17:5). "'Kötülükten nefret etmemi' zorlaştıracak

BİR ÖNERİ

Anne babana her ay ailece eğlenebileceğiniz televizyonsuz özel zamanlar yaratmak için program yapmayı teklif et.

mı?" (Mezmur 97:10). "Acaba 'fesatçı' olan kişilerin tarafını mı tutacağım?" (Mezmur 26: 4, 5).

Bir filmle ilgili yorumlar ve reklamlar sana içeriği hakkında fikir verebilir. Fakat safça 'her söze inanma' (Özdeyişler 14:15). Neden? Çünkü bir film yorumu sadece başka bir insanın görüşünü yansıtır. Bir filmin rahatsız edici sahneleri, reklamında kasıtlı olarak gizlenebilir. Çiçek isimli bir genç kendi deneyimlerine dayanarak "Başrolde kimlerin oynadığını bilmek genelde film hakkında bir fikir verebilir" diyor.

Seninle aynı ahlaksal değerlere sahip İsa'nın takipçisi arkadaşların bir filmin uygun olup olmadığını bilebilir ve onlara fikirlerini sorabilirsin. Fakat unutma, insanlar bir filmin çok sevdikleri yönlerini söylemeye eğilimlidir. Dolayı-

Bir asker tetikte olmadığı zaman saldırılara daha açıktır; sen de dinlenirken ahlak standartlarına karşı saldırılara daha açık olursun

> ***Dans etmeyi çok seviyorum, ama annemle babamın öğütlerini dinlemenin değerini öğrendim. Dansın hayatımdaki en önemli şey olmasına izin vermem*** *(Tina).*

sıyla filmin *kötü* yönlerini öğrenmeye çalış. Belirgin şeyler sor. Örneğin şiddet, seks ya da sihirli güçlerle ilgili sahneler olup olmadığını öğren. Anne baban da sana doğru öğütler verebilir. Vanessa şöyle diyor: "Anne babama danışırım. Onlar uygun buluyorsa o filme giderim."

Film veya televizyon programı seçme meselesini hafife alma. Çünkü seçtiğin eğlence, yüreğinde neler olduğunu, nelere değer verdiğini ortaya koyar (Luka 6:45). Yaptığın tercihlerle hoşlandığın arkadaş türü, hoş gördüğün konuşma tarzı ve önem verdiğin ahlaksal değerler konusunda çok şey söylemiş olursun. Bu yüzden seçici ol!

● ***Hiçbir dans türü uygun değildir.***

Yanlış. İsrailoğulları Kızıldeniz'i geçip Mısır ordusundan kurtulduklarında, halkın kadınları Miryam'ın önderliğinde dans ederek zaferi kutlamıştı (Çıkış 15:20). İsa'nın müsrif oğul meselinde de, oğlun eve dönmesi üzerine yapılan kutlamada "müzik ve dans" vardı (Luka 15:25).

Bugün de aynısı geçerlidir. Birçok kültürde aile ve dostlar bir araya toplandığında gençler de yaşlılar da dans eder. Ancak dikkatli olmak gerekir. Kutsal Kitap makul davetleri kınamaz ama "çılgın eğlenceler" konusunda uyarıda

BİLİYOR MUSUN . . . ?

Dans ve müzik İsraillilerin Yehova'ya sundukları tapınmanın önemli bir kısmıydı (Mezmur 150:4).

bulunur (Galatyalılar 5:19-21). İşaya peygamber şöyle yazdı: "Sabahın köründe kalkıp içki peşine düşenlerin, geceleri geç vakte kadar şarabın başından ayrılmayıp alev alev yananların vay haline! Şölenlerinde lir, telli sazlar, tef ve flüt çalar, şarap içerler, ama Yehova'nın yaptıklarına bakmaz, elinin eserlerini görmezler" (İşaya 5:11, 12).

"İçki" ve çılgın müzik o şölenlerin özelliğiydi. Bu buluşmalar erken saatlerde başlayıp geç saatlere kadar sürüyordu. Eğlenenlerin tutumuna da dikkat et, onlar Tanrı yokmuş gibi davranıyordu! Öyleyse Tanrı'nın bu tür buluşmaları kınaması şaşırtıcı değil.

Eğer dansın da olacağı bir partiye davetliysen kendine şöyle sorular sor: "Kimler geliyor? O kişiler nasıl tanınıyorlar? Buluşmanın sorumluluğunu kim üstleniyor? Ortamda gözetimi sağlayacak birileri olacak mı? Annem babam bu partiye katılmamı onaylıyor mu? Ne tür danslar

hareket planı!

Antrenmanları ders saatleri dışında olan bir okul takımına davet edilirsem söyleyeceklerim:

.....

.....

Arkadaşlarımla izlediğim filmin uygun olmadığını fark edersem yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

olacak?" Birçok dans türü sırf cinsel arzu uyandırmak için tasarlanmıştır. Böyle danslara katılman ya da sadece izlemen 'cinsel ahlaksızlıktan kaçmana' yardım eder mi? (1. Korintoslular 6:18).

Ya dans etmek için bir gece kulübüne davet edilirsen? İsa'nın takipçisi olmadan önce sık sık gece kulüplerinde zaman geçiren Şenol isimli gencin sözlerine dikkat et: "Oralarda müzik genelde seviyesizdir, danslar son derece ahlaksızdır ve oraya giden insanların çoğunun niyeti başkadır." Şenol onların niyetinin, kulüpten geceyi beraber geçirecekleri biriyle ayrılmak olduğunu söylüyor. Şenol Yehova'nın Şahitleriyle Kutsal Kitabı inceledikten sonra tutumunu değiştirdi. Şimdi ne düşünüyor? "O kulüpler İsa'nın takipçilerine göre değil."

Neden Hep Tetikte Olmalısın?

Sence bir asker ne zaman saldırıya daha açık olur? Savaş alanında mı yoksa arkadaşlarıyla dinlenirken mi? Evet, dinlenirken tetikte olmaz ve bu en savunmasız

olduğu zamandır. Benzer şekilde sen de okulda ya da işteyken ahlaksal standartlarına göre yaşamak için daha çok önlem alırsın. Olası tehlikelere karşı tetikte olursun. Fakat arkadaşlarınla birlikte zaman geçirip dinlenirken, ahlaksal standartlarına karşı saldırılara daha açık olursun.

Eğlence konusunda Kutsal Kitabın yüksek ahlak standartlarına bağlı kaldığın için bazı arkadaşların seninle alay edebilir. Anne babası İsa'nın takipçisi olan gençlerden bile baskı görebilirsin. Fakat böyle gençler vicdanlarını dağlamış durumdadır (1. Timoteos 4:2). Onlar seni dengesiz olmakla ya da üstünlük taslamakla suçlayabilir. Ancak arkadaş baskısına yenilme ve 'rahat bir vicdanın olsun' (1. Petrus 3:16).

Asıl önemli olan arkadaşlarının değil *Yehova'nın* senin hakkında ne düşündüğü. Eğer arkadaşların vicdanını dinlediğin için sana sorun çıkarıyorsa yeni arkadaşlar bulma zamanın gelmiş demektir (Özdeyişler 13:20). Unutma, eğlenirken bile kendi ahlak standartlarının tek koruyucusu *sensin* (Özdeyişler 4:23).

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Pornografi her zamankinden daha yaygın ve daha kolay erişilir durumda. Bu tuzağa düşmekten nasıl kaçınabilirsin?***

NE DERSİN?

- **İsa'nın takipçileri neden tehlikeli sporlardan kaçınmalı?**
- **Bir filmin uygun olup olmadığına nasıl karar verebilirsin?**
- **Bir dansın uygun olup olmadığına nasıl karar verebilirsin?**

33

Neden pornografiden uzak durmalıyım?

Pornografik bir görüntüyle ne sıklıkta karşılaşıyorsun?

- ❑ Hiç
- ❑ Nadiren
- ❑ Sık sık

Bu en çok nerede oluyor?

- ❑ İnternette
- ❑ Okulda
- ❑ Televizyonda
- ❑ Başka yerde

Bu durumda ne yapıyorsun?

- ❑ Hiç bakmıyorum.
- ❑ Meraktan şöyle bir bakıyorum.
- ❑ Uzun uzun bakıyorum, hatta daha fazlasını arıyorum.

ANNEN BABAN senin yaşındayken, pornografik resimler ya da filmler görmek isteyen insanların bunları araması gerekiyordu. Bugünse sanki pornografi *seni* arıyor. 19 yaşındaki bir kız şöyle diyor: "Bazen internette bir şeylere bakarken ya da alışveriş yaparken, hatta banka hesabımı kontrol ederken bile pat diye karşıma pornografik sayfalar çıkıyor." Bu sıradışı bir durum değil. Bir anketin sonuçlarına göre 8 ile 16 yaş arası gençlerin yüzde 90'ı internette istemeden pornografik görüntülerle karşılaşıyor; hem de çoğu zaman ödevlerini yaparken!

Pornografinin bu kadar yaygın oluşu karşısında "Pornografi gerçekten o kadar da kötü mü?" diye düşünebilirsin. Cevap: *Evet!* Pornografi hem bakanı hem de içinde yer alanı alçaltır ve sık sık cinsel ahlaksızlığa yol açar. Fakat dahası da var.

Pornografik görüntülere bakmak, uzun süreli korkunç etkileri olan bir alışkanlığa dönüşebilir. Örneğin Jeff isimli adamı düşün; o, bu alışkanlıktan kurtulduktan 14 sene sonra bile şunları söyledi: "Her gün mücadele veriyorum. Büyük oranda bastırmış olsam da o arzuyu hâlâ içimde hissediyorum. Hâlâ ilgimi çekiyor. Görüntüler hâlâ zihnimde. Keşke bu iğrenç şeye hiç başlamasaydım. Başlarda çok zararsız görünmüştü. Oysa şimdi öyle olmadığını anlıyorum. Pornografi zararlı, sapıkça ve içinde yer alanı da izleyeni de alçaltıyor. Savunucuları ne derse desin, pornografinin hiç ama hiç iyi tarafı yok."

BİLİYOR MUSUN . . .

Pornografi saplantısı, Nuh'un zamanındaki kötü ruhi varlıkların cinsel sapkınlığına benziyor (Başlangıç 6:2).

Durumu Gözden Geçir

Pornografik görüntülerle istemeden bile olsa karşılaşmaktan nasıl kaçınabilirsin?

"Uzuvlarınızda görülen eğilimleri; cinsel ahlaksızlığı, pisliği, cinsel tutkuyu, zararlı arzuları ve putperestlikle bir olan açgözlülüğü öldürün"

(Koloseliler 3:5).

• • • • • • • • •

Önce durumu analiz et. Bu tür görüntülerle karşılaştığın durumlar arasında benzerlikler var mı? Şu örnekleri düşün:

Okul arkadaşlarından bazılarının e-posta ya da cep telefonuyla pornografik görüntü gönderme ihtimali var mı? Eğer varsa onların mesajlarını açmadan silmek akıllıca olacaktır.

Bu tür görüntüler ya da mesajlar, internette bir arama motoruna belirli sözcükleri girdiğinde mi ekranda beliriyor? Bunu bilmek, araştırma yaparken kullandığın anahtar sözcüklerde daha dikkatli ve seçici olmana yardım edebilir.

Pornografik görüntülerle karşılaşmana yol açan durumlar olduysa aşağıdaki satırlara yaz.

✎.....

.....

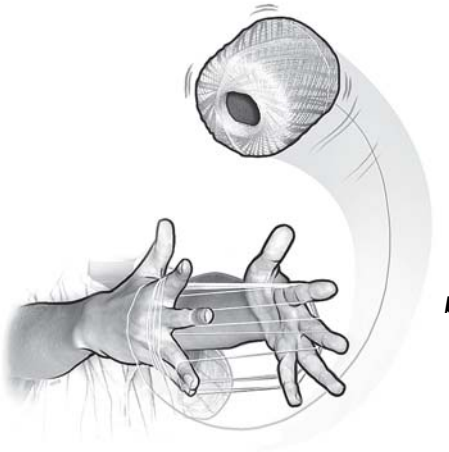
Pornografiyle kazara karşılaşma olasılığını en aza indirmek ya da ortadan kaldırmak için yapabileceğin bir şey var mı? Varsa planını yaz.

.....

.....

Eğer Bağımlısı Olduysan

Pornografik görüntülerle kazara karşılaşmak ile bunlara *isteyerek* bakmak birbirinden çok farklı şeyler. Peki

Pornografik görüntüler, bakan insanı her seferinde daha fazla etkiler; ne kadar çok kez bakarsan kurtulman o kadar zor olur

ya bu sende alışkanlık haline geliyorsa? Bil ki böyle bir alışkanlıktan kurtulmak hiç kolay değil. Bunu şöyle örnekleyelim: Diyelim ellerin tek bir iplikle bağlı. Sadece ellerini birbirinden ayırarak ipliği kolayca koparabilirsin. Fakat ya ip ellerine defalarca dolanmışsa? O zaman ipten kurtulmak çok daha zor olacaktır. Pornografik görüntülere bakmayı alışkanlık edinen insanlar için de aynısı geçerlidir. Ne kadar çok bakarlarsa bu batağa o kadar saplanırlar. Bu senin de başına geldiyse nasıl kurtulabilirsin?

Pornografinin ne kadar kötü olduğunu anla. Pornografi, Yehova'nın yarattığı saygın bir şeyi Şeytan'ın yozlaştırmaya çalışmasından başka bir şey değildir. Pornografiye bu açıdan bakmak 'kötülükten nefret etmene' yardım eder (Mezmur 97:10).

BİR ÖNERİ

Bilgisayarının ayarlarının pornografik sitelere erişimi engellediğinden emin ol. Ayrıca kimden geldiğini bilmediğin e-postalardaki linkleri tıklamaktan kaçın.

Sonuçları düşün. Pornografi evlilikleri yıkar. Gö-

rüntülenen kişilerin saygınlığını yok eder. O görüntülere bakanları yozlaştırır. Kutsal Kitabın şu sözleri çok yerindedir: "Akıllı kişi felaketi görüp gizlenir" (Özdeyişler 22:3). Eğer pornografik görüntülere bakmak sende alışkanlık halini alırsa başına gelebilecek felaketlerden birini yaz.

✎.....

Kendine söz ver. Sadık bir adam olan Eyüp 'Şehvetle bir kıza bakmamak için gözlerimle antlaşma yaptım' demişti (Eyüp 31:1, *YÇ*). Aşağıda senin de kendinle yapabileceğin bazı "antlaşmalar" sıralanıyor:

Odada tek başınayken internet kullanmayacağım.

Ekranda aniden beliren açık saçık bir sayfayı ya da görüntüyü hemen kapatacağım.

Pornografik görüntülere tekrar bakarsam bunu olgun biriyle konuşacağım.

Pornografiyle mücadelende sana yardımı dokunabilecek başka bir iki karar daha aklına geliyor mu? Geliyorsa yaz.....

.....

.....

hareket planı!

Pornografiyle karşılaşmamak için yapacaklarım:

✎.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

“Kutsal Kitabı incelemeden önce neredeyse her tür uyuşturucuyu kullanmıştım. Fakat bütün bağımlılıklarım içinde bırakması en zor olanı pornografiydi. Ancak Yehova’nın yardımıyla bu sorunu çözebildim” (Jeff).

Bu konu hakkında dua et. Mezmur yazarı, Yehova’ya “Gözümü adi şeylerden çevir” diye yalvarmıştı (Mezmur 119:37). Yehova Tanrı mücadelende başarılı olmanı istiyor. O sana doğru olanı yapma gücü verebilir (Filipililer 4:13).

Biriyle konuş. Bir sırdaş bulmak genelde bu alışkanlıktan kurtulma yolunda önemli bir adımdır (Özdeyişler 17:17). Bu konuyu konuşmakta kendini rahat hissettiğin olgun birinin ismini yaz.

✎.....

Emin ol, pornografiden uzak durma mücadelende başarılı *olabilirsin*. Aslında pornografiden uzak durduğun her seferinde önemli bir zafer kazanmış oluyorsun. Her zaferinde Yehova’ya dua et ve sana verdiği güç için teşekkür et. Pornografi belasından uzak durmakla Yehova’nın yüreğini sevindirdiğini hiç unutma! (Özdeyişler 27:11).

NE DERSİN?

- **Aslında saygın bir şey olan cinselliği pornografi nasıl yozlaştırıyor?**
- **Kardeşinin pornografi sorunu olsaydı ona nasıl yardım ederdin?**

notlarım

En çok hoşlandığın eğlence türünü ve bundan neden hoşlandığını anlat.

Diyelim ki, erkek ya da kız kardeşine eğlence konusunda dengeli olmanın neden önemli olduğunu anlatman gerekiyor. Ne derdin?

TANRI'YLA İLİŞKİN 9

Aşağıdakilerden hangisi sana en zor geliyor?

- ❑ Kutsal Kitabı incelemek
- ❑ Yehova Tanrı'ya düzenli olarak dua etmek
- ❑ İnsanlarla (özellikle arkadaşlarınla) inancın hakkında konuşmak
- ❑ Kutsal Kitap standartlarına göre yaşamanın neden yararlı olduğunu anlamak

Aşağıdaki satıra sana en zor gelen seçenekle ilgili ulaşmak istediğin hedefi yaz.

.....

34-38. Bölümler Tanrı'yla ilişkini nasıl geliştirebileceğini, yaşamını Kutsal Kitap ilkelerine göre nasıl sürdürebileceğini, kendin için nasıl yaşamına yön ve amaç katacak hedefler koyabileceğini görmene yardım edecek.

34

Neden Kutsal Kitap standartlarına göre yaşamalıyım?

Kantinde iki kızla birlikte öğle yemeği yiyorsun. O sırada, okula yeni gelen çocuk oradan geçiyor.

Kızlardan biri sana "Bence Bora senden çok hoşlanıyor" diyor. "Bakışlarından bunu anlayabiliyorum. Gözlerini senden alamıyor."

Diğer kız da sana doğru eğilip fısıldayarak "İnanmayacaksın ama" diyor, "Şu anda kız arkadaşı yok!"

Sen zaten bunları az çok biliyorsun. Geçen gün Bora seni evindeki partiye davet etmişti. Tabii ki reddetmiştin. Ama gitseydin neler olabileceğini de çok merak etmiştin.

İlk konuşan kız düşüncelerini bölüyor.

"Ne yazık ki benim erkek arkadaşım var" diyor, "Yoksa bir an bile düşünmeden Bora'yla çıkardım."

Sonra bir an duraksayıp sana bakıyor. Şimdi ne söyleyeceğini biliyorsun.

"Bir dakika ya, senin neden erkek arkadaşın yok?" diye soruyor.

Bu sorunun sorulmasından hep korkmuştun. İşin gerçeği sen de bir erkek arkadaşın olsun isterdin. Fakat sana söylenenlere göre, biriyle çıkmak için evliliğe hazır olana kadar beklemek en doğrusu. Ah, keşke öyle olmasaydı.

"Dinin yüzünden değil mi?" diyor diğer kız.

Sen kendi kendine 'Benim zihnimi mi okuyor?' diye düşünüyorsun.

"Hep aynı şey! Senin de hayatında Kutsal Kitaptan başka şey yok!" diye alay ediyor. "Ara sıra birazcık olsun eğlenemez misin?"

KUTSAL KİTAP stardartlarına göre yaşadığın için seninle hiç alay ettiler mi? O zaman sen de bazen güzel bir şeyler kaçırdığını düşünüyor olabilirsin. Demet öyle düşünüyordu. O şunları diyor: "Kutsal Kitap standartları bana kısıtlayıcı geliyordu. Okul arkadaşlarımın özgür yaşam tarzları çok çekiciydi."

Gerçekleri Gör

Yaşayarak öğrenmek her zaman en iyisi değildir. Aslında mezmur yazarı Asaf'ın yaptığı gibi başkalarının hatalarından ders çıkarmak hem akıllıcadır hem de Kutsal Yazılara uygundur. Bir süre için o da Tanrı'nın stardartlarının çok kısıtlayıcı olduğunu düşünmüştü. Fakat Tanrı'nın yolunu terk eden kişilerin yaşamını dikkatle inceleyince gerçekleri gördü. Asaf daha sonra onların "kaygan yerler"de oldukları sonucuna vardı (Mezmur 73:18).

Bunu aklında tutarak, Kutsal Kitabın standartlarını bir süre için terk edip evlilik öncesi cinsel ilişkide bulunmuş bazı gençlerin aşağıdaki sözlerine dikkat et.

● ***Düşünüşünü ve davranışını neler etkiledi?***

Demet: "Okul yıllarında herkesin bir sevgilisi vardı ve mutlu görünüyorlardı. Onlarla takılmaya başladığımda birbirlerine sarıldıklarını, öpüştüklerini görünce onları kıskandım ve kendimi yalnız hissettim. Çok beğendiğim bir çocukla ilgili uzun uzun hayaller kurardım. Bunu yapmak onunla birlikte olma arzumu artırdı."

Mike: "Cinselliği cazip gösteren şeyler okudum ve bu tür programlar seyrettim. Arkadaşlarımla cinsellik hakkında konuşmak merakımı daha da artırdı. Ayrıca, bir kızla baş başa kaldığım zaman durumu cinsel ilişkiye kadar götürmeden onunla fiziksel açıdan yakınlaşabileceğimi ve istediğimde durabileceğimi düşünüyordum."

BİLİYOR MUSUN . . .

Yehova'yla ilişkini birkaç dakika içinde mahvedebilirsin, ama bu ilişkiyi onarmak yıllar alabilir

Andrew: "İnternette pornografik görüntülere bakmayı alışkanlık edinmiştim. Aşırı ölçüde içki içmeye başladım. Ve Kutsal Kitabın ahlak standartlarına saygı duymayan gençlerin gittiği partilere gittim."

Tracy: "Evlilik öncesi cinsel ilişkinin yanlış olduğunu biliyordum ama bundan nefret etmiyordum. Evlenmeden biriyle cinsel ilişkiye girmeye niyetli değildim ama duygularım düşüncelerime baskın geldi. Vicdanım bir süre beni hiç rahatsız etmedi."

● ***Yaşam tarzın seni mutlu etti mi?***

Demet: "Başlarda özgürlük başımı döndürdü; sonunda arkadaşlarım gibi olduğum için mutluydum. Fakat bu duygular uzun sürmedi. Kendimi kirli hissetmeye başladım, artık masum değildim, her şey anlamsız gelmeye başladı. Masumiyetimi böylesine ucuz şekilde yitirdiğim için çok büyük pişmanlık duydum."

> ***Yanlış bir davranış yüzünden terbiye edilmenin yol açtığı üzüntü, onu saklamaya çalışmanın verdiği acı kadar kötü değil (Donna).***

Andrew: "Yanlış arzulara uymak gittikçe daha kolay hale geldi. Ama aynı zamanda çok büyük bir suçluluk duyuyordum ve yaptıklarım beni mutsuz etti."

Tracy: "Ahlaksızca davranışlar gençliğimi mahvetti. Erkek arkadaşımla birlikte çok eğleneceğimizi düşünüyordum. Ama öyle olmadı. Birbirimize acı, keder ve üzüntü vermekten başka bir şey yapmadık. Geceler boyu yatağımda ağladım. 'Keşke Yehova'nın istediği gibi davransaydım' diyordum."

Mike: "Sanki bir parçam ölmüştü. Yaptıklarımın başkaları üzerindeki etkisini görmezden gelmeye çalıştım fakat yapamadım. Kendi zevklerimin peşinden koşarken başkalarını incitmiş olduğumu bilmek bana acı verdi."

● ***Kutsal Kitabın ahlak standartlarının fazla kısıtlayıcı olduğunu düşünen gençlere ne tavsiye edersin?***

Tracy: "Yehova'nın koyduğu standartlara uyun ve aynısını yapan insanlarla arkadaşlık edin. Bu şekilde daha mutlu olacaksınız."

Demet: "Mesele sadece siz ve istekleriniz değil. Davranışlarınız başkalarını da etkiliyor. Tabii, Tanrı'nın öğütlerini görmezden gelirseniz kendinize zarar verirsiniz."

Andrew: "Tecrübesiz olduğunuzdan arkadaşlarınızın yaşam tarzının heyecan verici olduğunu düşünürsünüz. Onların tutumları sizi çok etkiler. Bu yüzden arkadaşlarınızı akıllıca seçin. Yehova'ya güvenin, bu şekilde pişman olacağınız birçok şeyden sakınacaksınız."

BİR ÖNERİ

Kardeşin Kutsal Kitap standartlarına uymanın yararından şüphe ederse ona neler söyleyebileceğini düşün. İnançların hakkında konuşmak, onların yüreğine kök salmasını sağlamanın önemli bir yoludur.

“Kendi yararına olanı sana öğreten . . . . Tanrın Yehova Benim”
(İşaya 48:17).

Mike: “Yehova’nın size verdiği en değerli hediyelerden biri saygınlığınız, diğeri masumiyetinizdir. Kendinizi tutamadığınız için bu hediyeleri bir kenara atarsanız onurunuzu ayaklar altına alırsınız. Sorunlarınızı anne babanızla ve başka olgun kişilerle konuşun. Eğer bir hata yaparsanız onu açıkça söylemek ve düzeltmek için hemen harekete geçin. Eğer Yehova’nın istediği tarzda davranırsanız gerçekten huzurlu olacaksınız.”

Kutsal Kitap Standartları: Kısıtlayıcı mı Koruyucu mu?

Yehova “mutlu Tanrı”dır ve senin de mutlu olmanı istiyor (1. Timoteos 1:11; Vaiz 11:9). Kutsal Kitapta kayıtlı olan

hareket planı!

Kutsal Kitap standartlarının yararını anlayabilmek için yapacaklarım:

.....

.....

Dünyanın standartlarına göre yaşayanları kıskanmaya başlarsam yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

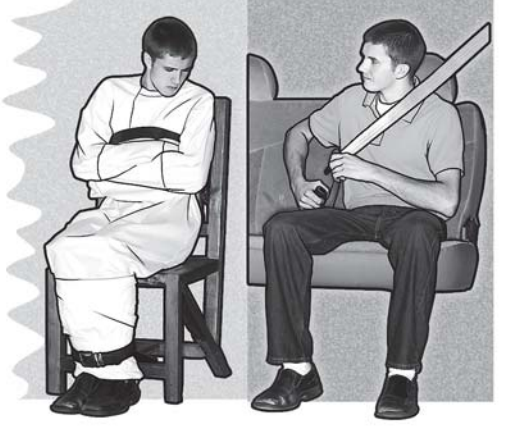

ONUN GİBİ OLABİLİRSİN

Asaf

Asaf **zor bir dönem** geçiriyordu. Çevresindeki insanlar Tanrı'nın kanunlarına uymuyordu ve görünüşte yaptıkları yanlarına kâr kalıyordu. Sonunda Asaf Tanrı'yı memnun etmek için harcadığı çabaya değip değmediğini sorgulamaya başladı. "Demek ki ben yüreğimi boşuna temizlemişim, ellerimi suçsuzluk suyunda boşuna yıkamışım" dedi. Fakat mesele üzerinde **derin düşününce** fikrini değiştirdi. Kötülerin yaşadığı tüm zevklerin **tamamen geçici** olduğunu fark etti. Bunun üzerine Asaf hangi sonuca vardı? İlahisinde Yehova'ya "Yeryüzünde tek sevincim Sensin" dedi (Mezmur 73:3, 13, 16, 25, 27).

Belki zaman zaman sen de Tanrı'nın standartlarına göre yaşamak için harcadığın çabaya değip değmediğini düşünüyorsun. Fakat Asaf gibi ol ve **görünenlerin ötesine** bak. Yehova'nın kanunlarına uymayanların durumunu düşün. Onlar *gerçekten* huzurlu mu? Tanrı'ya sadık kalanların gözden kaçırdığı bir mutluluk yolu bulabildiler mi? Meseleyi enine boyuna düşündükten sonra sen de hiç şüphesiz Asaf'ın şu sözlerine katılacaksın: "Benim için en doğrusu **Tanrı'ya yaklaşmak**" (Mezmur 73:28).

Kutsal Kitap standartları mutlu olmanı engellemez, seni korur

standartlar senin yararınadır. Tabii onları özgürlüğünü kısıtlayan kurallar olarak da görebilirsin. Aslında Kutsal Kitaptaki ahlak standartları daha çok seni zarar görmekten kurtaracak bir emniyet kemeri gibidir.

Kutsal Kitaba kesinlikle güvenebilirsin. Eğer onun standartlarına uygun yaşamayı seçersen sadece Yehova'yı mutlu etmezsin, bundan kendin de yarar görürsün (İşaya 48:17).

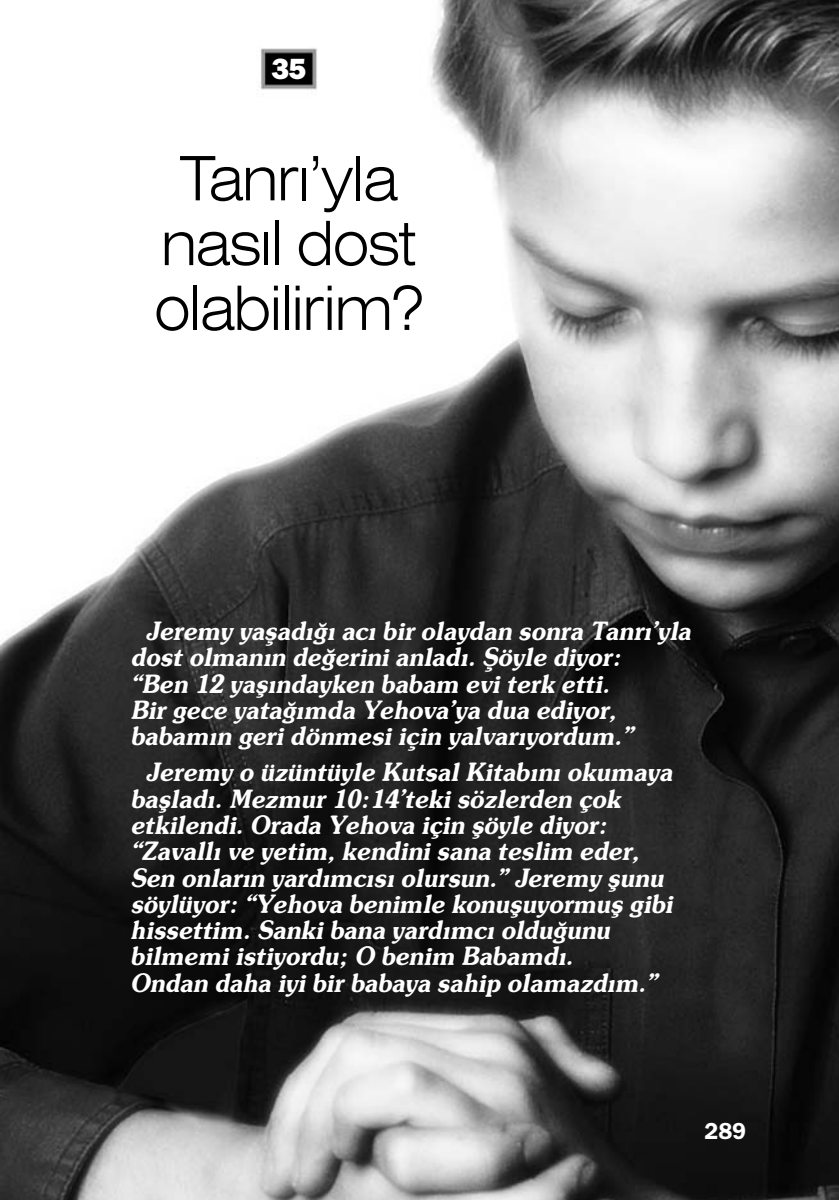
GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Tanrı'nın dostu olabilirsin. Bunu nasıl yapabileceğine bakalım.***

NE DERSİN?

- **Tanrı'nın kanunlarına uymamanın sonuçları konusunda, neden yaşayarak öğrenmek her zaman en iyisi değildir?**
- **Demet, Mike, Andrew ve Tracy'nin sözlerinden neler öğrendin?**
- **Bazıları Kutsal Kitap standartlarını neden fazla kısıtlayıcı görüyor? Peki bu neden dar bir bakış açısıdır?**

35

Tanrı'yla nasıl dost olabilirim?

Jeremy yaşadığı acı bir olaydan sonra Tanrı'yla dost olmanın değerini anladı. Şöyle diyor: "Ben 12 yaşındayken babam evi terk etti. Bir gece yatağımda Yehova'ya dua ediyor, babamın geri dönmesi için yalvarıyordum."

Jeremy o üzüntüyle Kutsal Kitabını okumaya başladı. Mezmur 10:14'teki sözlerden çok etkilendi. Orada Yehova için şöyle diyor: "Zavallı ve yetim, kendini sana teslim eder, Sen onların yardımcısı olursun." Jeremy şunu söylüyor: "Yehova benimle konuşuyormuş gibi hissettim. Sanki bana yardımcı olduğunu bilmemi istiyordu; O benim Babamdı. Ondan daha iyi bir babaya sahip olamazdım."

JEREMY'NİNKİNE benzer bir durumda ol ya da olma, Kutsal Kitap Yehova'nın seninle dost olmak *istediğini* gösteriyor. Gerçekten de Kutsal Kitap "Tanrı'ya yaklaşın, size yaklaşacaktır" diyor (Yakup 4:8). Bu sözlerin anlamını bir düşün. Yehova Tanrı'yı göremesen de ve O'nunla hiçbir anlamda denk olmasan da, O seni Kendisiyle dost olmaya davet ediyor!

BİLİYOR MUSUN . . .

Bu kitabı okuyor ve içindeki Kutsal Kitaba dayanan öğütleri uyguluyor olman Yehova'nın *seninle* özel olarak ilgilendiğini gösterir (Yuhanna 6:44).

Fakat bu dostluk için çaba harcaman gerekir. Diyelim evde bir çiçeğin var. Onun kendi kendine büyümeyeceğini bilirsin. Gelişmesi için onu düzenli sulamalı ve büyüyebileceği bir yere koymalısın. Tanrı'yla dostluk için de aynı şey geçerli. Böyle bir dostluğun gelişmesi için neler yapabilirsin?

Kutsal Kitabı İncelemenin Önemi

Bir dostlukta iletişim iki yönlüdür, hem dinler hem konuşursun. Tanrı'yla dostluk da böyledir. Kutsal Kitabı okuyarak ve inceleyerek Tanrı'nın bize söylediklerini dinleriz (Mezmur 1:2, 3).

Tanrı'yla dostluk, tıpkı bir çiçek gibidir; ancak beslenirse gelişir

“Küçükken dualarımda hep aynı şeyleri söylerdim. Ama şimdi her gün yaşadığım iyi ve kötü şeylerden söz ediyorum. Hiçbir gün diğerinin aynısı olmadığından aynı şeyleri tekrar tekrar söylemiş olmuyorum” (Havva).

Tabii, inceleme yapmayı pek sevmeyebilirsin. Birçok genç inceleme yapmaktansa televizyon izlemeyi, oyun oynamayı ya da arkadaşlarıyla zaman geçirmeyi tercih eder. Fakat Tanrı'yla dostluk geliştirmek istiyorsan bunun kestirme bir yolu *yok!* Sözünü inceleyerek O'nu *dinlemen* gerek.

BİR ÖNERİ

Her gün Kutsal Kitaptan sadece dört buçuk sayfa okursan yaklaşık bir sene içinde kitabı bitirebilirsin.

Ama kaygılanma. Bunun sıkıcı bir görev gibi olmasına gerek yok. İnceleme yapmaktan normalde pek hoşlanmasan da, bundan *zevk almayı öğrenebilirsin*. Yapman gereken ilk şey Kutsal Kitabı incelemek için bir *zaman belirlemek*. Lais isimli genç kız şöyle diyor: “Bir program yaptım. Her sabah ilk iş Kutsal Kitaptan bir bölüm okuyorum.” 15 yaşındaki Maria'nın programı farklı. O “Her gece yatmadan önce Kutsal Kitaptan biraz okuyorum” diyor.

Kendi inceleme programına başlamak için 292. sayfadaki çerçeveye bak. Sonra aşağıya Tanrı'nın Sözünü incelemek için ne zaman yaklaşık 30 dakika ayırabileceğini yaz.

✎.....

Zaman belirlemek sadece bir başlangıç. İnceleme yapmaya başladığında Kutsal Kitabı okumanın her zaman kolay olmadığını görebilirsin. Dürüstçe şunları söyleyen 11

Kutsal Kitabını keşfet

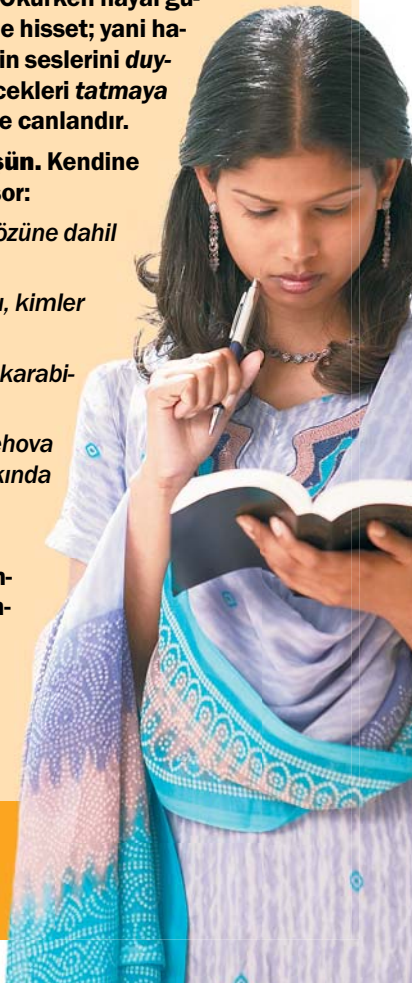
1. Okumak istediğin bir olay seç. Okuduklarını anlamak için dua ederek hikmet dile.

2. Dikkatle oku. Acele etme. Okurken hayal gücünü kullan. Kendini o sahnede hisset; yani hareketleri *görmeye*, karakterlerin seslerini *duymaya*, havayı *koklamaya*, yiyecekleri *tatmaya* çalış. Okuduğun kısmı zihninde canlandır.

3. Okudukların üzerinde düşün. Kendine aşağıdakilere benzer sorular sor:

- *Yehova neden bu kısmı Sözüne dahil etti?*
- *Bu kısımda kimler olumlu, kimler olumsuz örnek?*
- *Kendime hangi dersleri çıkarabilirim?*
- *Okuduğum kısım bana Yehova ve O'nun davranış tarzı hakkında ne öğretiyor?*

4. Yehova'ya kısaca dua et. O'na bu incelemeden ne öğrendiğini ve okuduklarını yaşamında nasıl uygulamayı düşündüğünü söyle. Sana verdiği hediye, yani Sözü olan Kutsal Kitap için O'na her zaman teşekkür et!

"Sözün adımlarım için kandil, yolum için ışıktır" (Mezmur 119:105).

"Ne mutlu ruhi ihtiyacının farkında olanlara" (Matta 5:3).

yaşındaki Jezreel'le aynı fikirde olabilirsin: "Kutsal Kitabın bazı kısımları çok zor ve pek ilginç değil." Sen de böyle hissediyorsan pes etme. Unutma, Kutsal Kitabı her incelediğinde dostun Yehova Tanrı'yı dinlemek için zaman ayırmış oluyorsun. Bunun için ne kadar çaba harcarsan, Kutsal Kitabı incelemek o kadar zevkli ve doyum verici olur!

Dua Şart

Dua Tanrı'yla konuşma yolumuzdur. Bunun ne muhteşem bir hediye olduğunu düşün! Yehova Tanrı'yla gündüz ya da gece, ne zaman istersen konuşabilirsin. O *her zaman* seni dinler. Dahası senin söyleyeceklerini duymak *ister.* Bu nedenle Kutsal Kitap bizi "Hiçbir konuda kaygı çekmeyin. *Her dileğinizi* Tanrı'ya dua ve yakarışla, şükrederek bildirin" diye teşvik ediyor (Filipililer 4:6).

Ayetin de gösterdiği gibi Yehova Tanrı'ya söyleyebileceğin çok şey var. Bunlar sorunların ya da endişelerin olabilir. Minnettar olduğun şeyler de olabilir. Arkadaşların senin için güzel şeyler yaptığında onlara teşekkür etmez misin? Öyleyse senin için herhangi bir arkadaşından çok daha fazla şey yapan Yehova'ya da teşekkür edebilirsin (Mezmur 106:1).

Yehova'ya kişisel olarak minnettar olduğun şeylerden bazılarını yaz. ✎ .....

.....

.....

öncelikli şeyler önce

Dua etmeye, Kutsal Kitabı incelemeye hiç zamanın yok mu? Eğer öyleyse genelde bunun nedeni öncelik verdiğin şeylerdir.

Şu deneyi yap: Bir kova al ve içine birkaç büyük taş koy. Sonra kovayı ağzına kadar kumla doldur. Taş *ve* kum dolu bir kovan var.

Şimdi kovayı boşalt. Aynı taşları ve kumu kullanarak kovayı tekrar doldur, ama bu sefer önce kumu koy, sonra taşları yerleştirmeye çalış. Taşlar sığmadı mı? Çünkü bu sefer kovaya kumu *önce* koydun.

Bundan ne ders çıkıyor? Kutsal Kitap 'Nelerin daha önemli olduğunu saptayın' diyor (Filipililer 1:10). Eğer eğlence gibi küçük şeylere öncelik verirsen, büyük şeylere, yani Tanrı'ya hizmetinle ilgili faaliyetlere hayatında yer açman neredeyse imkânsız olur. Fakat Kutsal Kitabın bu öğüdünü uygularsan, hem bu önemli şeylere *hem de* eğlenceye zamanın yettiğini görürsün. Her şey kovaya önce neyi koyduğuna bağlı!

Mutlaka seni zaman zaman bunaltan korku ve kaygıların vardır. Mezmur 55:22 şöyle der: "Yükünü Yehova'ya bırak, O sana destek olur. Doğru insanın sarsılmasına asla izin vermez."

Duanda söylemek istediğin kişisel meselelerin varsa, onları aşağıdaki satırlara yaz.

✎.....

.....

Kişisel Deneyim

Tanrı'yla dostluğun görmezden gelmemen gereken başka bir yönü daha var. Mezmur yazarı Davut "Yehova'nın iyiliğini tadın ve görün" diye yazmıştı (Mezmur 34:8). Davut 34. Mezmuru yazdığında korkutucu bir olayı yeni atlatmıştı. Gözünü kan bürümüş Kral Saul'dan kaçıyordu; bu başlı başına çok sıkıntılı bir durumdu. Fakat Davut bir de düşmanı Filistîlere sığınmak zorunda kalmıştı. Ölümü kesin görünen Davut zekice davranarak deli numarası yaptı ve bu şekilde canını kurtarabildi (1. Samuel 21:10-15).

Davut bu kıl payı kurtuluşunun kendi yaratıcılığından kaynaklandığını düşünmedi. Tersine Yehova'ya şükretti. Az önce değindiğimiz mezmurun başlarında şöyle yazdı: "Yehova'ya danıştım, bana cevap verdi, beni bütün

hareket planı!

Kişisel Kutsal Kitap incelememden daha fazla yararlanmak için yapacaklarım:

✎.....

.....

Daha düzenli dua etmek için yapacaklarım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

korkularımdan kurtardı" (Mezmur 34:4). Yani Davut *kişisel deneyimine* dayanarak "Yehova'nın iyiliğini tadın ve görün" diyebildi.*

Yehova'nın seninle ilgilendiğini açıkça gösteren bir olay yaşadın mı? Yaşadıysan bunu aşağıdaki satırlara yaz. Çok çarpıcı bir olay olması gerekmez. Günlük yaşamından, belki olağan kabul ettiğin, basit nimetleri düşünmeye çalış.

✎ .....

.....

Annen ve baban sana Kutsal Kitap hakkında bilgi vermiş olabilir. Bu büyük bir nimettir. Fakat yine de Tanrı'yla dostluk geliştirmesi gereken kişi *sensin*. Bunu henüz yapmadıysan, bu bölümdeki bilgiler başlamana yardım edebilir. Yehova çabalarını ödüllendirecek. Kutsal Kitap şöyle der: "Dilemeye devam edin, size verilecektir; aramaya devam edin, bulacaksınız" (Matta 7:7).

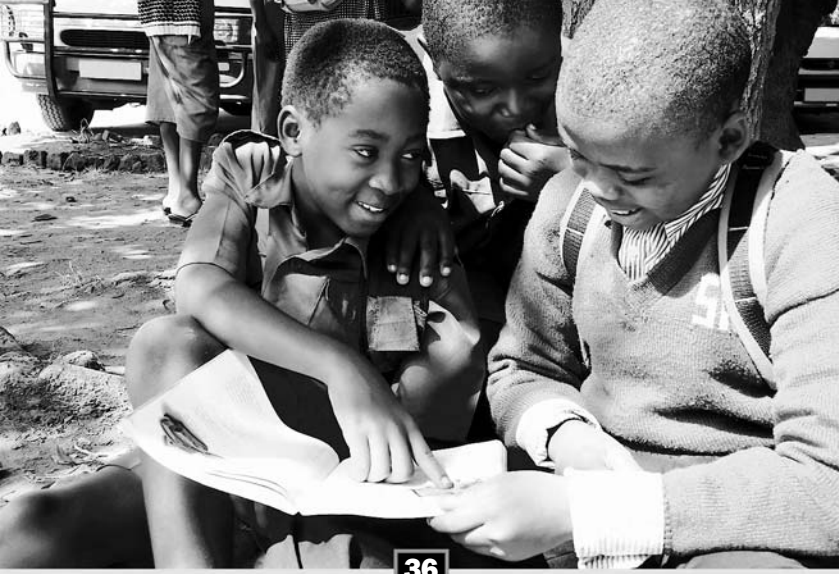
---

* "Tadın ve görün" kısmı bazı Kutsal Kitap tercümelerinde "kendiniz keşfedin", "kendiniz öğrenin" ve "yaşayarak göreceksiniz" olarak da geçer *(Contemporary English Version, Today's English Version* ve *The Bible in Basic English)*.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Başkalarıyla Tanrı hakkında konuşmakta zorlanıyor musun? İnancını nasıl savunabileceğini öğrenmek ister misin?***

NE DERSİN?

- **Kutsal Kitabı kişisel olarak incelemekten daha fazla zevk almak için neler yapabilirsin?**
- **Yehova kusurlu insanların dualarını neden dinlemek istiyor?**
- **Dualarını nasıl daha anlamlı hale getirebilirsin?**

36

İnancımı nasıl savunabilirim?

En çok hangi etken sınıf arkadaşlarınla inancın hakkında konuşmanı engeller?

- ❑ Kutsal Kitap bilginin az olması
- ❑ Alay edilme korkusu
- ❑ Sohbete nasıl başlayacağını bilmemek

İnancın hakkında sana en kolay gelen konuşma yöntemi hangisi?

- ❑ Bir okul arkadaşınla özel olarak konuşmak
- ❑ Tüm sınıfın önünde konuşmak
- ❑ Kutsal Yazılara dayalı inancın hakkında bir ödev hazırlamak

Konuyu nasıl açabileceğini bilseydin Kutsal Kitap hakkında sohbet edebileceğini düşündüğün bir okul arkadaşının ismini yaz.

.....

HERHALDE okul arkadaşların Tanrı hakkında konuşmayı pek sevmezler. Başka herhangi bir şeyden, örneğin spordan, giyimden ya da kız-erkek meselelerinden söz etsen hemen herkes hararetle konuşmaya başlar. Fakat Tanrı'dan bahsettiğinde ortama hemen garip bir sessizlik çöker.

Bu durumun nedeni yaşıtlarının Tanrı'ya inanmaması değil. Birçok genç aslında *inanıyor.* Ancak bazısı bu konuda konuşmaktan çekiniyor. Belki de bunun hiç gençlere göre bir konu olmadığını düşünüyorlar.

Sen Ne Düşünüyorsun?

Okul arkadaşlarınla Tanrı hakkında konuşmaktan çekiniyorsan bu anlaşılır bir durum. Kimse reddedilmekten hoşlanmaz, alay edilmek ise daha da kötüdür. İnancın hakkında konuşursan bu olabilir mi? Evet, olabilir. Diğer yandan arkadaşların seni şaşırtabilir de. Onlardan birçoğu "Dünyanın sonu ne olacak?" ve "Dünya neden bu kadar sıkıntıyla dolu?" gibi soruların cevaplarını arıyor. Arkadaşların bu konuları bir yetişkin yerine kendi yaşlarında biriyle konuşmayı tercih edebilir.

Fakat onlarla *din* hakkında konuşmak yine de seni ürkütebilir. Aslında

Bir müzik aleti çalmak gibi, inancın hakkında konuşmak da beceri ister; pratik yaptıkça ustalaşırsın

> ***Sadece biz okullarda iyi haberi duyurabiliriz (Iraida).***

bir fanatik izlenimi bırakmak zorunda değilsin ve *en uygun* şeyi söylemek üzere kaygılanmana da gerek yok. İnancın hakkında konuşmak bir açıdan müzik aleti çalmaya benzer. İkisi de başlarda zor gelir. Fakat pratik yaptıkça kolaylaşır ve çabalarının karşılığını alırsın. Öyleyse sohbete nasıl başlayabilirsin?

Söze girmenin kolay bir yolunu bulabilirsin. Örneğin okulda güncel bir olay konuşulduğunda sen de Kutsal Yazılara dayanan görüşünü söyleyebilirsin. Ya da sınıf arkadaşlarından sadece biriyle konuşmaya çalışabilirsin. Bazı Şahit gençlere de herhangi bir sınıf arkadaşlarının dikkatini çekmesi için Kutsal Kitaba dayanan bir yayını sıralarının üzerine koymak kolay geldi. Çoğu durumda yayın dikkat çekti ve sohbet etmeye başladılar.

Sen yukarıdaki yöntemlerin hangisini deneyebilirsin?

✎.....

Bir sınıf arkadaşınla inancın hakkında konuşmanın başka bir yolu aklına geliyor mu? Geliyorsa aşağıya yaz.

.....

.....

.....

Bazen bir ödev sana şahitlik etme fırsatı çıkarabilir. Örneğin evrim konusu konuşulduğunda ne yapabilirsin? Yaratılışı nasıl savunabilirsin?

BİR ÖNERİ

İnancın hakkında konuşurken tavırlarına dikkat et. Eğer utandığın izlenimi uyandırırsan, arkadaşlarının alaylarına *davetiye çıkarabilirsin*. Fakat, tıpkı arkadaşların *kendi görüşleri* hakkında konuştuğunda olduğu gibi kendine güvenerek konuşursan, çok büyük olasılıkla onların saygısını kazanırsın.

"İyi haberden utanmıyorum; gerçekten de o, iman eden herkese . . . . kurtuluş sağlayan Tanrı'nın gücüdür"
(Romalılar 1:16).

Yaratılışı Savunmak

Ryan isimli genç "Sınıfta evrim konusu açıldığında, bana öğretilenlerden tamamen farklı şeyler duydum" diyor. "Evrim bir gerçekmiş gibi anlatıldı ve bu gözümü korkuttu." Raquel de benzer şeyler söylüyor: "Sosyal Bilgiler öğretmenim gelecek dersimizin evrim olduğunu söylediğinde çok korktum. Çünkü bu tartışmalı konuda hangi tarafta olduğumu sınıfta açıklamam gerekiyordu."

BİLİYOR MUSUN . . .

Bazen öğretmenlerden evrimi ispatlamaları istendiğinde onlar bunu yapamadıklarını ve evrim teorisini sadece kendilerine öğretilen bu olduğu için kabul ettiklerini fark ediyorlar.

Derste evrim konusu açıldığında *sen* kendini nasıl hissediyorsun? 'Her şeyi Tanrı'nın yarattığına' inanıyorsun (Vahiy 4:11). Çevrende Yaratıcının varlığının kanıtlarını görüyorsun. Fakat ders kitapları ve öğretmenin, yaşamın evrim sonucu oluştuğunu söylüyor. "Ben kimim ki uzmanların dediğine karşı çıkayım?" diye düşünebilirsin.

Emin ol, evrim teorisine inanmayan tek kişi sen değilsin. Aslında bazı bilim insanları bile evrimi kabul etmiyor. Birçok öğretmen ve öğrenci de öyle.

Yine de yaratılış konusunda Kutsal Kitabı savunabilmek için onun aslında ne öğrettiğini bilmen gerekir. Kutsal Kitabın net bir şey söylemediği konularda tartışmaya gerek yok. Birkaç örneğe bakalım.

İnancını savunmaktan korkman normal; ama bu korkuyu yenebilirsin

Fen Bilgisi kitabım dünyanın ve güneş sisteminin milyarlarca yıldır var olduğunu söylüyor. Kutsal Kitap dünyanın ve evrenin birinci yaratma gününden önce var olduğunu söyler. Dolayısıyla dünyanın ve güneş sisteminin yaşı milyarlarca yıl olabilir (Başlangıç 1:1).

Öğretmenim dünyanın altı günde yaratılmış olamayacağını söylüyor. Kutsal Kitap altı yaratma gününün bildiğimiz 24 saatlik dönemler olduğunu söylemez.

Derste hayvanlarda ve insanlarda zaman içinde gerçekleşmiş bazı değişiklikler hakkında konuşuldu. Kutsal Kitap Tanrı'nın canlıları "cinslerine göre" yarattığını söyler (Başlangıç 1:20, 21). Yaşamın cansız maddeden geliştiği veya evrim sürecini Tanrı'nın tek bir hücreyle başlattığı fikrini *desteklemez*. Ancak her "cins" büyük bir çeşitlilik potansiyeline sahiptir. Dolayısıyla Kutsal Kitaba göre *her "cinsin" kendi içinde* değişiklikler olması mümkündür.

Bu bölümde ele alınan bilgileri göz önünde bulundurduğunda, bir öğretmenin ya da sınıf arkadaşın şöyle derse nasıl cevap verirsin:

"Bilim, insanın evrimle meydana geldiğini ispatlamıştır." ✎.....

.....

"Ben Tanrı'ya inanmıyorum çünkü onu göremiyorum."

.....

.....

İnancından Emin Ol!

Eğer annen ve baban İsa'nın takipçisiyse sırf sana böyle öğrettikleri için yaratılışa inanıyor olabilirsin. Fakat artık büyüdüğünden, herhalde inancını sağlam bir temele dayandırıp Tanrı'ya "akıl gücünü kullanarak" tapınmak istiyorsun (Romalılar 12:1). Eğer öyleyse, kendine "*Beni* bir Yaratıcının var olduğuna ikna eden ne?" diye sor. 14 yaşındaki Sam insan vücudunu düşünerek şöyle diyor: "Öyle ayrıntılı ve karmaşık ki. Ayrıca her kısmı birbiriyle çok uyumlu. İnsan vücudu evrim sonucu meydana gelmiş ola-

hareket planı!

Bir sınıf arkadaşımla Kutsal Kitap hakkında bir sohbete başlamak için yapabileceklerim:

✎.....

.....

Yaratıcıya neden inandığım sorulursa söyleyeceklerim:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

maz!" 16 yaşındaki Holly de aynı fikirde. "Bana şeker hastalığı teşhisi konduğundan beri vücudun nasıl işlediği konusunda çok şey öğrendim" diyor. "Örneğin pankreas, midenin arkasındaki küçük bir organ ama müthiş bir iş yaparak kanın ve diğer organların görevlerine devam etmesini sağlıyor."

Seni bir Yaratıcının var olduğuna ikna eden üç şeyi yaz.

1. .....
2. .....
3. .....

Tanrı'ya ve yaratılışa inandığın için kendini tuhaf hissetmene ya da utanmana gerek yok. Kanıtlar göz önünde bulundurulduğunda, biz insanların yaratılış sonucu var olduğuna inanmak gayet mantıklıdır.

Sonuçta, çok büyük bir iman gerektiren inanç yaratılış değil evrimdir! Çünkü mucizeler yapan biri olmadan mucizelere inanmayı gerektirir. Akıl gücünü kullanarak bu konuyu enine boyuna düşündükten sonra, Tanrı inancını savunma konusunda kendine daha çok güveneceksin.

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Yaşıtlarının vaftiz edildiğini görüyorsun. Sen bu adımı atmaya hazır mısın?***

NE DERSİN?

- **Başkalarıyla inancın hakkında konuşman neden önemli?**
- **Okulda yaratılışa neden inandığını hangi yollarla kolayca anlatabilirsin?**
- **Her şeyi yaratan Kişiye takdirini nasıl gösterebilirsin? (Elçiler 17:26, 27).**

37

Vaftiz edilmeli miyim?

Aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduklarını belirt.

Vaftiz İsa'nın takipçileri için bir taleptir. ❑ Doğru ❑ Yanlış

Vaftizin asıl amacı seni günah işlemekten korumaktır. ❑ Doğru ❑ Yanlış

Vaftiz kurtulmanı mümkün kılar. ❑ Doğru ❑ Yanlış

Vaftiz edilmediysen davranışlarından Tanrı'ya karşı sorumlu olmazsın. ❑ Doğru ❑ Yanlış

Arkadaşların vaftiz ediliyorsa bu senin de vaftize hazır olduğun anlamına gelir. ❑ Doğru ❑ Yanlış

TANRI'NIN standartlarına göre yaşıyorsan, O'nunla dostluk geliştiriyorsan ve inancın hakkında başkalarıyla konuşuyorsan, vaftizi düşünmen gayet doğal. Peki bu adımı atmaya hazır olup olmadığını nasıl bileceksin? Bu soruyu cevaplamana yardım etmek için yukarıdaki ifadeleri birlikte gözden geçirelim.

BİLİYOR MUSUN . . .

Vaftiz, kurtulmak için sende bulunması gereken 'işaretin' çok önemli bir kısmıdır (Hezekiel 9:4-6).

"Bedenlerinizi diri, kutsal, Tanrı'nın kabul edeceği bir kurban olarak sunun; böylece, ibadetinizi akıl gücünü kullanarak yerine getirmiş olursunuz"
(Romalılar 12:1).

• • • • • • • • •

● ***Vaftiz İsa'nın takipçileri için bir taleptir.***

Doğru. İsa öğrencilerinin vaftiz edilmesini emretti (Matta 28:19, 20). Kendisi de vaftiz edildi. Mesih'in izinden gidebilmek için, bu kararı verebilecek olgunluğa eriştiğinde ve gerçekten istediğinde sen de vaftiz edilmelisin.

● ***Vaftizin asıl amacı seni günah işlemekten korumaktır.***

Yanlış. Vaftiz, yaşamını Yehova'ya adadığını herkese gösteren bir simgedir. Yaşamını Yehova'ya adaman, içten içe hoşlandığın şeyleri yapmanı engelleyen sevimsiz bir anlaşma değildir. Tersine, Yehova'nın standartlarına göre yaşamak *istediğin* için kendini O'na adarsın.

● ***Vaftiz kurtulmanı mümkün kılar.***

Doğru. Kutsal Kitap vaftizin kurtulmak için önemli bir adım olduğunu söyler (1. Petrus 3:21). Ancak vaftiz, bir felakete uğradığında kendini korumak için yaptırdığın sigorta gibi değildir. Yehova'yı sevdiğin ve O'na sonsuza dek bütün yüreğinle hizmet etmek istediğin için vaftiz edilirsin (Markos 12:29, 30).

BİR ÖNERİ

Anne babanın da yardımıyla, vaftiz için gereken adımları atmana yardımcı olması için cemaatinizden birini seç (Elçiler 16:1-3).

> ***Vaftiz edilmiş olmak akıllıca kararlar vermeme ve kötü sonuçlara yol açabilecek davranışlardan uzak durmama yardım etti*** ***(Holly).***

● ***Vaftiz edilmediysen davranışlarından Tanrı'ya karşı sorumlu olmazsın.***

Yanlış. Yakup 4:17'ye göre, vaftiz edilmiş olsun ya da olmasın, "Kim doğru olanı yapmayı bilir de yapmazsa, günah işlemiş olur." Yani, neyin doğru olduğunu biliyorsan ve yaşamınla ilgili ciddi bir karar verebilecek olgunluktaysan, konuyu anne babanla ya da cemaatten olgun biriyle konuşma zamanı gelmiş demektir. Böylece vaftiz edilmek için hangi adımları atman gerektiğini öğrenebilirsin.

● ***Arkadaşların vaftiz ediliyorsa bu senin de vaftize hazır olduğun anlamına gelir.***

Yanlış. Sadece yürekten istiyorsan bunu yapmalısın (Mezmur 110:3). Ayrıca Yehova'nın Şahidi olmanın neler gerektirdiğinin tamamen bilincindeysen ve bu sorumluluğa hazır olduğundan eminsen, ancak o zaman vaftiz edilmelisin (Vaiz 5:4, 5).

(Devamı 310. sayfada)

hareket planı!

Vaftize doğru ilerleyebilmek için Kutsal Kitabın şu öğretileriyle ilgili anlayışımı artıracağım:

.....

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

vaftiz hakkında sıkça sorulan sorular

Vaftiz neyi simgeler? Suya daldırılıp çıkarılmak, kendin için yaşadığın eski yaşamının sona erdiği, Yehova'nın isteğini yapmak için yeni bir hayata başladığın anlamına gelir.

Yaşamını Yehova'ya adaman ne anlama gelir? Kendinden vazgeçmen, Tanrı'nın isteğini yapmaya her şeyden daha çok önem vereceğine söz vermen anlamına gelir (Matta 16:24). Vaftizinden bir süre önce duanda kendini Yehova'ya resmen adamalısın.

Vaftiz edilebilmek için nasıl bir hayatın olmalı? Tanrı'nın Sözüne uygun bir yaşam sürüyor ve başkalarıyla inancın hakkında konuşuyor olman gerekir. Dua ederek ve Tanrı'nın Sözünü inceleyerek O'nunla dostluk geliştirmelisin. Başkaları sana baskı yaptığı için değil, *kendi* isteğinle Yehova'ya hizmet ediyor olmalısın.

Vaftiz için belli bir yaşta olmak gerekir mi? Yaş en önemli etken değil. Ancak kendini adamanın anlamını kavrayacak yaşta ve olgunlukta olmalısın.

Ya sen vaftiz edilmek istiyorsan ama anne baban beklemen gerektiğini söylüyorsa? Senin İsa'nın takipçilerine özgü yaşam konusunda biraz daha deneyim kazanmanı istiyor olabilirler. Onların öğüdüne değer ver ve bu zamanı Yehova'yla dostluğunu derinleştirmek için kullan (1. Samuel 2:26).

vaftiz edilmeyi mi düşünüyorsun?

Aşağıdaki soruları ve önerileri düşünerek ne kadar ilerleme gösterdiğini kontrol et. Cevaplarını yazmadan önce adı geçen ayetleri aç.

Yehova'ya güvendiğini şu anda hangi yollarla gösteriyorsun? (Mezmur 71:5).

✎.....

.....

Doğruyu yanlışı ayırmak üzere algılama yeteneğini geliştirdiğini nasıl gösteriyorsun? (İbraniler 5:14).

.....

.....

Ne sıklıkta dua edersin? .....

Duaların ne kadar net? Yehova'ya duyduğun sevgi hakkında ne gösteriyorlar? (Mezmur 17:6).

.....

.....

Dualarınla ilgili hedeflerin varsa onları yaz.

.....

.....

Kutsal Kitabı düzenli incelemek için nasıl bir programın var? (Yeşu 1:8).

.....

Kişisel inceleme programına neleri dahil ediyorsun?

.....

.....

Kişisel inceleme konusunda koymak istediğin hedeflerin varsa bunları yaz.

.....

Tarlada sunduğun hizmet kaliteli mi? (Örneğin, temel Kutsal Kitap öğretilerini başkalarına açıklayabilir misin? İlgi gösteren kişileri tekrar ziyaret ediyor musun? Kutsal Kitap tetkiki başlatmak için çaba gösteriyor musun?)
❑ Evet ❑ Hayır

Annen baban katılmasa bile sen tarla hizmetine katılıyor musun? (Elçiler 5:42). ❑ Evet ❑ Hayır

Tarla hizmeti konusunda kendine koymak istediğin hedeflerin varsa bunları yaz (2. Timoteos 2:15).

.....

.....

İbadetlere düzenli mi ara sıra mı katılıyorsun? (İbraniler 10:25).

.....

İbadetlere aktif şekilde katılmak için neler yapıyorsun?

.....

Annen baban ibadetlere katılamadığında (eğer izin veriyorlarsa) sen katılıyor musun? ❑ Evet ❑ Hayır

Tanrı'nın isteğini yapmaktan gerçekten zevk aldığını söyleyebilir misin? (Mezmur 40:8). ❑ Evet ❑ Hayır

Arkadaş baskısına boyun eğmediğin belirli durumları sayabilir misin? (Romalılar 12:2).

.....

Yehova'ya sevgini güçlü tutmak için neler yapmayı planlıyorsun? (Yahuda 20, 21).

.....

Annen baban ve arkadaşların Yehova'ya hizmet etmeyi bıraksaydı sen devam eder miydin?
(Matta 10:36, 37). ❑ Evet ❑ Hayır

Vaftiz, evlilik gibi yaşamı değiştiren bir adımdır; hafife alınmamalıdır

(306. sayfanın devamı)

Yaşamını Değiştiren Bir Adım

Vaftiz, insanın yaşamını değiştiren ve pek çok nimete yol açan bir adımdır. Aynı zamanda ciddi bir sorumluluktur, çünkü Yehova'ya verdiğin söze göre yaşaman gerekir.

Sen yaşamını Yehova'ya adamaya hazır mısın? Eğer hazırsan bu harika! Dünyadaki en büyük ayrıcalık seni bekliyor: Yehova'ya bütün yüreğinle hizmet etme ve kendini gerçekten O'na adadığını gösteren şekilde yaşama ayrıcalığı (Matta 22:36, 37).

GELECEK BÖLÜMÜMÜZDE ***Hedefler koymayı öğren. Böylece yaşamını en iyi şekilde değerlendirebilirsin***

NE DERSİN?

- **Vaftiz neden çok ciddi bir adımdır?**
- **Bir gencin vaftiz kararını çok erken vermesine neler yol açabilir?**
- **Bir genç hangi nedenlerle kendini Yehova'ya adamaktan ve vaftiz adımını atmaktan kaçınma hatasına düşebilir?**

Yaşamıma nasıl bir yön vermeliyim?

"Başlarda gelecekten korkmuyordum. Fakat mezuniyetim yaklaştıkça iş hayatı ve masraflar gibi hayatın gerçekleriyle yüz yüze gelmek üzere olduğumu fark ettim" (Alex).

SENİ evinden kilometrelerce uzağa götürecek bir yolculuk planladığını düşün. Herhalde önce en iyi yolu seçmek için bir haritaya bakarsın. Geleceğini planlaman da buna benzer. Şu anda Yehova'nın Şahitlerinin bir bürosunda hizmet eden Michael "Önünde birçok seçenek var" diyor. Bu kadar çok seçenek karşısında ne karar vereceksin? Michael'a göre "Her şey neyi hedeflediğine bağlı."

Yaşamdaki bir hedef, bir yolculukta varmak istediğin yere benzer. Herhalde gelişigüzel dolaşarak oraya varamazsın. Haritaya bakıp kendine bir yol belirlemen gerekir. Bunu yapmakla Özdeyişler 4:26'daki şu uyarıya uymuş olursun: "Yürüyeceğin yolu düzle." Bu ayet başka bir çeviride şöyle yer alır: "Nereye gittiğini bil" *(Contemporary English Version).*

Gelecek yıllarda inanç, iş, evlilik, aile ve diğer konularda birçok önemli karar alacaksın. Nereye gitmek

Hedeflerin olursa enerjini boşuna harcamazsın

istediğini bilirsen akıllıca kararlar vermen daha kolay olur. Fakat yaşamını planlarken mutlaka göz önünde bulundurman gereken bir etken var.

'Yaratıcını Hatırla'

Gerçekten mutlu olmak istiyorsan hikmetli Kral Süleyman'ın şu sözlerine kulak vermelisin: "Yüce Yaratıcını gençlik günlerinde hatırla" (Vaiz 12:1). Başka sözlerle yaşamdaki tercihlerine Tanrı'yı hoşnut etme arzun yön vermeli.

BİLİYOR MUSUN . . .

Nasıl elektrik akımı bir cihazı çalıştırabilirse, Tanrı'nın kutsal ruhu da seni harekete geçirerek O'nun hizmetinde birçok şey başarmanı sağlayabilir (Elçiler 1:8).

Bu neden önemli? Kutsal Kitap Vahiy 4:11'de şöyle der: "Yehova Tanrımız, ihtişam, yücelik ve güç Sana yaraşır; çünkü her şeyi Sen yarattın, her şey Senin isteğinle var oldu ve yaratıldı." Gökteki ve yeryüzündeki tüm canlıların Yaratıcıya minnet borcu vardır. Sana 'hayat, nefes ve her şeyi verdiği' için O'na minnettar mısın? (Elçiler 17:25). Sana verdiği onca şey

> ***“Anne babama büyük saygım var. Tarla hizmetindeki tükenmeyen gayretleri, ekonomik sorunlara dayanmaları ve beni tamgün hizmete teşvik etmeleri, bütün bunlar beni çok olumlu etkiledi” (Jarrod).***

karşısında sen de Yehova Tanrı'ya bir şey vermek istemiyor musun?

Yaratıcılarını akıllarından çıkarmayan birçok Yehova'nın Şahidi genç tamgün hizmete başladı. Senin de önünde bulunan bu heyecan verici hizmet fırsatlarından bazılarına birlikte bakalım.

Öncülük. Daimi öncüler tarla hizmetinde çok zaman harcar. Eğitim ve deneyimle, Kutsal Kitap öğretmenleri olarak yeteneklerini geliştirirler.

İhtiyacın daha büyük olduğu bir yerde hizmet. Bazıları, Krallığı duyuranların çok az olduğu bir bölgeye taşınıyor. Başkaları yeni bir dil öğrenip o dili konuşan yakın bir cemaatte hizmet ediyor, hatta o dilin konuşulduğu bir ülkeye taşınıyor.*

Görevli vaizlik. Yeterli durumdaki sağlıklı ve dayanıklı öncüler yabancı ülkelerde hizmet etmek üzere eğitilir. Görevli vaizlerin heyecanlı ve doyum veren bir hayatı olur.

Beytel hizmeti. Beytel ailesinin fertleri Yehova'nın Şahitlerinin bürolarında hizmet eder. Bazı ülkelerde bu

BİR ÖNERİ

Uzun yıllar tamgün hizmet etmiş kişilerle konuş. Neden böyle bir yaşam seçtiklerini ve Yehova'nın desteğini nasıl hissettiklerini öğren.

* 164. sayfadaki çerçeveye bak.

hedeflerim

Önüne koymak istediğin hedefleri işaretle. Hedefleri kendine göre uyarlamak ya da yenilerini yazmak için boşlukları kullan.

Hizmet

- ❑ **Tarla hizmetinde geçirdiğim zamanı ayda** ..... **saate çıkarmak**
- ❑ **Her ay** ..... **adet yayın dağıtmak**
- ❑ **İnancım hakkında konuşurken Kutsal Kitabı kullanmak**
- ❑ **Her ay** ..... **tekrar ziyaret yapmak**
- ❑ **Kutsal Kitap tetkiki başlatmak**

Diğer hedefler: .....

.....

Kişisel İnceleme

- ❑ **Her gün Kutsal Kitaptan** ..... **sayfa okumak**
- ❑ **Her hafta ibadetlere hazırlanmak**
- ❑ **Kutsal Kitaptan şu konuları araştırmak:**

.....

.....

Cemaat

- ❑ **Her ibadette en az bir cevap vermek**
- ❑ **Daha iyi tanımak istediğim benden büyük biriyle sohbet etmek için ilk adımı atmak**
- ❑ **Cemaatten yaşlı ya da bakıma muhtaç birini ziyaret etmek**

Diğer hedefler: .....

Bugünün Tarihi .....

Altı ay sonra bu listeyi tekrar gözden geçir ve hedeflerine ne oranda ulaştığına bak. Duruma göre uyarlamalar yap ya da yeni hedefler ekle.

“ ‘Beni bununla sınayın’ diyor göklerin hâkimi Yehova, ‘Göklerin bentlerini size açmaz mıyım, üzerinize yeterinden fazla bereket yağdırmaz mıyım?’ ”
(Malaki 3:10).

hizmete Kutsal Kitaba dayanan yayınların basımı ve nakliyesi de girer.

Uluslararası hizmet. Uluslararası hizmetçiler, İbadet Salonlarının, Toplantı Salonlarının ve büro binalarının inşasına yardım etmek üzere başka ülkelere gider.

Vaizlik Eğitim Kursu. Yeterli durumdaki bekâr ihtiyarlar ve hizmet görevlileri, teşkilatlanma ve topluluk önünde konuşma alanlarında eğitilirler. Bu kursu bitiren bazıları yabancı bir ülkede hizmet etmek üzere görevlendirilir.

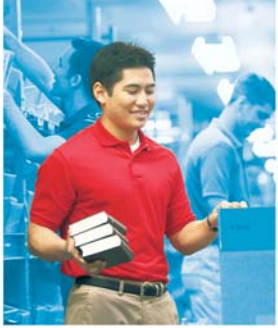
Yaşamını Planla

Tamgün hizmeti hedef edinmen övgüye değer ve beraberinde sayısız nimet getirir. Ancak böyle bir hedefe erişebilmek için önceden düşünmek gerekir. Örneğin kendine “Geçimimi sağlamak için kullanabileceğim ne tür yetenek ve becerilerim var?” diye sor.

Kelly kendisine öncü olmak gibi net bir hedef koydu. Meslek seçimini de buna göre yaptı. “Hizmet ederken geçimimi sağlayabileceğim bir meslek seçmeliydim” diyor.

Daha fazla bilgi için “Gençler Soruyor—Yaşamıma Nasıl Bir Yön Vermeliyim?” başlıklı DVD’yi izle. Bu DVD şu anda 30’dan fazla dilde mevcut.

Kelly lisede meslek eğitimi aldı. Bu onun hedefine ulaşmasına yardım etti. Kelly şöyle diyor: "Asıl yapmak istediğim tamgün hizmet etmekti. Diğer her şey ondan sonra geliyordu." Kelly yaptığı seçimden çok memnun. "Olabilecek en iyi kararı verdiğimi düşünüyorum" diyor.

Birilerine Danış

Eğer bilmediğin bir bölgede yolculuk ediyorsan, yolu bulmak için büyük ihtimalle birilerine danışman gerekir. Geleceğini planlarken de aynısını yapabilirsin. Birilerinden fikir al. Özdeyişler 20:18 "Planlar danışılarak sağlamlaştırılır" der.

Annen ve baban senin için çok önemli bir bilgi kaynağıdır. Yaşamlarında Tanrı'nın öğütlerini uygulayarak

hareket planı!

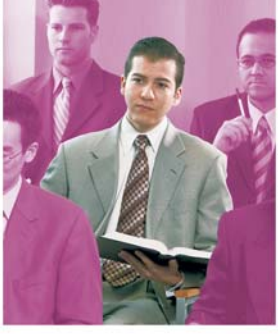
Hizmetten daha çok sevinç duymama yardım etmesi için konuşacağım kişi:

.....

Bu konuda anneme ya da babama sormak istediklerim:

.....

.....

hikmet kazandıklarını gösteren diğer olgun Şahitlere de danışabilirsin. Beytel'de hizmet eden 20'li yaşlarındaki Roberto şöyle bir tavsiyede bulunuyor: "Kendi cemaatinde ya da diğer cemaatlerde iyi örnek olan yetişkinlere bak."

Yehova Tanrı, çok mutlu olmanı sağlayacak seçimler yapmana yardım etmeyi herkesten çok ister. Dolayısıyla Yehova'nın senin geleceğinle ilgili neler 'istediğinin her zaman bilincinde olmak' için O'ndan yardım iste (Efesoslular 5:17). Yaşamının her alanında Özdeyişler 3:5, 6'daki uyarıyı dikkate al: "Bütün yüreğinle Yehova'ya güven ve kendi anlayışına dayanma. Tuttuğun her yolda O'nu dikkate al, O da seni düze çıkarır."

NE DERSİN?

- **Ne tür yetenek ve becerilerin var?**
- **Yeteneklerini Yehova'yı yüceltmek için nasıl kullanabilirsin?**
- **Bu bölümde söz edilen tamgün hizmet alanlarından en çok hangisi ilgini çekti?**

Hangi engeller Tanrı'yla ilişkini geliştirmek için önüne koyduğun hedeflere ulaşmanı zorlaştırabilir?

✎

Bu engelleri aşmak için hangi belirgin adımları atabilirsin?

uygulama sayfaları

BAŞLIK	SAYFA
Benim İçin İyi Bir Koca Olur mu?	**39**
Benim İçin İyi Bir Eş Olur mu?	**40**
Sonra Ne Olacak?	**49**
Arkadaş Baskısına Hazırlık	**132-133**
Aylık Bütçem	**163**
Başka Bir Ülkeye Taşınsam mı?	**164**
Anne Babanla Konuş	**189**
Öfkene Hâkim Ol	**221**
Vaftiz Edilmeyi mi Düşünüyorsun?	**308-309**
Hedeflerim	**314**

Daha fazla "Gençler Soruyor" makalesini www.jw.org adresinde bulabilirsin.

Daha fazla bilgi edinmek ister misiniz?
www.jw.org adresinden Yehova'nın Şahitleriyle irtibata geçebilirsiniz.

Reset Book